Hanif Kureishi

VAROŞLARIN BUDA'SI

roman

CAN

İngilizce aslından çeviren
ALEV BULUT KERİMOĞLU

Hanif Kureishi

VAROŞLARIN BUDA'SI

ÇAĞDAŞ DÜNYA YAZARLARI

Yayın Yönetmeni	: İlknur Özdemir
Redaksiyon	: Nalan Barbarosoğlu
Dizgi	: Serap Kılıç
Düzelti	: Fulya Tükel
Montaj	: Mine Sarıkaya
Kapak Düzeni	: Semih Özcan
Baskı	: Özal Basımevi
Cilt	: ZE Ciltevi

1. basım : 2001

ISBN 975-07-0093-7

© 1990 by Hanif Kureishi / Kesim Telif Hakları Ajansı /
Can Yayınları Ltd. Şti. (1998)

Hanif Kureishi

VAROŞLARIN BUDA'SI

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
ALEV BULUT KERİMOĞLU

CAN YAYINLARI LTD. ŞTİ.
Hayriye Caddesi No. 2, 80060 Galatasaray, İstanbul
Telefon: (0-212) 252 56 75 - 252 59 88 - 252 59 89 Fax: 252 72 33
web sayfamız: http://www.canyayinlari.com
e-posta: yayinevi@canyayinlari.com

Özgün adı
The Buddha of Suburbia

HANIF KUREISHI'NİN
CAN YAYINLARI'NDAKİ
KİTAPLARI

KARA PLAK / *roman*
VAROŞLARIN BUDA'SI / *roman*

YAKINDA ÇIKACAK: Midnight All Day (*öyküler*)

Hanif Kureishi, 5 Aralık 1954 tarihinde, İngiltere'de Kent'te doğdu. Babası Pakistanlı, annesi İngiliz'dir. Londra'da King's College'da felsefe eğitimi aldı. Riverside Stüdyoları'nda daktilocu olarak işe girdi. Bu iş *Kureishi*'nin yazarlık yeteneğini keşfetmesine yardımcı olmuştur. İlk oyunu *Soaking the Heat* 1979 yılında Londra'da Royal Court Tiyatrosu'nda sahnelendi. İlk uzun soluklu oyunu *The King and Me* 1980'de Soho Poly Tiyatrosu'nda oynandı. 1980 yılında Riverside Stüdyoları'nda çekilen bir sonraki oyunu *The Mother Country, Kureishi*'ye The Thames Televizyon Senaryo Yazarlığı Ödülü'nü kazandırdı. *Kureishi*, 1981 yılında artık Royal Court Tiyatrosu'nun kadrolu yazarlarından biriydi. 1993 yılına kadar yazdığı birçok oyun İngiltere'nin önemli tiyatrolarında sahnelendi. İlk televizyon filmi olan *Benim Güzel Çamaşırhanem* 1985 yılında En İyi Televizyon Senaryosu dalında Oscar'a aday gösterildi. *Hanif Kureishi* bundan sonra iki film senaryosu daha yazdı. Son filmi *London Kills Me*'nin yönetmenliğini de kendisi yaptı. 1990'da yayınlanan ilk romanı *Varoşların Buda*'sı en iyi roman dalında Whitbread Ödülü'nü aldı. Kitap, 1993 yılında BBC tarafından televizyon dizisi haline getirildi. *Kureishi*'nin ikinci romanı *Kara Plak* 1995'te çıktı. *Love in a Blue Time* ve *Midnight All Day* adı altında öyküleri yayınlandı. 1998 yılında basılan *Intimicy* adlı romanı aylarca İngiltere'nin en iyi kitaplar listesinden inmedi.

I

Şehrin Varoşlarında

1. Bölüm

Adım Karim Amir, doğma büyüme İngilizim, yani sayılırım. Herkesin komik bulduğu bir İngilizim aslında, iki köklü tarihin arasından kopup gelen bir yeniyetmeyim. Ama hiç umurumda değil. Güney Londra'nın varoşlarından birinde doğmuş, başka yerlere doğru yol alan bir İngilizim (her ne kadar bundan gurur duymasam da). Böyle kıpır kıpır, her şeyden çabuk sıkılan biri oluşum kıtaların ve kanların tuhaf karışımındandır belki de, biraz oradan, biraz buradan, aitlik duygusu ve ait olamamak. Belki de bir varoşta yetişmiş olmamın sonucudur bu. Neyse, lafı fazla uzatmaya gerek yok, bela aranıyordum, her türlüsünü, önüme çıkacak her türlü harekete, heyecana, cinsel deneyime hazırdım; çünkü, nedense, bizim evde yaşam çok iç karartıcı, çok yavaş ve zor geçiyordu. Açıkçası pilim tükenmek üzereydi, her şeye hazırdım.

Derken bir gün her şey değişti. Sabah her şey belli bir yöne giderken yatma zamanı tam tersi yöne döndü. On yedi yaşındaydım.

O gün babam işten eve hiç asık olmayan bir suratla, heyecan içinde geldi. Havalarda uçuyordu, kendince yani. Evrak çantasını kapının arkasına bıraktı, pardösüsünü çıkarıp merdivenin tırabzanına atarken burnuma, üzerine sinen tren kokusu geldi. Ortalarda koşturan küçük kardeşim Allie'yi yakalayıp öptü; annemle beni de sanki biraz önce depremden kurtulmuşuz gibi coşkuyla öptü. Biraz kendine gelince anneme akşam yemeğini uzattı: bir paket kebap ve chapati; hepsi öyle yağlıydı ki paket kâğıdı neredeyse parçalanacaktı. Ardından televizyonda haberleri izlemek için bir koltuğa kurulacağına annemin ısıttığı yemekleri masaya getirmesini bek-

ledi, aşağıya, oturma odasına bitişik yatak odalarına gitti. Hızlıca soyunup atleti ve külotuyla kaldı.

"Pembe havluyu kap," dedi bana.

Dediğini yaptım. Babam havluyu yere serip dizlerinin üzerine çöktü. Birden dine mi merak sardı, dedim içimden. Ama, hayır, kollarını başının iki yanına koyup kendini havaya kaldırdı.

"Çalışmam lazım," dedi zor çıkan bir sesle.

"Neye çalışman lazım?" dedim doğal olarak, merak ve kuşkuyla bakıyordum yüzüne.

"Yoga Olimpiyatları'na çağrıldım da, şans işte," dedi. Hemen dalga geçmeye başlamıştı, ah baba.

Şimdi dengesini çok iyi sağlamış, başüstü duruyordu. Karnı dışarı fırlamıştı. Hayaları ve cinsel organı pantolonunun önüne doğru çıkmıştı. Kollarının iri kasları şişmişti, hızlı hızlı nefes alıyordu. Çoğu Hintli gibi ufak tefekti, elleri, hareketleri narindi; İngiliz erkeklerinin çoğu onun yanında sarsak zürafalar gibi kalıyordu. İriydi, güçlüydü de: Gençliğinde boks yapmış, göğsü geniş olsun diye deli gibi vücut çalıştırmıştı. Göğsüyle, en az yan komşumuzun mutfakta fırınıyla duyduğu kadar, gurur duyuyordu. Güneş yüzünü gösterir göstermez tişörtünü giyiyor, eline de *New Statesman*'i alıp bahçedeki şezlonga yollanıyordu. Hindistan'dayken büyüyünce kılları daha gür çıksın diye göğsünü düzenli olarak tıraş ettiğini anlatmıştı. Düşünüyorum da ileri görüşlü davrandığı tek konu göğsü olmuş.

Çok geçmeden her zamanki gibi mutfakta olan annem odaya girdi, babamı Yoga Olimpiyatları'na çalışır buldu. Aylardır çalışmıyordu oysa, annem bir şeyler döndüğünü anladı. Belinde çiçekli bir önlük vardı, ellerini de sürekli Woburn Abbey hatırası ufak mutfak havlusuna siliyordu. Annem yuvarlak solgun suratlı, yumuşacık ifadeli kahverengi gözlü, etine dolgun, hareketsiz bir kadındı. Bedenini kendisini çevreleyen gereksiz bir nesne gibi gördüğünü düşünürdüm hep; hiç ayak basılmamış, ıssız bir adada mahsur kalmış gibiydi. Genelde utangaç, mızmız biriydi ama damarına basılırsa, şu an olduğu gibi, öfkeden deliye dönebilirdi.

"Allie, çabuk yatağına!" dedi sert bir sesle kafasını kapının arasından uzatan kardeşime. Kardeşim yatarken saçları fazla dağılmasın diye file takıyordu. Annem babama, "Ah,

Tanrım, Haroon, şeyin böyle dışarı fırlamış, herkes görüyor!" dedi. Bana döndü. "Sen yüreklendiriyorsun onu bütün bunlara. Perdeleri çekin hiç olmazsa!"

"Hiç gerek yok, anne. En yakın ev yüz metre uzakta, kim görecek, tabii dürbünle izliyorlarsa o başka."

"Onlar da öyle yapıyorlar zaten," dedi annem.

Arka bahçeye bakan pencerenin perdelerini kapadım. Oda birden küçülüverdi. Gerilim arttı. Bir an önce çıkıp gitmek istiyordum evden. Neden bilmiyorum ama hep başka bir yerde olmak istiyordum.

Babam ağzını açtı, sesi pelte gibi, incecik çıktı:

"Karim, bana yoga kitabından tane tane oku."

Koşup babamın Charing Cross Road'un ilerisinde, Cecil Court'taki Doğulu kitapçıdan aldığı bütün Budizm, Sufilik, Konfiçyüsçülük ve Zen kitapları arasında en sevdiği, içinde siyah taytlı sportif kadın resimleri bulunan *Kadınlara Yoga* kitabını getirdim. Nefes aldı, nefesini tuttu, nefes verdi, bir daha nefesini tuttu. Kötü okumuyordum, büyükmüşüm gibi bir havayla, "Salamba Sirasana canlanır, gençlik ruhunu, bedeli olmayan o değeri, geri kazanır. Yaşamla yüzleşmeye hazır olduğunuzu, ondan gelecek bütün keyfi alabileceğinizi bilmek harika bir duygu," diye okurken Old Vic'in sahnesinde olduğumu hayal ediyordum.

Her tümceyi bir homurtuyla onaylıyordu, gözlerini açtı, anneme bakındı, annem gözlerini kapattı.

Okumayı sürdürdüm: "Bu pozisyon saç dökülmesini önler, kırlaşmayı da geciktirir."

İşte bomba buydu: Kırlaşmayı geciktirir. Babam huzur içinde ayağa kalkıp giyindi.

"Şimdi daha iyiyim. Bir an yaşlandığımı sanmıştım." Rahatlamıştı. "Ha bu arada, Margaret, bu gece Bayan Kay'e geliyor musun?" Annem başını hayır anlamında salladı. "Hadi, canım. Gel biz gidip keyfimize bakalım, tamam mı?"

"Eva beni görmek istemiyor ki," dedi annem. "Beni yok sayıyor. Fark etmedin mi? Köpek muamelesi yapıyor, Haroon. Onun gözünde tam bir Hintli değilim ben. Basit bir İngilizim."

"Biliyoruz İngilizsin, ama istersen sari giyebilirsin." Güldü. İnsanları kızdırmaya bayılıyordu ama annemi kızdırmak

pek tat vermiyordu, çünkü o kızdırılınca gülmesi gerektiğinin farkında değildi.

"Ayrıca bu geceki," dedi babam, "özel bir toplantı."

Amacı da buydu zaten. Ne toplantısı diye soralım istiyordu.

"Ne toplantısı var, baba?"

"Şey, benden Doğu felsefesiyle ilgili bir şeyler anlatmamı istediler."

Babam hızlı hızlı konuşuyordu, atletini içine sokar gibi yaparak bu işin, kendisine verilen bu önemin onu nasıl gururlandırdığını gizlemeye çalışıyordu. Fırsat bu fırsattı.

"İstersen ben seninle Eva'ya gelirim. Satranç kulübüne gidecektim ama sen çok istiyorsan vazgeçerim, ne yapayım."

Bunları bir rahip masumluğuyla söylemiştim, çok hevesli görünüp işi tam olurken bozmak istemiyordum. Yaşamım boyunca insan bir şeye çok istekli görünürse karşısındakilerin daha az istekli göründüklerini öğrenmiştim. Siz daha az istekli görünüyorsanız bu başkalarının isteğini artırıyordu. Yani ne kadar istekliysem o kadar az istekli görünecektim.

Babam atletini yukarı çekip iki eliyle göbeğinde davul çaldı. Çok aşırı ve tatsız bir ses çıkmış, ufacık evimizi tabanca sesi gibi doldurmuştu.

"Tamam," dedi babam, "git üstünü giy, Karim." Anneme döndü. Onun da gelmesini, kendisine nasıl saygı gösterildiğini görmesini istiyordu. "Keşke sen de gelseydin, Margaret."

Giyinmek için hızla yukarı çıktım. Duvarları yerden tavana kadar gazete kâğıdıyla kaplı odamdan tartışma seslerini duyabiliyordum. Onu gelmeye ikna edebilecek miydi babam? Umarım edemez dedim. Annem yanında olunca babam daha uçarılaşıyordu. O gece için havaya gireyim diye en sevdiğim plaklardan birini, Dylan'ın 'Positively Fourth Street'ini koydum.

Hazırlanmam aylar sürdü: Giydiklerimi tam üç kez baştan aşağı değiştirdim. Saat yedide aşağı indiğimde Eva'ya gitmek için en uygun giysileri seçtiğimden kuşkum yoktu. Turkuvaz rengi bol paça pantolon, mavi-beyaz çiçek desenli şeffaf bir gömlek, Küba topuklu mavi süet bot ve kenarları yaldız işlemeli Hint işi kıpkırmızı bir yelek giydim. Omuzlarıma uzanan kıvırcık saçlarım kabarmasın diye bant takıp yüzüme Old Spice'ı boca ettim.

Babam kapıda elleri cebinde beni bekliyordu. Polo yaka siyah bir kazak, deri taklidi siyah ceket ve gri Marks and Spencer pantolonunu giymişti. Beni görür görmez yüzünün ifadesi değişti.

"Annene hoşça kal de," dedi.

Annem oturma odasında önündeki pufa koyduğu hindistancevizli tatlıdan ısırarak *Steptoe and Son*'ı izliyordu. Bir tören gibiydi bu: Her on beş dakikada bir, bir lokma alıyordu. Bu nedenle sürekli bir saate bir televizyona bakması gerekiyordu. Arada kendini kaybedip hepsini iki dakikada mideye indirdiği de oluyordu. "Tatlımı hak ettim," diyordu kendini savunarak.

Beni görünce o da gerildi.

"Bizi rezil etme, Karim," dedi gözünü televizyondan ayırmadan. "Danny La Rue'ya benzemişsin."

"Jean Teyze'ye ya da," dedim. "Onun da saçları mavi."

"Yaşlı kadınlara mavi saç ağır bir hava veriyor," dedi annem.

Babamla evden olabildiğince çabuk çıktık. Sokağın bitiminde 227 numaralı otobüsü beklerken tek gözü gören bir öğretmenim geçti, beni tanıdı. Tepegöz bana, "Unutma, üniversite diploması yılda 2000 sterlin demek!" dedi.

"Endişelenmeyin," dedi babam. "O üniversiteye gidecek, kesinlikle. Londra'nın tanınmış doktorlarından biri olacak. Babam doktordu. Bizde bütün aile tıpçıdır."

Kaylerin evi uzak değildi, altı kilometre kadar ötedeydi, ama ben olmasam babam hayatta yolu bulamazdı. Bütün sokakları, otobüs yollarını biliyordum.

Babam 1950'den beri İngiltere'deydi –yirmi yıldan fazla yani– bunun on beş yılı Güney Londra'nın varoşlarında geçmişti. Yine de gemiden yeni inmiş bir Hintli gibi dolaşıyordu ortalıkta, "Dover Kent'te miydi?" gibi sorular soruyordu, bence İngiliz Hükümeti'nin bir görevlisi, bir büro memuru olarak, her ne kadar maaşı düşük, önemsiz bir görevde de olsa, bunları bilmesi gerekiyordu. Sokakta yabancıları durdurup en az yirmi yıldır oturduğu bir yerden yalnızca yüz metre uzaktaki yerlere nasıl gidileceğini sorunca utanç terleri döküyordum.

Ama saf tavırları insanlarda koruma duygusu uyandırıyor, kadınlar onun masumluğunu çekici buluyorlardı. Kolla-

rını boynuna filan dolamak geliyordu içlerinden, bazen öyle kayıp ve çocuksu görünüyordu ki. Tabii babamın bundan yararlanıp kullanmadığını da kimse söyleyemez. Ben küçükken, ikimiz sütlerimizi alıp Lyon'un Kahvesi'nde otururduk, beni haber güvercini gibi öbür masalarda oturan kadınların yanına gönderip, "Babam sizi öpmek istiyor," dedirtirdi.

Babam bana tanıştığım herkesle flört etmeyi öğretti, kızlarla da erkeklerle de; ben de çekiciliği, incelikten, dürüstlükten, hatta medenilikten önce gelen, en önemli toplumsal erdem sanmaya başladım. İlginç olmaları koşuluyla katı, kötü insanları bile sevebiliyordum. Ama babamın bütün bu çekiciliğini annemden başka bir kadınla yatmak için kullanmadığından eminim, evlilikleri süresince yani.

Gerçi artık Bayan Eva Kay'in –babamla bir yıl önce, Bromley High Street'te, King's Head'de üst kattaki sınıflardan birinde 'serbest yazma' dersinde tanışmışlardı– kollarını babamın boynuna dolamaya can attığını biliyordum. Nasıl ki benim onun evine gitmeye heves etmemin bir nedeni apaçık şehvetse, annemin reddetme nedenlerinden biri de utançtı. Eva Kay dobraydı, arsızdı, kötü niyetliydi.

Eva'nın evine giderken babamı Beckenham'da Three Tuns'da inmeye ikna ettim; bana uymaktan başka şansı yoktu. Bar benim gibi giyinmiş çocuklarla doluydu, hem benim okulumdan hem civardaki başka okullardan. Gündüzleri hiç göze çarpmayan bu çocukların çoğu şu an kadife ve satenle, canlı renklerle sarmalanmıştı; bazıları yatak örtüsüne ve perdelere sarınmıştı. Ufaklıklar fısır fısır Syd Barrett'tan söz ediyorlardı. Okulda insanın Londra'da yaşayan, moda, müzik ya da reklam işinde çalışan bir ağabeyinin olması büyük bir üstünlük sayılıyordu. Bir şey kaçırmamak için ben de sürekli *Melody Maker*'ı ya da *New Musical Express*'i okuyordum.

Babamı elinden tutup arka salona götürdüm. Soft Machine'den Kevin Ayers bir tabureye oturmuş, mikrofonda fısıltıyla konuşuyordu. Yanındaki iki Fransız kız kendilerini sahneye attılar. Babamla birer bardak bira içtik. Ben alkole alışık olmadığım için hemen sarhoş oldum. Babam da hafif uçtu.

"Annen sinirimi bozuyor," dedi. "Hiçbir şeye katılmıyor. Yalnızca benim çabamla bir arada tutuyoruz aileyi. Onun için de zihnimi sürekli meditasyonla açık tutmam gerekiyor."

"Neden ayrılmıyorsunuz?" dedim yardımcı olmak ister gibi.

"Çünkü siz istemezsiniz."

Aslında boşanmak onlara göre değildi. Varoşlarda yaşayanlar pek fazla mutluluk düşü kurmazdı. Her şey sıradandı, sabır gerekliydi: Sıkıcılığın ödülü korunma ve güvenlikti. Ellerimi masanın altında yumruk yaptım. Bunu düşünmek istemiyordum. Yaşamın dipsiz, baştan çıkarıcı olduğu şehre, Londra'ya kaçmama daha uzun yıllar vardı.

"Bu geceden korkuyorum," dedi babam. "Daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştım. Hiçbir şey bilmiyorum. Boku çıkacak."

Kaylerin durumu bizden çok daha iyiydi, evleri daha büyüktü, önünde ufak bir yolu, garajı ve arabaları vardı. Ev Beckenham High Street'e yakın iki yanı ağaçlarla çevrili bir yolda tek başına duruyordu. Küçük cumbalı pencereleri, çatı katı, serası, üç yatak odası ve merkezi ısıtması vardı.

Kapıda bizi karşılamak için bekleyen Eva Kay'i tanıyamadım, hatta bir an için yanlış eve geldik sandım. Üzerinde rengârenk uzun bir kaftan vardı, açık bıraktığı saçları gür ve kabarıktı. Gözlerinin çevresine öyle koyu rastık çekmişti ki, pandaya dönmüştü. Ayakları çıplaktı, ayak tırnaklarını bir yeşil, bir kırmızı boyamıştı.

Ön kapı kapanınca güven içinde karanlık koridora geçtik, Eva babama sarılıp yüzünün her yerini öptü, dudakları da dahil. İlk defa böyle hevesle öpüldüğünü görüyordum babamın. Bir de sürpriz, Bay Kay ortada yoktu. Eva bana dönüp yanaşınca üzerimde Doğu'ya özgü kokular püskürten canlı bir tarla pompası etkisi yarattı. Eva'nın tanıdığım en sofistike mi, yoksa en özenti kişi mi olduğunu düşünürken beni de dudaklarımdan öpüverdi. Karnım kasıldı. Sonra beni sanki üzerine deneyeceği bir mantoymuşum gibi kolunun altına alarak tepeden tırnağa süzdü, "Karim Amir, çok egzotik görünüyorsun, çok farklısın! Çok iyi olmuş! Tam kendin olmuşsun!" dedi.

"Teşekkürler, Bayan Kay. Daha erken haberim olsaydı daha çok süslenirdim."

"Tabii babanın o muhteşem, insanı donduran zekâsını da unutmamalı!"

İzlendiğim duygusuna kapılarak kafamı kaldırdım, Charlie, oğlu, merdivenlerde tırabzanın arkasına gizlenmiş gibi oturuyordu, benimle aynı okulda altıncı sınıftaydı, herhalde benden bir yaş büyüktü. Tanrı'nın çok fazla güzellik bahşettiği bir çocuktu –burnu kusursuz, yanak kemikleri çukurlu, dudakları gül goncası gibiydi–; o kadar ki insanlar yanına yaklaşmaya korkuyordu, onun için de genellikle yalnızdı. Oğlanlar, erkekler yalnızca onunla aynı odada olmakla bile doyuma ulaşıyordu; aynı ülkede olmakla doyuma ulaşanlar da vardı tabii. Kadınlar yanında iç geçiriyor, öğretmenler tedirgin oluyordu. Birkaç gün önce okulda öğretmenlerin sahnenin önünde karga sürüsü gibi sıralandığı bir törende müdür Vaughan Williams'la ilgili bir konuşma yapıyordu. Arkasından da *Fantasia on Greensleeves*'ini dinleyecektik. Din eğitimi hocası Yid kutsal bir hava içinde pikabın iğnesini tozlu plağın üzerine indirdi, sırada yanımda duran Charlie başını sallayarak oynamaya başladı, fısıltıyla, "Gömün, gömün hadi kafalarınızı," dedi. Birbirimize bakıp, "Ne oluyor?" demeye başladık. Çok geçmeden, tam da müdür Vaughan Williams'ın yumuşak ezgisini daha iyi hissetmek için başını geriye atmışken, hoparlörden 'Come Together'ın başındaki hış hış vurmalı seslerini duyduk. Yid öbür öğretmenleri ite kaka plakların olduğu yere doğru giderken okulun yarısı "...groove it up slowly... he got ju-ju eyeballs... he got hair down to his knees..." diye mırıldanmaya başladı. Charlie çoktan baston gibi önümüzde yerini almıştı.

Sonra bana bakarak başını bir-iki milim indirdi. Evalara giderken onu özellikle aklımdan atmaya çalışıyordum. Evde olacağı hiç gelmemişti aklıma, ben Three Tuns'a onun için girmiştim, gecenin erken saatlerinde bir içki için uğrar diye.

"Seni gördüğüme sevindim, ahbap," dedi merdivenlerden yavaşça inerken.

Babama sarıldı, ona adıyla sesleniyordu. Nasıl da her zamanki gibi güvenli ve havalıydı. Arkamızdan oturma odasına geldiğinde heyecandan tir tir titriyordum. Satranç kulübünde hiç böyle olmamıştım.

Annem hep Eva'nın gösteriş budalası, geveze bir kadın olduğunu söylerdi, ben de Eva'yı biraz komik buluyordum, ama yaşı otuzun üzerinde olup da konuşabildiğim tek insandı. Çok sakin ya da hep hevesle bir şey bekler gibi bir hali

vardı. En azından çevremizdeki mutsuz yaşayan ölüler gibi duygularına zırh takmıyordu. Rolling Stones'un ilk albümünü seviyordu. The Third Ear Band'e deli oluyordu. Odanın ortasında Isadora Duncan dansları yaptı, ardından bana Isadora Duncan'ın kim olduğunu ve neden eşarp takmayı sevdiğini anlattı. Eva, Cream'in son konserine de gitmişti. Charlie okulun spor sahasında sınıflara girmeden önce bize annesinin en son çılgınlığını anlatmıştı: Kız arkadaşıyla ona yatakta pastırmalı yumurta götürmüş, sevişmelerinin nasıl geçtiğini sormuştu.

Babamı Writer's Circle'a götürmek için bize uğradığında ilk iş odama çıkıp Marc Bolan posterlerime bakardı. "Neler okuyorsun? Yeni kitaplarını göster bana!" derdi. Bir keresinde de, "Kerouac'ta ne buluyorsun allahaşkına, zavallı bakirin teki? Truman Capote'un onun için söylediklerini biliyor musun?"

"Hayır."

"'Buna yazmak denmez, olsa olsa daktiloculuk!' demiş."

"Ama Eva..."

Onu ikna etmek için *On the Road*'un son sayfalarını okudum. "İyi savunuyorsun!" dedi bağırarak, ama mırıltıyla da son sözün hep kendisinde olmasını isterdi: "Kerouac'a yapılacak en büyük kötülük onu otuz sekiz yaşında yeniden okumak olur," diye ekledi. Çıkarken de çıfıt çarşısı dediği çantasını açtı. "İşte okuyabileceğin bir şey." *Candide*'di bu. "Gelecek cumartesi arayıp sınav yaparım!"

Ama en heyecanlısı Eva'nın yatağıma uzanıp onun için çaldığım plakları dinlemesi, çok yakın davranarak bana aşk hayatının ayrıntılarını filan anlatmasıydı. Kocasından dayak yediğini söylüyordu. Hiç sevişmiyorlardı. Sevişmek istiyordu, insanı en kendinden geçiren duyguydu bu. 'S..mek' sözcüğünü kullanıyordu. Yaşamak istediğini söylüyordu. Beni korkutuyordu; heyecanlandırıyordu; içine girdiği andan başlayarak nasılsa evimizin bütün düzenini altüst etmişti.

Babamdan ne istiyordu acaba? Evinin oturma odasında neler oluyordu?

Eva mobilyaları geriye çekmişti. Desenli koltuklar ve cam sehpalar çam ağacından yapılma kitap raflarının önüne alınmıştı. Perdeler çekiliydi. Hepsi de beyazlar giymiş orta yaşlı dört erkekle kadın yere bağdaş kurup oturmuşlar, fıstık

yiyip şarap içiyorlardı. Onlardan uzakta duvara yaslanarak oturan bir adam daha vardı, yaşını söylemek güçtü –yirmi beşle kırk beş arası her şey olabilirdi–, üzerinde havları dökülmüş siyah kadife takım elbise, eski model kaba siyah ayakkabılar vardı. Pantolonunun paçalarını çoraplarının içine sokmuştu. Sarı saçları kirliydi; ceplerine yırtık kâğıt parçaları doldurmuştu. Görünüşe bakılırsa kimseyi tanımıyordu, tanıyorsa bile konuşmak istemiyordu. Orada oturmuş sigarasını içerken olanlarla ilgili görünüyordu ama bu daha çok bir bilim adamının ilgisi gibiydi. Çok tetikte ve gergindi.

Bana cenazeyi anımsatan tekdüze bir müzik çalıyordu.

Charlie mırıltıyla, "Yoksa Bach sevmez misin?" dedi.

"Benim kalemim değil."

"Oldu o zaman. Yukarıda senin kalemin olabilecek bir şeyler var."

"Baban nerede?"

"Sinir krizi geçirdi."

"Evde yok mu yani?"

"Bir tür tedavi merkezinde, orada idare ediyorlar onu."

Bizim ailede sinir krizi, New Orleans kadar uzak kabul edilirdi. Nasıl olduğuna hiç aklım ermezdi, ama Charlie'nin babası bana da sinirli bir tip gibi görünmüştü. Evimize bir kez gelmiş, mutfakta tek başına oturup ağlayarak babamın dolmakalemini tamir etmişti, o sırada oturma odasında Eva bir motosiklet almak istediğinden söz ediyordu. Annem dinlerken esniyordu, hiç unutmuyorum.

Babam yere oturdu. Müzikten, kitaplardan, Dvorak, Krishnamurti ve Eclectic gibi adlardan söz ediliyordu. Daha yakından bakınca adamların reklam, tasarım ya da onlar gibi sanatsal işlerle uğraşan tipler olduğuna kanaat getirdim. Charlie'nin babası da reklam işiyle uğraşırdı. Ama şu siyah kadife takımlı adamı bir türlü bir yere koyamıyordum. Bu insanlar, her kimseler, birbirlerine müthiş hava atıyorlardı; öyle ki Güney İngiltere'nin bütünü toplansa bu odadaki kadar hava atılmıyordur.

Babam eve dönünce hepsine gülecekti eminim. Ama burada tam içindeyken yaşamının en keyifli dakikalarını geçiriyormuş gibi davranıyordu. Konuşmaları o başlatıyor, yüksek sesle konuşuyor, insanların sözünü kesiyor, en yakınında kim varsa ona dokunuyordu. Erkekler ve kadınlar –kadifeli

adam hariç– yavaş yavaş yerde onun çevresinde daire oluyorlardı. Acaba bize neden hep o somurtkan, küskün yüzünü gösteriyordu?

Yanımda oturan adamın yanındaki adama dönüp kendini uzun erkek gömlekli, siyah taytlı bir kadına zihni boşaltmanın önemini anlatmaya kaptırmış görünen babamı işaret ettiğini gördüm. Kadın babama heyecanla, onaylayarak başını sallıyordu. Adam arkadaşına yüksek sesle fısıldayarak, "Bizim Eva bu kara Hintliyi buraya neden getirdi ki? Tepemizi attırmaya mı?" dedi.

"Bize mistik sanatlarla ilgili bir nutuk çekecekmiş!"

"Devesini de kapıda park etmiştir herhalde?"

"Hayır, uçan halıyla gelmiş."

"Cyril Lord mu, Debenhams mı?"

Adamın böğrüne bir dirsek attım. Başını çevirdi.

Neyse ki tam o sırada Charlie, "Yukarı gelsene Karim," dedi.

Ama biz çıkamadan Eva ışıkları söndürdü. Açık duran tek ışığın üzerine de uzun şeffaf bir eşarp örttü, odada yalnızca loş bir pembe ışık kaldı. Dans eder gibi hareket ediyordu. İnsanlar birer birer sustular. Eva hepsine gülümsüyordu.

"Hadi rahatlayalım mı?" dedi. Başlarını salladılar. Gömlekli kadın, "Evet, neden olmasın?" dedi. "Evet, evet," dedi bir başkası. Erkeklerden biri ellerini bol gelen eldiven gibi çırptı, ağzını olabildiğince büyük açıp dilini çıkardı, gözleri çirkin bir hayvanınki gibi pörtledi.

Eva babama dönüp Japonlar gibi önünde eğildi. "Yakın ve iyi bir dostum Haroon bizlerle, bize Yol gösterecek. Yolumuzu."

Babamın Beckenham'a giderken bile yolunu bulamadığını hatırlayınca, "Hay canına tüküreyim," dedim Charlie'ye fısıltıyla.

"İzle, iyi izle," dedi Charlie yere çömelerek.

Babam odanın bir ucuna oturdu. Herkes ilgi ve beklentiyle ona bakıyordu, gerçi yanımdaki iki adam her an gülecek gibi birbirlerini süzüyorlardı ya. Babam ağır ve güvenli konuşuyordu. İlk baştaki o gergin havasından eser yoktu. Herkesin ilgisinin üzerinde olduğunu, istediği her şeyi yapacaklarını biliyordu. Daha önce hiç böyle bir şey yapmamıştı aslında. Bir yerinden tutturacaktı işte.

"Bu gece olacakların çok faydasını göreceksiniz. Hatta insan olarak gerçek kapasitenizi gerçekleştirebilmek için biraz değiştiğinizi, değişmek istediğinizi fark edeceksiniz. Yalnız bir şeyi kesinlikle yapmamanız gerekiyor. Direnmeyin. Direnirseniz el freni çekili bir arabayı kullanmaya döner bu iş."

Durdu. Gözler üzerindeydi.

"Yerde bir şeyler yapacağız. Lütfen bacaklarınızı açarak oturun."

Bacaklarını açtılar.

"Kollarınızı kaldırın."

Kollarını kaldırdılar.

"Şimdi nefes vererek sağ ayağınıza doğru esneyin."

Bazı basit yoga hareketlerinin ardından sırtüstü yere yatırdı onları. Onun yumuşak komutlarıyla parmaklarını, sonra bileklerini, ayak parmaklarını, ayak bileklerini, alınlarını, bir de nedense kulaklarını, sırayla esnettiler. Babam da o arada zaman yitirmeden ayakkabılarını ve çoraplarını, ardından da –tahmin etmeliydim– gömleğini ve temiz atletini çıkardı. Rüyada gezen bu kalabalığın arasında yürüyüp birinin gevşemiş elini, öbürünün bacağını tutarak gerginlik düzeylerine baktı. Eva da sırtüstü yatmıştı, bir gözü yaramazca açıktı, yavaş yavaş da iyice açılıyordu. Daha önce hiç böyle esmer, kıllı, güçlü bir göğüs görmüş müydü? Babam yanından süzülerek geçerken ayağına eliyle dokundu. Siyah kadifeli adam hiç gevşemiş görünmüyordu: Bağdaş kurmuş, elinde yanan bir sigara, gözleri tavana dikili bir halde kazık gibi geriye yaslanmıştı.

Charlie'ye fısıltıyla, "Geri zekâlılar gibi hipnotize olmadan çıkalım buradan!" dedim.

"Ne etkileyici ama, değil mi?"

Evin üst kat sahanlığına, oradan da çatıya, Charlie'nin odasına çıkan bir merdiven vardı. "Saatini çıkar lütfen," dedi. "Benim topraklarımda zamanın önemi yoktur." Saatimi yere koyup evin en tepesine kadar uzanan merdivenle çatı katına çıktım. Bütün bu alan Charlie'nindi. Eğimli duvarların ve alçak tavanın her yerine küreler, uzun saçlı insan portreleri çiziliydi. Davulu odanın tam orta yerinde duruyordu. Dört gitarını –iki akustik, iki strato gitar– duvara yan yana sıralamıştı. Oraya buraya koca minderler atılıydı. Yığınla

plak vardı, Beatles'ın dört üyesinin *Sergeant Pepper* dönemindeki resimleri duvarda tanrılar gibi duruyordu.

"Son zamanlarda hoş bir şeyler dinledin mi?"

"Evet."

Oturma odasının dingin, sessiz ortamından sonra sesim gereksiz yere yüksek gelmişti kulağıma. "Stones'un yeni albümünü. Bugün müzik kulübünde çaldım, çocuklar kafayı yediler. Ceketlerini, kravatlarını çıkarıp dans ettiler. Ben de sıranın üzerine çıktım! Garip bir pagan töreni gibiydi aynı. Kaçırdın, oğlum."

Charlie'nin yüzündeki ifadeden bir hayvan, kültürsüz biri ya da bir çocuk yerine konduğumu hemen anlamıştım. Charlie omzuna uzanan saçlarını savurup bana bir süre anlayışlı olmaya çalışır gibi baktı, sonra gülümsedi.

"Oğlum Karim, senin kulaklarını şöyle güzel şeylerle bayram ettirmenin zamanı gelmiş."

Pink Floyd'un *Ummaguma* adlı bir plağını koydu. Ben kendimi zorlayarak dinlemeye çalışırken Charlie karşıma geçip kuru bir yaprağı tütüne ufalayarak bir sigaralık sardı.

"Baban. Çok iyi. Çok akıllı. Şu meditasyon işini her gün yapıyor musun?"

Başımı salladım. Baş sallamak yalan söylemek sayılmaz, değil mi?

"Şarkı da söylüyor musun?"

"Yo, şarkı her gün yok."

Evdeki sabahlarımızı düşündüm: Babam mutfakta dolanır, saçına sürmek için zeytinyağı arardı; erkek kardeşimle ben *Daily Mirror*'u çekiştirirken annem ayakkabıcıya işe gitmesi gerektiği için söylenirdi.

Charlie sigaralığı bana verdi. Bir nefes çekip geri verdim, külü gömleğimin önünden son anda silktim ama ufak bir delik açıldı. Çok heyecanlanmıştım, başım dönmüştü, hemen ayağa fırladım.

"Neler oluyor?"

"Tuvalete gitmem gerek."

Çatı merdivenini uçarak indim. Kaylerin banyosunda Genet oyunlarının çerçeveli posterleri vardı. Şişko Doğulular çiftleşirken gösteren bambular ve parşömenler asılıydı. Pantolonumu indirip her şeyi inceleyerek uzun küvete otururken inanılmaz bir huzura kapıldım. İlk kez yaşamım oldu-

ğu gibi gözümün önüne geliyordu: geleceğim, yapmak istediklerim. Hep böyle dolu dolu yaşamak istiyordum: mistik düşünce, içki, seksin heyecanı, akıllı insanlar ve uyuşturucu. Daha önce hiç böyle canlı düşlediğim olmamıştı, şu an başka hiçbir isteğim yoktu. Geleceğin kapısı açılmıştı: Nereye gideceğimi görebiliyordum.

Ya Charlie? Ona olan sevgim aşkla karşılaştırılınca sıra dışıydı: Öyle çok yoğun değildi. Ona herkesten fazla hayrandım ama iyiliğini istediğimi söyleyemezdim. Onu kendimden üstün görüyor, onun yerinde olayım istiyordum. Onun yeteneklerini, yüzünü, tarzını kıskanıyordum. Bir sabah uyandığımda hepsi bana geçsin istiyordum.

Üst katın koridorunda durdum. Ev üst katta uzaktan derinden gelen 'A Saucerful of Secrets' melodisi dışında sessizdi. Tütsü yakılmıştı. Merdivenlerden sürünerek aşağı kata indim. Oturma odasının kapısı açıktı. Loş odadan içeri kafamı uzattım. Reklamcılar ve karıları bağdaş kurmuş, sırtları dimdik, gözleri kapalı, düzenli, derin nefesler alarak oturuyorlardı. Kadife Takım sırtı herkese dönük bir koltukta oturmuş, okuyor, sigarasını içiyordu. Odada Eva da yoktu, babam da. Nereye gitmiş olabilirlerdi ki?

Hipnotize olmuş Budaları öylece bırakıp evi dolaştım, mutfağa girdim. Arka kapı sonuna kadar açıktı. Karanlığa çıktım. Ilık bir geceydi; dolunay vardı.

Dizlerimin üzerine çömeldim. Böyle yapılıyordu, biliyordum, babamın şovundan epey bir şey kapmıştım. Verandayı sürünerek geçtim. Biraz önce mangal yapılmıştı herhalde, çünkü keskin kömür parçaları dizlerime batıyordu, neyse ki fazla yara almadan çimenleri geçtim. Yarım yamalak bahçenin öbür ucundaki bankı seçtim. Daha yakına doğru sürününce ay ışığının yardımıyla bankta Eva'yı gördüm. Kaftanını sıyırmış başından çıkarıyordu. Gözlerimi biraz zorlasam göğsünü görebilecektim. Zorladım da; gözbebeklerim yuvalarında kuruyana kadar zorladım. Sonunda haklı olduğumu anladım. Eva'nın tek göğsü vardı. Öbürünün aslında olması gereken yerde, görebildiğim kadarıyla, bir şey yoktu.

Bütün saç ve et yığınının altında seçmekte zorlandığım kişi de babamdı. Babişko'ydu, emindim, çünkü komşulara aldırmadan, "Ah Tanrım, ah Tanrım, ah Tanrım!" diye bağırarak Beckenham'ın bahçelerini inletiyordu. Şehrin dışında bu

gece vakti, Budist ayaklarına yatan dininden dönmüş bir Müslüman'ın ağzından Hıristiyan figanları dökülürken, içimden acaba dışarıdan ben de mi böyle görünüyorum, dedim. Güçlü bir hışırtı olunca Eva hemen elini babamın ağzına kapadı. Çok sert bir davranıştı bu bence, kendimi tutmasam fırlayıp karşısına dikilecektim. Ama, Tanrım, Eva nasıl zıplıyordu öyle! Başını geriye atmış, gözleri yıldızlarda, çimenlere bir futbolcu gibi vurup destek alıyor, saçları havada uçuşuyordu. Peki babam, o ezici ağırlığa kıçı nasıl dayanıyordu? Bankın izi kimbilir kaç gün biftek üzerindeki ızgara izi gibi zavallı poposuna damgalı kalacaktı?

Eva elini babamın ağzından çekti. Babam gülmeye başladı. Mutlu zampara güldü, güldü. Hiç tanımadığım birinin tepkileriydi bunlar, doymak bilmez bir keyif ve bencilliğe düşmüş birinin. Beni ta buralara getirmişti.

Sekerek kaçtım. Mutfakta kendime bir viski doldurup kafama diktim. Kadife Takım mutfağın köşesinde duruyordu. Gözleri çok feci seğiriyordu. Elini uzattı. "Shadwell," dedi.

Charlie çatıda sırtüstü yere uzanmıştı. Sigaralığı elinden aldım, çizmelerimi çıkarıp uzandım.

"Gel yanıma yat," dedi. "Daha yakınıma." Elini koluma koydu. "Yanlış anlama ama."

"Hayır, kesinlikle, ne olursa olsun, Charlie."

"Daha sade giyinmen gerek."

"Daha sade giyinmek mi, Charlie?"

"Daha az şey yani. Evet."

Dirseğinin üzerinde hafif doğrulup beni süzdü. Ağzı çok yakınımdaydı. Yüzünde güneş banyosu yapıyor gibiydim.

"Levi's derim ben, sıfır yaka bir tişört, pembe ya da mor, kalın kahverengi bir kemer. Şu saçındaki bandı da at gitsin."

"Saç bandını mı?"

"At gitsin."

Bandı çıkarıp yere fırlattım.

"Annenin hatırı için."

"Bak Karim, sen biraz nonoşlara benzemeye çalışıyorsun sanki."

Tek isteği Charlie'ye benzemek olan –ruhunun her köşesi onun kadar akıllı ve dingin olmasını isteyen– ben, bu sözleri beynime dövme gibi kazıdım. Levi's, sıfır yaka tişört, belki

çok uçuk bir pembe ya da mavi. Yaşamımın kalan yıllarında başka bir şey giymeyecektim.

Kendimi ve giysilerimi nefretle düşündüm, her birinin üzerine zevkle işeyebilirdim, Charlie gözlerini kapatmış kafasından terzi gibi tasarımlar yaparak yatıyordu. Evde benim dışımda herkes hayatından çok memnundu.

Elimi Charlie'nin kalçasına koydum. Hiç tepki vermedi. Parmak uçlarım terleyene kadar öyle tuttum. Gözleri hâlâ kapalıydı ama kot pantolonu şişmeye başlamıştı. Birden güvenim yerine geldi. Aklım devreden çıktı. Kemerini, fermuarını, penisini kurcaladım, serinlesin diye açık havaya çıkardım. Bir işaret verdi! İrkildi! İnsan etkileşiminin elektriğiyle anlaşıyorduk.

Daha önce de, okulda, çok penis sıkmıştım. Birbirimize sürekli dokunup ovuşturuyor, sıkıştırıyorduk. Derslerin monotonluğundan kurtulmak için. Ama hiçbir erkeği öpmemiştim.

"Neredesin, Charlie?"

Onu öpmeye çalıştım. Başını yana çevirip dudaklarımdan kaçmaya çalıştı. Ama elime gelir gelmez, yemin ederim, gençliğimin en güzel anlarından birini yaşadım. Sokaklarımda bir danstır başladı. Bayraklarım uçuştu, trompetlerim çalındı!

Kulağıma Pink Floyd dışında bir müzik çalındığında parmaklarımı yalayarak pembe tişörtü nereden alabileceğimi düşünüyordum. Dönüp bakınca babamın alev alev yanan gözlerini, burnunu, boynunu ve o meşhur göğsünü, çatıdaki kare delikten yukarı çektiğini gördüm. Charlie hemen yana kaçtı. Ben de zıpladım. Babam hışımla üstüme geldi, arkasından da Eva, gülerek. Babam bir kez daha Charlie'yle bana baktı. Eva havayı kokladı.

"Sizi yaramazlar, sizi."

"Ne var, Eva?" dedi Charlie.

"Sigaralık çekiyorduk."

Eva artık bizi eve bırakma zamanının geldiğini söyledi. Hep birlikte merdivenden aşağı indik. Önden giden babam yerdeki saatime basınca parça parça oldu, ayağı kesildi.

Eve varınca arabadan indik, Eva'ya iyi geceler dileyip yürüdüm. Verandadan bakarken babamın Eva'nın elini sıkmaya, Eva'nınsa onu öpmeye çalıştığını gördüm.

Eve yorgun argın, sessiz girdiğimizde içerisi karanlık ve soğuktu. Babamın sabah altı buçukta kalkması gerekiyordu, benim de yedide gazetem geliyordu. Holde babam bana vurmak için elini kaldırdı. Ben uyuşturucunun etkisindeydim ama o benden daha sarhoştu, nankör pezevengin elini tuttum.

"Ne yapıyordunuz siz öyle?"

"Kes sesini!" dedim olabildiğince küçük bir sesle.

"Sizi gördüm, Karim. Tanrım, kahrolası bok herif seni! Sokak serserisi! Benim oğlum hem de; kimden geçti bu sana?"

Çok hayal kırıklığına uğratmıştım onu. Sanki bütün evin yanıp kül olduğunu haber almış gibi üzüntüyle hop oturup hop kalkıyordu. Ben de onun orada reklamcılarla ve Eva'ylayken kullandığı ses tonunu taklit etmeye başladım:

"Rahatla, baba. Ellerinden ayak parmaklarına bütün vücudunu gevşet, zihnini sessiz bir bahçeye gönder, orada..."

"Asıl seni bir doktora gönderip şeyine baktıracağım!"

Bağırıp annemi ve komşuları ayağa kaldırmasın diye susmak zorunda kaldım. Ama fısıltıyla ekledim: "Ben de sizi gördüm, baba."

"Hiçbir şey görmedin sen," dedi büyük bir kibirle. Çok küstahlaşabiliyordu. Üst sınıf bir aileden gelmenin sonucuydu herhalde bu. Ama elime düşmüştü.

"Hiç olmazsa annemin iki göğsü var."

Babam tuvalete girdi, kapıyı kapamadan kusmaya başladı. Ben de arkasından girip böğürerek kusarken sırtını ovuşturdum. "Bu geceden bir daha hiç söz etmeyeceğim," dedim. "Sen de öyle."

"Ona göz kulak olamadın mı?" dedi annem. Arkamızdaydı, üzerinde yerleri süpüren uzun eteğiyle demode görünen sabahlığı vardı. Yorgundu. Bana gerçek dünyayı hatırlatıyordu. Ona bağırmak geliyordu içimden: Çek şu dünyayı gözümün önünden!

"Göz kulak olamadın mı ona?" dedi. Kolumdan çekiştirip duruyordu. "Saatlerce pencerede gelmenizi bekledim. Neden aramadınız?"

Sonunda babam doğrulup bizi iterek geçti gitti.

"Bana oturma odasına yatak hazırla," dedi annem. "Bütün gece pislik ve kusmuk kokan bir adamla yan yana yatamam."

Ben yatağı hazırladıktan sonra içine girdiğinde –çok dar, küçük ve rahatsızdı tabii onun için– ona bir şey söyledim:

"Ben asla evlenmeyeceğim, tamam mı?"

"Seni suçlayamam," dedi başını çevirip gözlerini kaparken.

O koltukta hiç de rahat uyuyamayacağını biliyordum, onun adına üzüldüm. Ama kendini cezalandırırken beni de öfkelendirmişti. Neden daha güçlü davranamıyordu? Neden karşılık vermiyordu? Ben güçlü olacağım diye söz verdim kendi kendime. O gece uyumadım, oturup Radio Caroline'i dinledim. Heyecan ve umut dolu bir dünyanın ışığını görmüştüm, bunu aklımda tutup gelecekte kullanmak üzere işlemek istiyordum.

O geceden sonra babam bir hafta somurttu, gerçi arada tuzu biberi filan işaret etti ama hiç konuşmadı. Bu el kol hareketleri bazen Marcel Marceau'nun karmaşık pantomim diline döndü. Başka gezegenlerden gelen ziyaretçiler pencereden bakıp da kardeşimin, annemin ve benim babamın çevresini sarıp onun hiç sözcük kullanmadan işaretlerle anlatmaya çalıştığı şeyleri –kuru yaprakların su oluklarını tıkadığını, evin bir yüzünün nemlendiğini, Allie'yle benim merdiveni alıp tamir etmemizi, annemin de merdiveni tutmasını istediğini filan– bağırış çağırış bulmaya çalıştığımızı gördüyse, aile arasında bir tahmin oyunu oynuyoruz sanmışlardır. Akşam yemeğinde oturup sessizlik içinde biftekli sandviç, patates ve kızarmış balık yiyorduk. Annem bir keresinde gözyaşları içinde eliyle masaya vurdu: "Hayatım korkunç gidiyor, korkunç!" diye bağırdı. "Hiç anlayan yok mu beni?"

Ona bir an şaşkınlıkla baktık ve yemeklerimize devam ettik. Annem her zamanki gibi bulaşıkları yıkadı, kimse yardım etmedi. Çaydan sonra hepimiz olabildiğince çabuk kaybolduk. Benden dört yaş küçük olan kardeşim Amar ırk ayrımı sorunu yaşamamak için kendisine Allie diyordu. *Vogue, Harper's and Queen* ya da eline geçen başka herhangi bir Avrupa dergisini aldığı gibi erkenden yatağın yolunu tutardı. Yatarken küçük gelen kırmızı ipek pijamasını, elden düşme satın aldığı smokin ceketini giyiyor, saç filesini takıyordu. Yukarı çıkarken, "Yakışıklı görünmenin nesi kötü?" diye

söyleniyordu. Ben akşamları genellikle parka gidip sidik kokulu sundurmada oturuyor, evden kaçıp gelen öbür çocuklarla birlikte sigara içiyordum.

Babamın erkekle kadın arasındaki iş bölümüyle ilgili katı düşünceleri vardı. Annem de babam da çalışıyordu: Annem Allie'nin masrafları için High Street'te bir ayakkabı dükkânında iş bulmuştu, Allie balet olmaya karar vermişti, pahalı bir özel okula gitmesi gerekiyordu. Ama annem evin bütün işini ve yemekleri de yapıyordu. Öğlenleri alışverişe gidiyor, akşam yemeği hazırlıyordu. Ondan sonra da on buçuğa kadar televizyon seyrediyordu. Televizyon kesinlikle onun yetkisi altında bulunan tek nesneydi. Evde dile gelemeyen bir kural vardı, o ne isterse onu seyrederdi; birimiz başka bir şey seyretmek istesek de şansımız yoktu. Günün kalan son enerjisiyle de böyle bir öfke, kendine acıma ve umutsuzluk nöbetine giriyor, kimse ona sesini çıkaramıyordu. *Steptoe and Son, Candid Camera* ve *The Fugitive* için canını verebilirdi.

Televizyonda yalnızca tekrar programları ve politik içerikli programlar olunca resme otururdu. Elleri uçar gibi hareket ediyordu; sanat eğitimi almıştı. Yıllar boyu bizi, kafalarımızı, üçümüzü bir sayfaya çizip durmuştu. Üç bencil adam derdi bize. Erkeklerden hiç hoşlanmadığını, onların işkenceci olduğunu söylerdi. Ona göre Auschwitz'de gaz vanasını açanlar kadınlar değildi. Vietnam'ı bombalayanlar da. Babamın suskun olduğu zamanlar çok çizim yapardı, resim defterini örgüsü, çocukken tuttuğu savaş güncesi ('Bu gece hava saldırısı var') ve Catherine Cookson romanlarıyla birlikte koltuğun arkasına saklardı. Çoğu kez onu *Tender is the Night, The Dharma Bums* gibi doğru düzgün kitaplar okumaya zorluyordum ama yazıları küçük diyordu hep.

Bir öğleden sonra, Büyük Bela'ya bir-iki gün kala, kendime fıstık ezmeli bir sandviç hazırlayıp Who'nun *Live at Leeds*'ini pikaba koyup –Townshend'in 'Summertime Blues'daki nefis akorlarının tadına daha iyi varabilmek için– sesi sonuna kadar açtıktan sonra annemin resim defterini elime aldım, bir şeyler bulacağıma emindim. Babamı çıplak çizdiği bir resme gelene kadar sayfaları hızlıca çevirdim.

Yanında, ondan biraz daha uzun boylu, Eva vardı, o da tek göğsüyle çırılçıplaktı. Korkmuş çocuklar gibi el ele tutuşmuşlardı, sade, süssüz bir görünümle bize dönmüş şöyle der

gibiydiler: Biz buyuz işte, bunlar bizim bedenlerimiz. John Lennon'la Yoko Ono gibi görünüyorlardı. Annem bu işe nasıl bu kadar nesnel bakabiliyordu? Ayrıca yattıklarını nereden biliyordu?

Benden hiçbir sır gizlenemezdi. Araştırmamı annemle sınırlı tutmadım. Böylece babamın ciğerleri çalışmasa da gözlerinin nasıl iyi işlediğini öğrenmiş oldum. Evrak çantasına baktım, Lu Po'nun, Lao Tzu'nun, Christmas Humprey'nin kitaplarını buldum.

Evde babamın suskunluğunu bozacak en ilginç denemenin onu telefona çağırmak olduğunu biliyordum. Bir gece geç saatte, on buçukta telefon çalınca koşup ben açtım. Eva'nın sesini duyunca anladım ki ben de onunla bir daha konuşmayı özlemişim.

"Merhaba, tatlı yaramaz oğlum benim, baban nerede? Beni neden aramadın? Neler okuyorsun?" dedi.

"Sen neler önerirsin, Eva?" dedim.

"Beni görmeye gelsen iyi olur, ben senin kafanı mor düşüncelerle doldururum."

"Ne zaman geleyim?"

"Ne zaman istersen; hemen uğra."

Telefonu birden yatak odasının kapısında pijamalarıyla beliren babama verdim. Ahizeyi elimden kaptı. Kendi evinde onunla konuşmasını aklım almıyordu.

"Merhaba," dedi sanki sesini kullanmayı unutmuş gibi boğuk bir sesle. "Eva, sesini duymak çok güzel, aşkım. Ama sesim kısıldı. Boğazım şişti sanırım. Seni işyerimden arayayım mı?"

Odama gittim, büyük kahverengi radyoyu açtım, ısınmasını beklerken bu konuyu düşündüm.

Annem yine bütün gece çizdi.

Tanrı'nın, babama böyle diyordum artık, ciddi olarak bir şeyler çevirdiğinden kuşkulanmama neden olan bir başka olay da odama giderken odasından gelen o tuhaf sesti. Kulağımı beyaz boyalı kapıya dayadım. Evet, Tanrı kendi kendine konuşuyordu, ama öyle içten içe değil. Ağır ağır, her zamankinden daha derin bir sesle, sanki bir topluluğa seslenir gibi konuşuyordu. Tıs tıs sesler çıkarıyor, Hint aksanını abartılı kullanıyordu. Yıllarca daha İngiliz görünebilmek, göze çarpıp

gülünç olmamak için o kadar uğraş verdikten sonra şimdi hepsini kürekle geri alıyordu. Neden?

Birkaç hafta sonra bir cumartesi sabahı beni odasına çağırıp büyük bir gizlilikle, "Bu gece için hazır mısın?" dedi.

"Bu gece ne için, Tanrı?"

"Bu gece çıkıyorum," dedi sesindeki gururu gizleyemeden.

"Gerçekten mi? Yine mi?"

"Evet, teklif geldi. Halk istiyor."

"Çok güzel. Peki nerede?"

"Yeri gizli." Keyifle karnına vurdu. Şu an tek istediği buydu, sahneye çıkmak. "Bütün Orpington dört gözle beni bekliyor. Bob Hope'tan daha ünlü olacağım. Ama sen annene bir şey söyleme. Benim sahneye çıkmamı, aslında, her şeyden önce evden çıkmamı aklı almıyor çünkü. Gidiyor muyuz?"

"Gidiyoruz, baba."

"Güzel, güzel... Hazırlan."

Elinin tersiyle yüzüme yumuşacık dokundu. "Heyecanlandın, değil mi?" Hiçbir şey söylemedim. "Bu dışarı çıkma işleri hoşuna gidiyor senin."

"Evet," dedim utanarak.

"Seni de yanımda götürmek hoşuma gidiyor, evlat. Seni çok seviyorum. Biz seninle birlikte büyüyoruz, gerçekten."

Haklıydı; onun bu ikinci sahne gösterisini heyecanla bekliyordum. Hareketlilikten hoşlanıyordum ama bilmem gereken önemli bir şey vardı. Babam bir şarlatan mıydı yoksa yaptıklarında işe yarar bir şey var mıydı? Yine de Eva'yı etkilemiş, daha zor olanı da başarmıştı, yani Charlie engelini aşmıştı. Büyülü sözleri onları etkiliyordu, ona 'Tanrı' adını taktıysam da kuşkularım vardı. Bu adı daha bütünüyle hak etmiyordu. Benim anlamak istediğim, babam daha yeni açılmaya başlamışken gerçekten de insanlara verecek bir şeyinin olup olmadığıydı, yoksa öbür varoş kaçıklarından bir farkı kalmayacaktı.

2. Bölüm

Babamla Anwar, Bombay'da kapı komşuydular, beş yaşından beri de çok iyi dosttular. Babamın doktor olan babası Juhu sahilinde kendisi, karısı ve on iki çocuğu için tek katlı güzel bir ahşap ev yaptırmıştı. Babamla Anwar verandada uyur, şafakla birlikte sahile koşup yüzerlerdi. Okula faytonla giderlerdi. Hafta sonları kriket, okuldan sonra da evin kortunda tenis oynarlardı. Top toplayıcıları hizmetçilerdi. Kriket maçları genellikle İngilizlere karşı oynanır, yenmelerine, zorunlu olarak, izin verilirdi. Sürekli ayaklanmalar, gösteriler olur, Hint-Müslüman çatışması yaşanırdı. Hintli arkadaşları, komşuları evlerinin önünde ağıza alınmayacak şarkılar söylerdi.

Bombay Hint film endüstrisinin merkezi, babamın erkek kardeşlerinden biri de bir film dergisinin editörü olduğu için sürekli partilere gidilirdi. Babam ve Anwar tanıdıkları film yıldızlarının, öptükleri kadın oyuncuların havasını atmaya bayılırlardı. Bir keresinde, ben yedi-sekiz yaşlarındayken, babam oyuncu olmamı istediğini söyledi; "Çok rahat bir yaşantın olur," dedi, "çok fazla çalışmadan çok kazanabilirsin." Ama aslında doktor olmamı istiyordu ve oyunculuk konusu bir daha hiç açılmadı. Okulda meslek seçimi danışmanı gümrük memurluğunu seçmemi söylemişti; valiz karıştırmaya doğal bir yeteneğim olduğunu düşünmüştü herhalde. Annem, bence bol pantolon sevdiğim için, denizci olmamı istiyordu.

Babamın çocukluğu kırlarda geçmişti, Anwar'la onun maceralarını dinlerken kendi oğlunu neden Londra'nın, –boğulurken insanların gözlerinin önüne kendi yaşamlarının değil de her şeyden önce çift taraflı parlak yansısının geldiği

söylenen bu şehrin– sıkıcı varoşlarına mahkûm ettiğini düşünmeden edemiyordum.

Babam günlük yaşamın güçlüklerini çok sonra, ancak İngiltere'ye yerleştikten sonra anladı. Daha önce hiç yemek yapmamış, çamaşır yıkamamış, kendi ayakkabılarını temizlememiş, yatak düzeltmemişti. Hizmetçiler yapmıştı bu işleri. Babam Bombay'daki evi hatırlamaya çalıştığında mutfağı bir türlü gözünün önüne getiremediğini anlatmıştı; hiç girmemişti ki içine. Gerçi en sevdiği hizmetçinin mutfaktaki yanlış hareketleri yüzünden atıldığını hatırlıyordu; bir keresinde sırtüstü yatıp ekmek dilimini ayak parmaklarının arasında ateşe tutup kızartmış, bir başka kez de diş fırçasıyla kereviz temizlemişti –gerçi kendi fırçasıydı kullandığı, ev sahiplerininki değil– ama bu özür sayılamazdı. Bütün bunlar babamı sosyalist yaptı, tabii ondan ne kadar sosyalist olursa o kadar.

Annem babamın soyluluktan uzak tavırlarından hiç hoşlanmıyor, daha çok ailesiyle gurur duyuyordu. "Churchillerden daha soylular," diyordu eşe dosta. "Okula atla çekilen arabayla gidermiş." Bu, babamı 1950'lerde ve 1960'larda İngiltere'ye gelen, çatal bıçak kullanmayı, hele tuvalete girmeyi hiç bilmeyen, tuvaletin üstüne çıkıp yüksekten sıçan Hintli köylülerle karıştırmayın anlamına geliyordu.

Babam onlardan farklı olarak İngiltere'ye ailesi tarafından okumaya gönderilmişti. Annesi ona ve Anwar'a bir-iki tane kaşındıran yün kazak örüp kesinlikle domuz eti yemeyeceklerine söz verdirerek Bombay'dan uğurlamıştı. Daha önce oraya giden Gandi ve Cinnah gibi babam da Hindistan'a nitelikli, iyi yetişmiş bir İngiliz beyefendisi bir avukat, balolarda güzel dans eden biri olarak dönecekti. Ama yola çıkarken babamın aklına annesinin yüzünü bir daha göremeyeceği gelmemişti. Bu yaşamının tartışmasız en acı olayıydı, elinde olmadan kendisine bakacak, bir mektup bile göndermediği annesini sevdiği gibi seveceği kadınlara düşkünlük geliştirmesinin nedeni de buydu.

Londra, Old Kent Road, ikisine de soğuk duş gibi gelmişti. Nemli ve sisliydi; insanlar birbirine 'Sunny Jim' diye takılıyor, hiçbir zaman tam anlamıyla karın doymuyor, babam da burnunu çekip kızarmış ekmeğe talim etmiyordu. İşçi sınıfının bu vazgeçilmez yiyeceğini eliyle itip, "Burnumu çekerim

daha iyi," diyordu. "Hep biftekle Yorkshire pudingi yiyeceğiz sanıyordum." Ama tayın dönemi sürüyordu, savaşta bombalanıp enkaz yığınına döndüğünden beri şehir haraptı. Babam yine de İngiltere'de İngilizlerin durumunu görünce şaşırıyor, yürekleniyordu. İngilizlerin yoksulluk içinde yol süpürüp çöp topladığını, tezgâhtarlık ve barmenlik yaptığını görmemişti hiç. Bir İngiliz'in hiç parmaklarıyla ağzına ekmek tıktığına tanık olmamış, kimse de ona İngiliz'in sular soğuk olduğu için –tabii su bulurlarsa– sık yıkanmadıklarını anlatmamıştı. Babam şehirdeki barlarda Byron'dan söz etmeden önce de kimse her İngiliz'in okuma yazma bilmediğini ya da bir Hintlinin sapkın, kaçık bir adamın şiirleri üzerine ukalalık etmesinden hoşlanmayabileceklerini söyleyerek uyarmamıştı.

Neyse ki Anwar'la babamın kalacak bir yeri vardı, babamın bir arkadaşında, Dr. Lal'de kalıyorlardı. Dr. Lal, Bertrand Russell'ın arkadaşı olduğunu iddia eden iriyarı bir diş doktoruydu. Savaş sırasında Cambridge'te yalnızlık içindeki Russell, Dr. Lal'e seksle ilgili hayal kırıklığına tek bir çare olduğunu anlatmıştı. Russell bu büyük keşfini yalnız ondan sonra hep mutlu gezdiğini söyleyen Dr. Lal'e açmıştı. Yoksa Russell'ın en büyük başarılarından biri onu kurtarmak mı olmuştu? Çünkü Dr. Lal o iki genç ve sekse aç konuğuyla o kadar açık konuşmasaydı, babam annemle tanışmamış olacak, ben de Charlie'ye âşık olmayacaktım.

Anwar tombul gıdığı ve toparlak suratıyla hep babamdan daha kiloluydu. Bir-iki muzır sözcükle tatlandırmadığı tek cümlesi yoktu, Hyde Park çevresinde dolanan fahişelere bayılırdı. Ona Bebek Surat diyorlardı. Babam kadar özenti değildi, babam, Hindistan'dan aylık harçlığı gelir gelmez Bond Street'e papyon, şişe yeşili yelek ve kareli çorap almaya gider, sonra da Bebek Surat'tan ödünç para alması gerekirdi. Anwar gündüzleri Kuzey Londra'da hava mühendisliği eğitim alıyor, babam da gözlerini hukuk kitaplarından ayırmamaya çalışıyordu. Geceleri Dr. Lal'in muayenehanesinde dişçi aletlerinin arasında uyuyorlardı, Anwar dişçi koltuğuna yatıyordu. Bir gece, çevrede dolaşan farelerin tıkırtısına ve cinsel açlığa, bir de annesinin ördüğü yün kazakların kaşıntısına kafası bozulan babam, Lal'in açık mavi dişçi gömleğini giyip eline de en keskin delgi aletini almış, uykuda Anwar'a saldırmış. Anwar çığlık çığlığa uyanınca Chislehurst'ün gele-

cekteki gurusunun dişçi delgisiyle üzerine geldiğini görmüş. Bu dalgacılık, yaşamı sanki hiçbir önemi yokmuş gibi ciddiye almayı reddediş, babamın çalışmalarına da yansımıştı. Babam zihnini bir konuda toplamakta güçlük çekerdi. Daha önce hiç çalışmamıştı, şimdi de ona göre değildi bu. Anwar, babam için, "Haroon'un her gün on ikide ve beş buçukta Bar(o)'da olması gerekiyor," demeye başlamıştı.

Babam kendini savunarak, "Ben bara düşünmeye gidiyorum," diyordu.

"Hayır, düşünmeye değil, içmeye," diyordu Anwar da.

Cuma ve cumartesi günleri dansa gidiyor, Glenn Miller, Count Basie ve Louis Armstrong eşliğinde mutluluk içinde öpüşüyorlardı. Babam Margaret adındaki şehir dışında yaşayan, işçi sınıfından güzel kızla ilk orada tanışmıştı. Annem babamı, küçük adamını, ilk gördüğü an âşık olduğunu söylerdi. Çok tatlıydı, çok iyiydi, kaybolup gitmiş bir hali vardı, bu da kadınların ona, onu bulmuş duygusuyla yaklaşmalarına neden oluyordu.

Annemin Bebek Surat'la çıkan bir arkadaşı vardı, hatta eve de gitmişlerdi onunla ama aslında Anwar evliydi, Jeeta prensesti, ailesi Pakistan'ın kuzeyinde Murree'de eski bir İngiliz dağ istasyonunda yapılan düğüne at sırtında gelmişti. Jeeta'nın erkek kardeşleri silahla dolaşıyorlardı, bu Anwar'ı sinirlendirdiği için İngiltere'ye kapağı atmaya çalışmıştı.

Prenses Jeeta çok geçmeden İngiltere'ye Anwar'ın yanına gelmiş, benim de Jeeta Yengem olmuştu. Jeeta Yenge hiç de prenses gibi görünmüyordu, İngilizce'yi doğru dürüst konuşamadığı için dalga geçiyordum onunla. Çok utangaçtı, Brixton'da pis bir odada yaşıyorlardı. Saraya benzemiyordu yani, demiryolu istasyonuna bakıyordu. Bir gün Anwar bahis büfesinde büyük bir hata sonucu çok para kazandı. Güney Londra'da bir oyuncakçı dükkânını kısa süreli kiraladı. Büyük bir hataydı yaptığı, sonunda Prenses Jeeta onu vazgeçirip bakkallığa döndürdü. Çok iyi bir iş kurdular. Müşteriler akın akın geliyordu.

Babamın da, tam tersine, nereye gittiği belli değildi. Ailesi bir ajandan –Dr. Lal'den– Baro'ya yalnızca ipek papyonu, yeşil yeleğiyle bardaklar dolusu kök bira ve siyah bira içmeye gittiğini öğrenince harçlığını kesti.

Sonunda babam kendini bir devlet dairesinde saati 3 sterline çalışır buldu. Bir zaman serin bir ırmağı andıran keyifli, kaçamaklı, kumsallı, kriketli İngilizleri kafaya almalı, dişçi koltuklu yaşamı yerini şemsiyelere, düzenli yaşamın çelik kafesine bırakmıştı. Günü trenlerde, oğullarının bokları içinde geçiyordu, ocak ayında donup patlayan borular, sabahın yedisinde kömür ateşini yakma işi, sevginin Güney Londra'da, bir varoşta aile yaşamına üç aşağı beş yukarı uydurulup uyarlanmış haliydi yani. Çocuk olduğu için, kendisi için hiçbir zaman bir şey yapmamış masum biri olduğu için, yaşam onu savurup duruyordu. Bütün gün bana bakması gereken bir gün altıma kaka yaptığımda nasıl da şaşırmıştı. Beni banyoda soyup, eline bir tas almış, bir eliyle burnunu kapatarak sanki vebalıymışım gibi banyonun öbür ucundan bacaklarıma su dökmüştü.

Her şey nasıl başladı bilmiyorum ama ben on ya da on bir yaşımdayken sanki daha önce kimse okumamış ya da yalnızca onun için yazılmış gibi Lieh Tzu, Lao Tzu ve Chuang Tzu'ya merak sardı.

Hâlâ pazarları öğleden sonra, yani dükkânın kapalı olduğu tek saatte, Bebek Surat'la Prenses Jeeta'yı görmeye gidiyorduk. Babamın Anwar'la dostluğu hâlâ çok matraktı, işleri güçleri kriket, boks, koşu ve tenis maçı izlemekti. Babam oraya elinde kütüphaneden aldığı *The Secret of the Golden Flower*'la gidince Anwar hemen kapıp gülerek baktı.

"Şimdi de bu saçmalıklarla mı zaman öldürüyorsun?"

Babam ânında lafa girdi: "Anwar, *jaar*, ne sırlar aydınlatıyorum farkında değilsin! Sonunda yaşamı anlayabildiğim için öyle mutluyum ki!"

Anwar elindeki dürümü babama saplar gibi yaparak sözünü kesti: "Seni Çin budalası seni. Ben para üstüne para kazanırken sen nasıl bu çerçöpü okursun! İbnenin ipoteğini ödedim sonunda!"

Babam Anwar'a dizlerinin nasıl titrediğini göstermemeye çalışıyordu. "Para önemli değil benim için. Para hep olur nasılsa. Ben bu sırları çözmeliyim."

Anwar başını göklere kaldırmış sıkkın oturan anneme baktı. İkisi de babamı anlamaya çalışıyordu; seviyorlardı onu ama böyle durumlarda sevgilerine, sanki Yehova Şehitleri'ne girmek gibi feci bir hata yapmışçasına, acıma karışıyordu. O ne kadar Yin ve Yang'den, kozmik bilinçten, Çin felsefesin-

den, Yol'u izlemekten söz ederse annem de o kadar kaybediyordu yolunu. Annemi ardında bırakarak uzayın derinliklerine sürüklenir gibiydi; annem taşralı bir kadındı, sessiz ve iyi niyetliydi, iki çocukla ve babamla yaşamı zaten yeterince güçtü. Bir yandan da gururlanıyordu aslında babamın Doğu'yla ilgili keşiflerinden, bunların sonucunda Anwar'ın yaşantısını kötülemesinden.

"İşin gücün tuvalet kâğıtları, sardalye kutuları, hijyenik petler, şalgamlar," dedi Anwar'a. "Ama göklerde, dünyada, senin Penge'de düşleyemeyeceğin kadar çok şey var, *jaar*."

"Benim düşe ayıracak zamanım yok!" diye sözünü kesti Anwar. "Sen de bırak bu düşleri. Uyan artık! Biraz zam alsan da Margaret daha güzel giysiler giyebilse. Kadınlar böyle şeyleri sever, *jaar*."

"Beyazlar bizi hiç terfi ettirirler mi?" dedi babam. "Dünyada tek bir beyaz da kalsa Hintlilere iş yok. Onlarla tartışmaya girmemek gerek; iki peniyi bir araya getiremiyorlar ama hâlâ imparatorlukları var sanıyorlar."

"Terfi edemiyorsun, çünkü tembelsin, Haroon. Şeyin küf tutmuş. Aklın ta Çin'de, Kraliçe'de değil!"

"Kraliçe'nin canı cehenneme! Bak, Anwar, senin hiç kendini tanımak istediğin olmaz mı? Kendini bütünüyle sır gibi gördüğün?"

"Kimsenin umurunda değilim ben, neden kendi umurumda olayım ki?" diye bağırdı Anwar. "Sen yaşamına sarıl önce!"

Bu tartışmalar Anwar'la Jeeta'nın dükkânının üst katında böylece sürüp gidiyordu, kendilerini öyle kaptırıp saldırganlaşıyorlardı ki kızları Jamila'yla ben sıvışıp bahçede süpürge sapları ve tenis topuyla kriket oynamaya başlıyorduk.

Bu Çin merakının altında babamın yalnızlığı ve benliğini geliştirme tutkusu yatıyordu. Öğrendiği Çin şeylerinden söz etmek istiyordu. Ben sabahları genelde onunla durağa kadar yürüyordum, sekiz otuz beşle Victoria'ya gidiyordu. Bu yirmi dakikalık yürüyüşlerde ona Londra şehir merkezinde çalışan başkaları, genellikle kadınlar, sekreterler, memurlar, tezgâhtarlar da katılıyordu. İnsanın nasıl zihin huzuruna kavuşacağından, kendini nasıl anlayacağından söz etmek istiyordu babam. Onlar da, eminim başka hiç kimseye anlatmadıkları bir biçimde, yaşantılarından, erkek arkadaşlarından,

kafalarının karışıklığından, gerçek benliklerinden söz ediyorlardı. Ne benim, ne de yanımda taşıdığım transistörlü radyoda Radyo Bir'de Tony Blackburn'ün Programı'nı dinlediğimin farkında oluyorlardı. Babam onları baştan çıkarmamaya çalıştıkça iyice baştan çıkıyorlardı; genellikle o geçene kadar evlerinin önünde bekliyorlardı. Liseli çocukların çişli taş ve lolipop atmalarından çekinip yolunu değiştirecek olursa onlar da yollarını değiştiriyorlardı. Trende babam ya mistik kitaplarını okuyor ya da düşüncelerini burnunun ucuna yoğunlaştırmaya çalışıyordu, çok iri bir hedefti bu tabii. Yanında hep kibrit büyüklüğünde minicik bir sözlük taşıyor, her gün yeni bir sözcük öğrenmeye çalışıyordu. Hafta sonlarında onu analeptik, frutescent, polisefalus, orgulous'un anlamlarından sınav yapıyordum. Bana bakıp, "Bir İngiliz'i etkilemek için şöyle ağırsıklet bir sözcüğe ne zaman gerek olacağı hiç bilinmez," diyordu.

Eva'yla tanışınca sonunda Çin şeylerini paylaşacağı birini bulmuş oldu, böyle ortak bir ilgi alanı bulduğu için çok şaşırmıştı.

❋

Evet, anladığım kadarıyla bu cumartesi gecesi Tanrı yine Eva'yla buluşuyordu. Bana bir kâğıda yazılı adresi verdi, otobüse yetiştik, bu kez sanırım şehir dışına gidiyorduk. Chislehurst'te indiğimizde hava kararmıştı, buz gibiydi. Babamı peşime takmış bir o yöne, bir öbürüne iyi bilir pozlarda, tam tersi yöne sürüklüyordum. Oraya varmak için öyle sabırsızlanıyordu ki yirmi dakika hiç sesi çıkmadı; ama sonunda patladı:

"Neredeyiz, sersem?"

"Bilmiyorum."

"Benden aldığın zekâyı kullansana, piç kurusu!" dedi titreyerek. "Berbat bir soğuk var ve geç kaldık."

"Üşümen senin suçun, baba," dedim.

"Benim suçum mu?"

Gerçekten de onun suçuydu, çünkü babam montunun altına büyük beden pijama gibi görünen bir şey giymişti. Üstünde boyun kısmı ejderha işlemeli uzun bir ipek gömlek vardı.

Göğsüne dökümlü iniyor, karnında bir-iki kilometre kadar kıvrılıp dizlerine düşüyordu.

Altında da bol pantolonuyla sandaletleri vardı. Ama asıl facia, gömleğin üzerine giydiği, tüylü montunun altında görünmeyen, altın ve gümüş rengi desenli kıpkırmızı yelekti. Annem onu bu şekilde dışarı çıkarken yakalasaydı kesin polis çağırırdı. Sonuçta Tanrı, devlet memuruydu, evrak çantası ve şemsiyesi vardı, ortalıkta boydan kısa bir boğa güreşçisi gibi dolaşması uygun olmuyordu.

Chislehurst'teki evlerin seraları, bahçelerinde koca meşeleri ve fıskiyeleri vardı; bahçeye özel adamlar bakıyordu. Bizim gibiler için bu öyle önemli bir şeydi ki, pazar günleri ailece bu sokaklardan geçip Jean teyzelere giderken ortanın altı sınıfın tiyatroya giderken duyduğuna denk bir heyecan duyardık. 'Offf'laya 'puff'laya yürürken oralarda yaşadığımızı, yaşasaydık yapabileceklerimizi, orayı nasıl süsleyeceğimizi, bahçede nasıl kriket, badminton ve masa tenisi için yer hazırlayacağımızı düşlerdik. Bir keresinde annemin babama kınayarak baktığını hatırlıyorum; şöyle diyordu sanki: Başka erkekler, Alanlar, Barryler, Peterlar, Roylar araba, ev, tatil, merkezi ısıtma ve mücevher sunarken sen bana ne veriyorsun, ne biçim erkeksin sen? Onlar en azından raf takıp çit tamir edebiliyorlardır. Peki senin elinden ne geliyor? Yollar, sıradan insanlar Londra'da oradan oraya gitmesinler diye özellikle taşlı ve çukurlu, delik deşik bırakıldığı için annemin ayağı takılıp çukura giriverirdi.

Sonunda güç bela –Tanrı iki başparmağını bir araya getirip transa geçsin diye verdiğimiz bir-iki dakikalık molayla– evlerinin önüne vardığımızda Tanrı bana evin Eva'nın geçenlerde Hindistan'a seyahate giden arkadaşları Carl ile Marianne'e ait olduğunu söyledi. Zaten bu, boş görünen her köşeye yerleştirilmiş sandal ağacı Budalardan, pirinç küllüklerden, alçıdan yapılma çizgili fillerden hemen anlaşılıyordu. Tabii Carl'la Marianne'in biz girerken çıplak ayakla avuçları dua eder gibi birbirine bitiştirilmiş, başları eğik, sanki Rumbold & Toedrip adındaki TV kiralama şirketinin ortakları değil tapınak hizmetlileri gibi duruşlarından da.

İçeri girer girmez Eva'yı gördüm, o da pencerede bizi bekliyordu. Yerleri süpüren uzun kırmızı bir elbise giymiş, kırmızı bir türban takmıştı. Hemen üstüme atladı, on iki kez öptükten sonra elime üç kitap tutuşturdu.

"Kokla şunları!" dedi zorlayarak.

Burnumu kenarları kırmızı boyalı sayfaların içine gömdüm. Çikolata kokuyorlardı.

"İkinci el! Tam bir keşif ha? Şu da baban için." Konfiçyüs'ün *Analects*'inin Arthur Waley tarafından hazırlanmış yeni bir baskısını verdi bana. "Bunu onun için sakla lütfen. İyi mi o?"

"Babam heyecanlı."

Odaya göz gezdirdi, yirmi kişi kadar vardı.

"Çok sevimli insanlardır. Çok da aptal. Onun için hiç sorun olmayacak bence. Benim hayalim onu daha fazla tepki verecek insanlarla tanıştırmak –Londra'da–. Hepimiz Londra'ya kapağı atacağız, kararlıyım!" dedi. "Gel seni herkesle tanıştırayım."

Birkaç kişinin elini sıktıktan sonra parlak siyah bir koltuğa atabildim kendimi, ayaklarım tüylü beyaz halının üzerinde, sırtım kapakları elle süslenmiş bir sıra kitaba dayalıydı –*Vanity Fair* ve *The Woman in White*'ın basitleştirilmiş (ve resimlendirilmiş) baskılarıydı bunlar–. Önümde ışıklı bir kirpi duruyordu –üzerinden farklı renklerde yüzlerce sallantılı diken çıkarak ışık veren parlak bir lambaydı bu–, uyuşturucu hapların yardımıyla güzelliği daha iyi anlaşılan bir nesneydi anladığım kadarıyla.

Carl'ın, "Dünyada iki tip insan vardır: Hindistan'a gitmiş olanlar ve gitmemiş olanlar," dediğini duydum, ayağa kalkıp sesini duymayacağım bir köşeye gitmek zorunda kaldım.

Buzlu camlı Fransız pencerelerinin yanında, onların görüş açısında uzanan uzun bahçenin ve mor ışıkta parlayan altın balığı havuzunun yanında bir bar vardı. Bu büyük ruhsal olayda insanlar pek içki içmiyorsa da ben rahatlıkla bir-iki litre götürebilirdim. İyi olmazdı tabii, onu da biliyordum. Marianne'in kızı ve daracık pantolonlu daha büyük bir kız barda lassi ve acı Hint mezesi servisi yapıyorlardı, hele Allbran'le içilince insanı kesinkes yaşlılar gibi osurturdu bunlar. Barın arkasına dar pantolonlu kızın yanına geçtim, adının Helen olduğunu, liseye gittiğini öğrendim.

"Baban büyücüye benziyor," dedi. Bana gülümsedi, iki küçük adımda iyice yanıma sokuldu, dibimdeydi. Birden yanımda bitmesi beni şaşırttı, heyecanlandırdı. Richter'in şaşırma ölçeğine göre yalnızca ufak bir şaşkınlıktı bu ama kayda

geçmişti. O an gözüm Tanrı'ya takıldı. Büyücü gibi mi görünüyordu, harikalar yaratan biri gibi mi?

Egzotik olduğu kesindi, belki de Güney İngiltere'de o an için (belki George Harrison'dan sonra) kırmızılı, altın rengi yelek ve Hint pijaması giyen tek kişiydi. Çok da zarifti gerçi, dapdar, sıkmadan kurutulmuş gömlekleri şeylerine yapışmış, John Collier marka gri pantolonlarından ağı sarkık ve buruşuk öbür uçuk benizli Arbuckleların yanında birinci sınıf Nureyev gibi kalıyordu. Belki babacık gerçekten de büyücüydü, kendini (kendi deyimiyle) potin bağlarından dişlerini hep Bombay'da Nogi&Co tarafından üretilen Monkey marka siyah diş tozuyla temizleyen Hintli memurdan şu anki bilgeye dönüştürmüştü. Seksi Sadie! Şu an odanın tam ortasındaydı. Onu keşke Whitehall'da görselerdi!

Eva'yla konuşuyordu, Eva elini samimi bir tavırla onun koluna koymuştu. Her hallerinden belliydi. Evet, bağırıyorlardı, bir beraberiz, birbirimize yabancıların yanında sıkılmadan dokunabiliyoruz. Aklım Helen'deydi, başımı çevirdim.

"Evet?" dedi yumuşak bir sesle.

Beni istiyordu.

Bunu anlamıştım, çünkü isteği ölçmeye yarayan çok sağlam bir yöntemim vardı. Bu yönteme göre beni onunla ilgilenmediğim için istiyordu. Ne zaman çekici biriyle karşılaşsam evrenin yoz kuralları o kişinin beni kesinkes ya çok itici ya da çok küçük bulmasını emrediyordu. Bu kurala göre Helen gibi, yani istek duymadığım biriyle olunca o kişinin bana onun şu an baktığı gibi kötü niyetle gülerek, şeyimi sıkıştırmak ister gibi bakacağı kesindi, aslında bu dünyada bana yapılmasını en çok istediğim şeydi, ama benim ilgi duyduğum biri tarafından, onun için geçerli değildi bu.

Büyük Bilge, dudaklarından Seattle yağmurları gibi bilgi dökülen babam, benimle seks konusunda hiç konuşmazdı. Liberalliğini denemek için ondan bana yaşamın gerçeklerini anlatmasını istediğimde (aslında okulda çoktan öğrenmiştik bunları, her ne kadar ben hâlâ uterus, skrotum ve vulvayı karıştırıyorsam da), yalnızca mırıl mırıl, "Bir kadının sekse ne zaman hazır olduğunu anlarsın. Evet, evet. Kulakları alev alev olur," demekle yetindi.

Helen'in kulaklarına dikkatlice baktım. Hatta, bilimsel bir kanıt olsun diye, uzanıp birini hafifçe çimdikledim. Sıcakçaydı!

Ah, Charlie. Kalbim onun yanan kulaklarını göğsüme yaslamayı istiyordu. Ama son sevişmemizden beri ne telefon etmiş ne de buraya gelme zahmetine katlanmıştı. Okula da gelmiyordu, grubuyla bir deneme kaydındaydı. O piçten uzak olmanın, katlandığım bu soğuk hindinin sancısını ancak Charlie'nin bu gece babamdan biraz akıl almaya gelebileceği düşüncesi hafifletiyordu. Ama şu âna kadar görünmemişti.

Eva ve Marianne odayı hazırlamaya başlamışlardı. Mumcu dükkânları ihya edilmiş, panjurlar çekilmişti, Hint sandal ağacı kokuları yakılıp saksıların dibine konmuştu ve varoşun Budası üzerine binip uçsun diye de ufak bir halı yayılmıştı. Eva önünde eğilerek ona bir zerrin çiçeği verdi. Tanrı geçen seferden hatırladığı insanları tanıyıp gülümsedi. Güvenli ve sakin görünüyordu, öncekinden daha rahattı, daha az şey yapıyor, belli ki Eva'nın arkadaşlarında ona karşı iyice körüklediği saygı duygusuyla hayranlarının kendisini aydınlatması için zaman tanıyordu.

Derken Ted Enişte'yle Jean Teyze içeri girdi.

3. Bölüm

İşte –iki mutsuz sıradan alkolik–, kadın pembe yüksek topuklu ayakkabı giymiş, adam kruvaze ceketli, düğüne gider gibi süslenip masum masum gelmişlerdi partiye. Bunlar annemin uzun boylu kız kardeşi Jean ve Peter's Heaters adında bir merkezi ısıtma şirketinin sahibi olan kocası Ted'di. Harry adıyla tanınan enişteleri komşularının önünde yoga transına girmiş gibi iki büklüm ikisinin de gözbebeklerine bıçak saplar gibi bakıyor. Jean bir şeyler söylemeye uğraşıyor, belki de uğraştığı tek konu bu zaten. Eva parmağını dudaklarına götürüyor. Jean'in ağzı usulca tıpkı, Tower Bridge gibi kapanıyor. Ted'in gözleri odada olanları kendisine açıklayabilecek bir ipucu aranıyor. Beni görüyor, başımı sallıyorum ona. Hoşnut görünmüyor ama Jean Teyze'nin tersine, kızgın da değil.

"Harry ne yapıyor öyle?" diye soruyor Ted.

Ted'le Jean babamın Hintli ismini, Haroon Amir'i hiç kullanmazlardı. Onlar için hep 'Harry'ydi, başkalarına ondan söz ederken de Harry diyorlardı. Hintli olması zaten başlı başına kötü bir şey tabii, bir de o tuhaf ada gerek yoktu. İlk tanıştıkları andan başlayarak Harry demişlerdi babama, babamın bu konuda yapabileceği bir şey yoktu. O da onlara 'Cin-Tonik' diyordu.

Ted Enişte'yle çok iyi dosttuk. Bazen merkezi ısıtma işi için gittiği yerlere beni de götürürdü. En ağır işleri yapar, para kazanırdım. Salamlı sandviç yer, küçük termoslarımızdan çay içerdik. Bana sporla ilgili bilgiler de verirdi; bir keresinde Catford köpek yarışlarına ve Epsom Downs'a götürmüştü. Güvercin yarışlarını anlatırdı bana. Çok küçük yaştan beri severdim Ted Enişte'yi, çünkü başka çocukların babalarının

bildiği şeyleri biliyordu, babamsa, ne yazık ki, bilmiyordu; ne balık avlamayı, hava silahlarını, uçakları, ne de deniz salyangozu yemeyi.

Ted'le Jean'in buraya nasıl geldiklerini bulmaya çalışırken zihnim o kadar hızlı işledi ki, sanki Ealing Komedileri'nden kişiler Antonioni'nin bir filmine girmiş gibiydi şu an. Onlar da Chislehurst'te oturuyorlardı ama Carl ve Marianne'le aralarında dünyalar vardı. Her şey zihnimde yerini bulana kadar düşüncelerimi yoğunlaştırdım. Bütün bunlar nasıl olmuştu? Görmeye başlıyordum. Gördüklerim de hoşuma gitmiyordu.

Zavallı annem kendini çok mutsuz hissedip, babamın guruluk saçmalığını Beckenham'daki kız kardeşine açmış olmalı. Jean zayıf davranıp bunlara izin verdiği için kardeşine köpürmüş, neredeyse bir tarafına inmiştir. Jean bu nedenle annemden nefret edecekti herhalde.

Demek ki Tanrı insanlara yeniden ruh olarak görüneceğini söyler söylemez –daha doğrusu birkaç saat öncesinden bana zorla haber verdirir verdirmez–, annem hemen kardeşini arayacaktı. Jean de tam kendisine yakışır biçimde gerilip keskin çelik bir bıçak gibi bilenecek, hemen eyleme geçecekti. Anneme Carl'la Marianne'i tanıdığını söylemişti kesin. Belki de radyatörlerini Peter's Heaters takmıştır. Ted ve Jean yakınlarda yeni sayılabilecek bir evde oturuyorlardı. Zaten Carl'la Marianne gibi bir çiftin Ted'le Jean'i tanımasının tek yolu bu olabilirdi. Yoksa Carl'la Marianne, kitapları, plakları, Hindistan gezileriyle, 'kültür'leriyle, insanları yalnızca güç ve parayla ölçen Ted'le Jean'e aforozludan beter gelirdi. Gerisi fasa fisoydu onlara göre, işini bilmek önemliydi yalnızca. Ted'le Jean için, ailesi hemen karşı köşede oturan Tommy Steele kültür, eğlence, şov dünyası demekti.

Bu arada Eva'nın da Ted'le Jean'in kim olduklarına ilişkin hiçbir fikri yoktu. Geç kalan ve tuhaf bir biçimde saygınlık taslayan bu saygısızlara sinirli bir biçimde elini sallamakla yetindi.

"Oturun, oturun," dedi dişlerinin arasından.

Ted'le Jean sanki kibrit yutmaları istenmiş gibi birbirlerine bakakaldılar.

"Evet, siz," diye sürdürdü Eva. Lafını dinletirdi, kurt Eva.

Başka seçenek yoktu. Ted'le Jean usulca kayar gibi oturdular. Jean Teyze, belki de bir sarhoşluk ânı dışında, yere bu kadar yakın düşmeyeli yıllar olmuştur. Gecenin bu kadar ruhani bir havada geçeceğini, herkesin babamın çevresine hayranlıkla dizileceğini kesin akıllarına getirmemişlerdir. Ama sonrasında başımız büyük beladaydı, ona hiç kuşku yok.

Tanrı başlamak üzereydi. Helen da gidip yere öbürlerinin yanına oturdu. Ben barın gerisinde durup izledim. Babam kalabalığa bakıp gülümserken birden Ted'le Jean'e de gülümsediğini fark etti. Bir an ifadesi değişmeden öylece kaldı.

Ted'le Jean'e Cin-Tonik derdi ama Jean'i sevmediği söylenemezdi, Ted'iyse severdi, o da aynı biçimde babamı. Ted 'ufak tefek bireysel sorunlarını' genellikle babamla konuşurdu, gerçi babamın hiç parasının olmamasını Ted'in aklı almazdı ya, Ted babamın yaşamı çözdüğünü, babamın bilge biri olduğunu sezerdi. Onun için de babama Jean'in çok fazla içtiğini ya da genç bir belediye encümeni üyesiyle ilişkisini ya da yaşamının nasıl değişip boş görünmeye başladığını, kendini ne kadar hoşnutsuz hissettiğini anlatırdı.

Bu gerçeklere ulaşma seanslarının her birinde de babam Ted'den yararlanmayı ihmal etmezdi. "Aynı anda hem konuşup hem çalışabiliyorsun, ha?" derdi babam. Ted, babamın metal bahçe koltuğuna oturup anlattıklarını dinlemesine karşılık, bazen gözyaşları içinde, ya tuğlaya delik açıp babamın Doğu felsefesi kitapları için raf yapar ya kapıyı zımparalar ya da banyonun karolarını değiştirirdi. Babam ona, "Yerler bitirmeden intihar etmeye kalkma, Ted," derdi.

Bu gece babam Cin-Tonik'le pek ilgilenmedi. Oda sessiz ve kıpırtısızdı. Babam da sessizleşmiş, tam önüne bakıyordu. Önce hafif bir sessizlik oldu. Sonra arttı, arttı, büyük bir sessizlik oldu; o orada gözleri sabit ama dikkatli otururken hiçbir şeyi hiçbir şey izledi, onun da hemen ardından biraz daha hiçbir şey. Başım terlemeye başlamıştı. Boğazıma kahkaha baloncukları takılıyordu. Acaba onları kafaya alıp orada bir saat sessiz oturacak mı dedim içimden (belki arada 'kurumuş bok güvercinin kafasında' gibi mistik bir laf yumurtlayabilirdi), Chislehurst'ün burjuvalarının kendi içlerinin boşluğuna tam anlamıyla ermelerini sağladıktan sonra da montunu giyip karısına geri dönebilirdi. Yapar mıydı acaba?

Sonunda vuruşunu yaptı, bu kez ritim orkestrası da vardı, tıslıyor, duruyor, kalabalığa bakıyordu. Öyle usulca tıslıyor, duruyor, kalabalığa bakıyordu ki zavallı piç kuruları onu duyabilmek için öne eğiliyorlardı. Ama hiç gevşemiyorlardı; kulak kesilmişlerdi.

"Ofislerimizde, çalıştığımız yerlerde insanlara ne yapacaklarını öğretmeye bayılıyoruz. Onları aşağılıyoruz. Yaptıkları işi, insafsızca, kendimizinkiyle karşılaştırıyoruz. Hep bir yarış içindeyiz. Hava atıyor, dedikodu yapıyoruz. Bize çok iyi davranılsın istiyoruz, başkalarınaysa kötü..."

Babamın arkasındaki kapı usulca açıldı. Bir çift göründü: uzun boylu, beyaza boyalı kısa, diken saçlı genç bir adam. Gümüş rengi ayakkabı ve gümüş rengi parlak bir ceket giymişti. Uzay adamı gibi görünüyordu. Yanındaki kız ona göre derbeder kılıklıydı. On yedi yaşlarındaydı, uzun bir hippi tuniği, yerleri süpüren bir etek giymişti, saçları belindeydi. Kapı kapandı, gittiler; kimse rahatsız olmadı. Herkes babamı dinliyordu, Jean dışında yani, o babamı uzaklaştırmaya çalışır gibi saçlarını savuruyordu. Destek görmek için Ted'e şöyle bir baktıysa da bir şey gelmedi; o kendini kaptırmıştı.

Oyunu iyi giden ve artık yapacağı bir şey kalmadığını bilen hoşnut bir sahne amiri gibi boydan uzun pencereden dışarı sıvıştım. Kulağıma en son gelen sözler, 'Hayatta olmanın bütünüyle farklı bir yolunu bulmalıyız'dı.

İnsanların kafasından gürültü duygusunu atan babamın varlığıydı, söylediği özel bir şey değil. Yaydığı barış ve huzur havası bana havadan oluştuğum, Carl'la Marianne'in sessiz, mis kokulu odalarında kâh oturup kâh gözümü ötelere dikip, kâh yalnızca gezinip uçar gibi dolaşabileceğim duygusunu vermişti. Hem seslerin hem de sessizliğin çok daha fazla farkındaydım; her şey keskinleşmişti. Art nouveau vazoda kamelyalar vardı, kendimi hayret içinde onları seyreder buldum. Babamın yarattığı huzur ve düşünce yoğunluğu nesnelere birleştirip ayrıştırmadan bakarak bahçedeki ağaçlarda yeni ve şaşırtıcı bir şeyler bulmamı sağladı. Ağaç biçim ve renkti, yaprak ve dal değil. Ama yavaş yavaş nesnelerin canlılığı solmaya başladı; zihnim yeniden hızlandı, düşünceler akın etti. Babam etkili oluyordu, buna sevinmiştim. Yine de büyü bitmişti; başka bir şey gelmişti, bir ses. Ses bana orada Carl'la Marianne'in evinin koridorunda durduğum yerde şiir

okuyordu. Her sözcüğü anlaşılıyordu, çünkü zihnim öyle boş, öyle berraktı ki. Şöyle diyordu:

"Bu gerçek işte, bugün; öyle mi ki?
Yüksel desem benden o zaman?
Neden yükselelim? Işığa ulaşmak için mi?
Gece olduğu için mi yattık?
Karanlığa rağmen aşk getirdi bizi buraya,
Işığa rağmen bizi bir arada tutuyor."

Tok bir erkek sesiydi bu, başlangıçta düşündüğüm gibi tepemden değil yanımdan geliyordu, yani doğrudan bana seslenen bir melek değildi. Sesi izleyerek limonluğa geldim, gümüş saçlı çocuk kızla birlikte salıncaktaydı. Kızla konuşuyordu –hayır, ona bir elinde tuttuğu ufak deri ciltli kitabı okuyordu–, sözcükleri içine gömecekmiş gibi eğilmişti kızın yüzüne. Kız sakin sakin oturmuş patchouli kokluyor, bir saç telini gözünün önünden çekiyor, çocuk da okumayı sürdürüyordu:

"Yılan Cennet'ten kovuldu.
Yaralı geyik artık otlağa çıkıp
Kalbinin yarasına çare arayamaz..."

Kız o sıkıntıdan patlamış halde benim –ben her zaman her şeyi gözlerim– onları gözlediğimi fark eder etmez doğrulup çocuğu dürttü.

"Özür dilerim," diyerek döndüm.

"Karim, neden benden kaçıyorsun?"

O zaman çocuğun Charlie olduğunu fark ettim.

"Hayır, kaçmıyorum. Yani, öyle bir niyetim yoktu. Neden saçını gümüş rengi yaptın?"

"Biraz daha eğlenceli olsun diye."

"Charlie, o kadar uzun zaman oldu ki seni görmeyeli. Neler yaptın? Senin için çok endişelenmiştim."

"Endişelenmene gerek yok, ufaklık. Yaşamımın kalan bölümüne hazırlanıyorum. Bir dolu şey yani."

Bu aklımı başımdan aldı.

"Öyle mi? Yaşamının kalan bölümü nasıl geçecek yani? Şimdiden bunu biliyor musun?"

"Geleceğe bakınca üç şey görüyorum. Başarı. Başarı..."

"Ve başarı," diye ekledi kız sıkkın.

"Umarım öyle olur," dedim. "Yola devam, dostum."

Kız bana dalga geçerek baktı. "Ufaklık," deyip kıkırdadı. Sonra dudaklarını Charlie'nin kulağına sürttü. "Charlie, hadi biraz daha okuyamaz mısın benim için?"

Böylece yeniden başladı, ikimize de okuyordu ama ben kendimi hiç de iyi hissetmiyordum. Doğruyu söylemek gerekirse aptal hissediyordum. O an Tanrı'nın baş ağrısı ilacından sıkı bir doza ihtiyacım vardı ama Charlie'nin yanından ayrılmak istemiyordum. Neden gümüş rengi yapmıştı saçını? Benim farkında olmadığım yeni bir saç modası mı başlamıştı yoksa?

Kendimi zorlayarak salona döndüm. Babamın gösterisi yarım saat ıslık sesiyle eğitimin ardından sorularla sürüyordu, sonra yarım saat yoga ve biraz da meditasyon. Sonunda, herkes ayağa kalkıp uykulu uykulu sohbete başladığı sırada Jean Teyze çok asık bir suratla, "Merhaba," dedi. Anladığım kadarıyla hem gitmek istiyor hem de gözünü odanın öbür ucunda pişkin pişkin gülümseyen babamdan ayıramıyordu. Yanında Eva vardı, birkaç kişi ondan öğretileriyle ilgili daha fazla bilgi istiyordu. İki kişi ona seanslarını evlerinde de yapıp yapamayacağını sordu. Eva onu korumaya almıştı, hükümdar havalarda baş sallayıp duran babamı sıkmasınlar diye oradan uzaklaştırıyordu.

Gitmeden Helen'le birbirimize adres ve telefonlarımızı verdik. Charlie'yle kız da koridorda tartışıyorlardı. Charlie onu eve götürmek istiyor ama kız kendi bildiğinde diretiyordu; küçük salak. "Ama neden beni istemiyorsun?" dedi kıza. "Aslında seni istiyorum. Seni şu an seviyorum."

Neden o kadar üsteliyordu ki Charlie? Yine de, bir gün ben de birini istediğimde o beni istemezse aldırış etmeyebilir miyim, diye geçirdim aklımdan. Alay ederek baktım ona ve dışarıda babamla Eva'yı bekledim.

İşte durum ortadaydı. Helen beni karşılıksız severken, ben Charlie'yi karşılıksız seviyordum, o da Bayan Patchouli'yi karşılıksız seviyordu, hiç kuşku yok ki kız da başka bir orospu çocuğunu karşılıksız seviyordu. Birbirini en karşılıklı seven çift Tanrı'yla Eva'ydı. Arabada onlarla birlikte gitmekten çok huzursuz oluyordum, Eva'nın kolları babamın her yerinde geziniyordu. Babam onu uyarmak için parmağını kızar

gibi kaldırıyor, o da o parmağı ısırıveriyordu. Ben de varlığıyla yokluğu belli olmayan uslu bir çocuk gibi oturuyordum.

Babam Eva'ya gerçekten âşık mıydı? Âşık olduğunu kabullenmek zordu benim için, çünkü hayatımızda değişen hiçbir şey yoktu. Ama artık meşhur değil miydi? Gösterinin sonunda Eva'yı portakalın suyunu emer gibi okkalı öpmüş, o olmasaydı bunları asla yapamayacağını söylemişti. Carl'la Marianne ellerini kavuşturmuş dua pozisyonunda, Ted'le Jean o aptal paltolarıyla gizli ajan gibi ayakta izlerken babam Eva'nın elini tutup kendi saçlarında gezdirmişti. Babama neler oluyordu?

Annem bizi holde bekliyordu, yüzünün bir bölümünü telefon gizliyordu. Çok az konuşuyordu ama öbür uçtan Jean'in tiz sesini duyabiliyordum. Hiç zaman yitirmemişlerdi. Babam hemen odasına kaçtı. Ben de tam yukarı kaçmak üzereydim ki annem, "Bir dakika, uyanık beyefendi, seninle konuşmak isteyen biri var," dedi.

"Kim?"

"Buraya gel."

Telefonu atar gibi uzattı, Jean'in tek bir şey söylediğini duydum."Yarın bize geliyorsun. Kesin ama. Anladın mı?"

Karşısındaki aptalmış gibi bağırırdı hep. Ananı... dedim içimden. O sinirli halde yanına gitmek istemiyordum. Ama kimse benden daha yaygaracı olamazdı hayatta. Oraya gidecektim; orası kesindi.

Ertesi sabah bisikletimi temizledim, çok geçmeden bir gece önce babamla geçtiğimiz yerlerde, bozuk yollardan çukurlara gire çıka gidiyordum. Yavaş sürüyor, ağır ağır gezinen, yolu sulayan, arabalarını yıkayan, parlatan, cilalayan, kazıyan, yeniden boyayan, sohbet eden, arabalarına hayran bakan insanları izliyordum. Nefis bir gündü ama onların rutin programları değişmemişti. Kadınlar, akşam yemeği hazır, masaya, diye sesleniyorlardı. Şapkalı, takım elbiseli insanlar kiliseden dönüyor. Çocukların yüzleri temiz, saçları taranmış görünüyordu.

Ted'le Jean'den laf işitmeye pek hazır hissetmiyordum kendimi, onun için yakında oturan Helen'a uğramaya karar verdim. O sabah erken usulca babamın odasına girip tozlu

Durex Fetherlitelarından birini silkeleyip aldım gerekirse diye.

Helen yoldan uzakta büyük bir evde yaşıyordu. Tanıdığım herkes, Charlie ve öbürleri, büyük evlerde oturuyordu, bizim dışımızdaki herkes. Aşağılık duygumun kaynağı işte bu olmalıydı. Ama Helen'ın evi asırlardır boyanmamış gibiydi. Çalılar ve çiçek tarhları fazla büyümüş, kara hindibalar yolun dışına taşmıştı. Sundurmanın yarısı göçmüştü. Ted Enişte görse, insan böyle bir manzara karşısında utançtan ağlar, derdi.

Bisikleti dışarıya park edip, parmaklığa zincirle bağladım. Parmaklıklı kapıyı açmaya çalışınca sıkışmış olduğunu fark ettim. Fazla uğraşamadım; üstünden geçtim. Verandada zili çaldım, evin derinlerinden zil sesini duydum. Çok ürkütücüydü, hem de çok. Kimse açmadı, ben de evin yan tarafında dolandım.

"Karim, Karim!" diye seslendi Helen tepemdeki bir pencereden hızlıca, telaşlı bir sesle.

"Heyy!" diye ses verdim. "Ben yalnızca seni görmek istedim."

"Ben de istiyorum, ama..."

Telaşa kapılmıştım. Hep ne olacaksa hemen olsun istemişimdir. "Ee, sorun ne o zaman? Dışarı çıkamıyor musun? Nedir bu Juliet numaraları?"

Tam o sırada başı evin içinden çekilmiş gibi kayboldu. Uğultu halinde bir tartışma sesi geliyordu –bir erkek sesi– ve pencere hızla kapatıldı. Ardında da perdeler çekildi.

"Helen, Helen!" diye seslendim, birden büyük bir bağlılık hissederek.

Ön kapı açıldı. Helen'in babası duruyordu kapıda. Siyah sakallı, kalın kollu, iriyarı bir adamdı. Omuzları, en kötüsü, sırtı da kıllıydı eminim, Peter Sellers'la Sean Connery gibi. (Sırtı kıllı oyuncuların adlarını liste yaptım, sürekli eklemeler yapıyorum listeye.) Ben bembeyaz oldum ama yeterince beyazlaşamamış olacağım ki Kıllı Sırt eliyle tuttuğu köpeği salıverdi, lanet bir Danua'ydı, ağzını mağara ağzı gibi açıp merakla bana doğru geldi. Sarı dişli, ip gibi salya akan ağzı kafasının etinden bir bölüm sivri kesilip yapılmış gibiydi. Köpek ellerimi kapmasın diye kollarımı öne doğru uzattım. Uyurgezer gibi görünüyordum herhalde ama ellerim bana

başka işler için de gerektiğinden bu barok duruşu sürdüremedim, gerçi genel olarak dışarıdan nasıl göründüğüme kafayı çok fazla takan biriydim, sanki bütün dünya işi gücü bırakmış da sürekli çok ilginç ve özel markalı donlarımla beni izliyormuş gibi davranıyordum.

"Kızımı bir daha göremeyeceksin," dedi Kıllı Sırt. "O oğlanlarla çıkmaz. Hele Asyalı göçmenlerle hiç."

"Canın cehenneme!"

"Anladın mı?"

"Evet," dedim ters ters.

"Senin gibi siyahların bu eve gelmelerini istemiyoruz."

"Çok mu geldiler?"

"Çok ne, kara velet?"

"Siyahlar."

"Nereye?"

"Eve yani?"

"Hoşlanmıyoruz," dedi Kıllı Sırt. "Ne kadar siyah varsa, hiçbirini istemiyoruz. Biz siyah düşmanıyız. O kara ellerinden birini kızıma sürecek olursan, kafanı balyozla dağıtırım! Balyozla!"

Kıllı Sırt kapıyı çarpıp kapadı. Bir-iki adım gerileyip döndüm. S..ktiğimin Kıllı Sırt'ı.

Müthiş çişim gelmişti. Arabasına baktım, büyük bir Rover'dı. Lastiklerini indirmeye karar verdim. Bir-iki saniyede halledip penceresine de işeyebilirdim, dışarı çıkacak olursa bir kedinin pencereden atladığından çabuk atlardım çitlerden. Rover'a doğru giderken Kıllı Sırt'ın beni köpekle yalnız bıraktığını hatırladım, köpek bir-iki metre ötemde çimenlerin içinde etrafı kokluyordu. Hareket etmeye başladı. Önce hareketsiz durup taş ya da ağaç numarası yaptım, sonra sırtımı köpeğe dönüp yüksek bir çatıda parmak ucunda dikkatle yürür gibi bir-iki adım attım. Helen pencereyi açıp bana ya da köpeğe seslensin diye bekledim. "Ah, Helen, Helen!" dedim mırıltıyla.

Usulca ettiğim bu sözler köpeği etkilemiş olmalı ki kıpırdandı, omzumda tuhaf bir şey hissettim. Evet, köpeğin pençeleriydi. Köpeğin nefesi ensemi ısıtıyordu. Bir adım daha attım, köpek de attı. Artık köpeğin niyetini anlamıştım. Köpek bana âşık olmuştu; kıçımdaki seri gidiş gelişlerinden belliydi bu. Kulakları sıcaktı. Köpeğin beni ısıracağını hiç tahmin et-

miyordum, daha da hareketlenince koşarak kaçmaya karar verdim. Karşımda tüyleri diken diken oldu köpeğin.

Uçar gibi kapıya gittim, tırmandım, tam atlarken pembe gömleğim bir çiviye takıldı. Kapıyı aşıp güvenlikte olunca biraz taş topladım, köpeğe attım bir-ikisini. Biri kafasını yardı ama pek aldırmadı. Bisikletime atlarken ceketimi çıkardım, köpek şeyi bulaşmıştı.

Sinirlerim çok kötü bozulmuştu, sonunda pedal çevire çevire Jean'in evinin önüne geldim. Jean her zaman herkese ön kapıda ayakkabılarını çıkarttırırdı, üstünde iki kere yürünüp de halı bozulmasın diye. Babam bir keresinde içeri girerken, "Nedir burası, Jean, Hindu tapınağı mı? Ayakkabısızlarla bacaksızların toplantısı mı var?" demişti. Yeni aldıkları her şeye karşı öyle bir hastalıkları vardı ki üç yıllık arabalarının koltuklarının naylonları hâlâ duruyordu. Babam hemen bana dönüp, "Bu arabada insan ne kadar da rahat ediyor, değil mi, Karim?" demeye bayılırdı. Ah şu babam, beni öyle çok güldürürdü ki.

O sabah evden çıkarken tatlı dilli olmaya ve rahat davranmaya söz vermiştim, tam bir Dick Diver olacaktım yani, ama en güzel ceketimin sırtında köpek şeyi, ayaklarım çıplak, feci çişim gelmiş bir halde Fitzgerald bile olmam güçtü. Jean beni hemen oturma odasına aldı, o kendine özgü yöntemiyle omuzlarımdan bastırarak oturttu, Ted'i çağırmaya gitti.

Pencereye gidip bahçeye baktım. Ted'le Jean, yazları, Peter's Heaters'ın en parlak günlerinde burada muhteşem partiler verir, Ted'in deyimiyle sıkı 'iş' yaparlardı. Kardeşim Allie, Ted ve ben çimenlerin içine büyük bir çadır kurar, nefes almadan Güney Londra ve Kent sosyetesinin gelişini beklerdik. En önemli müteahhitler, banka yöneticileri, muhasebeciler, politikacılar, işadamları karıları ve sevgilileriyle gelirlerdi. Allie'yle ben güzel kokular yayan bu kalabalığın, havayı kaplayan tıraş losyonu ve parfüm kokularının arasında gezinmeye bayılırdık. Kokteyl, çilek, pasta, peynir ve çikolata servisi yapardık, arada kadınlar, teşekkür için yanağımızdan makas alırlardı, biz de elimizi kızlarının eteklerinden içeri sokmaya çalışırdık.

Annemle babam yaşam düzeyinin parayla ölçüldüğü bu büyük davetlerde kendilerini hiç oraya ait hissedemiyor, hor-

lanıyorlardı. Kimseye bir faydaları yoktu, konukların hiçbirinden de bir beklentileri yoktu. Nasıl oluyorsa hep de uygun olmayan giysiler içinde hafif döküntü görünüyorlardı. Babam dört-beş litre Pimms'i götürünce genellikle maddeciliğin gerçek anlamından, maddeci bir dünyada yaşadığımızın nasıl anlaşıldığından söz etmeye başlıyordu. "İşin aslı," diyordu, "tek tek nesnelerin değerini ya da kendilerine özgü güzelliklerini gerçek anlamda anlayamıyoruz. Maddeciliğimiz açgözlülüğü kutsuyor, hırsı ve açgözlülüğü; nesnelerin varlığını ve yapısını değil." Bu düşünceler Jean'in partilerinde pek hoş karşılanmaz, annem usulca mır mır söylenerek babamı dürter, susturmaya çalışırdı; babamın tepesi atardı hemen. Annemin istediği göze çarpmamak, sıradan olmaktı, babamsa cenaze teşrifatçısı gibi dikkat çekmeyi seviyordu.

Ted ve Jean o günlerde küçük birer kralla kraliçe gibiydiler; zengin, güçlü, etkili. Jean hem iş hem de romantik ilişkiler için tanıştırma işlerinde bir numaraydı. Yerel aşk danışmanı gibiydi, bazı evliliklere uyarı, öneri, aldatmacayla destek veriyor, uyumsuz ilişkileriyse paramparça ediyordu. Her yerde, çarşaf üstü ve çarşaf altı, olan biteni iyi biliyordu.

Jean, Sevenoaks'ın köklü ve saygın bir orta sınıf ailesinden yirmi yedi yaşında silik bir encümen üyesi olan Tory'yle arkadaş olup işi ilerlettiğinden beri dokunulmaz duruma gelmişti. Tory tam bir bakireydi, saftı, acemiydi, cildi bozuktu, Jean ona göre çok deneyimliydi. Ah, ama, oğlanın ailesi altı ay sonra işin peşine düşünce Jean'le bir daha hiç görüşemedi. Jean iki yıl üzüntü çekti, Ted'i elinden çoktan kaçırdığı gencecik Tory'yle karşılaştırdıkça her geçen gün daha berbat görünmeye başladı.

Jean Teyze Ted Enişte'yle birlikte salona girdi. Ted Enişte doğuştan korkak, aşırı heyecanlı biriydi. Her tür yüzleşmeden, tartışmadan ödü patlardı.

"Merhaba, Ted Enişte."

"Merhaba, evlat," dedi sıkıntıyla.

Jean Teyze hemen söze girdi: "Bak, Karim..."

"Futbol nasıl gidiyor?" diye sordum ona aldırış etmeden Ted'e gülümseyerek.

"Ne?" diye başını salladı.

"Spurs'ü diyorum, iyi gidiyorlar, değil mi?"

Aklımı kaçırmışım gibi baktı bana. Jean Teyze de ne olup bittiğini anlayamamıştı. Açıkladım: "Seninle yine maçlara gitmemizin zamanı geldi, ha, Ted Enişte?"

Sıradan sözcüklerdi bunlar aslında ama Ted Enişte'ye yetmişti. Bir yere oturması gerekti.

Futboldan söz açınca en azından babamla ilgili tartışmada, bütünüyle benim yanımda olmasa da, tarafsız kalacağını biliyordum. Bunu biliyordum çünkü Ted'e atabileceğim, Jean Teyze'nin duymasını istemeyeceği, ciddi bir pislik vardı, tıpkı bahçedeki bank olayını babacığıma karşı aklıma yazdığım gibi.

Artık kendimi daha iyi hissediyordum.

Pis olmak buydu işte.

Bir zamanlar İngiliz takımının ilk Hintli orta saha hücum oyuncusu olmayı çok istemiştim, okul beni Millwall ve Crystal Palace'taki seçmelere gönderdi. Takımımızın adı Spurs'dü ama sahaları Kuzey Londra'ya epey uzak olduğu için Ted'le ben onları çok sık izleyemiyorduk. Chelsea'yle bizim sahamızda oynadıklarında Ted'e beni götürsün diye ısrar ettim. Annem gitmeme engel olmaya çalıştı, Shedli çocukların kafama sivri bir peni atacaklarına emindi. Maçları sahada izlemeye pek meraklı değildim aslında. İnsan şeyleri buz tutmuş bir halde ayakta kalıyordu, biri gol atacakken herkes ayağa fırlıyor, yün şapkalardan başka bir şey görünmüyordu.

Ted'le ben, bir de sandviçlerimiz, trenle kırlardan geçip Londra'ya gittik. Babamın her gün kat ettiği yoldu bu, evrak çantasında yağlı bir kâğıda sarılı keema, roti ve körili bezelye getiriyordu. Nehre gelmeden önce Herne Hill ve Brixton'ın varoşlarından geçtik, daha önce hiç görmediğim akıl almaz yerlerdi, geçerken yerimden fırlamış, pencereden sarkarak sıra sıra her yanı dökülen Victoria evlerini seyrettim. Bahçelerde paslı araba hurdaları ve sırılsıklam paltolar; hurda yığınının üzerine gelişigüzel serili çamaşırlar vardı. Ted bana, "İşte, siyahlar burada yaşıyor. Zenciler," diye açıklama yaptı.

Maçtan dönerken siyah beyaz atkılı onlarca Spurs taraftarıyla birlikte bir vagonun köşesine sıkışmak zorunda kaldık. Okulda yaptığım bir futbol çıngırağı vardı. Spurs kazanmıştı. "Tottenham, Tottenham!" diye şarkılar söyledik.

Ted'e bir daha baktığımda elinde bıçak vardı. Koltuğunun üzerine çıkıp vagondaki lambaları patlattı. Camlar uçu-

şup saçlarıma girdi. Hepimiz Ted'in dikkatle vagonun duvarlarındaki aynaları -tıpkı radyatör söker gibi- yerlerinden söküşünü izledik, sonra da trenden dışarı attı onları. Vagonda ilerleyip ona yer açarken -kimse katılmadı ona- Ted bıçakla koltukları deşip içlerini çıkardı. Sonunda kırılmamış bir ampulü bana atarak açık pencereyi işaret etti.

"Hadi, tadını çıkar bakalım, bugün cumartesi."

Penge İstasyonu'na yaklaştığımızı fark etmeden ampulü atabildiğim kadar uzağa fırlattım. Ampul yaşlı bir Hintli adamın oturduğu duvarda patladı. Adam çığlık attı, ayağa kalkıp aksayarak kaçtı. Trendeki çocuklar dalga geçerek ırkçı küfürler ettiler adama. Ted eve bıraktığında annem beni işaret ederek Ted'e uslu durup durmadığımı sordu.

Jean Teyze şu an parlak projektör gözlerini tam üstüme dikti.

"Babanı hep sevmişizdir, Margaret'le evlenmesine de hiç karşı çıkmadık, gerçi onun esmer derili biriyle evlenmesinden pek hoşlanmayanlar oldu ama..."

"Jean Teyze..."

"Çaylak, sözümü kesme. Annen bana babanın Beckenham'da ne haltlar karıştırdığını bir bir anlattı. Budist ayaklarına yatıyormuş..."

"O zaten Budist."

"O deli kadınla da ilişkisi varmış, herkes bilir onun kusuru olduğunu; çünkü herkese anlatıyor."

"Kusuru mu dedin, Jean Teyze?"

"Dün de, şey, gözlerimize inanamadık, değil mi, Ted? Ted!"

Ted gözlerine inanamadığını anlatmak için başını salladı.

"Tabii, eminiz ki bu delilik hemen bir son bulacak."

Yerine oturup benden bir yanıt bekledi. Jean Teyze insana korkutacak gibi bakmayı öyle iyi bilir ki, hem de nasıl, osurmam gerektiği halde o an tutmak zorunda kaldım. Bacak bacak üstüne atıp koltuğa elimden geldiğince sıkı yapıştırdım kendimi. Gürültülü osuruk kabarcıklarla keyifle çıktı gitti. Bir-iki saniye geçmeden keskin bir gaz kokusu hâlâ benim konuşmamı bekleyen Jean Teyze'ye doğru yola çıktı.

"Bana sorma bunları, Jean Teyze. Babamın ne yaptığı bizi ilgilendirmez, öyle değil mi?"

"Bence hiç de kendi keyfine kalmış bir şey değil bu, olur mu? Hepimizi etkiliyor! Millet hepimizi öyle havai sanacak.

Peter's Heaters'ı düşünsene!" dedi, sonra elindeki yastığı yüzüne doğru tutan Ted Enişte'ye döndü. "Ne yapıyorsun öyle, Ted?"

Elimden geldiğince masum sordum: "Babamın davranışları sizin yaşantınızı nasıl etkileyecek, Jean Teyze?"

Jean Teyze burnunu kaşıdı. "Annen artık dayanamıyor," dedi. "Bu pisliğe derhal bir son vermek sana düşüyor. Sen bunu yaparsan söylenecek bir şey kalmaz. İnanç onurdur."

"Noel dışında," diye ekledi Ted. Yanlış zamanda yanlış şeyler söylemeye bayılırdı, sanki kendine saygı isyanla gelirmiş gibi.

Jean ayağa kalkıp yüksek topuklarıyla halıda gezindi. Bir pencere açtı, temiz bahçe kokusunu içine çekti. Bu görüntü aklına Kraliyet Ailesi'ni getiriverdi.

"Neyse, baban devlet memuru. Yaptıklarını bilse Kraliçe ne derdi?"

"Ne kraliçesi?" diye mırıldandım kendi kendime. Yüksek sesle, "Böyle hayali sorulara yanıt arayamam ben," deyip ayağa kalktım, kapıya yürüdüm. Orada dururken fark ettim ki titriyorum. Ama Jean sanki söylediği her şeye katılmışım gibi gülümsüyordu bana.

"Sen akıllı bir çocuksun, evlat. Şimdi bana bir öpücük ver bakalım. Montunun arkasındaki o pislik de ne öyle?"

Birkaç hafta ne Cin'le ne de Tonik'le ilgili bir şey duymadım, o süre içinde babama koşup, dizlerimin üstüne çökerek şu Buda işlerini bırak çünkü Jean'in hiç hoşuna gitmiyor diye uyarıda da bulunmadım.

Eva'ya gelince, ondan hiç haber çıkmadı. İlişkilerinin bütünüyle bittiğini düşünmeye başlamıştım, üzülüyordum da bir yandan buna, yaşantımız normal monoton durumuna dönmüştü. Ama bir gece telefon çaldı, annem açtı. Hemen de kapadı. Babam odasının kapısında duruyordu. "Kimdi?" diye sordu.

"Kimse değil," dedi annem, küstahça bir bakışla.

4. Bölüm

Eva'nın yaşamımızdan çıkmayacağı iyice belli olmuştu. Babam suskun, düşünceli göründüğünde yanındaydı –aslında her gece yanımızdaydı–, annemle babam birlikte *Panorama*'yı seyrederken yanlarındaydı; babam hüzünlü bir plak dinlerken, birileri aşktan söz ettiğinde yanındaydı. Hiç kimse mutlu değildi. Babamın Eva'yla gizlice görüşüp görüşmediğini bilmiyordum. Nasıl olabilirdi ki bu? Yaşamı işe gidip gelmekle geçen birinin her dakikası planlıydı; bir tren kalkmazsa, gecikirse hemen bir başkası bulunuyordu. Geceleri ileri sürülecek hiçbir bahane yoktu. Kimse dışarı çıkmıyordu, gidilecek hiçbir yer yoktu, babam işten birileriyle hiç dostluk kurmazdı. Zaten onlar da işleri biter bitmez kaçar gibi ayrılıyorlardı Londra'dan. Annemle babam belki yılda bir kez sinemaya gidiyorlardı, babam her keresinde uyuyakalıyordu; bir kere tiyatroya *West Side Story*'yi izlemeye gitmişlerdi. Barlara takılan kimse de yoktu ki tanıdığımız, Ted Enişte dışında yani, bara gitmek alt sınıf işiydi, bizim oturduğumuz yerdeki barlarda daha çok ağzında diş kalmamış utanmaz ihtiyarlar eski püskü piyanolarla 'Come, come, come and make eyes at me, down at the old Bull and Bush'u filan söylüyorlardı.

Yani babamın Eva'yı görmeye gidebileceği tek zaman öğle arasıydı, belki de Eva işyerinin önüne geliyor, St. James Parkı'nda kol kola öğle yemeği yiyorlardı, tıpkı annemle babam çıkarken yaptıkları gibi. Eva'yla babamın yatıp yatmadıkları konusundaysa hiçbir fikrim yoktu. Ama çantasında Çin seks pozisyonlarıyla ilgili çizimli bir kitap bulmuştum, içinde mandarin ördeklerinin iç içe geçişi, o zor bodur çam ağacı, kedi köpek aynı delikte ve keyifli kara ağustosböceği dala yapışmış pozisyonları da vardı.

Kara ağustosböceği dala yapışıyor muydu yapışmıyor muydu bilemem ama günler gergin geçiyordu. En azından görünüşte her şey yolunda görünüyordu ki Cin-Toniklere gidişimden iki ay sonra bir pazar sabahı kapıyı açınca karşımda Ted Enişte'yi buldum. Gülümsemeden, merhaba demeden bakakalmıştım, o da bana bakıyordu, sonunda ıkına sıkına, "Merhaba evlat, güller iyi çıkıyor mu diye bahçeye bakmaya geldim," diyebilmişti.

"Bahçe iyice tomurcuklandı."

Ted eşikten geçip 'Mavi kuşlar olacak havada, Dover'ın beyaz dağlarında' diye şarkıya başlamıştı. "Yaşlı baban ne yapıyor?" diye sordu.

"O tartışmadan beri aynı."

"O gün de dedim ya sana, bundan kimseye söz etme," diyerek yanımdan geçti.

"Yine bir futbol maçına gitsek hiç fena olmaz, Ted Enişte, ne dersin? Trenle, ha?"

Mutfağa girdi, annem pazar rostosunu fırına sürüyordu. Annemi alıp bahçeye çıktı, hatırını filan sordu görebildiğim kadarıyla. Aslında babamla Eva'nın arası nasıl, Buda işleri ne âlemde demekti bu? Annem ne diyebilirdi ki? Her şey hem yolundaydı hem değildi. Hiçbir ipucu yoktu ama bu, ortada bir suç olmadığı anlamına gelmiyordu.

Ted annemle işini bitirince, yine işadamı havalarında, yatak odasına babamın yanına yollandı. Ben de her zamanki meraklı halimle peşine düştüm, kapıyı yüzüme çarptığı halde hem de.

Babam yatağın beyaz yatak örtüsünün üzerinde ebru boyalı atletlerimden biriyle ayakkabılarını temizliyordu. Babam her pazar sabahı, sabırla, özenle ayakkabılarını parlatırdı, yaklaşık on çift ayakkabı. Sonra takım elbiselerini fırçalar, hafta içi giyeceği gömlekleri ayırır –bir gün pembe, öbür gün mavi, sonra leylak rengi, filan– kol düğmelerini seçer, kravatlarını düzenlerdi, en az yüz kravatı vardı. Kendini işine kaptırmış otururken kapı gürültüyle açılınca başını çevirdi, siyah çizmeleri, bol yeşil dik yaka kazağıyla oflaya poflaya haşmetle hapishane hücresine girmiş bir at gibi odayı kaplayan Ted'in yanında babam ufacık, çocuk gibi kalmıştı, yaptığı özel iş ve masumluğu çiğnenmişti. Birbirlerini süzdüler, Ted haşin ve özensizdi, babamsa üstünde beyaz atlet, altında

pijama, boğalarınkini andıran boynu sanki gösterişli göğsüne ve gösterişsiz beline gömülmüş gibi oturuyordu. Hiçbir şeye aldırış etmiyordu. Birilerinin gelip gitmesi, evde konuşma ve hareket olması hoşuna gidiyordu, tıpkı Bombay'daki gibi yani.

"Ah, Ted, hatırım için şuna bir bakar mısın?"

"Ne?"

Ted'in yüzünü bir şaşkınlık ifadesi kapladı. Bizim eve her gelişinde tamir için zorla bir şeyin başına oturtulmamaya kararlı oluyordu.

"Şu lanet olası işlemez şeye bir bakıversene," dedi babam.

Ted'i yatağın yanına pikabın durduğu sallantılı masanın başına götürdü, önde bir hoparlörü ve bej rengi hassas döner tablası, uzun çalarları koymak için de uzun bir çubuğu olan eski, uyduruk, ucuz görünümlü bir aletti. Babam aleti işaret ederek Ted'le, eminim onun da hizmetçileriyle konuştuğu gibi konuşmaya başladı:

"Kalbim kırık, Ted. Nat King Cole ve Pink Floyd plaklarımı çalamıyorum. Lütfen bana yardım et."

Ted bir göz attı. Parmakları sosis gibi kalındı, tırnakları kırık, içleri kir doluydu. O elleri bir kadın bedeninde düşünmeye çalıştım. "Karim yapamıyor mu peki?"

"O parmaklarını doktorluk günlerine saklıyor. Ayrıca işe yaramaz piçin tekidir o."

"Orası doğru," dedi Ted bu aşağılamadan keyiflenerek.

"Tabii ya, işe yaramazlara hiçbir şey olmuyor."

Ted bu kadar mistik bir lafa hazır değilmiş gibi babama kuşkuyla baktı. Ted'in arabasından tornavidayı getirip yatağa oturdum, pikabı sökmeye başladım.

"Jean gelip seninle konuşmamı istedi, Harry." Ted ondan sonra ne demesi gerektiğini bilmiyordu, babam da ona yardımcı olmuyordu. "Senin Budist olduğunu söylüyor."

'Budist'i sanki 'eşcinsel' filan der gibi söylemişti, hayatında hiç 'homoseksüel' demiş miydi acaba, asla.

"Budist ne demek?"

"Geçen hafta Chislehurst'te çıplak ayakla yaptığın o komiklik neydi?" diye kafa tuttu Ted.

"Miden mi bulandı, beni dinlerken yani?"

"Benim mi? Hayır, herkesi dinlerim ben. Ama Jean'in midesi kesin bir tuhaf oldu."

"Neden?"

Babam Ted'in kafasını karıştırıyordu.

"Budizm onun alışık olduğu bir şey değil. Bu iş bitecek! Her ne yapmaya niyetliysen bu artık bitecek!"

Babam o ustalıklı sessizlik nöbetlerinden birine girdi, başparmaklarını birleştirip başını yüzüne sövülüp sayılsa da içten içe haklı olduğunu bilen bir çocuk gibi usluca önüne eğmiş oturuyordu.

"Bitsin işte, yoksa Jean'e ne derim ben?"

Ted iyice parlıyordu. Babamsa öylece oturuyordu.

"Git ona şöyle de: Harry bir hiç."

Bunun üzerine her şeyi ters giden ve kavga çıkarmak isteyen ve eli kolu pikabın parçalarıyla dolu olan Ted'in kalan sabrı da taştı.

Derken babam müthiş bir hızla konuyu değiştirdi. Rakibin savunmasını yerden uzun bir atışla geçen bir futbolcu gibi Ted'e işler, iş ve şirket nasıl gidiyor diye sordu. Ted iç geçirdi, ama kendine gelmişti: Bu konuda daha başarılı olduğu belliydi.

"Çok iş var, çok iş, sabahtan akşama kadar."

"Öyle mi?"

"İş, iş, lanet olası işler!"

Babamın hiç de umurunda değildi. Ya da bana öyle gelmişti.

Sonra beklenmedik bir şey yaptı. Bunu yapacağını kendisi de bilmiyordu bana kalırsa. Ayağa kalkıp elini Ted'in ensesine koydu, Ted'i ensesinden kendine doğru çekti, öyle çekti ki sonunda adamın burnu babamın göğsüne yapıştı. Ted, kucağında pikapla o halde kaldı, babam bir şey söylemeden beş dakika kadar Ted'e kafasının üstünden öylece baktı. Sonra, "Dünyada işten başka şey yok," dedi.

Babam böylelikle Ted'i normal davranmaya çalışmaktan kurtarmış oldu. Ted'in sesi boğulur gibi çıkıyordu: "Bırakamam ki," diye inledi.

"Bal gibi bırakırsın."

"Yaşamımı nasıl sürdüreceğim?"

"Şimdi nasıl sürdürüyorsun? Durumun berbat. Duygularına kulak ver, en az sıkıntıyla gidilecek yolu seç. Hoşuna gi-

den şeyleri yap her neyse onlar. Bırak ev çöksün kalsın. Sıyrıl her şeyden."

"Saçmalama. Hep çabalamak gerek."

"Hiçbir çaba gösterme," dedi babam kesin bir tavırla Ted'in başını sıkıca tutarak. "Eğer çabalamayı bırakmazsan çok geçmez ölürsün."

"Ölür müyüm? Ben mi?"

"Evet, sen. Çabalamak mahvediyor seni. Âşık olmaya çabalayabilir mi insan, olabilir mi? Sevişmeye çabalamak iktidarsızlığa yol açar. Duygularını dinle. Bütün çabaların kaynağı cehalettir. Bilgi içimizde saklıdır. Yalnızca sevdiğin şeyi yap."

"Eğer s.ktiğimin duygularıyla hareket edersem herkesi s.ker atarım," dedi Ted, galiba. Emin olamadım tabii, burnu babama yapışık bir halde klaksona benzer bir ses çıkarmıştı. Daha yukarı sıçrayıp Ted Enişte'nin ağlayıp ağlamadığına bakmaya çalıştım ama etraflarında çok fazla dolaşıp hoplayarak dikkatlerini dağıtmak istemedim.

"Bir şey yapma o zaman," dedi Tanrı.

"Ev tepemize yıkılacak."

"Kimin umurunda? Yıkılsın varsın."

"İşler bozulur."

"Zaten kıçüstü gidiyor," dedi babam kişner gibi gülerek.

Ted başını kaldırıp ona baktı. "Nereden biliyorsun?"

"Bırak tepetaklak olsun. Bir-iki yıl içinde yeni bir şeye başlarsın."

"Jean beni terk eder."

"Üf, Jean seni çoktan terk etmiş."

"Of, Tanrım, of Tanrım, Tanrım, sen tanıdığım en aptal adamsın, Harry!"

"Evet, bence de çok aptalım. Sense cehennem azabı içindesin. Bundan utanıyorsun da üstelik. İnsanların acı çekmeye hakları yok mudur? Acı çek, Ted."

Ted acı çekiyordu. Hüngür hüngür ağladı.

"Şimdi," dedi babam, önceliklerini hatırlayarak, "bu lanet olası pikabın nesi varmış?"

Ted babamın odasından çıktı, koridorda elinde Yorkshire pudingi dolu bir tabakla gelen annemle karşılaştı. "Ted Enişte'ye ne yaptınız?" dedi annem, çok şaşırdığı anlaşılıyordu. Ted Enişte, elinde pikabın döner tablasıyla, sonsuza uzanan

bacaklarını birbirine dolayarak can çekişen bir zürafa gibi merdivenin dibine çöküvermişti, başını duvara dayamıştı; duvar kâğıdına Brylcreem sürülüyordu, annem çok kızardı buna.

"Onu rahatlattım," dedi babam, ellerini ovuşturarak.

Ne hafta sonuydu ama, annemle babam arasındaki kavga ve acı tam sınırdaydı; aralarındaki soğukluk somutlaşabilseydi çamur gibi bütün evimizi doldururdu. Birbirlerini öldürmeleri için, ama nefretten değil çaresizlikten, son bir küçük söz ya da olay gerekiyordu sanki. Fırsat bulur bulmaz yukarı odama çıktım ama aklımda hep birbirlerini bıçaklayacakları vardı. Onları zamanında ayıramazsam diye endişe içindeydim.

Ertesi cumartesi, hepimiz bir aradayken, önümüzde burun buruna geçecek uzun saatler varken, kavga kokan bu küçük evi arkada bırakarak bisikletimle kırlara açıldım. Gidecek bir yerim vardı çünkü.

Anwar Amca'nın Cennet Bakkalı'na vardığımda kızları Jamila'yı rafları yerleştirirken buldum. Annesi, Prenses Jeeta kasadaydı. Cennet Bakkalı yüksek, süslü ve pul pul soyuk tavanlı, kir-pas içinde bir yerdi. Dükkânın ortasında, ayak altında uzun bir sıra raf vardı, müşterilerin yolunu tıkıyor, tenekelerle kartonlara basarak etrafından dolaşmak zorunda kalıyorlardı. Mallar hiç düzenlenmemiş gibiydi. Jeeta'nın yazarkasası kapının bulunduğu köşeye sıkıştırılmıştı, onun için hep üşüyor, yıl boyu eldiven giyiyordu. Anwar'ın sandalyesi tam karşı uçta bir kuytudaydı, oradan ifadesiz bir yüzle izliyordu çevreyi. Dışarıda sebze kutuları vardı. Cennet sabah sekizde açılıyor, gece onda kapanıyordu. Pazar günleri bile çalışıyorlardı, gerçi her yıl Noel'de Anwar'la Jeeta bir hafta izin yaparlardı. Her yıl yılbaşından sonra, Anwar'ın "Bir daha böyle özgürce tatil yapmamıza yalnızca üç yüz elli yedi gün var," deyişini duymaya korkardım.

Ne kadar paraları olduğunu bilmiyordum. Ama olanı kesin gömüyorlardı, çünkü Chislehurst'te yaşayanların deli olduğu hiçbir şeyi satın almaya heves etmezlerdi: kadife perde, müzik seti, martini, elektrikli çim biçme makinesi, cam cila makinesi. Jeeta'yla Anwar keyiften nasiplerini hiç almamış-

lardı. Sonsuza dek yaşayacakmış gibi davranıyorlardı: Bu yaşamın bir sonu yoktu, var olmanın tadını çıkaracakları pek çok yüzyıldan yalnızca ilkiydi yaşadıkları. Çevrelerinde olup bitenden de haberleri yoktu. Jeeta'ya sık sık İngiltere dışişleri bakanının ya da maliye bakanının adını sorardım, Jeeta hiç bilemez ama cehaletinden de üzüntü duymazdı.

Bisikletimi elektrik direğine kilitlerken pencereden içeri baktım. Anwar'ı göremedim. Bahisçiye gitmiş olabilirdi. Yerinde olmaması tuhaf geldi bana, çünkü o saatte genellikle üstünde babamın 1954'te verdiği posası çıkmış takım elbiseyle, tıraşsız, ağzında sigarası dükkân faresi olabilecek müşterilerin peşlerinde dolanıyor olurdu, onlara kısaca DF derdi. "Bugün iki belalı DF geldi," derdi. "Şu burnumun tam dibindeydiler, Karim. Kıçlarından bir an ayrılmadım."

Jamila'yı izledim, burnumu cama dayayıp türlü türlü orman canlısının sesini çıkardım. Mowgli'yi kıstıran Shere Khan oldum. Ama beni duymadı. Hayrandım ona; ufak tefek, zayıftı, kocaman kahverengi gözleri, ufacık bir burnu ve ufak tel gözlükleri vardı. Saçları siyahtı, yeniden uzamıştı. Tanrı'ya şükür birkaç yıl önce Pengelileri yerinden hoplatan o 'doğal' kıvırcık zenci saçından kurtulmuştu. Güçlü ve coşkuluydu Jamila. Her zaman öne eğilerek durur, tartışır, karşısındakini ikna ederdi. Siyah bıyıkları vardı, hatta bir dönem bıyıkları benimkilerden daha güzeldi. Daha çok kaşıma benziyordu –tek kaşım vardı benim–, Jamila'nın dediğine göre gözlerimin üzerinde kalın, siyah ufak bir sincap kuyruğu gibi duruyordu. Bana Romalılarda bitişik kaşın soyluluk işareti olduğunu söylemişti, Yunanlılardaysa ihanet işaretiydi. "Sen ne olacaksın, Romalı mı, Yunanlı mı?" diye sormaya bayılırdı.

Jamila'yla beraber büyümüştük, birlikte top oynamaktan hiç vazgeçmedik. Jamila'yla ailesi ikinci bir aile gibiydi benim için. Kendi ailemden kaçmak istediğimde gidebileceğim daha sakin, daha sıcak bir yer olduğunu bilmek beni hep rahatlatmıştı.

Prenses Jeeta bana sevdiğim acılı kebaplardan onlarca ikram etti, üzerine mango ezmesi sürüp chapati'ye sararak yedim. Bana bu yüzden hep Ateş Yutan diyordu. Jeeta'nın evinde banyo yapmaya da bayılıyordum. Banyoları berbat durumdaydı, duvarların sıvaları dökülüyordu, tavandan parça-

lar yere düşüyordu, Ascot termosifonu kara mayını kadar tehlikeliydi ama Jeeta küvetin yanına oturup başıma zeytinyağıyla masaj yapar, kafatasımın her bir kıvrımını, bedenim iyice gevşeyene kadar zarif parmaklarıyla ovardı. Karşılığında da Jamila'yla benim sırtını çiğnememizi isterdi, Jeeta yatağına uzanır, Jammie'yle ben sırtında gezinirdik, biz birbirimize tutunarak sırtını çiğnerken Jeeta emirler yağdırırdı: "Ayak parmaklarınızla ensemi çiğneyin; çok sert orası, sert, demir sanki! Evet, tam orası, orası! Biraz aşağısı! Evet, o yumru, o kaya, evet, aşağısı, yukarısı, tam oranın altı!"

Jamila, her açıdan, benden daha gelişmişti. Dükkânın yanında bir kütüphane vardı, kütüphane memuru Bayan Cutmore yıllardır okul çıkışı Jamila'yı içeri alıp çay verirdi. Bayan Cutmore misyoner olarak Afrika'ya gitmişti ama Fransa'yı da çok seviyordu, Bordeaux'da bir aşk acısı olmuştu. Jamila on üç yaşında hiç durmadan Baudelaire, Colette, Radiguet ve bütün öbür zorlu adları okuyor, Ravel'in ve Fransa'da iyi tanınan Billie Halliday gibi şarkıcıların plaklarını ödünç alıyordu. Simon de Beauvoir olmayı takmıştı bir de aklına, tam iki-üç haftada bir, gidecek yer buldukça, sevişmeye başladığımız sıralardı –genellikle bir otobüs durağında, bombalanmış bir bölgede ya da terk edilmiş bir evde–. Kitaplar dinamit etkisi yaratmıştı, çünkü halka açık tuvaletlerde bile yaptığımız oluyordu. Jammie erkekler tuvaletine girip kabinin kapısını üstümüzden kilitlemeye hiç çekinmiyordu. Tam Parisliler gibi diyor ve bir de, inanması güç ama tüy takıyordu. Hepsi özentiydi tabii, seksle ilgili hiçbir şey bilmiyordum, nerede, nasıl, orası mı burası mı, en ufak bir şey bile, yakınlaşmaktan duyduğum korku da aynen duruyordu.

Jamila, Bayan Cutmore'un elinde olabilecek en üst düzey eğitimden geçiyordu, kadın onu çok seviyordu. Yıllarca yazarları, kahve içmeyi ve karşıt düşünceleri seven birinin yanında olmak her şeye değerdi, hele bir de kadın çok akıllı olduğunu söyleyince Jamila'nın iyice değiştiğini hatırlıyorum. Keşke benim de böyle bir öğretmenim olsa diye hayıflanıyordum.

Ama Bayan Cutmore Güney Londra'dan Bath'a taşınınca, Jamila diş bileyerek Hintli kökenini unutuyor diye Bayan Cutmore'dan nefret etmeye başladı. Jamila Bayan Cutmore'un yabancı kökenini ele veren bütün izleri silmeye çalıştı-

ğını düşünüyordu. "Annemle babamla sanki köylüymüşler gibi konuşuyordu," dedi Jamila. Bayan Cutmore'un kendisini kullandığını da ekleyip beni iyice deli etti, çünkü Jamila tanıdığım en iradeli insandı, kimse onu kullanamazdı. Neyse, nankörlerden hiç hoşlanmıyordum. Bayan Cutmore olmasaydı Jamila 'sömürge' sözcüğünü kimden öğrenecekti? "Bayan Cutmore ufkunu açtı," dedim ona.

Jamila kütüphanenin plak bölümü sayesinde çok geçmeden Bessie, Sarah, Dinah ve Ella'ya sardırdı, plaklarını alıp bize getiriyor, babama dinletiyordu. Babamın yatağında yan yana oturur kollarını iki yana sallayarak şarkıya eşlik ederlerdi. Bayan Cutmore ona eşitlikten, kardeşlikten ve bir şeyden daha, ne olduğunu şimdi unuttum, söz etmişti, onun için de Jammie cüzdanında hep Angela Davis'in fotoğrafını taşır, siyahlar giyer, okulda öğretmenlere çok ters davranırdı. Aylarca Solehead aşağı, Solehead yukarı dolaşmıştı. Evet, bazen Fransız oluyorduk, Jammie'yle ben, başka zamanlarda da siyah Amerikalı. İşin aslı, İngiliz olmamız gerekiyordu ama İngilizler için hep Asyalı, kara, Paki ya da kalan takımdan sayılıyorduk.

Ben Jammie'ye göre, militanlık anlamında, ödleğin tekiydim. İnsanlar yüzüme tükürünce bana yerdeki balgamı verip çiğnetmedikleri için onlara bir teşekkür etmediğim kalıyordu. Jamila'nınsa saldırganlık doktorası vardı. Bir keresinde Meksika asıllının biri eski püskü bir bisikletle yanımızdan geçerken sanki saati sorar gibi, "Bok yiyin, Pakiler!" demişti. Jammie akan trafiğin içine deli gibi dalıp piçi bisikletinden aşağı atmış, saçlarını bahçedeki fazla büyümüş otları budar gibi yolmaya başlamıştı.

Bugün, şu an Jeeta Yenge dükkânda bir müşteriye bakıyordu, ekmek, portakal ve kutu domatesleri bir kesekâğıdına yerleştiriyordu. Jamila beni tümden görmezden geldiği için Jeeta Yenge'nin yanında bekliyordum, Jeeta'nın mutsuz suratı yıllar içinde kimbilir kaç bin müşteri kaçırmıştır, hiçbiri de onun kardeşleri silahla dolaşan bir prenses olduğunu anlamamışlardır.

"Sırtın nasıl, Jeeta Yenge?" diye sordum.

"Dertten, tasadan firkete gibi büküldü," diye yanıtladı.

"Ne derdi tasası, Jeeta Yenge, böyle tıkır tıkır giden bir işle?"

"Hadi oradan, sen ne anlarsın benim işlerimden? Jamila'yı al da yürüyüşe çıkın. Lütfen, hatırım için, tamam mı?"

"Ne oldu?"

"Al sana bir samosa, Ateş Yutan Cambaz. Tam yaramaz çocuklara göre, fazla acı."

"Anwar Amca nerede?" Bana dertli dertli baktı. "Başbakanımızın adı ne?" diye ekledim.

Jamila'yla beraber çıkıp Penge'de yürüdük. Jamila gerçekten sıkı yürüyordu, karşıya geçmesi gerektiğinde kendini trafiğin içine atıveriyor, arabaların onu görüp durmalarını ya da yavaşlamalarını bekliyor, onlar da tam öyle yapıyorlardı. Sonunda en sevdiği soruyu sordu: "Anlat bakalım? Kremacığım? Ne hikâyelerin var?"

Gerçek hikâye istiyordu, şöyle sıkı hikâyeler, ne kadar kötü olursa o kadar iyiydi: Utanma, aşağılama, başarısızlık hikâyeleri, pis şeyler, menili filan, yoksa, umduğunu bulamamış bir tiyatro izleyicisi gibi her an basıp gidebilirdi. Ama bu kez hazırlıklıydım. Susamış birine su gibi gelecek heyecanlı hikâyelerim vardı.

Ona Eva'yla babamı anlattım, Jean Teyze'nin huysuzluklarını, omzumdan tutup osurtacak kadar sert bastırışını. Trans seanslarını anlattım sonra, reklam sektörü yöneticilerinin dua edişlerini, Beckenham'da bahçedeki banklarda nasıl Yol'u bulduklarını. Danua cinsi o köpekle olan maceramı anlatmadım. Babam, annem ve Eva konusunda ne yapmam gerek ya da yine evden kaçsam mı acaba, hatta birlikte Londra'ya kaçıp garsonluk mu yapsak, diye her soruşumda daha fazla güldü.

"Ne kadar ciddi bir boktan söz ettiğimin farkında mısın sen?" dedim ona. "Babamın annemi incitmemesi gerek, değil mi? Bunu hak etmedi."

"Hayır, hak etmedi. Ama olan olmuş, Beckenham'daki o bahçede, sen her zamanki gibi dizlerinin üzerine çöküp gözlerken, öyle değil mi? Ah, Krema, çok aptalca durumlara sokuyorsun kendini. Bu senin huyun oldu artık farkındasın, değil mi?"

Şu an bana katıla katıla gülüyordu, öyle ki nefes alabilmek için ellerini kalçalarına koyup öne eğilmek zorunda kaldı. Ben konuşmayı sürdürdüm. "Ama babamın kendine gel-

mesi, bizi, ailesini düşünmesi gerekmez mi? Bize öncelik vermesi yani?"

Şu âna yani bu konudan söz edene dek, olanların beni nasıl üzdüğünü fark etmemiştim. Ailemiz bütünüyle çatırdıyordu ama kimsenin umurunda değildi.

"Bazen çok burjuvalaşıyorsun, Krema. Aile kutsal değildir, özellikle de ağzını hiç açmadan bildiğini okuyan Hintli erkekler için."

"Senin baban öyle değil ama," dedim.

Sürekli üstüme geliyordu. Bugün dayanacak durumda değildim. Öyle güçlüydü ki Jammie, kendinden ve her konuda ne yapması gerektiğinden öyle emindi ki.

"Onu seviyor demek? Babanın Eva'yı sevdiğini söyledin."

"Evet, öyle dedim, değil mi? Bence onu seviyor. Öyle açıktan açığa söylemiyor tabii bunu."

"Bak, Krema, aşk kendi doğrusunu bulur, değil mi? Aşka inanmıyor musun yoksa?"

"Evet, tamam, tamam, düşünce olarak yani. Jammie, Tanrı aşkına!"

Ne olduğumu anlayamadan parkın yanındaki bir genel tuvaletin önüne gelmiştik, elimden tutmuş çekiyordu. İtelenerek içeri girer girmez genzime aşkla özdeşleştirdiğim o sidik, bok ve karışık dezenfektan kokuları doldu, durup düşünmem gerekiyordu. Tekeşlilik ya da onun gibi modası geçmiş düşüncelerim yoktu, ama aklım hâlâ Charlie'deydi, başka bir şey düşünemiyordum, Jammie'yi bile.

Kızlar gibi erkeklerle de yatmak istemem alışılmadık bir şeydi, biliyordum. Güçlü bedenlerden, oğlanların enselerinden hoşlanıyordum. Erkeklerin ellerinin değişi, yumruklarıyla çekiştirmeleri hoşuma gidiyordu; kıçıma nesnelerin –fırça saplarının, kalemlerin, parmakların– değişi de hoşuma gidiyordu. Ama kadınların organlarından, memelerinden, her şeyiyle o kadın yumuşaklığından, uzun yumuşacık bacaklarından ve giyinişlerinden de hoşlanıyordum. Birinden birini seçmek zorunda kalmak üzüyordu beni, Beatles'la Rolling Stones arasında bir seçim yapmak zorunda kalmak gibi tıpkı. Sapık olurum da tedavi, hormon ya da elektrik şoku filan verirler diye de bu konunun fazla üstüne gitmek istemiyordum. İstediğim zaman partilere gidip eve iki cinsten herhangi bi-

riyle dönebileceğim için şanslı görüyordum kendimi; öyle çok fazla partiye gittiğim yoktu, aslında hiç gitmiyordum ama yani gidecek olursam ikili oynayabileceğimi biliyordum. Ama şu an asıl aşkım Charlie'ydi, ondan da önemlisi, annem, babam ve Eva konusu vardı. Başka bir şey düşünecek halim var mıydı?

Birden parlak bir fikirle ben Jammie'ye, "Sende ne hikâyeler var, Jammie? Anlatsana," deyiverdim.

Duraksadı. Çok işe yaramıştı sorum. "Yolun çevresinde bir tur daha atalım," dedi. "Ciddi olabiliriz artık, Krema. Başıma gelenleri anlayamıyorum. Şaka yapmıyorum, tamam mı?"

En başından başladı.

Jamila, Angela Davis'in etkisiyle her gün spor yapmaya başlamıştı, karate ve judo öğreniyor, sabah erken kalkıp esneme hareketleri yapıyor, koşuyor, bedenini çalıştırıyordu. Bir düşte gibi yuvarlanıp gidiyordu, Jamila; karda koşsa hiç iz bırakmazdı. Beyazların sonunda siyahlara ve Asyalılara karşı tavır alıp onları gaz odalarına ya da delik botlara tıktıkları gün çıkacak gerilla savaşına hazırlanıyordu.

Tabii bu dalga geçildiği kadar basit değildi. Jamila'nın yaşadığı mahalle Londra'ya bizim yaşadığımız varoş semtinden daha yakındı ve çok daha yoksul bir yerdi. Neo-faşist çete ve eşkıya doluydu, kendi barları, kulüpleri, dükkânları vardı hepsinin. Cumartesi günleri High Street'e çıkıp gazete ve bültenlerini satıyorlardı. Millwall ve Crystal Palace gibi okul, yüksek okul ve spor sahalarına uzak yerlerde de etkiliydiler. Geceleri sokaklarda gezip Asyalıları dövüyorlar, posta kutularına bok ve yanan çaput atıyorlardı. Acımasız, nefret dolu beyaz suratlılar sık sık toplantılar düzenliyor, sendikacılar polis korumasında sokaklarda geçitler yapıyorlardı. Oralardan çekip gideceklerine ilişkin hiçbir işaret yoktu; güçlerinin artmayıp azalacağını da sanmıyorduk. Anwar, Jeeta ve Jamila'nın yaşamı saldırı korkusu içinde geçiyordu. Bir gün olsun çıkmıyordu akıllarından eminim. Jeeta yatağının çevresine su dolu kovalar diziyordu, gece dükkânı ateşe verirler diye. Jamila'nın da çoğu adımını beyaz bir grubun bir gün içimizden birini öldürebilecekleri düşüncesi yönlendiriyordu.

Jamila beni eğitim grubuna almaya çalışıyordu ama sabahları kalkamıyordum. "Eğitime sabah sekizde başlamamız şart mı?" diye sızlanıyordum.

"Geç kalksalardı Küba'yı alamazlardı, değil mi? Fidel'le Che öğleden sonra kalkmıyorlardı herhalde yataktan? Tıraş olmaya bile zamanları olmuyordu bazen!"

Anwar onun bu eğitim işlerinden hiç hoşlanmıyordu. Karate dersi, şehirde koşu bahaneleriyle oğlanlarla buluştuğunu düşünüyordu. Jamila bazen Deptford'da koşuyor, Bebek Surat da yakasını kaldırmış, yalnızca kıllı burnu dışarıda kalmış bir halde kapı eşiğinden onu izliyor, Jamila ona öpücük gönderince iğrenmiş gibi dönüp içeri giriyordu.

Babanın kıllı burnuna yerine ulaşmayan o öpücük gönderilir gönderilmez, Anwar telefonu yanına alarak oturma odasına kapanıyor, saatlerce telefon başında bekliyordu. Kalan zamandaysa telefon kilitleniyordu. Jamila telefon kulübesini kullanmak zorunda kalıyordu. Anwar kendi kendine Jamila'nın evlenme zamanının geldiğine karar vermişti.

Anwar'ın Bombay'daki kardeşi telefon üstüne telefon ederek Jamila'ya Londra'ya gelip kocası olarak yaşamaya hevesli bir çocuk bulmuştu. Tek sorun, çocuk pek çocuk sayılmazdı. Otuz yaşındaydı. Koca çocuk çeyiz olarak Moss Bros'dan sıcak tutacak kışlık bir mont, bir renkli televizyon ve bir de nedense, Canon Doyle'un bütün kitaplarını istemişti. Anwar bunları kabul etmişti ama yine de babama danıştı. Babam Canon Doyle'la ilgili isteğini çok tuhaf buldu. "Normal bir Hintli böyle bir şey ister mi hiç? Bu çocuğu biraz daha araştırmak lazım; hemen!"

Ama Anwar babamın dediklerine aldırmadı. Anwar'la babam arasında bu çocuk konusunda zaten bir sürtüşme vardı. Babam iki oğlu olduğu için çok gururlanıyordu. 'İyi tohum ektiği' anlamına geliyordu bu ona göre. Anwar'ın yalnızca bir kızı olduğuna göre onun 'tohumu zayıf'tı. Babam Anwar'a bunu söylemeye bayılıyordu. "Tabii, *jaar*, aslında sende daha ne kız tohumları vardır da bir tane ekebilmişsin?"

"S.ktir!" dedi Anwar, aklı karışarak. "Karımın kusuru bu, piç herif seni. Rahmi erik gibi buruşup büzüştü."

Anwar Jamila'ya kararını açıkladı: Hintliyle evlenecekti, çocuk buraya gelip montunu ve karısını alacak, sonra da Jamila'nın adaleli kollarında ömür boyu mutlu yaşayacaktı.

Sonra Anwar yeni evlilere yakında bir ev tutacaktı. "İki çocukla yaşanabilecek büyüklükte," dedi şaşkın bakan Jamila'ya. Elini tutup "Yakında çok mutlu olacaksın," diye ekledi. Annesi de, "İkimiz de senin için çok seviniyoruz, Jamila," dedi.

Jamila'nın huyuyla Angela Davis'in düşüncelerini birleştirince Jamila'nın buna neden pek sevinmediğine şaşmıyor insan.

"Ne cevap verdin?" diye sordum yürürken.

"Krema, hemen o an çıkar giderim. Konsey bakar bana nasılsa. Bir yolu bulunur. Arkadaşlarla birlikte yaşar ya da bir koşucuyla yatarım. Tek sorun annem. Jeeta'dan çıkarır acısını. Onu taciz eder."

"Döver mi? Gerçekten mi?"

"Eskiden döverdi, evet, ben bir daha yapacak olursa saçını et bıçağıyla kesmekle tehdit edene kadar. Ama güç kullanmadan da ona hayatı nasıl zehir edeceğini iyi biliyor. Yıllardır deneyim kazandı."

"Peki," dedim, bu konuda söylenecek başka bir şey kalmadığı için rahatlayarak, "sonuçta zaten sana istemediğin bir şeyi yaptıramaz."

Hemen atıldı. "Öyle bir yaptırır ki! Babamı tanıyorsun tamam ama öyle çok da iyi tanımıyorsun. Sana söz etmediğim bir şey var. Gel benimle. Gelsene, Karim," dedi ısrarla.

Dükkâna geri döndük, bana hemen bir kebapla chapati hazırladı, bu kez soğan ve yeşil biber de koymuştu. Kebabın üstündeki çiğ soğanlardan kahverengi sular akıyordu. Chapati parmaklarımı yakıyordu; ölümcüldü.

"Onları al yukarı gel, Karim, tamam mı?" dedi.

Annesi kasanın başından bize seslendi: "Hayır, Jamila, onu yukarı çıkarma!" Sonra süt şişesini sertçe koyup müşteriyi korkuttu.

"Nen var Jeeta Yenge?" diye sordum. Ağlamak üzereydi.

"Hadi gel," dedi Jamila.

Jamila annesi arkasından, "Jamila, Jamila!" diye bağırırken beni iteleyerek yukarı çıkardığında kebaptan olabildiğince büyük bir parçayı kusmadan mideye indirmeye çalışıyordum.

Artık eve gitmek istiyordum; aile facialarından sıkılmıştım. Canım böyle Ibsen hikâyeleri istese evden çıkmazdım za-

ten. Amacım Jamila'nın yardımıyla babamla Eva konusunda ne yapacağıma, açık fikirli davranıp davranmayacağıma karar verebilmekti. Oysa şu an buna olanak yoktu.

Merdivenlerin ortasında burnuma bir çürük kokusu geldi. Ayak, kış ve osuruk kokularının karışımıydı bu, hepsi karışıp bir rüzgâr halinde geniş burun deliklerimi doldurmuştu. Evleri hep hurdacı dükkânı gibiydi, mobilyalar perişan, kapılar parmak izi içindeydi, duvar kâğıtları hiç yoksa yüz yıllıktı, her karesi ibne kışı gibi delik deşikti, ama, Jeeta'nın sürekli kocaman yanmış tencerelerde yaptığı harika yemekler dışında, koku olmazdı.

Anwar oturma odasında bir yatağın üzerinde oturuyordu, normal yatağı değildi bu, normal yerinde de değildi. Üzerinde eski püskü, bok gibi bir pijama üstü vardı, ayak tırnaklarının maun rengine benzediğini fark ettim. Nedense ağzı açık kalmıştı, nefes nefeseydi, oysa son beş dakika içinde otobüsün arkasından koşmuş olmasına olanak yoktu. Tıraş olmamıştı, her zamankinden daha zayıf görünüyordu gözüme. Dudakları kurumuş, çatlamıştı. Cildi sapsarı, iki gözü de morarmış gibi yuvalarına gömüktü. Yatağın yanında içi sidik dolu pis, çatlak bir tas vardı. Daha önce hiç ölüm döşeğinde yatan birini görmemiştim, ama Anwar'ın bu tanıma girdiğine kuşkum yoktu. Anwar dumanı tüten kebabıma bir işkence aletiymiş gibi bakıyordu. Bitsin diye hızlı hızlı çiğnedim.

"Hasta olduğunu neden söylemedin bana?" dedim Jamila'ya fısıldayarak.

Ama sorunun yalnızca hastalık olduğuna da aklım tam yatmamıştı, çünkü Jamila'nın yüzündeki öfke acıma duygusunu bastırıyordu. Babasına bakıyordu, Anwar'sa ne Jamila'yla ne de içeri girdiğim andan başlayarak, benimle göz göze gelmemeye çalışıyordu. Her zaman olduğu gibi önüne, televizyon ekranına bakıyordu, tek fark vardı, bu kez televizyon açık değildi.

"Hasta değil," dedi Jamila.

"Değil mi?" dedim, sonra ona dönüp, "Merhaba, Anwar Amca. Nasılsın, patron?" dedim.

Sesi değişmişti, düdük gibi ve cılız çıkıyordu: "Şu lanet kebabı burnumun dibinden çek," dedi. "Şu lanet kızı da al götür."

Jamila kolumdan tuttu. "Bak." Yatağın kenarına oturup ona doğru eğildi: "Lütfen, lütfen, bir son ver artık bu işe."

"Gözüme görünme!" diye bağırdı kurbağa sesiyle. "Benim kızım değilsin sen. Seni tanımıyorum."

"Tanrı aşkına, bitsin bu iş! Bak, Karim geldi, seni sever..."

"Evet, evet!" dedim.

"Sana çok lezzetli bir kebap getirdi!"

"Neden kendisi yiyor o zaman, ha?" diye sordu Anwar haklı olarak. Jamila kebabı elimden kapıp babasının önüne tuttu. Zavallı kebabım parça parça oldu, et, biber ve soğan parçaları yatağa döküldü. Anwar görmezden geldi kebabı.

"Neler oluyor burada?" diye sordum Jamila'ya.

"Ona baksana, Karim, sekiz gündür bir şey yiyip içmedi! Ölecek, Karim, ölecek işte bir şeyler yemezse!"

"Evet. Herkes gibi yemeklerini yemezsen işin bitik, patron."

"Yemiycem. Ölücem. Gandi aç kalarak İngilizleri Hindistan'dan çıkardığına göre ben de aynı şekilde ailemin bana itaat etmesini sağlayabilirim."

"Ne yapmasını istiyorsun Jamila'nın?"

"Kardeşimle birlikte ona seçtiğim çocukla evlenmesini."

"Ama bunların modası geçti, amca, eskidi," diye açıkladım. "Artık kimse böyle şeyler yapmıyor. Herkes, evlenecek olursa tabii, istediği kişiyle evleniyor."

Bu çağdaş etik vaazını pek aklı almamıştı.

"Bizde işler böyle değil, evlat. Bizim yolumuz kesin. Benim dediğimi yapmak zorunda, yoksa ölürüm. Beni öldürecek bu kız."

Jamila yatağı yumruklamaya başladı.

Anwar aldırış etmedi. Her konuda çok rahat olduğu için sevmişimdir hep onu; benim annemle babam gibi delicesine bir kaygıya kapılmazdı. Oysa şu an basit bir evlilik konusunu bu kadar büyütmesine hiçbir anlam veremiyordum. Ama onun kendini böyle yıprattığını görmek üzüyordu beni. İnsan kendine bunu nasıl yapar, yaşamını nasıl altüst eder, her şeyi bozar aklım almıyordu, babamın Eva'yla ilişkisi ya da Ted'in sinir bozukluğu, şimdi de Anwar Amca'nın Gandi gibi muazzam bir oruca girmesi. Dış nedenler değildi bence onları

bu çılgınlıklara iten; hepsi kafalarında yarattıkları bir yanılsamaydı.

Anwar'ın bu akıldışı düşünceleri beni, gerçekten de sinirden titretiyordu. Her yerde başımı sallayarak dolaşıyordum. Kendini aklın, kabulün, kanıtların giremediği özel bir odaya kapatmıştı. Burada mutluluğa, kararların dayanması gereken temel şeye –yani Jamila'nın mutluluğuna– yer yoktu. Artık ben de kendimi Jamila gibi bedenimle ifade etmek istiyordum. Başka çare kalmamıştı çünkü.

Anwar Amca'nın oturağına öyle sinirli bir tekme savurdum ki yerleri süpüren çarşaflara öbek öbek çiş sıçradı. Hiç aldırmadı. Jamila'yla ben çıkmadan önce bir süre öyle bekledik. Artık amcamı kendi çişlerinin içinde uyumaya bırakacaktım. Sonradan çarşafın o ucunu burnuna, ağzına sürdüğünü düşündüm de. Anwar Amca, bana hep iyi davranmamış mıydı? Beni hep olduğum gibi kabul etmiş, beni hiç kırmamıştı, değil mi? Banyoya dalıp ıslak bir bez aldım, dönüp çişli çarşafı kokmayacağına emin olana kadar sildim. Onun mantık dışı davranışından yatağını çiş içinde bırakacak kadar nefret etmek de benim mantıksızlığımdı. Ama yere çömelmiş çarşafını silerken ayağının dibinde ne yaptığımın farkında bile olmadığını anladım.

Bisikletimin kilidini açarken Jamila dışarı çıktı.

"Şimdi ne yapacaksın, Jammie?"

"Bilmem. Sen ne dersin?"

"Ben de bilmiyorum."

"Olamaz."

"Ama bir şeyler düşünürüm," dedim. "Sana söz, bir yol bulacağım."

"Sağ ol."

Hiç utanmadan ağlamaya başladı, ne yüzünü kapatıyor ne ağlamasına engel olmaya çalışıyordu. Kızlar ağlarken hep utanırım. Bazen ortalığı telaşa verdikleri için tokatlayasım gelir onları. Ama Jamila tam anlamıyla boka batmıştı. Orada, Cennet Bakkalı'nın önünde birbirimize sarılıp ikimiz de kendi geleceklerimizi düşünerek en az yarım saat öyle kaldık.

5. Bölüm

Çay içmeye bayılıyordum, bisiklete binmeye bayılıyordum. High Street'teki çayevine bisikletle gidip hangi harmanların olduğuna bakıyordum. Yatak odamda kutular dolusu çay vardı, demliğimde çeşit çeşit mahsulü karıştırıp yeni demler elde etmekten büyük bir zevk alıyordum. Aslında tarih, İngilizce ve siyaset biliminden yeterlik sınavlarına hazırlanmam gerekiyordu ya. Ama adım gibi biliyordum hepsinden çakacağımı. Aklım başka şeylerle öyle doluydu ki. Bazen uyanık kalmak için anfetamin alıyordum –'maviler'den, ufak mavi haplar– ama onlar da depresyon yapıyor, hayalarım büzüşüyor, kalp krizi geçirecek gibi oluyordum. Onun için genelde baharatlı çayımı içip bütün gece plak dinlemeyi yeğliyordum. Uyumsuzları seviyordum: King Crimson, Soft Machine, Captain Beefheart, Frank Zappa ve Wild Man Fisher. High Street'teki dükkânlarda insan her istediği müziği bulabiliyordu.

Böyle gecelerde, çevremde çıt olmadığı için –komşuların çoğu saat on buçukta yatağın yolunu tutuyorlardı– başka bir dünyaya girmiş gibi oluyordum. Gazetede Norman Mailer'ın bir macera yazarının başından geçen tehlike, direniş ve politika öykülerini okudum: Öyle çok eskinin değil yakın geçmişin macera öyküleriydi bunlar. Hurdacıdan bir televizyon almıştım, siyah-beyaz kutu ısındıkça yağ ve balık kokuyordu, ama gece geç saatte Kaliforniya'daki kültleri ve gerçek olayları dinleyebiliyordum. Avrupa'da teröristler kapitalist hedefleri bombalıyorlardı; Londra'da psikologlar insanlara yaşamınızı kendinize göre, kendi seçtiğiniz biçimde sürdürmelisiniz, ailenizin istediği gibi değil, yoksa aklınızı oynatırsınız, diyorlardı. Yatakta *Rolling Stone* dergisini okuyordum. Ba-

zen bütün dünyanın bu küçük odada buluştuğu duygusuna kapılıyordum. Şafak sökerken, kafayı iyice bulup karamsarlaştığımda yatak odasının penceresini açıyor, bahçelere, çayırlara, seralara, panjurlara, perdeleri çekili pencerelere bakıyordum. Artık yaşamım başlasın istiyordum, hemen o an, tam ben hazırken. Sonra sıra gazetelere göz gezdirmeye ve ardından da okula geliyordu. Okuldan da iyice bıkmıştım aslında.

Geçenlerde eşcinsel dediğim için öğretmenlerden biri beni yumruk tekme yere düşürmüştü. Bu öğretmen hep dizine oturmamı ister, bana, "Beş bin altı yüz yetmiş sekiz buçuğun kare kökü nedir?" gibi sorular sorar, bilemeyince de gıdıklardı. Tavrı çok akademikti yani. Yüzüme gülerek Boksurat ya da Körisuratlı denmesinden, eve tükürük, sümük, tebeşir, talaş içinde dönmekten de bıkmıştım. Okulda sık sık tahta işi yapıyorduk, öbür çocuklar arkadaşlarımla beni depoya kilitleyip, 'Manchester United, Manchester United, biz tekmeyi yemişiz' diye şarkı söyletiyor, gırtlağımıza keski dayıyor, ayakkabı bağlarımızı kesiyorlardı. Okulda çok fazla tahta işi yapıyorduk, çünkü kitapları kafamızın almayacağını düşünüyorlardı. Bir gün tahta oyma öğretmeni çocuklardan biri öbürünün çükünü mengeneye yatırıp kolu çevirmeye başlayınca gözümüzün önünde kalp krizi geçirdi. Si.tir git, Charles Dickens, değişen hiçbir şey yok. Biri de kızgın bir metal parçasıyla kolumu damgalamaya kalktı. Bir başkası ayakkabılarıma işedi, babamın tek düşündüğüyse doktor olmamdı. Hangi dünyada yaşıyordu? Her gün okuldan eve ciddi bir yara almadan dönmüşsem kendimi şanslı sayıyordum.

Onun için tüm bunlardan sonra emekliliğe hazır olduğumu hissettim. Özellikle yapmak istediğim bir şey yoktu. Hiçbir şey yapmak gerekmiyordu. Yalnızca ortalıkta gezinip olana bitene bakabilirdim, bana uyardı bu, gümrük memuru, profesyonel futbolcu ya da gitarist olmaktan daha çok uyardı hem de.

Güney Londra'da bisikletimi uçar gibi sürüyordum, bir-iki kez neredeyse kamyonların altında kalıyordum, iki uçtan başımı eğerek tutup on Campagnola viteslinin yanından şimşek gibi geçmiş, trafiği birbirine katmıştım, bazen kaldırıma çıkıyor, tek yönlü sokaklara giriyor, ani frenler yapıp pe-

dalların üzerinde ayağa kalkarak hızımı artırıyor, duygu ve hareketle coştukça coşuyordum.

Zihnim de yanım sıra geziniyordu. Jamila'yı Arthur Canon Doyle tutkunu o adamdan kurtarmam gerekiyordu. Evden kaçması gerekebilirdi, ama nereye gidecekti? Okuldaki arkadaşlarının çoğu aileleriyle yaşıyorlardı, çoğu yoksuldu; Jamila'yı yanlarına almazlardı. Bizimle de kalması olanaksızdı; babamın Anwar'la arası boka dönerdi. Bu konuyu kime açabilirdim ki? Bildiğim yardımcı olabilecek, tarafsız, bana arka çıkacak tek kişi Eva'ydı. Ama ona karşı iyi duygular beslememem gerekiyordu, çünkü babama olan aşkı bütün ailemizin içine etmişti. Yine de, Jeeta'yla Anwar'ı normal insanlar listesinden atacağım için, bildiğim aklı başında tek yetişkin o kalmıştı.

Anwar Amca'nın Müslüman gibi davranması gerçekten çok tuhaftı. Daha önce inançlı biri olduğunu fark etmemiştim, şu an yaşamını tam anlamıyla mutlak ataerkil güç adlı bir kazığa bağlamış olması yeni ve şaşırtıcı bir durumdu. Jamila, annesinin güven veren ve aşırı sevgisi (bir de o muhteşem düş gücüyle yumurtladığı şeyler) ama en çok da Anwar'ın kayıtsızlığı sayesinde beyaz yaşıtlarının bazılarının düşünü bile görmeyeceği şeylerden nasibini almıştı. Yıllardır sigara, içki içiyor, cinsel ilişkiye giriyor, danslara gidiyordu, yatak odasının önündeki yangın çıkışının, annesiyle babasının hep çok yorgun oldukları için mumya gibi uyumalarının payını da unutmamalı tabii.

Belki de babamın başına gelenlerle, Doğu felsefesini keşfetmesiyle Anwar'ın son durumu arasında benzerlikler vardı. Belki ikisinin de yaşamını göçmen oluşları yönlendiriyordu. Yıllar boyu İngilizler gibi mutlu yaşamışlardı. Anwar Jeeta'nın görmediği zamanlarda domuz etli börekleri mideye indiriyordu. (Babam domuza elini sürmezdi, bu dinsel titizlikten çok, bir şartlanmaydı, tıpkı benim de at eti yememem gibi. Ama bir keresinde sınamak için ona çıtır çıtır füme domuz eti pastırması vermiştim, iştahla yerken de, "Füme domuz pastırması sevdiğini bilmiyordum," demiştim, hemen banyoya fırlayıp ağzını sabunla yıkamıştı, dudaklarından köpükler çıkarak, "Cehennemde yanacağız!" diye bağırmıştı.)

Yaşlanıp buraya iyice alışmış görünseler de Anwar'la babam içten içe hep Hindistan'a dönme niyetinde ya da en azın-

dan buradaki İngilizlere direnme halindeydiler. Çok tuhaftı; ikisi de gidip köklerini yeniden görmek yolunda bir istek belirtmiyordu. "Hindistan kokuşmuş bir ülke," diyordu Anwar homur homur. "Neden oraya geri dönmek isteyeyim ki? Pis, sıcak, bir iş yapmak için insanın kıçı çıkıyor. Gitmek isteyeceğim tek yer kumar için Florida ve Las Vegas." Babamın da burada dönmeyi düşünemeyecek kadar çok bağlantısı vardı.

Bisikletle giderken bütün bunları düşünüyordum. Sonra bir an babamı gördüğümü sandım. Londra'nın bizim yaşadığımız bölgesinde çok az Asyalı olduğu için ondan başkası olamazdı gördüğüm, ama adamın yüzünün çoğunu bir şal gizlediği için banka bulamayan gergin bir banka soyguncusu gibi görünüyordu. Bisikletimden inip Bromley High Street'te, 'H. G. Wells burada doğmuştur' yazan plaketin yanında durdum.

Şallı komik bir tip alışverişten dönen kalabalığın arasında karşıya geçiyordu. Deli gibi alışveriş ediyordu bizim buraların sakinleri. Brezilyalılar için rumba ve şarkı söylemek neyse onlar için de alışveriş oydu. Cumartesi öğleden sonraları, sokaklar boydan beyaz yüzlerle doluyor, raflardan mallar çekilerek alınırken tam bir tüketim karnavalı yaşanıyordu. Her yıl Noel'den sonra, indirim zamanı gelince büyük mağazaların önünde kışın soğuğunda iki gün battaniyelere sarılmış, şezlonglarda uyuklayarak kuyruk olmuş kapıların açılmasını bekleyen en az yirmi salak görebilirdiniz.

Babam genelde böyle saçmalıklar yapmazdı ama işte oradaydı, evimizde holdeki telefon çalıştığı halde telefon kulübesine giren bir elli boyundaki şu kır saçlı adam oydu. Onu daha önce hiç telefon kulübesinde görmemiştim. Alete bir avuç jeton atıp numarayı çevirmeden önce gözlüklerini taktı, yazıları defalarca okudu. Sonunda düşürüp konuşmaya başlayınca neşelendi, gülerek rahat konuşuyordu, ama konuşmanın sonunda keyfi kaçtı. Ahizeyi yerine koydu, döndü, onu gözlediğimi gördü.

Telefon kulübesinden dışarı çıktı, kalabalığın içinde yanı sıra bisikletimi iterek yürüdüm. Anwar konusunda ne düşündüğünü mutlaka öğrenmem gerekiyordu, ama belli ki o şu an bunu konuşacak durumda değildi.

"Eva nasıl?" diye sordum.

"Sevgilerini iletti."

En azından onunla konuşmamış numarası yapmıyordu.

"Bana mı, sana mı baba?" dedim.

"Sana, evlat. Arkadaşına yani. Seni ne kadar sevdiğinin farkında değilsin. Sana hayran, diyor ki..."

"Baba, baba, lütfen söyle. Ona âşık mısın?"

"Âşık mı?"

"Evet, aşk. Şey... Tanrı aşkına, anladın ya."

Neden bilmiyorum ama şaşırmış görünüyordu. Belki de benim anlamama şaşırmıştı. Ya da o ölümcül aşk kavramını zihninde uyandırmak istemiyordu.

"Karim," dedi, "bana yakın biri o. Konuşabildiğim biri. Onunla birlikte olmayı seviyorum. İlgi alanlarımız aynı, biliyorsun bunu."

Dalga geçmek ya da sinirli davranmak istemiyordum, çünkü öğrenmek istediğimi bir-iki önemli şey vardı, ama sonunda ağzımdan, "Senin için iyi o zaman," çıktı.

Duymamış göründü; diyeceklerini toparlamaya çalışıyordu.

"Aşk olmalı, çünkü çok acı veriyor," dedi.

"Ne yapacaksın peki, baba? Bizi bırakıp onunla mı kaçacaksın?"

Bazı yüzlerdeki bazı bakışları bir daha hiç görmek istemem, bu da onlardan biriydi. Bunları hiç düşünmediğinden emindim. Rasgele oluvermişti işte her şey. Şu an başkalarına bütün bunların arkasında yatan planları, niyetleri açıklamak durumunda olması onu çok şaşırmıştı. Ama herhangi bir planı yoktu, yalnızca tutkunun, güçlü duyguların tuzağına düşmüştü.

"Bilmiyorum."

"Neler hissediyorsun?"

"Daha önce hiç tatmadığım duyguları tadıyorum, çok güçlü, etkili, baskın duygular."

"Yani annemi hiç sevmedin mi?"

Bir süre düşündü bunu. Düşünmesine ne gerek vardı ki?

"Hiçbirini özledin mi, Karim? Bir kızı?" İkimizin de aklından Charlie geçmiş olmalı ki usulca ekledi: "Ya da bir arkadaşını?"

Başımı salladım.

"Eva'yla birlikte olmadığım her an onu özlüyorum. İçimden kendi kendime konuşurken, aslında hep onunla konuşuyorum. Pek çok şeyi anlıyor o. Onunla birlikte değilken bü-

yük bir hata yaptığım, büyük bir fırsat kaçırdığım duygusuna kapılıyorum. Bir şey daha var. Eva'nın bana demin söylediği bir şey."

"Öyle mi?"

"Başka erkeklerle çıkıyormuş."

"Nasıl erkekler, baba?"

Omuz silkti. "Ayrıntısını sormadım."

"Ütüsüz gömlekli beyaz erkekler değil herhalde?"

"Züppe seni, neden bu kadar takıyorsun ütüsüz gömleklere anlamıyorum. Bunlar kadınlara uygun şeyler işte. Şu hippi Shadwell'i hatırladın mı?"

"Evet."

"Sık sık görüşüyor onunla. Adam şu an Londra'da tiyatroda çalışıyor. Bir gün çok ünlü olacağına inanıyor Eva. Bütün sanatçı takımına bayılıyor. Onun evinde partiler veriyorlar." Babam burada durakladı. "Hepsiyle o anlamda bir şey yaptıkları yok ama duygusal açıdan da onu etkileyebileceğinden korkuyorum. Onsuz kendimi kaybolmuş gibi hissederim, Karim."

"Eva'dan hep kuşkulanmışımdır," dedim. "Gözü hep önemli insanlarda. Sana şantaj yapıyor yani, buna eminim."

"Evet, ama biraz da ben yanında yokken mutsuz olduğu için. Beni yıllarca bekleyemez ki. Sence suç mu bu?"

Kalabalığın içinden yürüdük. Okuldan çocukları gördüm, beni görmesinler diye başımı çevirdim. Ağladığımı görmelerini istemiyordum. "Anneme anlattın mı bunları?" dedim.

"Hayır, hayır."

"Neden peki?"

"Çünkü çok korkuyorum. Çünkü çok üzülür. Çünkü bunları söylerken yüzüne bakmaya dayanamam. Çünkü hepiniz çok üzüleceksiniz, size bir şey olmasındansa ben üzüleyim daha iyi."

"Yani Allie'yle, benimle ve annemle yaşamaya devam edeceksin?"

Bir-iki dakika yanıt vermedi. O sırada bile konuşmaya gerek duymadı. Beni kolumdan tutup yanına çekti, yanaklarımdan, burnumdan, alnımdan, saçımdan öpmeye çalıştı. Delilikti bu. Az kalsın bisikletimi düşürüyordum. Yoldan geçenler durup baktılar. Birisi, "Atlı arabalarınıza binsenize siz,"

dedi. Gün bitmek üzereydi. Çay alamamıştım, radyoda Alan Freeman'ın programında Kinks'in öyküsünü dinlemek istiyordum. Babamdan uzaklaşıp bisikletimi yanım sıra sürerek koşmaya başladım.

"Bir dakika dur!" diye bağırdı.

Döndüm. "Ne var, baba?"

Şaşkın bir haldeydi. "Bu duraktan biniyorduk, değil mi?"

Babamla aramızda geçen bu konuşma çok tuhaftı, çünkü sonradan onu evde gördüğümde, geçen bir-iki gün içinde böyle bir şey hiç olmamış gibi davrandı, sanki bana başka birine âşık olduğunu söylememişti.

Her gün okuldan dönüşte Jamila'yı aradım, her gün, "İşler nasıl gidiyor?" sorusuna hep, "Aynı, Kremacığım," ya da "Aynı ama daha kötü," yanıtlarını aldım. Okuldan sonra Bromley High Street'te bir toplantı yapmayı kararlaştırdık, ne yapacağımıza karar verecektik.

Ama o gün oğlanlarla birlikte okulun kapısından çıkarken Helen'ı gördüm. Şaşırdım, çünkü köpeği ağzıma edeli beri hemen hemen hiç düşünmemiştim onu, zihnimde bu olayla örtüşmüştü: Helen ve o it bir olmuştu. Şu an okulumun önünde siyah eski püskü şapkası uzun yeşil montuyla başka bir çocuğu bekliyordu. Beni görünce koşarak geldi, öptü beni. Son zamanlarda çok öpenim olmuştu; gerçekten de hoşlanıyordum ilgiden. Herkes öpebilirdi beni, karşılığında ben de zevkle öperdim onları.

Birlikte olduğum gruptakilerin, oğlanların yani, pis kokan keçeleşmiş saçları omuzlarına dökülüyordu, üstlerinde perişan okul ceketleri, ne kravat ne arma. Okulda son günlerde uyuşturucular, mor dumanlar gırla gidiyordu, çocuklardan bazıları hap kullanıyordu. Ben de sabahları duada yarım alıyordum ama bu saate kadar etkisi çoktan geçiyordu. Çocuklar aralarında Traffic ve The Faces'in plaklarını değiş tokuş ediyorlardı. Ben de bok varmış gibi Fairfield Hall'daki Emerson Lake and Palmer konserine gitmek için paraya ihtiyacı olan bir çocuktan Jimi Hendrix plağı almaya söz vermiştim: *Axis: Bold as Love*. Sersemin paraya bu kadar ihtiyacı olduğuna göre plağın kusurunu, çiziklerini siyah ayakkabı bo-

yasıyla kapatmış olabilirdi, onun için elimde büyüteçle plak yüzeyini inceliyordum.

Çocuklardan biri Charlie'ydi, haftalardır ilk kez zahmet edip okula geliyordu. Gümüş rengi saçları ve düzgün ayakkabılarıyla aralarında hemen seçiliyordu. Eskisi kadar hoş ve duygusal görünmüyordu şu an; yüz çizgileri sertti, saçları kısa, elmacık kemikleri daha çıkıktı. Bowie'yi taklit ediyordu, biliyordum. Bowie, o zamanki adıyla David Jones, yıllar önce bizim okula devam etmişti, yemek salonundaki toplu resimde görünüyordu yüzü. Oğlanlar her fırsatta ikonun resminin önünde diz çöküp pop şarkıcısı olabilmek için, ömürlerini tamircide ya da sigorta şirketinde ya da mimar yanında çırak olarak tüketmemek için dualar ediyorlardı. Ama Charlie dışında hiçbirimizin çok büyük hayalleri yoktu; bizim beklentilerimiz sefil hayallerle, çılgın isteklerin karışımıydı. Benimkiler yalnızca çılgın isteklerdi.

Charlie beni görmezden geldi, semtin spor sahasında bir açık hava konseri sonrası *Bromley and Kentish Times*'ın kapağında Musn't Grumble adlı grubuyla resmi çıkalı beri arkadaşlarının çoğunu görmezden geliyordu. Grup iki yıldır birlikte çalıyordu, okul balolarında, barlarda, daha büyük bir-iki konserde ek grup olarak filan, ama daha önce hiç haber olmamışlardı. Ani gelen bu ün, Charlie'ye 'Kızkılıklı' diyen öğretmenler de dahil, bütün okulu etkilemiş, rahatsız etmişti.

Helen'ı görünce Charlie'nin yüzü aydınlandı, yanımıza geldi. Tanıştıklarını bilmiyordum. Helen parmak uçlarında yükselip öptü onu.

"Provalar nasıl gidiyor?" diye sordu ellerini saçında gezdirerek.

"Harika. Yakında bir konserimiz daha var."

"Gelirim."

"Gelmezsen çalmayız," dedi. Helen buna uzun uzun güldü. Ben araya girdim. Bir şeyler söylemem gerekiyordu:

"Baban nasıl, Charlie?"

Gülerek baktı yüzüme. "Daha iyi." Helen'e dönüp, "Babam aklı hastanesinde. Gelecek hafta çıkıyor, eve Eva'ya dönüyorum deyip duruyor."

"Gerçekten mi?"

Eva yine kocasıyla birlikte mi yaşayacaktı? Buna şaşırmıştım. Hiç kuşkum yok ki babam da şaşıracaktı.

"Eva seviniyor mu?"

"Sen de çok iyi biliyorsun ki küçük dangalak, ölümden döndü o. Başka şeylerle ilgileniyor şu an. Başkalarıyla. Tamam mı? Bence babam evin kapısından girdiği an kıçına bir tekme annesinin evine yollanacak. Bu da aralarındaki her şeyin sonu olacak."

"Aman Tanrım!"

"Evet, ama ben zaten onlardan pek hoşlanmıyorum. Babam çok saldırgan. Evde yeni birine yer açılır böylece. Yakında yaşamımız bütünüyle değişecek. Babana bayılıyorum Krema. Çok etkiliyor beni."

Bunu duymak çok hoşuma gitmişti. Tam Eva'yla babam evlenirse seninle ben kardeş olacağımız için ilişkimiz ensest sayılacak diyecekken ağzıma hâkim olmayı başardım. Yine de bunun düşüncesi bile beni zevkten deli etmeye yetti. Bu demekti ki Charlie'yle yıllarca bağım olacaktı, okul bittikten çok sonra da. Babamla Eva'nın bir araya gelmelerini sağlamak istiyordum. Tabii annem de yeniden ayaklarının üzerinde durmak zorundaydı. Belki o da başka birini bulurdu, gerçi bundan çok kuşkuluydum ya.

Birden okulun önündeki küçük sokakta 1944'te Luftwaffe'nin attığı bombadan beri duyulmamış şiddette bir patlama oldu. Pencereler açıldı; bakkallar koşarak dükkânlarının kapısına çıktılar; müşteriler pastırmadan söz etmeyi kesip baktılar; öğretmenlerimiz gürültü güçlü bir çığlık gibi yüzlerinde patlayınca bisikletlerinin üstünde yalpaladılar. Oğlanlar tam binadan çıkarken tabana kuvvet kapılara üşüştüler, pek çoğu da, serinkanlı olanlar yani, ya omuz silktiler ya da nefretle küfrederek dönüp adımlarını hızlandırdılar.

Pembe Vauxhall Via'nın dörtlü hoparlörlerinden Byrds'ün 'Eight Miles High'ı kükreme gibi duyuldu. Arkada iki kız oturuyordu, direksiyonda Charlie'nin menajeri, Fish, vardı; uzun boylu, baston yutmuş gibi görünen, yakışıklı eski bir öğrenciydi, babasının deniz kuvvetleri komutanı olduğu söyleniyordu. Annesi de Leydi'ydi söylenenlere göre. Fish'in saçları kısaydı, kılığı, beyaz gömleği, buruşuk takım elbisesi ve tenis ayakkabıları, son derece gösterişsizdi. Modayı izlediği yoktu, yine de hep ilgi çekici ve hoştu. Hiçbir şeye aklını tak-

mıyordu. Ve bu bilmece gibi oğlan olsa olsa on dokuz yaşındaydı, bizden çok büyük değildi ama çok kalburüstü bir tipti, bizim gibi halktan değildi, onu çok üstün görüyorduk, tam bizim Charlie'yi idare edebilecek biriydi. Aşağı yukarı Charlie'nin okula geldiği her öğleden sonra gelip onu grubuyla prova yapması için stüdyoya götürüyordu.

"Seni bırakalım mı?" diye seslendi Charlie, Helen'a.

"Başka zaman! Görüşürüz!"

Charlie ağır ağır arabaya yürüdü. O yaklaştıkça, havalansınlar diye önden rüzgârını göndermiş gibi, kızların ikisi de iyice kıpırdanmaya başladı. Fish'in yanına geçip oturduğunda öne eğilip onu deli gibi öptüler. Canavar trafiğe çıkarken o da dikiz aynasında saçlarını düzeltti, arabanın önüne toplanmış, motor kapağını açıp, ne anlamı varsa, motora bakmaya çalışan ufak çocuklar kaçıştılar. Onlar gözden kaybolurken kalabalık da hızla dağıldı. "Otuzbirci!" dedi çocuklar arkasından umutsuzlukla, gördüklerinin güzelliği mahvetmişti hepsini. "S.ktir git otuzbirci!" Bizler evlere, annelerimize, etli böreklerimize, ketçaplı cipslere, Fransızca öğrenmeye, ertesi gün için futbol takımını toplamaya dönüyorduk. Charlie'yse müzisyenlerle beraberdi. Sabahın birinde gece kulüplerine gidecekti. Andrew Loog Oldham'la tanışacaktı.

Ama ben de en azından şu an için Helen'laydım.

"Bize geldiğin gün olanlar için çok üzgünüm," dedi. "Genelde çok iyi huyludur."

"Babaların sağı solu belli olmaz."

"Hayır, köpekten söz ediyorum. İnsanların yalnızca vücutları için kullanılmalarına karşıyım, ya sen?"

"Bak!" dedim hışımla ona dönerek, Charlie'nin kadınlara nasıl davranmak gerektiği konusundaki öğüdünü tutuyordum: Onları tetikte tut, canlarına oku. "Benim otobüs durağına yürümem gerekiyor. Bütün gün burada kancık gibi dalga konusu olmak için bekleyecek değilim. Beklediğin gelmedi mi daha?"

"O sensin, salak."

"Beni görmeye mi geldin?"

"Evet. Bugün öğleden sonra işin var mı?"

"Hayır, tabii ki yok."

"Benimle olur musun o zaman?"

"Tamam, çok iyi."

Kolumdan tuttu, okuldan çocukların bakışları arasında yürüdük. Okuldan kaçıp San Francisco'da yaşayacağını anlattı. Aile yanında yaşamanın sıkıcılığı canına yetmişti artık, okulun anlamsızlığı da boğuyordu onu. Batı dünyasının her yerinde özgürleşme hareketleri, farklı yaşam biçimleri deneniyordu –gençlik hiç görülmemiş bir mücadele veriyordu–, Kıllı Sırt'sa ona gece on bire kadar dışarıda kalma izni veriyordu. Ona gençliğin mücadelesinin hızı kesildi, dedim, herkes işin dozunu kaçırmıştı, ama beni dinlediği yoktu. Onu suçlamıyordum aslında. İnsan bir şeyi duyana kadar iş çoktan bitiyor zaten. Onun uzaklara gideceğini düşünmekten nefret ediyordum, çünkü arkada kalmaktan nefret ediyordum. Charlie büyük işler peşindeydi, Helen kaçmaya hazırlanıyordu, peki ben ne yapıyordum? Ben nasıl kaçacaktım?

Başımı çevirince Jamila'nın siyah tişört ve beyaz şortla hızla bana doğru geldiğini gördüm. Onunla buluşmaya söz verdiğimi unutmuştum. Son birkaç metreyi koşarak gelmişti, nefes nefeseydi, ama yorgunluktan çok kaygıdandı bu. Onu Helen'la tanıştırdım. Jamila ona bakmadı bile, Helen'sa kolunu kolumdan ayırmadı.

"Anwar iyice çığrından çıktı," dedi Jamila. "İşi iyice büyüttü."

"İsterseniz ben gideyim, ikiniz rahat konuşun," dedi Helen.

Hemen hayır dedim, Jammie'ye Helen'a olup biteni anlatabilir miyim, diye sordum.

"Olur, anlat da herkes kültürümüzün gülünçlüğünü, insanlarımızın geri kafalılığını, aşırılığını, dar görüşlülüğünü görsün."

Böylece Helen'a açlık grevini anlattım. Jamila sürekli araya girip ayrıntıları anlattı, son olanları ekledi. Anwar'da en ufak bir yumuşama bile olmamıştı, ağzına ne bisküvi koyuyordu ne de bir yudum su ne de sigara. Ya Jamila onu dinleyecekti ya da acı çekerek, organları birer birer iflas ederek ölüp gidecekti. Onu hastaneye götürecek olurlarsa aynı şeyi bir daha, bir daha deneyecekti, ailesi pes edene kadar.

Yağmur başlıyordu, üçümüz bir otobüs durağına sığındık. Gidecek hiçbir yerimiz yoktu ki. Helen beni sakinleştirmek için elimi tutmuş sabırla dikkatle dinliyordu. Jamila, "Kendi kendime karar verdim, bu gece, gece yarısı, ne yapa-

cağıma karar verir vermez, tamamdır. Böyle kararsız bekleyemem."

Jamila'nın evden kaçışı, nereye gideceği, yaşamını sürdürmesi için gerekli parayı nereden bulacağımız konusu her açıldığında, "Annem ne olacak?" diyordu. Anwar, Jamila'nın yaptığı her şey için Jeeta'yı suçluyordu. Jeeta tam bir cehennem hayatı yaşıyordu ve kaçabileceği hiçbir yer yoktu. Aklıma parlak bir fikir olarak Jamila'yla Jeeta'nın birlikte kaçabileceği geldi, ama Jeeta asla Anwar'ı terk etmezdi; Hintli kadınlar öyle şeyler yapmazlar. Böyle konuşup dururken Helen'ın aklına harika bir fikir geldi:

"Gidip babana soralım," dedi. "Akıllı bir adam, manevi yönü güçlü..."

"Üçkâğıtçılıkta bir numaradır," dedi Jamila.

"En azından bir deneriz," dedi Helen.

Böylece bizim eve yollandık.

Oturma odasında annem resim yapıyordu, neredeyse şeffaf beyazlıktaki bacakları sabahlığının altından görünüyordu. Çizim defterini hemen kapatıp koltuğun arkasına attı. Ayakkabıcıda geçen günün ardından yorgun görünüyordu. Ona hep bununla ilgili bir şeyler sormayı istiyordum ama bir türlü ağzımdan o gülünç, 'Günün nasıl geçti?' sözcükleri çıkmıyordu. Zaten o da işinden kimseye söz etmiyordu. Jamila bir tabureye oturup sanki babasının intiharını başkalarına havale edince rahatlamış gibi gözlerini boşluğa dikti.

Helen da babamın Chislehurst'teki seansına katıldığını söylemekle ne kendine ne de dünya barışına katkıda bulunmuş oldu.

"Ben izlemedim," dedi annem.

"Ah, ne kadar yazık. Çok etkileyiciydi." Annem kendine acır gibi baktı, Helen sözü sürdürdü: "İnsanı özgürleştiriyor. Gidip San Francisco'da yaşama isteğim güçlendi."

"Bu adam benim de gidip San Francisco'da yaşama isteğimi güçlendiriyor," dedi annem.

"O zaman, öğrettiği her şeyi aldın demektir. Budist misin?"

Annemle Helen arasındaki konuşma çok kopuk gidiyordu. Chislehurst'teki Budizm'den, genelde zihnin kapasitesini genişletmekten, özgürlükten ve festivallerden söz ettiler. Ama anneme göre İkinci Dünya Savaşı hâlâ sokaklarımızda

yaşanıyordu, onun büyüdüğü sokaklarda yani. Bana sık sık gece hava saldırılarından, ailesinin yangın beklemekten yorulduğundan, komşu sokaklardaki evlerin birden toza bulanışından, insanların birden ortadan kayboluşundan, cephede ölen gençlerin haberlerinin alınışından söz ediyordu. Kötülüğe ya da insan yıkımlarına ne kadar dayanabilirdik? Savaşla ilgili somut olarak tek bildiğim, bahçenin bitimindeki çocukluğumda benim küçük evim saydığım bodur ve yayvan hava saldırısı sığınağıydı. O zamanlar bile içinde 1943'ten kalma reçel kavanozları ve kırık ranzalar vardı.

"Bizim için sevgiden söz etmesi kolay," dedim Helen'a. "Ya savaş ne olacak?"

Jamila sinirle ayağa fırladı. "Neden savaştan söz ediyoruz, Karim?"

"Önemli, çünkü..."

"Ne salaksın. Lütfen ya..." Anneme yalvarır gibi baktı. "Buraya bir şey için geldik. Neden beni böyle beklemek zorunda bırakıyorsun? Hadi hemen danışalım."

Annem bitişik duvarı işaret ederek, "Ona mı?" dedi.

Jamila başının salladı, tırnaklarını yiyordu. Annem acı acı güldü.

"O kendi işlerinin bile içinden çıkamıyor."

"Karim'in fikriydi," dedi Jamila ve odadan sıvıştı.

"Güldürme beni," dedi annem bana. "Neden yapıyorsun bunu kızcağıza? Keşke mutfağı temizlemek gibi daha yararlı bir şey yapsan. Ya da okul kitaplarından birini okusan. Neden işine yarayacak bir şeylerle uğraşmıyorsun sen, Karim?"

"Sinirlerine hâkim ol," dedim anneme.

"Nedenmiş?" diye yanıtladı.

Odasına gittiğimizde Tanrı'yı yatağına uzanmış radyoda müzik dinler bulduk. Helen'a gülerek baktı, bana da göz kırptı. Onu beğenmişti, zaten erkek ya da Hintli olmadığı sürece kiminle olursa olsun çıkmama onay veriyordu. "Neden bu Müslümanlarla dolaşıyorsun?" dedi bir keresinde eve Jamila'nın arkadaşı bir Pakistanlıyı getirdiğimde. "Ne var ki?" diye sordum. "Çok sorun çıkar," dedi kesin bir tavırla. "Ne gibi sorunlar?" diye sordum. Ayrıntıya inmeyi beceremiyordu; neresinden başlayacağını bilmediği kadar çok sorun olduğunu anlatmak ister gibi salladı başını. Tartışma yerini bulsun diye de ekledi: "Çeyiz filan yani."

Ona her şeyi anlattıktan sonra, "Anwar benim bu dünyadaki en eski dostum," dedi hüzünlenerek. "Biz eski Hintliler bu İngiltere denen yeri giderek daha az sever olduk, hayali bir Hindistan'a dönmek istiyoruz."

Helen babamın elini tutup yatıştırır gibi üzerine vurdu.

"Ama burası sizin eviniz," dedi. Biz burada olmanızdan memnunuz. Geleneklerinizle ülkemize katkınız oluyor."

Jamila başını havaya kaldırıp ya sabır çekti. Helen yüzünden intihar edebilirdi, farkındaydım bunun. Helen'a yalnızca gülüp geçiyordum ben ama bu ciddi bir konuydu.

"Gidip konuşmayacak mısın onunla?" dedim.

"Gandi gitse onu da dinlemez," dedi Jamila.

"Tamam," dedi babam. "Doksan beş dakika sonra gelin, o zamana kadar meditasyonum bitmiş olur. Size yanıtımı o derin düşünmeler sonunda vereceğim."

"Harika!"

Üçümüz birlikte Victoria Sokağı'na çıktık. Bara doğru kasvetli, uğultulu yollardan yürüdük, boktan parklardan, tuvaletleri dışarıda olan Victoria okulundan, bizim için asıl oyun alanı ve seks okulu sayılan bombalanmış arazilerden, bakımlı bahçelerden, tanıdık yabancıların oturduğu, televizyonların ölgün ışıklar gibi parladığı sokağa bakan onlarca odadan geçtik. Eva bizim buralara hep 'yüksek derinlikler' derdi. Etraf öyle sessizdi ki hiçbirimiz kendi utanç verici seslerimizi duymak istemiyorduk.

Burada polis memuru Bay Whitman ve genç karısı Noleen yaşıyordu; onlara komşu evde de emekli bir karı-koca, Bay ve Bayan Holub vardı. İkisi de Çekoslovakya'dan sürülmüş sosyalistlerdi, oğulları her cuma ve cumartesi gecesi onlara sezdirmeden pijamalarıyla gizlice evden çıkıp kötü müzikler dinlemeye gidiyordu. Karşılarında başka bir emekli çift, bir öğretmenle karısı, Gothardlar, oturuyordu. Yanı başlarında da East Endli kuşyemi satıcısı bir aile, Lovelacelar vardı, yaşlı Büyükanne Lovelace, Kütüphane Bahçeleri'nde tuvalet görevlisiydi. Sokağın yukarılarında Fleet Street'te çalışan muhabir Bay Nokes, karısı ve aşırı şişman çocukları, yanlarında da Scoffieldler oturuyordu, Bayan Scoffield mimardı.

Evlerin hepsi 'elden geçirilmişti'. Birinin yeni verandası, öbürünün çift camlı Georgia stili pencereleri ya da yeni pirinç aksamlı bir kapısı vardı. Mutfaklar büyütülmüş, çatı

katları yapılmış, duvarlar yıkılmış, garajlar eklenmişti. Bu İngiliz heyecanıydı yalnızca, kendini aşmakla, kültürle ya da zekâyla ilgisi yoktu, daha büyük, daha güzel bir ev istiyorsanız KY, Kendiniz Yapın düşüncesinin eseriydi her şey, daha şık ve gözalıcı bir ev, rahat bir yaşam, tabii bir de sınıf atlamak için sürekli eklentiler, kazanılan nakit paranın açıktan açığa sergilenmesi. Oyunun adı Gösteriş'ti. Mahalledeki evlere oturmaya gittiğinizde çoğu kez bir fincan çay içmeden önce yıkılıp baştan yapılmış odaların, ilginç dolapların, ranzaların, duşların, kömürlüklerin, seraların havasını atmak için ev gezdirilirdi. "Yine ev turu," derdi babam iç geçirerek.

Chatterton Arms adlı barda bol paltoları, gemi başı gibi kaskatı şekil verilmiş kâkülleriyle kocamış Teddy Boys oturuyordu. Çivili deriler, zincirler içinde bir yığın da berbat rockçı vardı, tek bildikleri iş olan çete kavgalarından söz ediyorlardı. Koca ayakkabılı, Levi's, Crombies giymiş, askı takmış bir-iki dazlak da yanlarında kızlarla gelmişlerdi. Çoğunu okuldan tanıyordum; her gece, babalarıyla birlikte bardaydılar, sürekli de geleceklerdi, hiç çıkmayacaklardı buralardan. İki hippiyle bir Paki'nin girdiğini görünce biraz afalladılar; bunun üzerine biraz fısıldaşıp dönüp bize baktılar, ben bir sorun çıkarmasınlar diye onlarla göz göze gelmemeye çalıştım. Yine de giderken üzerimize atlarlar diye heyecanlandım.

Jamila ağzını açmıyor, Helen'sa hep Charlie'den söz ediyordu, bu konuda uzmanlık tezi hazırlayacak kadar bilgili görünüyordu. Jamila'nın dalgın dalgın bardaklarca acı birayı götürürken hiç kibirli bir görünümü kalmamıştı. Charlie'yle birkaç kez bizde karşılaşmış ve işin doğrusu ona hiç de bayılmamıştı. "Ukalalığın öbür adı Charlie," demişti sonunda. Charlie de onun üstüne gitmemişti. Neden yapacaktı ki? Jamila'nın ona bir faydası yoktu, onunla yatmak istemiyordu. Jamila bizim Charlie'nin ciğerini okumuştu: Bu devirde hâlâ geçerli olan o boş, idealci duygusallığın altında demir gibi bir hırs yatıyor demişti.

Helen keyifle Charlie'nin yalnızca okulumuzun küçük yıldızı olmakla kalmadığını, öbür okulları da, özellikle kız okullarını, aydınlattığını söyledi. Sırf çocuklara yakın olabilmek için Musn't Grumble'ı konserden konsere izleyen kızlar vardı, konserleri çift makaralı teyplerle kaydediyorlardı. Charlie'nin az bulunur fotoğrafları parçalanana kadar elden

ele geziyordu. Fish'in henüz hazır değiller diyerek reddettiği bir plak teklifi aldığı da biliniyordu. Fish'e göre işi iyice ilerlettiklerinde dünyanın en iyi gruplarından biri olacaklardı. Charlie gerçekten bunun farkında mıydı, hissediyor muydu, yoksa her gün herkesinki gibi boktan ve karışık bir yaşamı mı sürüyordu bilmiyordum.

O gecenin geç saatlerinde Jammie ve Helen'ı arkama takıp babamın odasının kapısını tıklattım. Hiç ses yoktu.

"Belki başka bir düzleme uçmuştur," dedi Helen. O da benim gibi babamın horultusunu duyuyor mu diye Jammie'ye baktım. Tastamam öyleydi; çünkü babam saçları diken diken, bizi gördüğüne çok şaşmış bir halde kapıyı açana kadar hızlı hızlı, sabırsızca vurdu durdu. Yatağının çevresine oturduk, şu an bilgeliğin doğal bir sonucu olduğundan artık kuşku duymadığım o müthiş sessizlik seansına başladı.

"Kuşku ve belirsizlik dolu bir çağda yaşıyoruz. İnsanlık tarihinin yüzde doksan dokuz nokta dokuzunu kaplayan eski dinler artık bozulmuş, bir anlamları kalmadı. Sorun laiklikti. Manevi değerlerimizi ve aklımızı maddecilikle takas ettik. Şimdi herkes nasıl yaşayacağını sorarak ortalarda dolanıyor. Bazen umutsuzlar bana bile geliyorlar."

"Amca, lütfen..."

Babam başparmağını bir santim kadar kaldırdı, Jamila istemeye istemeye sustu.

"Şuna karar verdim."

Hepimiz öyle dikkat kesilmiştik ki kendimi tutmasam kıkırdayacaktım.

"Ben mutluluğa yalnızca duygularımızı, sezgilerimizi, gerçek arzularımızı izleyerek ulaşabileceğimize inanıyorum. Görev, zorunluluk ya da suçluluk duygusu ve başkalarını hoşnut etme arzusu ancak mutsuzluk getirir. Mutluluğu olduğu sürece kabul edin, bencilce değil ama bu dünyanın, başkalarının bir parçası olduğunuzu, onlardan ayrı olmadığınızı bilerek. İnsanlar başkalarının mutluluğu pahasına da olsa kendi mutluluklarının peşine düşmeli midirler? Yoksa başkaları mutlu olsun diye mutsuz mu olmalılar? Bu sorunla karşılaşmayan tek bir insan yoktur."

Nefes almak için durdu, bize baktı. Bütün bunları anlatırken Eva'yı düşündüğünü anlamıştım. Birden bizi terk edeceğini fark ederek kendimi kimsesiz ve eksik hissettim. Bizi bırakmasını istemiyordum, çünkü onu çok seviyordum.

"İnsan Hıristiyanlığı seçmiş İngilizler gibi sofulukla kendini kısıtlayarak cezalandırırsa, bunun sonu yalnızca küskünlük ve daha büyük bir mutsuzluk olur." Şu an yalnızca Jamila'ya bakıyordu. "İnsanlar hep öğüt isterler. Olan bitenin daha fazla farkında olmaya çalışacaklarına öğüt isterler."

"Çok teşekkürler," dedi Jamila.

Onu eve bıraktığımızda gece yarısını geçmişti. İçeri girerken başı öne eğikti. Kararını verip vermediğini sordum ona.

"Ah, tabii," dedi ailesinin, işkencecilerinin, ayrı odalarda uyanık yattıkları dairenin merdivenlerini çıkmaya hazırlanırken, biri ölmeye çalışıyordu, öbürü de hiç kuşku yok ki ölmeyi diliyordu. Koridordaki ışıkları ayarlayan aygıt tik tak diye gürültüyle çalışıyordu. O loş ışıkta Helen'la ne yapacağına ilişkin bir ipucu bulmak için Jamila'nın yüzüne baktık. Bize sırtını dönerek karanlığın içine karıştı, yukarıya çıktı.

Helen Jamila'nın o çocukla evleneceğini söyledi. Ben, hayır, dedim, teklifini reddedecek. Ama kesin bir şey söylemek olanaksızdı.

Helen'la Anerley Parkı'na çıkıp salıncakların yanına çimenlerin üzerine uzandık, gökyüzünü seyrettik, giysilerimizi çıkardık. Güzel ama telaşlı bir sevişmeydi, Kıllı Sırt meraklanmaya başlamış olmalıydı. O işi yaparken ikimiz de Charlie'yi mi düşünüyorduk acaba, diye sordum kendi kendime.

6. Bölüm

Her adımda İngiltere'ye, şaşkın bakışlarımıza ve elimdeki sıcacık paltoya iyice yaklaşan bu adam yazar Flaubert değildi, gerçi kır bıyığı, köşeli çenesi, seyrek saçları aynıydı. Flaubert bozuntusunun boyu benden kısaydı, Prenses Jeeta kadardı aşağı yukarı. Changez'nin ondan farkı –aslında bol *salwar kamiz*'i yüzünden vücudunun gerçek ölçülerini anlamak güçtü ama– göbeğinin epey önden gitmesiydi, üstünü koyu kırmızı iri örgülü bir kazak örtüyordu. Tanrı'nın ona bahşettiği saçlar seyrek, cansız ve dimdikti, her sabah öne taranıyor gibiydi. Sağlam eliyle çekçek arabasını itiyordu, içindeki iki paramparça valiz incecik ve yıpranmış bir pijama kordonuyla tutturulmamış olsa her an dağılacak gibi görünüyordu.

Flaubert bozuntusu tuttuğum karton parçasının üzerinde adını görünce arabayı itmeyi bıraktı, havaalanının akan kalabalığı içine öylece atıp Jeeta'ya ve gelecekteki eşi Jamila'ya doğru yürümeye başladı.

Helen bu muhteşem günde bize yardım etmeye söz vermişti, onunla birlikte çekçek arabasını kurtarıp, sersem sersem dolandık, Changez'nin çöp yığınını koca Rover'ın bagajına yükledik. Helen valizlerden sivrisinek çıkarsa sıtma mikrobu kapar diye hiçbir şeyin ucundan doğru dürüst tutmuyordu. Flaubert bozuntusu, ben onun törenle başını sallayarak komut vermesi üzerine bagajı kapatıp o mübarek valizlerini kapkaççı ve serserilere karşı koruma altına alana kadar arabaya binmedi, yanımızda öylece bekledi.

"Belki hizmetçili yaşamaya alışmıştır," dedi Helen yüksek sesle, ben Jeeta'yla Jamila'nın yanına geçip oturması için kapıyı açarken. Helen'la ben öne oturduk. Bu benim için

çok tatlı bir öç alma ânıydı, çünkü Rover Helen'ın babasının, Kıllı Sırt'ındı. Dört Paki'nin kara kıçlarıyla nazik deri koltuklarının üzerine kurulduğunu, içlerinden birinin daha yeni becerdiği kızının da direksiyonda olduğunu bilse kuşkusuz pek sevinmezdi.

Düğün ertesi gündü, sonra Jamila'yla Changez bir-iki gece Ritz'de kalacaklardı. Bugün Changez'nin İngiltere'ye gelişini kutlamak için ufak bir parti vardı.

Rover sokağı dönüp kütüphanenin önünde durduğunda Anwar, Cennet Bakkalı'nın camında heyecanla bekliyordu. Anwar takım elbisesini bile değiştirmişti; her zamanki 1950'lerin başından kalma formasının yerine 1950'lerin sonundan kalma bir şey giymişti. Bir deri bir kemik kaldığı için takımın her yanı iğnelerle tutturulmuş, içine alınmıştı. Burnu ve elmacık kemikleri daha önce hiç olmadığı kadar çıkmıştı, öyle solgundu ki ona şu an kimse ne esmer tenli, ne de kara piç diyebilirdi, yine de piç demeleri için yasal bir engel yoktu. Halsizdi, yürürken ayaklarını kaldırmakta zorlanıyordu. Bileklerine şeker torbası bağlanmış gibi yürüyordu. Changez sokakta ona sarıldığında Anwar Amca'nın kemikleri çıtırdadı sanmıştım. O da Changez'nin elini iki kez sıkıp yanağından bir makas almıştı. Bu kadarı bile yormuş görünüyordu Anwar'ı.

Anwar, Changez'nin gelişini inanılmaz bir coşkuyla karşılamıştı. Belki de bunun nedeni oğlunun olmayışıydı, şu an bir oğul kazanmıştı; belki de kadınlara karşı zafer kazandığına seviniyordu. Kendine zorla aşıladığı bu ruh durumu her ne idiyse, onu hiç son günlerdeki kadar iyi huylu ya da heyecandan çenesi düşmüş bir durumda görmemiştim. Normalde kendini sözle pek ifade edemezdi ama bu sıralar bakkala ona yardıma gittiğimde beni hemen kenara çekip –samosalarla, oluk oluk şerbetle ve hiç iş yaptırmamakla tavlayarak– olabildiğince kulağımı büküyordu. Beni depoya çekerek Jeeta ve Jamila'dan uzaklaştırmaya çalıştığından kuşkum yoktu; kesme tezgâhında çalışan fabrika işçileri gibi birlikte tahta kutuların üstüne oturuyorduk; bence kazandığı tatsız zaferden utanıyordu ya da en azından yüzü tutmuyordu. Son zamanlarda Prenses Jeeta'yla Jamila cenazede gibiydiler, Anwar'ın zorbalığının tadını çıkarmasına bir an olsun izin vermiyorlardı. Onun için de sefil piçin tek yapabildiği bunu benimle kut-

lamaktı. Onun bilgeliğinin verdiği bu meyveleri hiç takdir etmeyecekler miydi?

Bana keyifle, "Evde bir erkek daha olunca burada her şey çok farklı olacak," dedi. "Bakkal dükkânının elden geçmesi gerek. Merdivene çıkacak bir oğlan gerek! Ayrıca toptancıdan kutuları taşıyacak biri de gerek bana. Changez gelince dükkânı Jamila'yla birlikte işletebilir. Ben de o kadını alıp," –karısından söz ediyordu– "şöyle güzel bir yerlere götürebilirim."

"Onu nerelere götüreceksin bakalım, amca, operaya mı? Şu sıra iyi bir *Rigoletto* oynandığını duydum."

"Bir arkadaşımın Hint lokantasına."

"Başka hangi güzel yerlere peki?"

"Hayvanat bahçesine, salak! Nereye isterse oraya!" Anwar katı kalpli insanlara sık sık olduğu gibi duygusallaşmıştı. "Bütün yaşamı boyunca öyle çok çalıştı ki. Biraz dinlenmeyi hak etti. Bize sevgisini öyle bol verdi ki. Öyle çok sevdi ki. Keşke bu kadınlar her şeyi benim gözümden görebilseler. Bunu ancak çocuk gelince anlayacaklar. O zaman görecekler işte!"

Dükkânın deposunda öğrendiğim sırlardan biri de Anwar'ın torun sahibi olmaya can attığıydı. Anwar'a kalırsa Jamila hemen hamile kalacaktı, çok geçmeden de küçük Anwarlar her yerde koşuşturuyor olacaktı. Anwar çocukların kültürel gelişimiyle ilgilenecek, onları okula ve camiye götürecek, Changez de herhalde o arada dükkânı elden geçirecek, kutuları taşıyacak, sevgilim Jamila'yı yeniden hamile bırakacaktı. Anwar'la ben böyle sohbet ederken Jamila deponun kapısını açıp sanki yanında oturduğum Eichmann'mış gibi bana o dipsiz kara varil gözleriyle dik dik bakmaya bayılıyordu.

Jeeta'yla Jamila yukarıdaki dairede dumanı tüten, lezzetli bir keema, aloo, pilav, chapati ve nan ziyafeti hazırlıyorlardı. İçecek olarak da Tizer, gazoz, bira ve lassi vardı, hepsi herkes için ufak kâğıt peçetelerle birlikte beyaz masa örtüsünün üzerine diziliydi. Londra'nın işlek caddelerinden birini gören bu tertemiz odanın mis gibi görüntüsüne bakan burada daha bir-iki hafta önce bir adamın kendini ölüm orucuna çektiğine hayatta inanmazdı.

Partinin ilk dakikaları cehennem azabı gibiydi, herkes tuhaf ve gergin davranıyordu. Sessizlik sürerken Anwar, bizim Oscar Wilde, konuşmayı başlatmak için tepeden inme üç girişimde bulundu, üçü de güme gitti girişimlerinin. Ben havı dökülmüş halıyı inceliyordum. Etrafındaki her şeyi büyük bir paylaşım ve ilgiyle izleyen ve genelde havayı dağıtacak ya da sinir bozacak bir şeyler söylemede üstüne olmayan Helen bile iki kez 'hım, hum' etmek dışında ağzını açmamıştı, pencereden dışarıyı seyrediyordu.

Changez ve Jamila ayrı oturuyorlardı, onları birbirlerine bakarken yakalamaya çalıştıysam da yakında aynı yatağı paylaşacak olan bu iki kişi bir kere olsun kaçamak bile bakışmadılar. Changez sonunda yüzüne baktığında karısıyla ne yapacaktı acaba? Kadınların daracık üstler, mini etekler giydiği günler geçmişti. Jamila çuval gibi kat kat giyinmişti: uzun etekler, belki üç tane, biri öbürünün üstüne, sutyensiz göğüslerinin dümdüz çıkıntısını şöyle bir bakana bile belli eden solmuş yeşil uzun bir gömlek. Gözünde sağlık bakanlığının verdiği her zamanki gözlüğü, ayağında sanki her an dağ yürüyüşüne çıkacakmış duygusu veren kahverengi, kapı gibi sağlam Dr. Martens ayakkabısı. Bu tür giysilere bayılıyordu, her gün giyebileceği bir şey yakalayınca çok seviniyordu, Çinli köylüler gibi giyecek konusunda kafası hiç yorulmasın istiyordu. Pek fazla fiziksel çekiciliği olmayan Jamila gibi birinin böyle basit bir düşüncesinin başkalarına ilginç gelmesi çok komiğime gidiyordu. İlgisini çekemediği, çünkü onunla ilgilenmeyen, tek insan babasıydı. Jamila'yı o kadar az tanıyordu ki. Biri ona kızının kime oy verdiğini, kız arkadaşlarının adını, nelerden hoşlandığını sorsa yanıt veremezdi. Sanki onunla ilgilenirse, tuhaf bir biçimde, düzeyinin altına inmiş olacaktı. Onu görmüyordu. Kızı dediği bu kadının belli davranış biçimlerinin farkındaydı yalnızca.

Daha sonra Anwar'ın akrabalarından dört kişi biraz daha içecek ve yiyecek, hediye giysi ve kap kacak getirdiler. Adamlardan biri Jamila'ya bir peruk, Changez'ye de sandal ağacından bir çelenk verdi. Çok geçmeden odada gürültü, hareket ve canlılık başladı.

Anwar Changez'yi tanımaya çalışıyordu. Onunla ilgili hiçbir rahatsızlık duymuyor gibiydi, gülümsüyor, başını sallıyor, sürekli dokunuyordu ona. Anwar'ın heyecanla beklediği

damadının aslında umduğu gibi fiziğiyle dikkat çeken biri olmadığını anlaması zaman aldı. İngilizce konuşmuyorlardı, onun için de tam olarak ne dediklerini bilmiyordum ama Anwar biraz bakışıp, yakından inceleyip, ardından daha iyi görebilmek için bir adım gerileyip baktıktan sonra heyecanla Changez'nin koluna dokundu.

Changez rahat bir kahkaha patlatınca Anwar'ın eli biraz sallandı; Anwar da gülmeye çalıştı. Changez'nin sol kolu biraz biçimsizdi, zayıf bir uzvun ucuna takılı golf topu büyüklüğünde ufacık bir yumru görünüyordu; çevik, dükkân boyayacak, kutu taşıyacak parmakların olması gereken yerde de katı bir kütlenin içinden ufak bir başparmak çıkıyordu. Changez elini ateşe kaptırmış da eti, kemiği, iliği eriyip topak olmuş gibiydi. Gerçi Ted Enişte'nin yanında çalışan ve elinin yeri kütük gibi düz kalmış bir marangoz biliyordum ama Changez'nin tek kolla Anwar'ın dükkânında nasıl tadilat yapacağını kestiremiyordum. Aslında dört tane Muhammed Ali gibi kolu olsa da boya fırçasını, onu da bırakalım, diş fırçasını tutabilir miydi emin değildim.

Anwar şu an Changez'yle ilgili ufak tefek kaygılara kapıldıysa da (gerçi Changez Anwar'dan çok hoşlanmış görünüyordu, ciddi bir şey bile olsa her söylediğine gülüyordu), bunlar Jamila'nın duyduğu antipatinin yanında hiç kalıyordu. Changez'nin acaba evleneceği kızın nasıl isteksiz yemin edeceğinden hiç haberi var mıydı, Jamila da tam o sırada kitap raflarına doğru gidip Kate Millett'ın bir kitabını almış, bir-iki dakika göz gezdirip annesinden kızgın ve acıklı bir bakış gelir gelmez yerine koymuştu.

Helen'la Anerley Parkı'nda seviştiğimizin ertesi günü Jamila beni arayıp kararını söyledi. O sabah köpekli adamın kızını ayartmakla kazandığım zaferden dolayı havalarda uçtuğum için Jamila'nın alacağı önemli kararı bütünüyle unutmuştum. Bana uzak ve soğuk bir sesle babasının milyonlarca kişi içinden seçtiği adamla evleneceğini söyledi, hepsi bu kadardı işte. Üzülme ölmezsin, dedim. Bu konuda tek bir laf daha edilmesini istemiyordu.

Sanki her gün olan bir şeymiş gibi tam Jamila'ya uygun bir davranış, ben de bunu yapmasını beklerdim dedim içimden. Ama Changez'yle inat olsun diye evlendiğine de adım gibi emindim. Çünkü zaten isyan dolu ve alışılmadık bir devir-

de yaşıyorduk. Jamila'nın ilgisini en çok anarşistler, tavır koyanlar ve hava durumu sunucuları çekiyordu, gazeteden bunlarla ilgili şeyleri kesip gösteriyordu bana. Changez'yle evlenmek onun kafasında isyana isyan etmek, yani başlı başına bir yenilik olacaktı. Yaşamındaki her şey bozuluyor, deneniyordu. Bunu yalnızca Jeeta için yapıyorum dese de ben düpedüz inat olsun diye yaptığını seziyordum.

Yemekte Changez'nin yanına oturdum. Helen odanın öbür ucundan yemeğini bırakmış bu tarafa bakıyordu, Changez'nin tabağı diziyle destekleyip, çelengi dalının içine girmiş bir halde, iyi durumdaki elinin olan parmaklarını ustalıkla kullanarak yemeğini yiyişini görünce tam anlamıyla kusacak gibi olmuştu. Jamila'nınsa hoşuna gitmişti tabii ki bu. Arkadaşlarına kuş gibi cıvıltıyla, "Biliyor musunuz, kocam daha önce hiç çatal bıçak kullanmamış," diyordu.

Changez öyle yalnız görünüyordu ki –yakından bakınca kötü tıraş edilmiş suratından çıkan sert kılları görebiliyordum– her zaman yaptığım gibi gülemiyordum bile ona. Benimle de öyle incelikli, öyle safça bir coşkuyla konuşuyordu ki, Jamila'ya seslenip, 'Hey, o kadar da fena değil!' demek geldi içimden.

"Beni buralarda biraz gezdirip ilgimi çekebilecek bir-iki yeri gösterebilir misin?"

"Tabii, ne zaman istersen," dedim.

"Kriket izlemeyi de istiyorum. Belki birlikte Lords'a gidebiliriz. Ben dürbünümü getirdim."

"Harika."

"Kitapçılara da gider miyiz? Charing Cross Road'da çok yer var diye duymuştum."

"Evet. Neler okuyorsun?"

"Klasikleri," dedi kendinden çok emin. Böbürlenmekten hoşlanıyordu, beğeni ve seçimlerine çok güvendiği belliydi. "Sen de sever misin klasikleri?"

"Şu Yunan zırvalarını demiyorsun, değil mi? Vergilius, Dante, Homeros filan yani?"

"Ben P.G. Wodehouse ve Canon Doyle'dan söz ediyorum! Beni Baker Street'e Sherlock Holmes'un evine de götürür müsün? Saint'i ve Mickey Spillane'i de beğeniyorum. Kovboy filmlerini de! Randolph Scott'un oynadığı her şeyi! Ya da Gary Cooper'ın! John Wayne'in!"

Onu denemek için, "Yapabileceğimiz çok şey var. Jamila'yı da alırız yanımıza," dedim.

Jamila'ya bakmadan ağzına yanakları şişene kadar pirinç ve bezelye doldurarak –tam anlamıyla her şeyi yalayıp yutan bir oburdu– "Çok hoş olur," dedi.

"Demek iki puşt dost oldunuz başımıza," dedi Jamila bana daha sonra sinirle. Anwar, Changez'yi yeniden yakalayıp ona sabırla dükkânı, toptancıyı, mali durumunu anlatmaya koyulmuştu. Changez öylece durmuş, açıklamalarına devam etmekten başka şansı olmayan kayınpederini hiç sallamadan kıçını kaşıyarak pencereden dışarı bakıyordu. Anwar konuşurken Changez ona dönüp, "İngiltere'de havanın bundan çok daha soğuk olacağını düşünmüştüm," dedi.

Anwar bu *saçma sapan* sözlere hem şaşırmış hem sinirlenmişti.

"Ama ben sana sebze fiyatlarından söz ediyordum," dedi Anwar.

"Neden?" diye sordu Changez şaşkınlıkla. "Ben yalnız et yerim."

Anwar bunun üzerine bir şey demedi ama hayal kırıklığı, kafa karışıklığı, kızgınlığı yüzünden okunuyordu. Kardeşinin biricik kızına koca diye bir sakatı gönderdiğinden emin olmaya çalışır gibi Changez'nin yumru eline bir daha baktı.

"Changez bence iyi biri," dedim Jamila'ya. "Kitap delisi. Öyle cinsel açıdan sıkıntı verecek bir tip de değil."

"Nereden biliyorsun, ukala dümbeleği? Sen evlen onunla çok beğendiysen! Nasılsa erkeklerden de hoşlanıyorsun!"

"Ama onunla evlenmeyi isteyen sensin."

"Benim tek 'istediğim' huzurlu yaşamak."

"Sen kararını verdin, Jammie."

Çok öfkelenmişti bana.

"Vah, vah! Ne olursa olsun senin desteğine ve ilgine ihtiyacım olacak."

Neyse, dedim içimden, tam o anda babam partiye geldi. İşten çıkıp geldiği için üzerinde Burton'dan aldığı en şık takım elbisesi, sarı yeleği, zincirli saati (annemin hediyesiydi), sabun kalıbı gibi düğümlü pembe-mavi çizgili kravatı vardı. Muhabbet tellallarına benzemişti. Babamın saçları da zeytinyağı sürmeyi sevdiği için parlıyordu, kafa derisini böyle yağlamanın kelliği engellediğine inanıyordu. Ne var ki çok yakı-

nına gidince insan ister istemez bu koku nereden geliyor –yakınlarda fazla sos dökülmüş bir salata mı var yoksa?– diye aranıyordu. Gerçi son günlerde bu kokuyu en sevdiği tıraş losyonu Rampage'la kapatmaya başlamıştı. Babam daha önce hiç olmadığı kadar kilo almıştı. Domuzcuk gibi görünen bir Buda'ydı yani, ama odadakilerle karşılaştırılınca yaşam saçıyordu, canlı, rahat kahkahalar atıyordu. Anwar, yanında yaşlı kalıyordu. Babam ayrıca bugün çok da yüce gönüllüydü; bana gecekondu evlerini ziyaret eden, gülümseyip bebekleri öpen, içtenlikle el sıkan –sonra da olabildiğince ustalıkla kaybolan– ince bir politikacıyı anımsatıyordu.

Helen sürekli, "Beni buradan götürsene, Karim," diyordu, gerçekten de sinirime dokunuyordu bu hali, çok geçmeden babam, Helen ve ben aşağıya indik.

"Ne var?" diye sordum Helen'a. "Nedir seni bu kadar sıkan?"

"Anwar'ın akrabalarından biri bana çok tuhaf davranıyordu da," dedi.

Anladım ki adamın yanına fazla yaklaşınca geri kaçıp mırıltıyla, "Domuz, domuz, domuz, VD, VD, beyaz kadın, beyaz kadın," diyerek onu kışkışlamış. Ayrıca Jamila'nın Changez'yle evlenmesine de kafası bozuluyordu, adamın görüntüsü bile hasta ediyordu onu. San Francisco'ya git o zaman, dedim ona.

Aşağıda Anwar, Changez'ye dükkânı gezdiriyordu. Anwar teneke kutuları, paketleri, şişleri, fırçaları göstererek açıklamalar yaparken Changez de hevesle bir şeyler anlatan müze görevlisini dinler görünse de kulağına hiçbir şey girmeyen zeki ama haşarı bir öğrenci gibi başını sallıyordu. Changez, Cennet Bakkalı'nı devralmaya pek hazır görünmüyordu. Benim çıktığımı görünce koşup elimden tuttu:

"Unutma, kitapçılar, kitapçılar!"

Ter içindeydi, elimi tutuşu yalnız kalmak istemediğini anlatıyordu.

"Bir de lütfen beni," dedi, "takma adımla –Baloncuk diye– çağırır mısın?"

"Baloncuk mu?"

"Baloncuk. Evet, ya seninki?"

"Krema."

"Hoşça kal, Krema."

"Hoşça kal, Baloncuk."

Dışarıda Helen Rover'ı kükretmeye başlamıştı, radyo da açıktı. *Abbey Road*'un en sevdiğim dizeleri çalındı kulağıma: "Yakında gideceğiz buralardan, gaza bas, sil gözündeki yaşı." Eva'nın arabasının da kütüphanenin önünde olduğunu görünce şaşırdım. Babam kapıyı açmış bekliyordu. Bugün çok neşeliydi, ama uzun zamandır görmediğim kadar da gergin ve ciddiydi, çoğunlukla karamsar ve somurtkandı oysa. Sanki bir konuda kararını vermiş de hâlâ doğru yaptığına emin olamıyormuş gibi bir hali vardı. Onun için de rahatlayıp mutlu olacağına her zamankinden daha fazla geriliyor, sıkılıyordu.

"Bin hadi," dedi Eva'nın arabasının arka koltuğunu göstererek.

"Neden? Nereye gidiyoruz?"

"Bin işte. Ben senin babanım, değil mi? Her zaman iyi bakmadım mı sana?"

"Hayır. Kendimi mahkûm gibi hissediyorum. Bu gece Helen'la birlikte olacaktım oysa. "

"Ama Eva'yla birlikte olmayı istemez misin? Eva'yı seversin sen. Charlie de evde bekliyor. Seninle konuşmak istediği bir-iki şey varmış."

Eva sürücü koltuğundan bana gülümsüyordu. "Mucuk, mucuk," dedi. Kandırıldığımı biliyordum. Yetişkinler çok aptal oluyor, karıştırdıkları bokları fark etmediğimizi sanıyorlar.

Helen'ın yanına gidip çok önemli bir şeyin çıktığını, ne olduğunu tam bilemesem de gitmem gerektiğini söyledim. Beni öpüp arabayı çalıştırdı. Bütün gün kendimi iyi hissetmiştim, Jamila'nın yaşamında her şeyin değiştiğinin farkındaydım tabii; ve şimdi aynı gün arabada beraber gittiğim iki kişinin yüzlerindeki ifadeden doğru anlıyorsam aynı şey benim de başıma gelecekti. Helen'a arabası geçerken el salladım, neden yaptım bunu bilmiyorum. Onu bir daha da görmedim. Hoşlanıyordum ondan, tam çıkar gibi olmaya başlamıştık ki bunlar oldu, onu bir daha hiç görmedim.

Arabada Eva'yla babamın arkasında otururken ellerinin sürekli birbirlerine doğru uçuşuşunu izledim, ikisinin ilişkisini anlamak için dâhi olmaya gerek yoktu. Önümde oturan bu iki kişi birbirine âşıktı, evet. Eva arabayı sürerken babam gözlerini onun yüzünden alamıyordu.

Doğru dürüst tanımadığım bu kadın, Eva, babamı çalmıştı. Ama onunla ilgili gerçek düşüncelerim neydi? Tam anlamıyla bakmamıştım bile yüzüne.

Yaşamımdaki bu yeni bölüm yalnızca vesikalık fotoğrafta cepheden çekici görünen bir kadın değildi. Bildiğimiz anlamda güzel sayılmazdı, yüz hatları öyle çok orantılı filan değildi, yüzü de birazcık tombalaktı. Ama sevimliydi, çünkü alnına düşen, gözüne giren sapsarı boyalı saçlarıyla çevrelenen yuvarlak suratı apaçıktı. Yüzü sürekli hareket halindeydi, güzelliğini de bundan alıyordu. Yüzü en ufak duygu değişikliğini bile gösteriyor, çok az şeyi gizliyordu. Bazen çocuklaşıyor, insan onu sekiz, on yedi ya da yirmi beş yaşında sanabiliyordu. Yaşamının farklı yaşları bir arada barınıyordu onda, sanki duygu durumuna göre istediği yaşa girer gibiydi. Katı bir yetişkin havası yoktu, şükür ki yoktu yani. Kırıldığında, acı duyduğundaysa bunu, sanki hepimiz onun gibi özü sözü birmişiz, kafası karışık, ketum, içten pazarlıklı değilmişiz gibi, çok ciddi ve dürüst bir biçimde dile getirebiliyordu. Bana kocasının yanında kendini ne kadar yalnız ve terk edilmiş hissettiğini söylediği o gün, o itiraf niteliğindeki sözleri, normalde beni oradan kaçıracak 'yalnızlık ve terk edilmişlik' sözleri titretmişti.

Keyfi çok yerinde olduğunda, ki çok sık yerinde oluyordu keyfi, coşkusu aynadan güneşin yansıması gibi yüzünden taşıyordu. Dışadönük yaşıyordu, insanlara dönüktü, yüzünün ifadesi her zaman izlenebilir durumdaydı çünkü insan onun sıkıldığını ya da sıkıcı olduğunu göremiyordu pek. Dünyayı kendine tasa edinmiyordu. Çok da gevezeydi, bizim tonton Eva.

Yalnızca bir şeyleri onaylamak ya da karşı durmak için iş olsun diye ya da abartılı bir biçimde duygularını dışa vurmak için konuşmuyordu. Onun ilettiği duygularda gerçekler vardı, katı, ekmek gibi ağızda çiğnenebilir gerçekler. Bana Paisley deseninin nasıl ortaya çıktığını anlatmıştı; Nothing Hill Kapısı'nın öyküsünü dinlemiştim ondan, Vermeer'in *camera obscura*'yı nasıl kullandığını, Charles Lamb'in kız kardeşinin annelerini neden öldürdüğünü ve Tamla Motown'ın öyküsünü. Bayılıyordum bu öykülere; bir kenara not alıyordum. Eva dünyayı önüme seriyordu. Onun sayesinde yaşama olan ilgim artıyordu.

Babam, anladığım kadarıyla biraz çekiniyordu ondan. Eva ondan daha zekiydi, duygusal yönü de daha güçlüydü. Babam daha önce hiç böylesi tutkulu bir kadın görmemişti. Zaten Eva'yı sevmesinin, istemesinin bir nedeni de buydu. Yine de her şeye karşın büyüyen bu çok güçlü ve büyüleyici aşk felaket getirmişti.

Ailemizin temellerinin her geçen gün biraz kaydığını hissediyordum. Babam her gün işten eve gelince yatak odasına giriyor, bir daha da çıkmıyordu. Son zamanlarda Allie'yle benim kendisiyle sohbet etmemizi istemeye başlamıştı. Orada yanında oturup ona okuldan söz ediyorduk. Mürekkep kokulu bu hikâyelerden zevk aldığından kuşkuluyum çünkü sesimiz odayı duman gibi doldururken o uzanıp göz bantlarının arkasına gizlenerek Eva'yı düşünüyordu. Bazen de annemin yanında oturup televizyon izliyorduk, onun sürekli sinirli ve kendine acıyan hallerine yiğitçe dayanıyorduk. Bütün bunlar yaşanırken de evin içinde atan kalpler hiçbir şey söylenmeden, çatıdaki su damlatan, çürüyen, patlamaya hazır borular gibi, yavaş yavaş kırılıyordu.

Bu bir açıdan Allie için daha kötüydü, çünkü o hiçbir konuda gerçeği bilmiyordu. Onun için ev üzüntüyle ve abartılı bir biçimde üzüntü yokmuş gibi davranma çabalarıyla doluydu. Ama kimse konuşmuyordu onunla. Kimse annemle babamın birlikte mutlu olmadıklarını söylemiyordu. Onun kafasının hepimizinkinden daha karışık olduğu kesindi; belki de bilgisizliği her şeyi olduğu gibi kavramasına engel oluyordu. O günlerde her ne olmuşsa olmuş, birbirimizden kopmuştuk.

Eve varınca Eva elini omzuma koyup yukarı Charlie'nin yanına çıkmamı söyledi. "Sen de bunu istiyorsun zaten, biliyorum. Sonra aşağı gelin. Önemli bir şey konuşmamız gerekiyor."

Yukarıya çıkarken oradan oraya sürüklenip durmaktan ne kadar nefret ettiğimi düşünüyordum. Şunu yap, bunu yap, oraya git, buraya git. Evden ayrılmam çok yakındı, bunu biliyordum. Neden şu önemli konuya hemen girmiyorlardı ki? Merdivenin tepesinde bir an geri dönünce anladım. Eva'yla babam el ele ön odaya giriyorlardı, birbirlerinin alt tarafını ellemeye çalışıyor, sıkıştırıyorlardı, dilleri dışarıda daha ka-

pıdan geçemeden birbirlerine kenetlenmişlerdi. Kapıyı arkalarından kilitlediklerini duydum. Yarım saat bile bekleyememişlerdi.

Başımı Charlie'nin tuzaklı kapısından içeri uzattım. Son gelişimden beri çok değişmişti oda. Charlie'nin şiir kitapları, çizimleri, kovboy botları sanki toplanıyormuş gibi ortadaydı. Gidiyor ve bir şeyleri değiştiriyordu. İlk olarak hippi görünüşünü değiştirmişti; Fish'i çok rahatlatmış olmalıydı bu, yalnızca işi açısından değil, Charlie'nin soul plaklarını –Otis Redding'i filan– artık Fish de çalabileceği için. Fish siyah çelik koltuğa yayılmıştı, Charlie konuşarak aşağı yukarı gezinirken o da suratını asmış saçıyla oynuyordu. Charlie birden hızlandı, eski solmuş bir kot pantolonu, geniş yakalı pembe çiçekli gömleği ya da Barclay Harvest albümünü alıp pencereden boşluğa, bahçeye atıverdi.

"İnsanların işe alınışları ne komik," diyordu Charlie. "Kesinlikle gelişigüzel yapılmalı bu. Sokakta birine yanaşıp bir aylığına *The Times*'ın editörlüğüne getirildiniz denmeli. Ya da yargıç, polis memuru, tuvalet görevlisi oldukları söylenmeli. Gelişigüzel olmalı bu. İşle kişi arasında işe kesinlikle uygun olmamak durumu dışında bir ilişki olamaz. Sence de öyle değil mi?"

"Hiç istisnası yok mu bunun?" diye sordu Fish yılışıkça.

"Hayır. Bazı insanları yüksek mevkilere getirmemek gerek. Otobüsün peşinden koşarken bozuk parası düşmesin diye elini cebinden çıkarmayan türden insanları filan. Güneşte yanarken kollarında öbek öbek beyazlıklar kalan insanlar var bir de. Bu insanları uzak tutmalı, çünkü özel kamplarda ceza görmeleri uygun onların."

Sonra benim farkımda olmadığını düşünürken Charlie bana dönüp sanki taksi bekliyor filan demişim gibi, "Hemen iniyorum aşağıya," dedi.

Kırıldığımı belli etmiş olmalıyım ki Charlie biraz çark etti.

"Hey, ufaklık," dedi. "Buraya gel. Seninle dost olabiliriz. Duyduğuma göre seninle artık çok sık görüşecekmişiz."

Böylece delikten içeri güçlükle tırmanıp yanına gittim. Bana sarılmak için öne doğru eğildi. Dostça sarıldı ama bu birine sevdiğini söylerken hep yaptığı gibi bir hareketti, her-

kese aynı ses tonuyla söylüyordu bunu. Bütün o çöp yığınını dağıtmak geldi içimden.

Uzanıp kıçını lap diye avuçladım. Çok büyüktü gerçi, tam canımın çektiği gibiydi. Tahmin ettiğim gibi şaşırarak sıçrayınca elimi bacaklarında gezdirdim, fasulye torbasını da iyice avuçladım. Beni odanın öbür ucuna davul setinin üzerine atarken gülerek kaçıyordu.

Orada yarı ağlar bir halde, incinmemeye çalışarak uzandım, Charlie hızla işine devam etti, çiçekli giysilerini aşağıya, sokağa atıyor, polis gitar çalarken dizlerini kıran rock gitaristlerini yakalayıp hapse tıkmalı diyordu.

Birkaç dakika sonra aşağıdaki koltukta Eva'nın yanındaydım, alnımı okşayarak fısıltıyla, "Sizi aptal oğlanlar sizi, aptal oğlanlar," diyordu. Charlie karşımda koyun gibi oturuyor, Tanrı yanı başında gergin kıpırdanıyordu. Eva ayakkabılarını çıkarmıştı, babam da ceketiyle kravatını. Bu toplantıyı çok iyi tasarlamıştı ama işin hiç Zen'lik tarafı kalmadı, çünkü babam konuşmak için ağzını açtığında Charlie beni davulun üzerine attığı için burnumdan gelen kan, dizime damlıyordu.

Babam devlet adamları gibi girdi söze, sanki Birleşmiş Milletler'de konuşuyordu, içtenlikle Eva'yı tanıdığı bu zaman içinde ona âşık olduğunu filan anlatıyordu. Çok geçmeden somutluğun can sıkıcı dünyeviliğinden daha saf bir havaya geçiş yaptı. "Geçmişe sarılıyoruz," dedi, "eskiye, çünkü korkuyoruz. Eva'yı incitmekten korkuyordum, Margaret'i incitmekten, en çok da kendimi incitmekten." Bu iş iyice sinirime dokunmaya başlamıştı. "Yaşantımız kurulaşıyor, tekdüzeleşiyor. Yenilikten, bizi geliştirecek, değiştirecek şeylerden korkuyoruz." Bütün bunlar adalelerimi gevşetmiş, uyuşturmuştu, kendimi sokağa atıp yaşadığımı hissetmek istiyordum yeniden. "Ama bu yaşarken ölmek, yaşam değil..."

Bu kadarı yetmişti bana. Araya girdim: "Bütün bunların ne kadar sıkıcı geldiğinin farkında mısın?"

Odayı sessizlik ve düşünce kapladı. Lanet olsun. "Her şey boş ve anlamsız, baba. Hava cıva yani." Bana bakıyorlardı. "İnsanlar nasıl etrafındakileri düşünmeden sırf kendi seslerinin tonunu beğendikleri için konuşurlar anlamıyorum?"

"Lütfen," dedi Eva yalvararak, "kabalaşma, izin ver baban söyleyeceklerini bitirsin."

"Devam," dedi Charlie.

Babam anlattı, benim karşımda küçük düştükten sonra bu kadar az şey söylemek içine oturmuştu herhalde: "Eva'yla olmak istediğime karar verdim."

Hepsi dönüp sevecenlikle bana baktılar. "Ya biz ne olacağız?" diye sordum.

"Evet, parasal olarak desteğim sürecek, ne zaman isterseniz görüşeceğiz. Sen Eva'yla Charlie'yi seviyorsun. Düşünsene, bir ailen daha olacak."

"Ya annem? Onun da mı bir ailesi daha olacak?"

Babam ayağa kalkıp ceketini giydi. "Şimdi onunla konuşmaya gidiyorum."

Biz orada otururken babam ortak yaşantımıza son vermek üzere eve gitti. Eva ve Charlie'yle birer içki içtik, havadan sudan konuştuk. Sonrasını hatırlamıyorum. Çişe gitmeye diye kalkıp evden kaçtım, kendi kendime ne bok yapsam acaba diyerek, babamın anneme ne söylediğini, annemin bunu nasıl karşıladığını düşünerek sokaklarda gezindim. Sonra bir telefon kulübesine girip Jean Teyze'yi ödemeli aradım, her zamanki gibi sarhoş ve terbiyesizdi. Söylemeye niyetlendiklerimi söyleyip telefonu kapadım. "Buraya gelsen iyi olur, Jean Teyze. Tanrı –yani babam– Eva'yla yaşamaya karar verdi."

7. Bölüm

Yaşam sıkıntı verici bir biçimde sürüyor, aylarca hiçbir şey olmuyor, sonra bir gün her şey, yani tam anlamıyla her şey ipini koparıyor, çığrından çıkıyor. Eve gittiğimde annemle babam yatak odasındaydılar, zavallı Allie'cik de beş yaşında çocuklar gibi dışarıdan kapıyı yumrukluyordu. Bunların yaşamında bir iz bırakmaması için onu alıp yukarıya çıkarmaya çalışırken hayalarıma okkalı bir tekme savurdu.

Kalp krizi müdahale ekibi ânında damladı: Jean Teyze ve Ted Enişte. Ted Enişte dışarıda arabada beklerken Jean hemen yatak odasına daldı, annemle babamın özel yaşamını korumaya çalıştıysam da beni bir kenara itiverdi. Bağıra çağıra emirler yağdırdı.

Kırk dakika içinde annem gitmeye hazırdı. Ben Allie'nin valizini hazırlarken Jean Teyze de anneminkini hazırlamıştı. Benim de onlarla Chislehurst'e gideceğimi sanıyorlardı ama ben sonra bisikletle gelirim, dedim; kendi işimi kendim halledecektim. Kendime onların yanında bir gelecek göremiyordum. Chislehurst'e taşınmaktan beter bir şey olabilir miydi? Her sabah kalkınca Jean Teyze'yi görmeye iki gün zor dayanırdım herhalde, o makyajsız, yumurta akı benziyle kahvaltıda erikle çiroz yiyip sigara içmesine, bana Typhoo çayı içirmeye kalkmasına. Eminim babamı da bütün gün rahatsız edecekti. Durum böyleyken Allie yine de annemle ve Jean Teyze'yle giderken avazı çıktığı kadar bağırıyordu: "Cehennemin dibine git e mi, Budist bozuntusu!"

Böylece üçü apar topar gittiler, yüzlerinden yaşlar, korku, acı, öfke ve çığlıklar akıyordu. Babam arkalarından, "Nereye gidiyorsunuz böyle hep birlikte? Bu evden neden ayrılı-

yorsunuz ki? Kalın burada!" diye bağırdı ama Jean ona o koca çenesini kapamasını söylemekle yetindi.

Ev içinde kimse yokmuş gibi sessiz kaldı. Merdivenlerde başı ellerinin arasında oturan babam birden hareketlendi. O da kendini dışarı atmak istiyordu. Ayakkabılarını, kravatlarını, kitaplarını deli gibi bulduğu bütün naylon torbalara doldurmaya başladı, neden sonra evi eski halini bozarak terk etmenin onursuzluk olduğunu fark edip kendine engel oldu.

"Neyse," dedi, "hiçbir şey almasak da olur, değil mi?"

Bu düşünceyi tuttum; bütün nesnelerin üstünde varlıklarmışız gibi elimiz boş gitmek çok soylu bir davranış gibi göründü bana.

Daha sonra babam Eva'yı arayıp işlerin tıkırında olduğunu söyledi. Eva durumu yerinde görmek için, her zamanki gibi sıcacık ve yumuşacık, eve geldi, babamı arabaya bindirdi. Sonra bana ne yapacağımı sorunca onunla gitmek istediğimi söylemek zorunda kaldım. Beklediğim gibi rahatsız olmadı. Yalnızca, "Tamam, eşyalarını topla, senin de gelmen harika olacak. Birlikte harika vakit geçireceğiz, biliyorsun bunu, değil mi?" dedi.

Yirmi kadar plak, on paket çay, *Tropic of Cancer, On the Road* ve Tennessee Williams'ın oyunlarını alıp Eva'yla yaşamak üzere yola koyuldum. Ve tabii Charlie'yle.

Eva o gecelik beni arka tarafta küçük temiz bir odaya yerleştirdi. Yatağa yatmadan önce onun yatak odasına bitişik büyük banyoya girdim, daha önce hiç girmemiştim oraya. Küvet banyonun tam ortasındaydı, eski model pirinç bir musluğu vardı. Kenarlarında mumlar diziliydi, hemen yanda da eski bir teneke kova duruyordu. Meşe ağacından yapılma raflarda rujlar, allıklar, göz makyajını temizleme kremleri, sütler, nemlendiriciler, saç spreyleri, yumuşak, hassas, normal cilt için kremli sabunlar; ilginç ambalajlı, hoş kutulu sabunlar; reçel kavanozunda, yumurta kabında tatlı bezelye, Wedgewood tabağında gül yaprakları; parfüm şişeleri, pamuk, saç kremleri, saç bantları, saç parlatıcıları ve şampuanlar vardı. Çok kafa karıştırıcıydı; kendine gösterdiği bu özen karşısında afallamıştım, yine de duyarlılık, koku, temas, tutku ve duygu vardı bu dünyada, bunlar çıplak vücudumu ani bir sarılış gibi sarmalamıştı, böylece mumları yakıp Eva'nın odasına ait banyoya girdim.

Gecenin ilerleyen saatlerinde kimonosuyla odama geldi, bana bir kadeh şampanya getirmişti, elinde bir de kitap vardı. Mutlu ve capcanlı göründüğünü söyledim ona, bu onu daha da mutlu ve canlı kılıverdi. Dostluk denen oyunda iltifatın yeri çok önemlidir, dedim kendi kendime, ama onun için söylediklerim zaten doğruydu. "Bu sözlerin için teşekkürler. Uzun zamandır mutlu hissetmemiştim kendimi ama sanırım bundan sonra olacağım."

"O kitap nedir?" dedim.

"Sana okuyacağım," dedi, "iyi roman nasıl olur göresin diye. Ayrıca önümüzdeki birkaç ay boyunca sen de, yemek yaparken, iş yaparken bana okuyacaksın. Sesin güzel. Baban oyuncu olmayı düşündüğünü söyledi."

"Evet."

"Düşünelim o zaman bu konuyu."

Eva yatağın ucuna ilişip *The Selfish Giant*'i okumaya başladı, kişilere göre sesini değiştirdi, öykünün o acıklı son bölümündeki kendini beğenmiş papazı taklit etti. Çok zorlama değildi davranışı, yalnızca onun yanında güvende olduğumu, annemle babamın ayrılmasının dünyanın sonu olmadığını, hepimize yetecek kadar sevgisi olduğunu hissettirmeye çalışıyordu. Artık güçlü ve güvenli görünüyordu. Uzun uzun okudu benim için, bu en önemli gecede, tam balaylarında yani, babamın aşağıda onu bir daha düzmek için dört gözle beklediğini bilmek bana ayrıca ödül gibi geldi. "Sen güzel bir çocuksun ve güzel biri istediği her şeye sahip olmalı."

"Hey, çirkinler ne olacak peki?"

"Çirkinler." Dilini çıkardı. "Çirkin olmak kendi suçları. Onlara acımak yerine suçlamamız gerek."

Buna güldüm, ama Charlie'nin acımasızlığının birazının nereden geldiğini de anlamış oldum. Eva çıktıktan sonra ilk kez Charlie, Eva ve babamla aynı evde uyumaya hazırlanırken, ilginç insanlarla hoş insanlar arasındaki farkı düşünmeye başladım. Neden her zaman bir arada olmuyordu bu ikisi. Birlikte olmak istediğimiz ilginç insanlar, zihinleri sıra dışıdır, onlarla her şeyi yeni bir gözle görürsünüz, Her şey durağan, sıkıcı bir tekrar gibi gelmez. Eva'nın her şeyi nasıl hallettiğini, Jamila konusunda, örneğin Changez'yle evliliği konusunda, ne düşündüğünü çok merak ediyordum. Düşüncelerini öğrenmek istiyordum. Eva isteyince züppeleşiyordu, bu-

nu anlamıştım, ama bir şey gördüğümde, bir müzik dinlediğimde, bir yere gittiğimde, Eva bana onun belli bir yönünü gösterene kadar rahat edemiyordum. Her şeye belli bir açıdan bakıyordu; bağlantılar kuruyordu. Bir de ilginç olmayan hoş insanlar vardı tabii, onların bir konuda ne düşündüklerini bilmeye can atmıyordu insan. Annem gibi örneğin, iyi huylu ve uysal oluyorlardı, daha fazla sevilmek istiyorlardı. Ama sonunda her şeyi götüren, babamı yatağa atan, Eva gibi katı ve tuttuğunu koparan, ilginç insanlar oluyordu.

Babam Eva'nın yanına taşındığı sırada, Jamila'yla Changez de evlerine yerleşmişler ve benim kalacak beş yerim olmuştu: Jean Teyzelerde annemle, şu an boş duran evimizde babamla ve Eva'yla, Anwar ve Jeeta'yla ya da Changez ve Jamila'yla. Sonunda, Charlie bıraktı diye ben de okulu bıraktım; Eva bana Temel A düzeyini tamamlayabileceğim bir okul ayarladı. Bu okul yaşamım boyunca başıma gelen en iyi şey oldu galiba.

Öğretmenler öğrenci gibi görünüyordu, herkes eşitti, ha, ha, gerçi ben yine de erkek ve kadın öğretmenlere efendim diyerek kendimi gülünç duruma sokuyordum. Yine ilk kez kızlarla aynı sınıfta okuyordum, çok feci bir kadın grubunun arasına düşmüştüm. Bu kızlar geleneksel bekâret hikâyesini çoktan çöpe atmış görünüyorlardı. Bana sürekli gülüyorlardı, neden bilmiyorum; galiba beni çok toy buldukları için. Sonuçta ben kâğıt kitaptan kafamı yeni kaldırmıştım, onlarsa daha önce hiç duymadığım şeylerden uluorta söz ediyorlardı: kürtaj, eroin, Sylvia Plath, fahişelik. Bu kadınlar orta sınıftandı ama aileleriyle bağlarını koparmışlardı. Sürekli birbirlerine dokunuyorlardı; hocalarla yatıyorlar, onlardan uyuşturucu parası istiyorlardı. Kendilerine hiç bakmıyorlardı; uyuşturucu bağımlılığı, aşırı doz ve kürtajdan sürekli hastaneye yatıp çıkıyorlardı. Birbirlerini ve bazen de beni korumaya çalışıyorlardı. Beni tatlı, şirin, hoş, filan buluyorlardı, bu da hoşuma gidiyordu. Bütün bunlar hoşuma gidiyordu, çünkü yaşamımda ilk kez yalnız kalmıştım, gezgindim.

Çok boş zamanım vardı, ailem alt katta, ben odamda radyomla düzenli bir yaşam sürerken şimdi farklı evlerde kalıyor, en gerekli eşyamı koca bir keten çantada taşıyor, saçları-

mı yıkayamıyordum. Pek de mutsuz sayılmazdım aslında, otobüsle Güney Londra'yı, şehrin dış mahallerini turluyordum, kimse nerede olduğumu bilmiyordu. Biri çıkıp da –annem, babam, Ted– beni bulmaya kalktığında hep başka bir yerde, çoğunlukla da önce derse, sonra da Jamila'yla Changez'nin yanına gidiyor oluyordum.

Eğitim almak istemiyordum. Yaşamımın çok derin düşünmeye uygun bir döneminde değildim, hiç değildim hem de. Babam hâlâ bir şey olmayı istediğime inanıyordu; avukat demiştim ona yakınlarda, çünkü o bile doktorluğun artık hikâye olduğunu biliyordu. Ama ona bir gün eğitim sistemiyle yollarımızın toptan ayrıldığını söylesem iyi olacaktı. Göçmen kalbi incinecekti kuşkusuz. Ne var ki tanıdığım bütün insanlar kendilerini çağın moda ruh haline, genel bir boşluğa ve sürüklenmeye kaptırmışlardı. Parayla işimiz yoktu. Neden olsun ki? Ailelerimizin, arkadaşlarımızın, devletin sırtından yaşayabilirdik. Canımız sıkılınca da, çok sık sıkılıyordu canımız, pek eğlence bulamıyorduk kendimize, makine başında çalışacağımıza izbe evlerde içi dışına çıkmış yataklara uzanıp kendi başımıza sıkkın bekliyorduk. Kürkümü giyemeyeceğim bir yerde çalışmak istemiyordum.

Neyse ki gözlenecek yığınla şey vardı; ah, evet, yaşam ilgimi çekiyordu. Eva'yla babamın aşkını heyecanla izliyordum, inanması güç olsa da Güney Londra'da yaşayan Changez'yle Jamila'ysa daha da fazla çekiyordu ilgimi.

Jamila'yla Changez'nin evinin kirasını Anwar ödüyordu, Catford köpek gezdirilen yolun yakınında iki odalı kutu gibi bir yerdi. Mobilyaları çok az ve uyduruktu, sarı duvarları ve gaz sobası vardı. Rengârenk Hint işi bir örtü serili yatağın bulunduğu tek yatak odası Jamila'ya aitti. Yatağın ayakucunda Changez'nin ona düğün hediyesi olarak aldığı ufak oyun masası duruyordu; küçük hurdacı dükkânından ben taşımıştım masayı. Üzerine Özgürlük Anıtı baskılı bir örtü serilmişti, Jamila'ya aldığım vazoda hep zerrin ya da güller oluyordu. Tükenmezlerini, kurşunkalemlerini bir fıstık ezmesi kavanozuna koymuştu. Ayrıca masada, yerde etrafında yığın halinde Miss Cutmore sonrası kitapları duruyordu: –'klasikler' diyordu onlara– Angela Davis, Baldwin, Malcolm X, Greer, Millett. Duvarlara hiçbir şey yapıştırılmaması gerekse de Jamila iğneyle Christina Rossetti, Plath, Shelley ve öbür

sebzeseverlerin şiirlerini tutturmuştu, kütüphaneden aldığı kitaplardan yazmıştı hepsini, ufacık odanın içinde bir-iki adım attıktan sonra gerinerek duvardan okuyordu. Pencerenin içine dışarı taşacak biçimde çivilenmiş bir mukavvanın üzerinde teybi duruyordu. Üçümüz kahvaltıdan gecenin geç saatlerinde biralarımızı götürene kadar her yeri Aretha Franklin'in ve öbür mamaların sesleri dolduruyordu. Jamila kapıyı hiç kapatmıyordu, biz de Changez'yle içerek Jamila'nın kendini bir şeye kaptırmış otururken, başı önde, okuyup şarkı söyleyerek, eski okul defterlerine bir şeyler yazarken yandan görünüşünü izliyorduk. O da benim gibi lisede, üniversitede öğretilen bütün o 'modası geçmiş, sıkıcı, uyduruk hikâyeleri' çoktan aşmıştı. Ama tembel biri değildi, kendini eğitiyordu. Ne öğrenmek istediğini, bunu nereden öğrenebileceğini biliyordu; tek yapması gereken kürekle kafasının içine sürmekti. Bazen Jamila'yı izlerken dünyada üç tip insan olduğunu düşündüm: ne yapmak istediğini bilenler, yaşamda amaçlarının ne olduğunu hiç bilmeyenler (en mutsuzlar) ve geç keşfedenler. Ben en son gruba giriyordum galiba, keşke doğuştan birincide olsaydım demeden de edemedim.

Oturma odasına iki koltuk ve dışarıdan alınan yemekleri yemek için bir de masa konmuştu. Masanın çevresinde oturma yerleri beyaz çürük plastikten iki metal sandalye vardı. Yanı başında da Jamila'nın baştan beri Changez'nin yatmasında ısrar ettiği kahverengi battaniyeli alçak bir yer yatağı duruyordu. Bu konuda tartışmaya gerek olmamıştı, Changez bir şeyin yapılacağı, yapılabileceği önemli anlarda hiç karşı gelmiyordu. Aralarındaki ilişki de böyle gelişiyordu, tam Jamila'nın onu Ritz'de balayı yataklarının yanında yerde yatırışı gibi yani.

Jamila odasında çalışırken Changez keyifle yer yatağına uzanıyor, sağlam koluyla kitaplarından, hiç kuşkusuz o 'özel kitapları'ndan birini tepede tutuyordu. Yeni bir Spillane, James Hadley ya da Harold Robbins'i seçip alırken, "İşte bu çok çok özel bir kitap," diyordu. Galiba başımıza gelmek üzere olan büyük felaket tam benim Changez'ye okusun diye Harold Robbins vermemle başladı, çünkü bunlar Changez'yi Conan Doyle'un hiç yapamadığı bir biçimde çekti. Eğer kitapların insanları değiştiremeyeceğine inanıyorsanız, Changez'ye bir bakın, cinsellik açısından daha önce düşünü bile kurmadı-

ğı seçenekler birden önüne dizildi: yeni evli, tam anlamıyla bakir ve İngiltere'ye bizim İsveç'e baktığımız gibi, yani seks yönünden bir altın madeni olarak bakan bir adam.

Ama bu seks sorunu tam olarak kendini göstermeden önce ufukta Anwar'la Changez arasında her an çıkmaya hazır öbür sorunlar belirdi. Her şey bir yana Anwar, Changez'yi İngiltere'ye getirebilmek için yaptığı Gandi orucuyla iyice güçten düştüğü için şu an Changez'ye dükkânda daha fazla ihtiyaç vardı.

Anwar, Changez'nin bakkallık mesleğine girerken tek kol ve yarım beyinle idare edebileceği kasa başında çalışmasını istemişti. Changez'ye karşı çok sabırlıydı Anwar, onunla dört yaşında çocukla konuşur gibi konuşuyordu, tabii haksız da değildi. Ama Changez, Anwar'dan çok daha akıllıydı. Ekmek sarmak ve para üstü vermek konusunda bütün beceriksizliğini sergiledi. Matematiği de beceremiyordu. Müşteriler kasanın önünde uzun kuyruklar halinde bekledikten sonra çıkabiliyorlardı. Anwar kasa işini başka zaman denetmeye karar verdi. Onu bakkalın havasına sokacak başka bir şey bulacaktı.

Böylece Changez'nin yeni işi sebze bölümünün arkasında üç bacaklı tabureye oturup dükkân farelerini gözlemek oldu. Çok basitti: Bir şey çaldıklarını görünce, "Bırak onu çabuk yerine, seni pis hırsız kedi!" diye bağıracaktı. Ama Anwar, Changez'nin oturduğu yerde uyumak denen o yüce sanatta çok usta olduğunu nereden bilecekti? Jamila bir gün Anwar'ın dükkâna girdiğinde Changez'yi taburesinde horlar buldu, kapalı gözlerinin önünde de DF'lerden biri bir kavanoz ringayı pantolonunun içine atıyordu. Anwar cıyak cıyak bağırmaya başladı. Bir muz hevengi kapıp damadına fırlattı, hevenk göğsüne öyle hızlı geldi ki Changez tabureden yuvarlanıp sağlam kolunu da fena halde sakatladı. Changez kalkamıyor, yerde kıvranarak yatıyordu. Sonunda Prenses Jeeta gelip yardım etti de Changez dükkândan çıkabildi. Anwar, Jeeta'yla Jamila'ya böğürdü durdu, hatta bana bile bağırdı. Yalnızca güldüm geçtim Anwar'a, hepimiz öyle yaptık, ama kimse gerçeği söyleyemedi ona; hepsi onun suçuydu. Acıyordum ona.

Umutsuzluğu artık iyice fark ediliyordu. Her an sinirliydi, parlayıveriyordu, Changez evde sakatlanan kolu iyileşsin

diye dinlenirken depoda çalıştığım bir gün Anwar yanıma geldi. Changez'ye bir zaman duyduğu o saygıyı ve beslediği umudu da bütünüyle yitirmişti. "O s.ktiğimin şişkosu, işe yaramaz piç ne yapıyor, ha?" diye sordu. "İyileşiyor mu bari?" "İyileşiyor," dedim. "Ben elime silahı alıp onun o boktan taşaklarını öyle güzel iyileştireceğim ki!" dedi Anwar Amca. "Aslında istihbaratı arayıp Changez'nin adını versem, nasıl olur, ha? Çok iyi fikir, değil mi?"

Bu arada Changez yer yatağına yatıp kitaplarını okuya okuya, benimle şehri turlaya turlaya öyle güzel iyileşiyordu ki. Kasa başında çalışmak, üç bacaklı taburede oturmak olmasın da, her türlü maceraya balıklama atlıyordu. Biraz kıt ya da en azından hassas, ince ve kolay etkilenen biri olduğu, çekinmeden dalga geçip peşimden sürükleyebildiğim az sayıda insan arasında olduğu için dost olmuştuk. Ben eğitim almamak için kaçarken o da istediğim her yere peşimden geliyordu.

Başkalarının tersine beni aykırı biri olarak görüyordu. Sokakta göğüslerimi güneşte yakabilmek için gömleğimi çıkardığımda şaşkınlıktan bayılacaktı. "Çok cesaretli ve kural tanımaz birisin, *jaar*," diyordu sürekli. "Giyimin de öyle, serseri bir Çingene gibi. Baban ne diyor buna? Sana çok baskı yapıyor mu?"

"Babam birlikte kaçtığı kadınla çok meşgul," dedim, "beni düşünecek zamanı yok pek."

"Ah Allahım, bu ülkede herkes iyice şeyinin derdine düşmüş," dedi. "Baban birkaç yıl bir eve çıkıp seni de yanına almalı. Uzakta bir köye filan yerleşirsiniz belki."

Changez günlük yaşamın gereklerinden nefret ediyordu, bu bahaneyle onu Güney Londra'ya götürdüm. Alışması, daha doğrusu bozulması, ne kadar zaman alacaktı merak ediyordum. Ben elimden geleni yaptım. Günlerce Pink Pussy Kulüp'te dans edip Croydon Greyhound'daki Fat Mattress'te esneyerek, pazar sabahları barda striptizcileri izleyerek, Godard ve Antonioni filmlerinde uyuklayarak, Millwall Futbol Sahası'nda dövüş izleyerek zaman öldürdük, çocuklar Paki olduğunu anlarlarsa beni de öyle sanırlar diye Changez'ye zorla yüzünü gizleyecek koca bir şapka giydiriyordum.

Changez parayı Jamila'dan alıyordu, geceleri dükkânda çalışarak her şeyi ödüyordu Jamila. Ben de babamdan aldı-

ğım parayla katkıda bulunuyordum ona. Changez'nin erkek kardeşi de para gönderiyordu, aslında tuhaftı bu, tersi olmalıydı, müreffeh Batı'ya ayak basan Changez olduğuna göre; ama galiba Hindistan'da Changez'nin gidişi şerefine düzenlenen kutlamalar hâlâ sürüyordu.

Jamila çok geçmeden kocasını sevmekle sevmemek arası mutlu bir düzene kavuşmuştu. O yokmuş gibi yaşamını sürdürebilmek hoşuna gidiyordu. Ama ikisi gece geç saatte kâğıt oynamayı seviyorlardı, ona Hindistan'ı soruyordu Jamila. O da evden kaçan kadınların, az gelen başlıkların, Bombay'ın zenginlerinin evlilik dışı ilişkilerinin (gecelerce sürüyordu) ve en zevklisi de siyasi yolsuzlukların hikâyelerini anlatıyordu. Gazetelerden biraz kopya çektiği kesindi, çünkü çocukların sakızı çekiştirerek çiğnemesi gibi uzatıyor da uzatıyordu. Çok da başarılıydı doğrusu, hikâyeleri daha fazla sakız ve tükürükle birbirine ekliyor, "Hamamda basılan pis herifi duymuş muydun?" diyerek yeni kişiler katıyordu hikâyeye, tıpkı çılgın pembe dizilerde olduğu gibi yani; bu Jamila günün sonunda toza bulanan beyninin son suyunu da tüketip kendini tutamayarak ağzını bozup, "Hey, Changez, koca mısın nesin işte, hapse atılan o bunak politikacıyla ilgili yeni bir şeyler anlatsana!" diyene kadar sürüyordu.

Bazen de o incelik olsun diye Jamila'ya toplumsal ve politik görüşlerini sorma gafletinde bulunuyordu. Bir sabah Jamila onun kitap tutkusunun ayrımsız her şeyi kapsadığını sanıp Gramsci'nin *Hapishane Günlükleri*'ni kucağına atıverdi. "O kadar merak ediyorsan bunları neden hiç okumadın?" diye de baskın çıktı haftalar sonra.

"Çünkü senin ağzından duymak daha hoşuma gidiyor." Gerçekten de onun ağzından duymak istiyordu. Karısının ağzının hareketini izlemek istiyordu, artık daha fazla ilgilenmeye başlamıştı o ağızla. Tanımak istiyordu o ağzı.

Bir gün hurdacılarda ve sahaflarda dolanırken Changez kolumdan tutup yüz yüze bakmaya zorladı, hoş bir görüntü değildi tabii bu benim için. Sonunda, haftalarca dalmaya korkan bir dalgıç gibi kayanın üstünde titredikten sonra, kendini zorlayarak, "Sence Jammie'ciğim bir gün benimle yatacak mı? Sonuçta zaten karım o benim. Yasadışı bir şey değil istediğim. Sen yaşamın boyunca onunla beraberdin, bu konuda

sence, dürüstçe, gerçekten, şansım nedir benim?" diye sorabildi.

"Karın mı? Seninle yatar mı?"

"Evet."

"Şansın yok."

"Ne?"

"Hiç şansın yok, Changez."

Bunu kabullenemiyordu. İyice abarttım. "Eline asbest eldiveni takmadan dokunmaz bile sana."

"Neden? Lütfen dürüstçe söyle, bugüne kadar her konuda yaptığın gibi. Tatsız da olsa, Karim, alışığım."

"Çok çirkinsin ona göre."

"Gerçekten mi? Yüzüm mü?"

"Yüzün. Vücudun. Her yerin yani. Böö!"

"Öyle mi?" Tam o an bir dükkânın vitrinindeki görüntüm gözüme ilişti, gördüğümden hoşnut kaldım. İşim yok, eğitimsizim, geleceğe ilişkin planlarım yok ama çok hoş görünüyorum dedim, evet. "Jamila kaliteli kızdır biliyorsun."

"Karımdan çocuklarım olsun istiyorum."

Başımı salladım. "Aklına bile getirme bunu."

Bu çocuk konusu Baloncuk Changez için sudan bir konu değildi. Yakınlarda belli ki aklından silinmeyen korkunç bir olay yaşamıştı. Anwar, Changez'yle bana dükkânın yerlerini silmemizi söyledi, belki de onun benim gözetimimde bir şeyler öğrenebileceğini düşünmüştü. Sorun çıkacak bir iş değildi bu! Ben yerleri ovuyordum Changez de boş dükkânda sıkkın bıkkın kovayı tutuyor, ona vereceğim başka Harold Robbins kitabı kalıp kalmadığını soruyordu. O sırada Anwar içeri girdi, bizi izlemeye başladı. Sonunda bir şeye kesin karar vermişti: Changez'ye Jamila'yı, nasıl olduğunu sordu. Jamila'nın bir şey 'bekleyip beklemediğini' sordu Changez'ye.

"Ne bekliyor mu?" dedi Changez.

"Lanet olası erkek torunumu!" dedi Anwar. Changez bir şey demeden geriye sindi, kendisini aşağılayarak bakan Anwar'ın saçtığı, derin, dipsiz bir umutsuzlukla da hepten harlanan ateşten kaçıyordu.

"Eminim," dedi Anwar bana, "bu eşeğin bacaklarının arasında bir şey olduğuna eminim."

Bunun üzerine Changez geniş midesinin tam ortasından bir bomba salıverdi. Öfke dalga dalga her yanını sardı, yüzü

birden dümdüz olmuş bir denizanası gibi büyük göründü. Sakat kolu bile gözle görülür biçimde oynuyordu, sonunda Baloncuk'un bütün vücudu öfke, aşağılanma ve akıl erdirememe duygularıyla titredi.

"Evet," diye bağırdı, "bu eşeğin bacaklarının arasında şu eşeğin kulaklarındakinden daha büyük bir şey var!"

Eline geçirdiği bir havuçla Anwar'ın üstüne saldırdı. Her şeyi duymuş olan Jeeta koşup geldi. Son zamanlarda olanlar onda bir gücü, fütursuzluğu açığa çıkarmış gibiydi; o büyürken Anwar küçülüyordu. Jeeta'nın burnu gagalaşmış, şahinleşmişti. Birbirlerine saldırmasınlar diye burnunun kemerini Anwar'la Changez'nin arasına sokmuştu. Anwar'a da ağız dolusu küfür savurdu. Daha önce onun böyle konuştuğunu hiç görmemiştim. Korkusu yoktu. Nefesiyle Gulliver'i bile titretebilirdi. Anwar lanetler okuyarak dönüp gitti. Jeeta Changez'yle beni dışarı çıkardı.

O âna kadar İngiltere macerasını pek değerlendirme fırsatı bulamamış olan Baloncuk artık başına gelenleri kara kara düşünmeye başlamıştı. Kocalık haklarını kullanamıyordu; insan olarak haklarının askıya alındığı oluyordu; her an tükürük yağmuru altındaydı, tacize uğruyordu; oysa Bombay'ın iyi ailelerinden birinin oğluydu, önemli bir adamdı! Neler oluyordu? Eyleme geçilmesi gerekiyordu! Ama her şey sırasıyla olacaktı. Changez ceplerinde bir şey arandı. Sonunda üzerinde telefon numarası yazılı bir kâğıt parçası yakaladı. "Öyleyse..."

"Öyleyse ne?"

"Şu çirkinlik konusu, iyi ki söyledin aslında. Bir şeyler yapmam gerek."

Changez birini aradı. Çok gizemli bir durumdu. Sonra onu uzakta dairelerden oluşan büyük bir eve götürmem gerekti. Kapıyı yaşlı bir kadın açtı –onu bekliyor gibiydi– içeri girerken bana dönüp beklememi söyledi. Ben de tam yirmi dakika aptal gibi bekledim. Dışarı çıktığında arkasındaki küçük kapıda kırmızı kimonolu ufak tefek, siyah saçlı, orta yaşlı bir Japon kadın gördüm.

"Adı Shinko," dedi bana mutluluk içinde yürüyerek eve dönerken. Changez'nin gömleğinin ucu açık fermuarından ufak beyaz bir bayrak gibi sarkmıştı. Ona bunu söylememeye karar verdim.

"Fahişeydi, değil mi?"

"Kabalaşma lütfen! Artık dostum oldu. Bana dostça davranmayan soğuk İngiltere'de bir dostum daha oldu!" Keyifle bana baktı. "Harold Robbins'in T'ye anlattığı gibiydi tam muamelesi! Karim, bütün sorunlarım halloldu! Karımı alışıldık biçimde severim, Shinko'yu alışılmadık biçimde! Bana bir sterlin borç verir misin, lütfen? Jamila'ya biraz çikolata almak istiyorum!"

Changez'yle bu avare gezintilerden zevk alıyordum, çok geçmeden onu ailenin bir parçası olarak görmeye başladım, yaşamının kalıcı bir parçası. Ama birlikte olmam gereken gerçek bir ailem vardı; babam değil, o çok meşguldü, ama annem. Ona her gün telefon ettim, ama Eva'da kaldığım süre içinde hiç görmedim onu; o evdeyken hiçbiriyle yüz yüze gelemezdim.

Sonunda karar verip Chislehurst'e gittiğimde sokaklar Güney Londra'dan sonra sakin ve boş geldi bana, buralar sanki boşaltılmış gibiydi. Sessizlik uğursuzluk duygusu veriyordu; sanki büyüyüp üzerimi kaplayacak gibiydi. Daha trenden inip o sokaklarda yeniden yürümeye başlar başlamaz gözüme ilk çarpan şey Kıllı Sırt'la Danua cinsi köpeği oldu. Kıllı Sırt ağzında piposu kapısının önünde gülerek komşusuyla konuşuyordu. Yolun karşısına geçip onu daha iyi gözleyebilmek için biraz geri yürüdüm. Bana o kadar kötü davranmış biri nasıl orada öyle masummuş gibi durabilirdi? Birden öfke ve aşağılanma duygusuyla midem bulandı, o zaman bu iki duyguyu da hissetmemiştim. Ne yapacağımı bilmiyordum. İçimden güçlü bir ses bana hemen istasyona gitmemi, trene atlayıp Jamila'nın evine dönmemi söylüyordu. Orada Kıllı Sırt'a bakıp ne yöne gideceğimi düşünerek en az beş dakika öylece durdum. Ama yaptıklarımı anneme nasıl açıklayacaktım, gidip onu göreceğime söz vermiştim. Yola devam etmem gerekiyordu.

Bu varoşlardan ne kadar tiksindiğimi, bu sokaklardan ve insanlardan kaçıp Londra'da yeni bir yaşam kurma hevesimden vazgeçmemem gerektiğini hatırlamak bana iyi geldi.

Annem Jean'in evinde, evimizden ayrıldığı gün yatağa düşmüştü, o zamandan beri de kalkamamıştı. Ama Ted iyiy-

di: Onu görmeye can atıyordum. Bütünüyle değişmişti Allie'nin anlattığına göre; Ted yaşamını bulabilmek için onu yitirmişti. Ted, babamın zaferiydi; babamın gerçek anlamda özgürlüğe kavuşturduklarındandı.

Kucağında teyple oturduğu o gün babam cinlerini defedeli beri Ted Enişte tek bir şey bile yapmamıştı. Artık Ted saat on birden önce kalkmıyor, banyosunu yapmıyor, barların açıldığı o saate kadar gazetesini okuyordu. Öğleden sonraları ya uzun yürüyüşlere çıkıyor ya da Güney Londra'da meditasyon derslerine gidiyordu. Geceleri ağzını açmıyordu –konuşmamaya yeminli gibiydi–, haftada bir gün de oruç tutuyordu. Mutluydu, yani daha mutluydu galiba, tabii yaşamda hiçbir şeyden pek tat almadığını saymazsak. Ama en azından bunun farkındaydı ve icabına bakabilirdi. Babam ona bu konunun 'üstüne gitmesini' söylemişti. Babam Ted'e anlamı bulmamın yıllar alabileceğini de söylemişti, o zamana kadar içinde bulunduğu ânı yaşayacaktı, göğün, ağaçların, çiçeklerin, güzel yiyeceklerin tadını çıkaracak, canı bir şey yapmak istediğinde de Eva'nın evindeki bir-iki parçayı –babamın başucu lambasını, teybini filan– tamir edecekti. Ted kendini avutmak için balığa çıkabileceğini söylemişti. Mancınık etkisi yaratacak her şey onu yeniden yörüngeye sokabilirdi. "Kendimi," diyordu Ted, "bir hamağa uzanmış sallanırken, yalnızca sallanırken görüyorum."

Ted'in bu hamak hikâyeleri, babamın deyimiyle Ted-Budizmi'ni buluşu, Jean Teyze'yi öfkelendiriyordu. Sallandığı hamağı kesivermek geliyordu içinden. "Öldürebilir Ted'i," dedi annem eğlenerek. Ted'le Jean arasındaki çatışma yaşamının tek eğlencesi olmuş gibiydi, suçlamak mümkün müydü onu? Jean sinirleniyor, tartışma çıkarıyor, hatta Ted'i çalıştığı o eski mutsuz günlere döndürmek için yumuşaklığı bile deniyordu. Çünkü şu an hiçbir gelirleri yoktu. Ted hep 'emrimde on kişi çalışıyor' diye böbürlenirdi, şimdiyse kimse yoktu. Emrinde hava cıvadan ve iflasın uçurumundan başka bir şey kalmamıştı. Ama Ted gülümseyerek, "Bu mutlu olmak için son şansım. Elimden kaçıramam bunu, Jeanie," demekle yetiniyordu. Jean Teyze yarasına dokunmak için bir keresinde Tory'ci genç âşığının saymakla bitmez hünerlerini anlatacak kadar ileri gitmişti, ama Ted de altta kalmayıp (konuşmama-

ya yemin ettiği günlerden birinde), "Sonunda çocuğun aklı başına geldi ki seni bıraktı," demişti.

Eve gittiğimde Ted barlarda çalınan bir şarkıyı mırıldanıyordu, beni apar topar bir odaya sokup en ilgisini çeken konuyu açtı: babam. "Baban nasıl bakalım?" dedi duyulabilir bir fısıltıyla. "Mutlu mu?" diye devam etti rüyada gibi, Homeros'un öykülerindeki birini soruyordu sanki. "Nasıl da havalanıp o sosyete kadınıyla kaçtı. Aklım almadı. Ama suçlamıyorum onu. İmreniyorum! Hepimiz yapmak isterdik bunu, değil mi? Öylece kaç git. Kim yapabiliyor ki? Kimse –baban hariç–. Onu görmeyi isterim aslında. Bunları iyice konuşurduk. Ama bu evde onu görmem yasalara aykırı. Ondan söz etmeye bile olanak yok." Jean Teyze oturma odasından çıkıp hole gelirken Ted parmağını dudaklarına bastırdı. "Bir şey söyleme sakın." "Ne konuda, enişte?" "Herhangi bir lanet olası konuda!"

Jean Teyze bugün bile yüksek topukları, lacivert elbisesi ve göğsüne iliştirdiği suya dalan balık biçimindeki elmas broşuyla çakı gibi ve harika görünüyordu. Tırnakları kusursuz ufacık istiridyeler gibiydi. Sanki taze boyanmış gibi pırıl pırıl parlıyordu; insan ona dokunursa bir yeri dağılacak diye korkuyordu. Odada kırmızıya boyanmamış bir tek kişi kalmayana dek dudaklarıyla yanaklara, kadehlere, sigaralara, peçetelere, bisküvilere, içki karıştırma çubuklarına iz bıraktığı kokteyl partilerden birine gidiyor gibi görünüyordu. Ama yarı ölgün bu evde artık parti verilmiyordu; biri zor günler geçirmiş, biri kalbi kırık iki kişinin yaşadığı eski bir evdi burası. Jean güçlüydü, içkiyi seviyordu; daha çok uzun zaman yetecek enerjisi vardı. Ama her şey böyle sürerken, bir gün en sevdiği şeylerden geçici olarak mahrum kalmadığını, yaşam boyu hapse mahkûm edildiğini fark edince ne olacaktı peki?

"Sen misin gerçekten?" dedi Jean Teyze.

"Eh, benim galiba, evet."

"Nerelerdeydin?"

"Okulda. Onun için başka yerlerde kalıyorum. Okula yakın oturmak için."

"Kuşkum yok zaten. Kimi kandırıyorsun sen, Karim?"

"Allie evde mi?"

Başını çevirdi. "Allie akıllı bir çocuk, gerçi biraz fazla süslü giyiniyor ya!"

"Evet, o hep öyle farklı olmaya çalışır."

"Günde üç kez kıyafet değiştiriyor. Kızlar gibi yani."

"Hem de tam kız gibi."

"Galiba kaşlarını da alıyor," dedi sert bir sesle.

"Ne yapsın, çok kıllı Jean Teyze. Onun için ona okulda Hindistancevizi diyorlar ya."

"Erkekler kıllı olur, Karim. Kıl gerçek erkeklerin ayrılmaz bir parçasıdır."

"Son zamanlarda az dedektiflik yapmadın, ha, Jean Teyze? Polis teşkilatına yazılmayı düşünmüyor musun?" Bunları yukarıya çıkarken söyledim. Zavallı Allie'cik, dedim içimden.

Allie'yi hiç dert edinmemişimdir kendime, çoğu zaman bir erkek kardeşim olduğunu bile unutmuşumdur. Çok iyi tanımıyordum onu, çok uslu olduğu, orada burada benimle ilgili hikâyeler anlattığı için de pek yüz vermiyordum. Aile üyeleri neler yaptığımı öğrenmesinler diye ondan uzak duruyordum. Ama ilk kez varlığına seviniyordum, hem anneme arkadaşlık ettiği hem de Jean Teyze'nin sinirine dokunduğu için.

Zaten ben öyle çok bağlanan bir insan filan değilim, piçin tekiyim aslında; hiçbir şey umurumda değil, annemi görmek için şu merdivenleri çıkmaktan da nefret ediyorum aslında, hele Jean Teyze aşağıda durmuş her adımımı izlerken. Belki de yapacak başka bir işi yoktur.

"Burada olsaydın," dedi, "bu küstahlığın yüzünden şaplağı yemiştin."

"Ne küstahlığı?"

"İçine işlemiş o küstahlık damarı. Her yerine."

"Susar mısın lütfen!" dedim.

"Karim!" Neredeyse kendi öfkesinde boğulacaktı. "Karim!"

"Kaybol hemen, Jean Teyze," dedim.

"Budist piçi seni," dedi o da. "Budistler, hepinizin canı cehenneme."

Annemin yanına girdim. Jean Teyze'nin hâlâ bana bağırdığını duyuyordum ama söylediklerinden hiçbir şey anlayamıyordum.

Annemin pembe sabahlığına sarınmış, saçları taranmamış bir halde uzandığı Jean Teyze'nin arka odasının bir duvarı, boydan boya aynalı bir dolapla kaplıydı, içinde hâlâ parfümü üzerinde, eski ama parıl parıl gece elbiseleri sıralıydı.

Yatağın yanında Ted'in golf takımları, birkaç çift tozlu golf ayakkabısı duruyordu. Hiçbir yer açmamışlardı anneme. Allie bana telefonda Ted'in her giriş çıkışta, "Hadi, Marge, gel biraz tereyağlı ekmekle balık yiyelim," diyerek nasıl onu beslemeye çalıştığını anlatmıştı. Ama sonunda hep kendi başına yemek zorunda kalmıştı.

Annemi öpmekte kararsız kaldım, zayıflığı, mutsuzluğu bana da geçer diye korkuyordum. Tabii benim yaşam gücümün, ruhumun onu harekete geçirmesi gibi bir olasılığı aklımdan bile geçirmiyordum.

Bir süre öylece fazla konuşmadan oturduk, derken ben Changez'nin 'maceralarını' anlatmaya başladım, yer yatağını, karısına âşık olan adamın o görülmeye değer halini anlattım. Ama çok geçmeden annemin ilgisi dağıldı. Eğer başkalarının mutsuzlukları da neşelendirmeyecekse onu başka hiçbir şey işe yaramazdı. Zihni cama dönmüştü, bütün yaşamı kayıp rotasından çıkmıştı. Resmimi çizmesini istedim.

"Hayır, Karim, bugün olmaz," dedi iç geçirerek.

Israrla üzerine gittim: "Resmimi çiz, çiz, çiz lütfen anne!" Sövüp saydım ona. Çok kızgındım, çok. Kendini böyle bir ruh haline kaptırıp gitmesini hiç istemiyordum, kendini dünyadan köşe bucak saklayarak yaşamasını istemiyordum. Annem için yaşam aslında tam bir Cehennem'di. İnsan kör oluyor, tecavüze uğruyor, doğum günleri unutuluyor, Nixon seçiliyor, kocası Beckenhamlı bir sarışınla kaçıyor, sonra yaşlanıyor, yürüyemez olup ölüyordu. Burada, dünyada hiç iyi bir şey olmuyordu yani. Tabii bu düşünce biçimi herkesi kayıtsızlığa sürüklerken annemde kendine acıma duygusu yaratıyordu. Sonunda beni çizmeye karar verdi, şaşırmıştım, eli kâğıt üzerinde bir kez daha uçar gibi gezindi, sonunda gözleri biraz ilgiyle parlar gibi oldu. Olabildiğince kıpırtısız oturdum. Bir gayret yataktan çıkıp banyoya giderken bana çizdiklerine bakmamamı söyledi, ben de bakma fırsatı bulmuş oldum tabii.

Sonunda geri gelip yeniden başlarken inilder gibi, "Kıpırdamadan otur," dedi."Gözlerini iyi çizemiyorum."

Nasıl anlatabilirdim ona? Belki de hiçbir şey söylememeliydim. Ama ben bir rasyonalisttim.

"Anne," dedim. "Baktığın benim, büyük oğlun, Karim. Ama bu resim –çok güzel bir resimdi gerçekten, fazla kıllı de-

ğildi– babamın resmi, değil mi? Bu onun koca burnu, köşeli çenesi. Gözlerinin altındaki torbalar onun torbaları, benim değil. Anne, bu hiç de benim yüzüme benzemiyor."

"Bak, Karim, babalarla oğlanlar birbirlerine benzeyebilirler, değil mi? " Bana çok anlamlı bir bakış fırlattı. "İkiniz de terk etmediniz mi zaten beni?"

"Ben seni terk etmedim," dedim. "Her ihtiyaç duyduğunda yanındayım. Yalnızca, okulum var, o kadar."

"Biliyorum ne okuduğunu." Ailemin benden ve yaptığım işlerden sürekli dalga geçerek söz etmesi de ayrı bir komiklikti. "Ben bir başımayım işte. Kimse sevmiyor beni," dedi.

"Hayır, seviyorlar."

"Hayır, kimse yardım etmiyor bana. Kimse bana yardımcı olmaya çalışmıyor."

"Anne, ben seni seviyorum," dedim. "Her zaman belli edemesem de öyle."

"Hayır," dedi.

Onu öpüp sarıldım, kimseye veda etmeden evden sıvışmaya çalıştım. Merdivenlerden süzülerek indim, dışarıdaydım işte, Ted evin yan tarafından fırlayıp kolumdan kavradığında başarıyla ön kapıya varmak üzereydim. Herhalde pusuya yatmış beni bekliyordu.

"Babana yaptıklarından dolayı hepimizin onu takdir ettiğini söyle. Bana öyle büyük bir faydası oldu ki!"

"Tamam, söylerim," dedim uzaklaşırken.

"Unutma ama."

"Tamam, tamam."

Güney Londra'ya, Jamila'nın evine neredeyse koşarak döndüm. Kendime bir demlik nane çayı hazırlayıp oturma odasındaki masaya sessizce oturdum. Kafamın içi kazan gibiydi. Jamila'yı izleyerek zihnimi dağıtmaya çalıştım. Her zamanki gibi masasının başındaydı, başucundaki uyduruk okuma ışığı yüzünü aydınlatıyordu. Kütüphaneden aldığı bir yığın kitabın üzerinde bir kavanozda mor yabançiçekleri ve okaliptüs duruyordu. İnsan hayran olduğu insanları düşünürken genellikle bazı anları seçer –öğleden sonraları, haftaların tümünü belki de– en müthiş oldukları anları, gençlik, zekâ ve dengenin en kusursuz bileşimini yani. Jamila orada mırıltıyla kitabını okuyarak, kendinden geçmiş otururken Changez'nin gözleri de ona dikiliydi, Changez yatağına uzanmıştı,

yatağın çevresinde üzerleri tozlanmış bir halde 'klasikler'i, kriket dergileri sıralıydı, yanı başında da yarısı yenmiş bisküvi paketleri duruyordu, bunu Jamila'nın kendini en fazla bulduğu an olduğunu hissettim. Ben de annemi, onun için ne yapabileceğimizi düşünmekten kurtulduğuma sevinerek bir hayranın sevdiği oyuncuyu, bir âşığın sevgilisini seyrettiği gibi karşısına geçip oturabilirdim. İnsan kimse için bir şey yapamaz ki!

Changez çayımı bitirmemi bekledi; endişem biraz dağıldı. Sonra bana baktı.

"Tamam mı?" dedi.

"Ne tamam mı?"

Changez kolunun altında beş tane futbol topuyla yürümeye çalışan biri gibi yer yatağından sürünerek çıktı. "Hadi gel." Beni ufak mutfağa doğru çekiştirdi.

"Dinle, Karim," dedi fısıltıyla. "Bugün öğleden sonra dışarı çıkmam gerek."

"Öyle mi?"

"Evet."

İri yüz hatlarına abartılı bir ifade vermeye çalışıyordu. Yaptığı her şey keyiflendiriyordu beni. Onu kızdırmak kadar kolay eğlence yoktu. "Çık o zaman," dedim. "Seni tutacak muhafız yok herhalde etrafta?"

"Şşş. Arkadaşım Shinko'yla çıkıyorum," dedi gizlice. "Beni Londra Kulesi'ne götürecek. Yeni pozisyonlar okudum, *jaar*. Çok çılgın şeyler, kadın dizlerinin üzerinde duruyor. Erkek arkada. Sen burada kalıp Jamila'yı oyala."

"Jamila'yı oyalamak mı?" dedim gülerek. "Baloncuk, senin burada olup olmaman onun umurunda bile değil ki. Nerede olduğuna aldırış ettiği yok."

"Ne?"

"Neden etsin ki, Changez?"

"Tamam, tamam," dedi savunma durumuna geçip gerilerken. "Anladım."

Onu iğnelemeyi sürdürdüm: "Duruşlar dedik de, Changez, Anwar da geçenlerde senin sağlık durumunu soruyordu." Changez'nin yüzünü ânında korku ve dehşet kapladı. Görmeye değerdi. Bu konudan pek hoşlanmıyordu. "Ödün bokuna karıştı ha, Changez."

"O kayınpederim olacak ibne yüzünden bütün gün ereksiyonum kaçacak," dedi. "Ben hemen sıvışayım."

Ama onu bacaklarından yakalayıp devam ettim: "Bana yana yakıla seni sormasından bıktım. Bu işe bir çare bul artık."

"O orospu çocuğu beni ne sanıyor, hizmetçisi mi? Ben bakkal değilim. İş konusunda hiç de iyi sayılmam, *jaar*, hem de hiç. Ben entelektüel biriyim, buralara gece gündüz kölelik etmeye gelen üstü başı pis cahil göçmenlerden değilim. Ona bunu hatırlatsan iyi olacak."

"Tamam, söylerim. Ama seni uyarıyorum, babana ve erkek kardeşine yazıp senin nasıl koca kıçını kaldıramayan bir tembel olduğunu anlatacak, Changez. Sana bunu bildiğim için söylüyorum, çünkü bunları bana yazdırdı."

Kolumdan tuttu. Tehlikeyi duyunca yüz hatları gerilmişti. "Tanrı aşkına, sakın ha! Lütfen becerebilirsen o mektubu yürüt. Lütfen."

"Elimden geleni yaparım Changez, çünkü seni kardeşim gibi seviyorum."

"Ben de seni!" dedi sevgiyle.

Hava sıcaktı, yanımda Jamila'yla yatakta çıplak yatıyordum. Evin bütün pencerelerini açmıştım, içeriye havayla birlikte araba egzozlarından çıkan dumanlar, sokaktaki işsiz güçsüzlerin gürültülü tartışmaları doluyordu. Jamila ona dokunmamı istedi, ben de vazelinle bacaklarının arasını ovuşturdum, 'daha güçlü', 'daha fazla, lütfen' ve 'evet ama öyle dişini fırçalar gibi değil, sevişiyoruz burada herhalde', gibi bütün isteklerine uydum.

Burnumla kulağını gıdıklarken sordum: "Changez hiç umurunda değil mi yani?"

Böyle bir sorunun aklıma gelmesi onu şaşırtmıştı. "Changez tatlı biri gerçekten de, kitap okurken keyifle hırıldaması, çaylak çaylak çevremde dolanıp biraz daha keema ister misin, diye soruşu. Onunla evlenmeye mecbur kaldım, yanımda istemiyorum yoksa. Neden umurumda olması gerektiğini de anlayamıyorum. "

"Peki ya seni seviyorsa, Jammie?"

Doğrulup oturarak bana baktı. Ellerini uzatıp tutkuyla, "Karim, bu dünyada yakınlık, ilgi bekleyen o kadar çok insan var ki," dedi, "ezilmiş insanlar, bu ırkçı ülkede yaşayan soydaşlarımız gibi. İşte onlara yakınlık duyuyorum, kocama değil. Hatta bazen sinirime bile gidiyor. Ateş Yutan Hokkabaz gibi, adam bu dünyada yaşamıyor sanki! Acınacak bir durumda!"

Ama ben gevşesin diye karnını, göğüslerini o bayıldığı küçücük öpüşlere boğarken, her yanını ısırıp emerken o hâlâ Changez'den söz ediyordu: "Asalağın, cinsel yönden yetersiz adamın teki işte. Onu düşünecek olsam bir tek bu geliyor aklıma," dedi.

"Cinsel yönden yetersiz mi dedin? Ama o da şimdi tam bu iş için çıktı. Her zaman gittiği hayat kadınının yanına! Adı Shinko."

"Hayır, olamaz! Doğru mu bu?"

"Elbette."

"Anlatsana, hadi anlat!"

Ona Changez'nin aziz ustası, Harold Robbins'ten, Shinko'dan, pozisyonlardan söz ettim. Bunun üzerine biz de heveslenip bir sürü pozisyon denedik, hiç kuşkusuz Changez'yle Shinko da o an aynını yapıyorlardı. Sonra birbirimize sarılmışken, "Peki ya sen, Karim? Sen de mutsuzsun, değil mi?" diye sordu.

Mutsuzdum, doğruydu. Aklım annemin babam başka bir kadına kaçtı diye kendini mahvedip her gün o yatakta öylece yattığına takılıyken başka türlü olmam mümkün müydü? Kendini toplayabilecek miydi? Harika özellikleri vardı annemin, çekiciydi, her haliyle inceydi, acaba bir başkası onun bu özelliklerini fark ederek incitmeden yaklaşabilecek miydi ona?

Sonra Jammie, "Okulu bıraktığına göre şimdi hayatına nasıl bir yön vereceksin?" diye sordu.

"Ne? Ama ben okulu bırakmadım ki. Yalnızca derslere çok sık girmiyorum. Bu konuyu bırakalım şimdi, sinirimi bozuyor. Sen ne yapacaksın peki?"

Birden canlandı. "Ah, ben mi? Her ne kadar öyle görünse de ben boşta gezmiyorum ki. Bir şeylere hazırlanıyorum aslında. Yalnızca şu an bunun ne olduğunu bilmiyorum. Bazı

şeyleri bilmem gerektiğini, bunların bir gün dünyayı anlamada çok işime yarayacağını hissediyorum."

Yeniden seviştik, yorulmuş gibiydik, çünkü uyandığımda en az iki saat geçmişti. Titriyordum. Jamila da alt tarafına bir çarşaf örtüp hemen uykuya dalmıştı. Bir pus içinde yere düşen battaniyeyi almak için yataktan sürünerek çıkmıştım ki oturma odasına gitti gözüm, karanlıkta Changez'yi seçtim, yer yatağına uzanmış beni izliyordu. Bakışları ifadesizdi; ciddi de denebilirdi, daha çok da bomboş. Uzun zamandır orada karnının üzerinde yatıyor gibi bir hali vardı. Yatak odasının kapısını kapatıp Jamila'yı uyandırarak aceleyle giyindim. Böyle bir durumda ne yapacağımı sık sık düşünürdüm, ama kolaydı işte. Arkadaşıma bakmadan karı kocayı baş başa bırakarak, herkese, Changez'ye, anneme, babama ve kendime ihanet ettiğimi düşünerek evden şimşek hızıyla çıktım.

8. Bölüm

"Hiçbir şey yaptığın yok," dedi babam. "Serserinin tekisin sen. Kendini avareliğe kaptırıp mahvettiğinin farkında mısın? Kalbim dayanmıyor buna."

"Bana bağırma, buna dayanamıyorum."

"O kalın kafana bunları sokmak için mecburum, oğlum. O sınavların hepsinden kalmayı nasıl becerdin? Tek tek her birinden nasıl kalır insan onların?"

"Kolay oldu. Hiçbirine girmiyorsun olup bitiyor."

"Öyle mi yaptın yani sen?"

"Evet."

"Ama, neden Karim, evden o lanet sınavlara gidiyormuş gibi çıkarak beni kandırdın. Sana duyduğum güvenle dopdolu çıktın evden. Şimdi anladım neden öyle göründüğünü," dedi acı içinde. "Nasıl yapabildin bunu?"

"Çünkü ruh halim ders çalışmaya uygun değil. Olup bitenler çok karıştırıyor aklımı. Senin annemi terk edişin filan. Çok önemli bir şey bu. Yaşamımı etkiliyor."

"Kendi yaşamını mahvettiğin için beni suçlama," dedi. Ama gözleri yaşla doluydu. "Neden? Neden? Neden? Sen karışma buna, Eva," dedi Eva bağırmalarımızı duyup odaya girince. "Bu çocuk bütünüyle bitirip atmış kendini. Ne yapacaksın o zaman, ha?"

"Düşünmek istiyorum."

"Düşün o zaman, aptal herif! Beynin yok ki, nerenle düşüneceksin?"

Böyle olacağını biliyordum; hazırdım yani buna. Ama bu aşağılayıcı tavır bütün gücümü, elimdeki her şeyi savurup atan bir tayfun etkisi yaratmıştı. Kendimi daha önce hiç bu kadar aşağılanmış hissetmemiştim. Sonrasında babam be-

nimle hiç konuşmadı. Artık Changez'yle karşılaşma korkusu yüzünden Jamila'nın evinde de kalamıyordum. Yani babamı her gün görmek ve beni yerin dibine batırmasına katlanmak zorundaydım. Her şeyi neden bu kadar üstüne alındığını bilmiyordum. Neden bu kadar takıyordu ki aklını? Sanki ortak bir yaşamımız varmış gibi davranıyordu. Ben ikinci parçasıydım o yaşamın, onun bir uzantısıydım ama ona teşekkür edeceğime her yanını boka bulamıştım.

Eva'nın evinde bir gün kapıyı açıp da karşımda yeşil tulumu, iş çantası ve kesik içindeki suratını kaplayan bir gülüşle Ted Enişte'yi görünce hem çok sevindim hem de şaşırdım. Hole girip duvarlara ve tavana işinin ustası bir tavırla bakmaya başladı. Eva geldi, sanki uzaklardan sürgünden dönen bir ressam gibi, mesela Afrika'dan dönen Rimbaud gibi, karşıladı onu. Ellerini sıktı, göz göze bakıştılar.

Eva, Ted'in nasıl umut veren bir şair olduğunu babamdan duyduğundan söz etmişti. Yaşamını nasıl değiştirip o işi sürdürmediğinden, yeteneğini boşa harcadığından. Bu Eva'yı etkilemişti, hep birlikte bir akşam yemeğine gitmişlerdi onun ayarlamasıyla. Sonra da King's Road'daki Caz Kulübü'ne –Ted Enişte daha önce hiç kara renkli duvar görmemişti–. Eva babama hınzırca, "Artık Londra'ya taşınma zamanı geldi, değil mi?" demişti.

"Ben Beckenham'ın sessiz sakin oluşunu seviyorum, kimse keyfimizi kaçırmıyor," dedi babam; bu konunun böylece kapandığını sanmıştı, konuştuğu annem olsa kapanıp giderdi de zaten.

Ama işler ilerlemişti. Eva caz parçaları arasında Ted'e bir teklifte bulunmuştu: Gel, evimi güzelleştir, Ted, bir yandan da swing plakları çalar, margarita içeriz. İş yapar gibi hissetmezsin yani kendini. Ted Eva'yla ve babamla çalışma fırsatının üstüne atlamıştı, biraz burnunu sokmayı sevdiğinden –özgürlüğün babama iyi gelip gelmediğini ve Ted'e nasıl geleceğini görmek için– biraz da iş yapma hevesi geri gelsin diye. Ama daha bu haberi Jean Teyze'ye açması gerekiyordu. Bu da işin zor bölümüydü.

Jean Teyze tam karışıklığın içine düşmüştü. İş vardı, parası ödenecek bir iş, haftalar sürecek, Ted de yapmaya can atıyordu. Başlamaya hazırdı, tek sorun işverenin Jean'in düşmanı, korkunç, erkek avcısı, eksik bir kadın oluşuydu. Biz

nefesimizi tutup beklerken Jean Teyze bu konuyu bir gün kadar düşündü. Sonunda hiçbirimizin anneme söylememesi ve Ted'in her gün kendisine babamla Eva'nın ilişkisi konusunda ayrıntılı bir rapor vermesi koşuluyla işi yapmasına izin vererek sorunu çözdü. Bu koşulları kabul ettik, Ted'in Jean'e anlatabileceği şehvet öykülerini düşünmeye çalıştık.

Eva ne istediğini biliyordu: Bütün evi değiştirmek istiyordu, her bir karesini, çevresinde enerjik, çalışkan insanlar istiyordu. Hemen işe giriştik. Neyse ki artık zeki çocuk numaraları yapmama gerek kalmamıştı, gizemli bir yardımcı işçiydim artık. Taşıma, yükleme ve yıkma işlerini yapıyordum, Eva'ysa düşünme işini. Ted onun her söylediğini aynen yapıyordu. Babam ustalıkla inşaat işinin bütün pisliklerinden sıyrılıyordu, bir kere bize bir Arap küfrü de savurdu: "Hepinizi inşaatçılar götürür inşallah." Ted bunu babamın hoşuna gideceğini sandığı bir anlaşılmazlıkla yanıtladı: "Haroon, ben keyfi daha havada yakalıyorum bak," dedi, balyozu duvara indirirken.

Üçümüz birlikte harika bir biçimde şevkle, eğlenerek çalışıyorduk. Eva kendini iyice kaptırmıştı: Bir karar vermesi gerektiğinde yukarıya çekiliyor, limonluğun biçimi ya da mutfağın boyutları konusunda istiareye yatıp Ted'le beni uzun uzun bekletiyordu. İzlenecek yollar onun bilinçaltından çıkıyordu. Bu durum okuduğum bir kitaptakinden, Edmund Gosse'un *Father and Son*'ından hiç de farklı değildi aslında, orada da baba önemli bir karar öncesinde dua ediyor, Tanrı'nın emirlerini bekliyordu.

Eva öğle yemeğinden önce bizi bahçede serbest bıraktı, vücudumuzu büküp esnettik, dimdik oturduk, salatamızı ve meyvemizi yemeden önce burun deliği yerine başka yerlerden nefes denedik. Ted hepsini çok büyük ve çocukça bir coşkuyla yapıyordu. Sanki onu düşünerek tasarlanmışa benzeyen kobra pozisyonunu aldı. Benim tersime o aptal durumuna düşmekten hoşlanıyordu, yeni ve açık biri olacak sanıyordu hemen. Eva bizi eğlendirse de aslında cadı bir patrondu. Onu sevdiğimiz için yanında çalışıyorduk ama onun tembelliğe hiç tahammülü yoktu; kusursuzu istiyordu, zevkliydi de, en iyi malzeme kullanılsın diyordu, oysa taşrada alışıldık bir şey değildi bu, buralarda genellikle Victoria ve Edward stili

evler yıkılıp dümdüz edilir, içleri sunta ve formikayla doldurulurdu.

Sonunda ev beyaza boyandı, bütün odaları. "Ev dediğin beyaz olmalı," diye düşüncesini belirtti Eva. Yerler cilalı siyah ahşap, panjurlar yeşildi. Ağır kara dövme demir şömineler yeniden yerlerine takılmıştı, Ted illet oluyordu tabii buna, ne de olsa bütün yaşamı annem gibi kadınlar sabahları buz gibi havada kalkıp dizlerinin üzerine çömelerek ateş yakmak zorunda kalmasınlar diye şömine yıkmakla geçmişti.

Her günün sonunda Jean Teyze, Ted Enişte'nin çayını kafasına vurur gibi masaya koyup –yanında da etli bir yemek ya da soslu biftekle sert bir içki alıp (daha vejetaryen olacak cesareti bulamamıştı)– karşısına geçiyor, Eva'yla babamı anlatmasını istiyordu.

"Peki dün gece ona ne anlattın Ted Enişte?" dedim ertesi gün çalışırken. Anlatacak ne vardı ki? Ted'in Eva'yla babamın katıksız mutluluğunu ya da nasıl her an birbirlerinin ev giysilerinin altını çekiştirerek indirdiklerini, kim kovaya on atışta en fazla çubuk şeker sokacak oyunlarını anlatacak değildi herhalde.

Belki de daha ayrıntıya giriyor ve her sabah işe geldiğinde gördüklerini anlatıyordu, Eva mavi ipek pijaması, kırmızı sabahlığıyla bağırıp kahkaha atarak bana kahvaltı için emirler yağdırıyor, gazetelerden yüksek sesle bir şeyler okuyordu. Eskiden annemle babam yalnız *Daily Mirror* alırlardı, hepsi o. Eva her gün evi beş gazete, üç dergiyle doldurup, *Vogue*'a, *New Statesman*'a, *Daily Express*'e göz gezdirdikten sonra hepsini yatağın yanındaki çöpe atmaya bayılıyordu. Belki Ted Jean'e Eva çalışmaktan yorulunca dördümüzün nasıl yürüyüşler yaptığını da anlatıyordu; Eva'nın ayağı incinince taksi çağırdığımız günü de; babam, Ted ve benim için Roma'nın çöküşü gibi olmuştu bu. Güney Londra'yı iki saat turlamıştık, Eva Guinness içip, Old Kent Road'dan geçerken pencereden sarkıp neşeyle bağırmış, Dr. Lal'in meşhur muayenehanesinde, annemle babamın tanışıp âşık olduğu âşıklar diskosunda durmuştuk. Ama Ted'in bütün bu keyifli, güzel anlardan söz ettiğini sanmıyordum. Jean'in hoşuna gitmezdi bunları duymak. İşine de yaramazdı zaten.

Ted'le ben bu taze aşkın gizli heyecanlarını yakından inceleyecek kadar da yanlarında kalmıyorduk zaten, özellikle

babamla Eva'nın Londra'nın merkezinde nehir kıyısında geçirdiği, tiyatroya ilginç oyunlar izlemeye, sinemaya Alman filmleri görmeye ya da Markist konuşmaları dinlemeye, sosyete partilerine katılmaya gittikleri onca gece. Eva'nın eski arkadaşı Shadwell tiyatro yönetmeni olarak ünlenmeye başlıyordu, Royal Shakespeare Company'de asistan olarak çalışıyordu, Beckett atölyeleri düzenliyor, Artaud'nun ve adı duyulmamış yeni yazarların oyunlarını sahneye koyuyordu. Eva bu oyunlardan birinin kostümlerini tasarlayıp hazırlayarak Shadwell'e yardım ediyordu. Bayılıyordu bu işe, böylece o, babam ve Shadwell birlikte her türden (oldukça) önemli insanla yemeklere, partilere gidebiliyorlardı; bizim taşrada gördüğümüz türden insanlar değildi bunlar, gerçek insanlardı, yalnızca konuşmakla kalmayıp gerçekten yazan, oyun yöneten insanlar. Eva daha da fazla girmek istiyordu bu işe; aralarından kalburüstü olanlarla mobilyalardan, ev dekorasyonundan konuşuyordu; hep de şehir dışında yeni bir yer alıyordu bu insanlar, o da kendini satma fırsatı buluyordu tabii.

Geceleri Londra'ya giderken ne kadar şık ve ışıltılı görünüyorlardı, babam takım elbiseli, Eva şallar, şapkalar, pahalı ayakkabılar, çantalarla. Mutlulukları göz alıyordu. Ben de boş evde geziniyor, annemi arayıp biraz çene çalıyor; bazen de Charlie'nin çatı katında yere uzanıp acaba ne yapıyor şu an, nasıl eğleniyordur kimbilir diye düşünüyordum. Babamla Eva geç geliyorlardı, kalkıp giysilerini çıkarışlarını izliyor, en son bir oyun, romanla ya da seks skandalıyla ilgili kim kime ne demiş onu dinliyordum. Eva yatakta şampanya içip televizyon seyrediyordu, buna çok şaşırıyordum, haftada en az bir kez de Londra'ya yerleşmemize kesin kararlı olduğunu söylüyordu. Babam oyunu anlatıyor, yazarın Çehov'un eline nasıl su dökemeyeceğinden söz ediyordu. Çehov babamın gelmiş geçmiş en sevdiği yazardı, hep Çehov'un oyunlarıyla öykülerinin kendisine Hindistan'ı anımsattığını söylerdi. Neden sonra bununla, yazarın kişilerinin işe yaramazlığının, tembelliğinin, özlemlerinin çocukluğumdan hatırladığım büyüklere ne kadar benzediğini söylemek istediğini anladım.

Ama Jean'le Ted'in enine boyuna çekiştirebilecekleri konu paraydı. Benim bile canımı sıkmaya başlamıştı. Evde para konusunda anamız ağlıyordu. Kıtlık varmış gibi yaşayan annemin tersine, Eva canının her istediğini alıyordu. Bir dükkâna girip de gözü bir şeye takıldıysa –Matisse tabloları-

nın albümü, bir plak, Yin ve Yang küpeleri, Çin şapkası– ânında alıyordu. Bizim para konusunda çektiğimiz sıkıntı ve suçluluktan onda eser yoktu. "Hak ediyorum," diyordu hep. "Kocamla yaşarken mutsuzdum, bir daha mutsuz olmak istemiyorum." Onu hiçbir şey durduramıyordu. Bir gün beraber resim yaparken ona bu hovardalığından söz edince hemen, "Paramız biterse ben bir yerden bulurum," deyip susturdu beni.

"Nereden peki, Eva?"

"Galiba farkında değilsin, Karim, dünya para kaynıyor! Ülkenin her yanından akıyor para, görmüyor musun?"

"Evet, görüyorum, Eva, ama hiçbiri bizim evin üstünden akmıyor."

"İhtiyacımız olursa birazını buraya akıtırım."

"Haklı," dedi babam da yargıç havalarında, sonradan yanına gidip Eva'nın bu sözlerini anlatıp aklından nasıl zoru olduğunu göstermeye çalıştığımda. "İnsanın paraları oluk oluk üzerine çekebilmesi için aklının dingilini sağlam tutması gerek."

Tabii bu sözler onun maaşını mıknatıs gibi kendine çekmek dışında aklının dingilini sağlam tutmakla hiç işi olmamış birinin ağzına fazlaydı; Anwar bu paraya hep 'kazanılmamış kazanç' derdi. Ama babamın şu an üzerinde coşkuyla dans ettiği güven halısını yere yayan aşk ve Eva'ydı. Benim kendimi tutucu hissetmeme neden oluyorlardı.

Babam evde haftada bir Taoculuk ve meditasyon üzerine guruluk seanslarına başlamıştı, önceden olduğu gibi yani, ama bu kez Eva'nın ısrarıyla gelenler para ödüyorlardı. Babamın ağzının içine bakan dürüst, genç bir izleyici takımı vardı –öğrenciler, psikologlar, hemşireler, müzisyenler– hayranlardı ona, bazıları telefon edip gece geç saatte telaşla geliyorlardı, onun ilgiyle dinlemesi tiryakilik yaratmıştı bunlarda. Grubuna katılmak için bekleyenlerin bir listesi vardı. Bu toplantılar için ben odayı elektrik süpürgesiyle süpürüyor, tütsüleri yakıyor, misafirleri başgarson gibi karşılayıp onlara Hint tatlıları ikram ediyordum. Eva babamın da sunuşunu çeşitlendirmesi gerektiğini söylüyordu ısrarla; onu sabah işe gitmeden önce kütüphaneden aldığı zor kitapları okumaya zorluyor, kahvaltıda bir zamanlar herhalde Charlie'ye de teknik resim ödevini yapıp yapmadığını kontrol ederken kullan-

dığı ses tonuyla soruyordu: "Peki bu sabah neler öğrendin bakalım?"

Eva'nın yerel gazetede bir tanıdığı vardı, Charlie'yi *Bromley and Kentish Times*'ın birinci sayfasına çıkaran yardımsever adamdı bu, babamla da röportaj yaptı. Babamın yaldızlı bir yastık üzerinde kırmızı yeleği ve Hint pijamalarıyla otururken resmini çekti. İşe giderken rastladığı insanlar bu ani ünden etkilendiler tabii, babam bana keyifle 2 numaralı platformda onu nasıl birbirlerine gösterdiklerini anlattı. Hayatta bir başarı yüzünden tanınmak babamı inanılmaz derecede etkiliyordu; Eva'dan önce kendini başarısız biri gibi görmeye, yaşamını bir hayal kırıklığı saymaya başlamıştı. Ama işte, karısını ve çocuklarını terk eden düzeysiz, tembel bir Hintli olarak görülüyordu, birlikte çalıştığı insanlar dışlıyorlardı onu, arkasından ya da yüzüne baka baka dalga geçiyorlardı. Gazetedeki resimde ağzına bir konuşma balonu yapıp şöyle yazmışlardı: "Yaşamın karanlık gizi kara bir şarlatan tarafından çözüldü –tabii vatandaşın parası karşılığında–." Babam işini bırakmayı düşünüyordu. Eva canı ne isterse yapmasını söylüyordu ona; ikisine de bakardı o nasılsa, aşk açısından demek istiyordu herhalde.

Ted'in Jean Teyze'ye bunlardan söz ettiğini sanmıyordum, her saat yaşadığımız öbür aşk gösterilerinden de –Eva'nın babamın konuşurken noktalama işaretleri yerine kullandığı bütün o homurdanmaları, iç çekmeleri, kişneme ve inlemeleri taklit edişi filan–. Ted'le ben onu bir keresinde inşaat halindeki mutfakta çocuğunun ilk sözcüklerini gururla diline dolayan bir anne gibi babamın çıkardığı seslerden bir senfoniyle koşuşturur bulmuştuk. Babamla Eva en önemsiz şeyleri bile, örneğin babamın trende karşılaştığı insanların özelliklerini saatlerce tartışabiliyorlardı, ta ki ben dayanamayıp, "Ne boktan şeyler konuşuyorsunuz böyle!" diye bağırana dek. Kendilerini öyle kaptırmış oluyorlardı ki bana şaşkınlık içinde bakıyorlardı. Ne konuştuklarının önemi yoktu galiba, sözcükler yalnızca çiçekler ve öpücükler gibi alınıp verilen sevgi araçlarıydı. Eva evden her çıkışında mutlaka, "Hey, Haroon, seveceğin bir şey buldum," diyerek dönüyordu –Japon bahçeleriyle ilgili bir kitap, ipek bir eşarp, bir Waterman dolmakalem, Ella Fitzgerald albümü, hatta bir keresinde yaptığı gibi bir uçurtma–.

Bunları izlerken ben de kendi öfke dolu aşk kuramlarımı geliştiriyordum. Aşk böyle iki kişiye özel bencilce ruh yücel-

melerinden öte bir şey olmalıydı. Onların elinde aşk dar görüşlü, özel, bencil bir piçe dönmüştü, şu an Jean Teyze'nin evinde yatağında yatan kadın pahasına, onun yaşamını hiç önemsemeden keyfini sürüyordu. Babamın bu mutluluğa karşı ödemeyi kabul ettiği bedel annemin perişan haliydi. Nasıl yapabilmişti bunu?

Ona da haksızlık etmemek gerek, bu perişan durum onu da etkiliyordu. Eva'yla bu konuyu konuşuyorlardı: Eva ona aklını fazla taktığını söylüyordu. Ama başka türlüsü olabilir miydi ki? Televizyon seyrederken ya da yemekteyken babamın yüzünden pişmanlık dalgaları geçtiği oluyordu ara sıra. Pişmanlık, suçluluk ve acı içinde eziliyordu. Anneme çok kötü davranmıştı, bize bunu anlatıyordu. Annem kendisini, ilgisini, sevgisini vermişti ona, oysa şu an Eva'nın evinde mutlu, huzurlu yatağın yolunu gözlüyordu.

"Kendimi suç işlemiş biri hissediyorum," deyivermişti bir keresinde Eva'ya saflıkla, bir an her şeyi unutmuş, şanssızlık eseri gerçek ağzından çıkıvermişti. "Parasıyla mutlu yaşayan ama o parayı elde etmek için başkasına ciddi bedensel zarar vermiş biri gibi yani." Eva kendini tutamamış, bağırmıştı ona, babam onu bir anda nasıl acımasızca incittiğini anlamamıştı tabii. Aklı başından gitmişti Eva'nın.

"Ama sen onu istemiyordun ki! İkiniz birbirinize uygun değildiniz ki! Birbirinizi aptallaştırıyordunuz. Bunu anlayacak kadar uzun yaşamadınız mı beraber?"

"Daha fazlası gelmezdi elimden," dedi. "Daha fazla ilgi göstermeye çabaladım. Bu kadar fazla incitilmeyi hak etmemişti tabii. İnsanların birbirlerini terk etmelerine karşıyım ben."

"Bu suçluluk duygusu ve pişmanlık bizi mahvedecek!"

"İçimde benim bu..."

"Lütfen, lütfen, aklından sil at bunu."

Ama nasıl atacaktı aklından? Sacdan bir damın üstündeki su gibi günden güne çürütüp bozuyor, aşındırıyordu onu bu. Her ne kadar bir daha böyle safça sözler etmemeye kararlıysa da ve Eva'yla babam her an sevişmeye can atsalar da, Eva'yı babamın kulaklarının ve burun deliklerinin kıllarını koca bir makasla kesmek gibi aptalca şeyler yaparak kıkırdarken yakalasam da yakalanması olanaksız bakışlar vardı,

babamın mutluluğunun ancak lekeli bir mutluluk olabileceğini anlatan bakışlar.

Eva belki de bu havayı dağıtmak umuduyla, Ted'in dekore ettiği güzel beyaz evi biter bitmez satışa çıkardı. Babamı oralardan götürmeye karar verdi. Londra'da bir daire bulacaktı. Taşra yaşantısı bitmişti: Bırakacaklardı oraları artık. Belki de Eva mekân değişikliğiyle babamın annemi düşünmekten vazgeçeceğini sanıyordu. Bir keresinde üçümüz Eva'nın arabasıyla High Street'te giderken babam arkada bağırmaya başlamıştı. "Ne var?" dedim ben. "Ne oldu?"

"Oydu," diye yanıtladı. "Anneni bir dükkâna girerken gördüğümü sandım. Yalnızdı. Yalnız olmasını istemiyorum."

Babam annemle telefonla konuşmuyordu, görmüyordu da onu, uzun vadede en iyisinin bu olduğunu düşünüyordu. Yine de her ceketinin cebinde resimlerini taşıyordu onun, yanlış zamanlarda kitaplarının arasından düşürüp Eva'yı sinirlendiriyordu; babam bana annemi sorduğunda onunla birlikte başka bir odaya, Eva'dan uzağa gidiyorduk, utanılacak bir şey konuşuyormuşuz gibi yani.

Evi toplayıp Londra'ya taşınırken Eva bir yandan da artık bu civara pek uğramayan Charlie'yi bulmaya çalışıyordu. Demek ki o da bizim gibi bu varoşu terk edip yeni bir yaşama başlamaya karar vermişti. Sonrası ya vezirlikti ya rezillik. Charlie orada burada yatmaktan, çulsuzluktan, bir yere yarleşmemekten, bulduğunu becermekten memnundu; bazen prova yapıp şarkı yazdığı bile oluyordu. Bu aşırılıklara umutsuzluktan değil, yaşam heyecanını artırmak için başvuruyordu. Ara sıra sabahları kalktığımda onu mutfakta buluyordum, deli gibi atıştırıyordu, bir sonraki lokmasının nereden geleceği belli değildi sanki, sanki her gün sonu her an gelebilecek bir maceraydı. Sonra da çekip gidiyordu.

Babamla Eva, Charlie'nin sanat okullarında, barlarda, çamurlu çayırlardaki ufak festivallerde verdiği bütün konserlere gidiyorlardı. Eva elinde birası zıp zıp zıplayarak coşturuyordu onları. Babam arkadan göz kırpıyordu ona, gürültüden ve kalabalıktan, vahşi St. Vitus birasının içinde boğulmuş, yarı baygın genç, uyuz tiplerin üstünde dans ediyordu. Babam acıdan, pis kokan giysilerden, hap krizlerinden, on dört

yaşında çocukların ambulansla götürülmesinden, gelişigüzel sevgisiz sevişmelerden, sırf ailelerden kaçmak için Herne Hill'deki leş gibi yerlere gidilmesinden rahatsız oluyordu. Bunun yerine bir öğrenci eğitmeyi yeğlerdi –Fruitbat'taki dürüst kızı örneğin ya da Çin halısı giymiş gibi görünen sürekli gülen sevgilisi Chogyam-Jones'u–; onlar tarafından pohpohlanmaya ihtiyacı vardı. Yine de babam gereken her yerde Eva'nın yanındaydı. Yaşamdan öncesine göre daha fazla tat aldığı kesindi, sonunda Eva Londra'ya taşınacağımızı açıklayınca o da doğrusunun bu olduğunu itiraf etmişti.

Babamla tavan arasında Charlie'nin eşyalarını toplarken Charlie'nin sorunundan söz etmiştik; grubunun özgün bir müziği olmadığının farkındaydı aslında Charlie. İlgi çekmek için elmacık kemikleri çıkık, kız gibi uzun kirpikli ilginç vokalci-gitaristi kullanıyorlardı, çocuk Albert Hall'da çalmak için değil, moda dergilerine modellik etmek için teklif alıyordu. Başarısızlık Charlie'yi avareleştirmişti. Cebinde bir şiir kitabıyla dolaşıyor, canı çektikçe açıp bir fırt klasik dize çekiveriyordu. Ancak bir Oxford mezununa uyacak sinir bozucu bir özentilikti yaptığı, hele bir de Charlie'nin yaptığı gibi tam konuşmanın orta yerinde olunca, bir üniversite konserinde yapmıştı yine geçenlerde; tam Öğrenci Birliği Başkanı'yla konuşurken elini cebine atıvermişti Charlie, işaretli bölüm açılmış, Charlie sıcacık Güney'den ağız dolusu cevher saçarken adamın gözleri şaşkınlıktan yuvalarından fırlamıştı.

Ne şaşkın bir çocuktu. Ama Eva baştan beri yetenek küpü olduğunu iddia etmiş durmuştu, güzeldi de, Tanrı şeyini övüp yaratmıştı. En kötüsünden bir Orson Welles'ti. Tabii ki bu Tanrısal gücün uzun zamandır farkında olmak kişiliğini çarpıtmıştı. Kibirliydi, ukalaydı, anlaşılması zordu, canının istediğine iyiydi yalnızca. Kafasından mancınıkla dünyayı etkileyecek sözler atacağı duygusunu uyandırmaya çalışıyordu herkeste, öbür İngiliz çocuklar gibi yani: Lennon, Jagger, Bowie. Gençken insanların gelecekte yazacağı kitaplar için ona hayranlık duymasını bekleyen André Gide gibi, Charlie de yeteneği yüzünden sokaklarda sevgi gösterileriyle karşılanmaya bayılacak biriydi. Ama bu ilginin kaynağı çekiciliğiydi, yetenek sanılıyordu bu yalnızca. Çekiciliğine kendisi bile kapılıyordu anladığım kadarıyla.

Neydi çekiciliğinin sırrı? Beni nasıl o kadar uzun süre etkilemişti? Charlie için yapamayacağım şey yoktu, hatta şu an bile onun yirmi yıllık eşyalarını ayıklıyordum. Ona karşı böylesi zayıf olan bir ben değildim tabii. Başkaları da vardı, o daha bir şey istemeden vermeye hazır bekleyen. Nasıl oluyordu bu? Çekiciliğin çeşitlerini incelemiştim. Yalnızca çok keyif saçanlar vardı, en az yetenekli olanlar bunlardı. Bir de güçlüler vardı, başka bir erdemleri yoktu. Ama en azından gücü, çıkık elmacık kemiklerinin tersine, kendileri yaratıyorlardı. Bir de dinlemesi çok etkileyici olanlar vardı; onların üstünde de insanı güldürebilenler. Bir de zekâ ve bilgilerine hayran bırakanlar; bu, eğlenceden öte bir başarıydı tabii.

Charlie'de bunların hepsinden birazcık vardı; her telden çalabiliyordu o. Ama onun asıl gücü insanı kendi kendine hayran bırakabilmesiydi. Birine gösterdiği ilgi, tabii ilgisini gösteriyorsa, tartışmasızdı. O kişiye ilgisini çeken başka hiç kimse yokmuş gibi bakmayı çok iyi biliyordu. Yaşantısıyla ilgili sorular soruyor, konuşurken her ânın tadını çıkarmaya çalışıyor gibi görünüyordu. Kusursuz bir dinleyiciydi, içtenlikle yapıyordu bunu. Bunun bir sakıncası, bütün psikopatların üstüne üşüşmesiydi tabii. Başka kimse dinlemiyordu bu insanları, Charlie'yse bir kez öylesine yapıyordu ki bu işi, bir daha unutamıyorlardı; belki yatıyordu da onlarla. Eva'nın bu insanları ondan uzak tutması gerekiyordu, çok önemliyse mesaj bırakın diyordu onlara. Onlar ön kapıda bütün gün bekleşirken Charlie bahçenin arka çitlerinden aşıp evden kaçıyordu.

Uzun zamandır tanıktım işte başarısına, demek Charlie çekiciliğini kullanıp kendini ev sahiplerine davet ettiriyor, ona eşyalarını ikram ediyorlar, o da bu yöntemle evleri soymuş oluyordu. Hiç kuşkum yoktu, soygundu bunun adı; almak istediği eşyaları gözüne kestiriyor, alıyordu da. Yanlıştı bu yaptığı, aldatmacaydı ama ona müthiş bir hayranlık duyuyordum. Özellikle kızlar üzerinde etkili olan tekniklerini not aldığım oluyordu.

Tabii sonuçta bunlar zararsız şeyler sayılmazdı. Hayır; Charlie en acımasız, belki de en öldürücü baştan çıkarıcı tipiydi. Yalnızca seksi değil, aşkı, bağlılığı, iyiliği, desteği de zorla kullanıp çekip gidiyordu. Bu ustalığı göstermeye ben de can atıyordum ama bende önemli bir bileşen eksikti; Charlie'nin irade gücü ve aklına esen her şeye sahip olma yolun-

daki akıl almaz güçlü hırsı. Hata affetmiyordu, görülmemiş bir hırsa sahipti. Ama hiçbir yere varamıyor, mutsuz oluyordu. Zaman ilerliyordu, vardığı nokta Hawkwind gibi söyleyen Musn't Grumble adlı kötü bir rock grubunda çalıp söylemekti.

Charlie öz babasını hastayken de, annesinin yanında mutsuzluk içinde yaşarken de pek görmedi. Ama Charlie Eva'nın evinde kalırken babamla saatlerce oturuyor, ona doğruları anlatıyordu. Birlikte Charlie'nin yeteneği üzerine kehanetlerde bulunuyorlardı. Babam ona bilinçaltı haritaları çiziyor; rotaya, hıza, yol için gerekli giysilere, tehlikeli iç bölgeye yaklaşırken direksiyonda nasıl oturması gerektiğine ilişkin önerilerde bulunuyordu. Charlie günler boyu çok yüksek bir beklentinin dolunayında ruhundaki güzellikten bir parçayı ayırmaya çalışıyor, bence (ve neyse ki) hiçbir yere de varamıyordu. Şarkıları hâlâ bok gibiydi.

Bunu anlamak biraz zamanımı aldı, çünkü Charlie'ye karşı hâlâ öyle yakınlık duyuyordum ki ona mesafeli bakamıyordum. Ama zayıflıklarını fark edince –Genius grubuna girme hevesini filan– artık avucumdasın dedim. Eğer istersem ondan intikam alabilirdim, böylece kendi –biraz güdük kalmış– amaçsız yaşamım da acı bir ders almış oluyordu tabii.

Arada Eva'ya fotoğrafçı ya da oyuncu, belki de gazeteci olursa eğer savaş bölgesinde, Kamboçya ya da Belfast'ta muhabir olmak istediğimi söylüyordum. Otoriteden ve emir almaktan nefret ettiğimi biliyordum. Ted ve Eva'yla çalışmaktan hoşlanıyordum, istediğim gibi gelip gitmeme izin veriyorlardı. Ama amacım Musn't Grumble'a ritim gitar olarak girmekti. Biraz çalabiliyordum nasılsa. Bunu Charlie'ye açtığımda gülmekten boğuluyordu. "Ama sana çok uygun bir işimiz var," dedi.

"Öyle mi, nedir peki?"

"Cumartesi başlıyorsun," dedi.

Ve bana Musn't Grumble'da yedek şoförlük verdi. Hâlâ bir hiçtim ama zamanı geldiğinde Charlie'den intikam alabilecek durumdaydım.

Doğru zaman bir gece geldi, bir sanat okulu konserinde eşyaları kamyonete taşımaya yardım ediyordum. Barda babamla Eva'nın sanki Miles Davis'in veda konseriymiş gibi konser üzerine konuştuklarını duydum. Charlie yanımdan

geçti gitti, kolunu bir kızın omzuna atmıştı, kızın göğüs uçları belliydi, kızı güldürmek için bana, "Hadisene Karim, koca kız gömleği, Dorothy'nin arkadaşı, hadi. Hapımı soyunma odasına getir çabuk, oyalanma," diye seslendi.

"Acelen ne peki?" dedim. "Bir yere gittiğin yok; grupla da, yalnız da."

Her zamanki gibi saçını eliyle okşayıp yatırarak anlamamış gibi baktı bana, şaka yapıp yapmadığımı anlamaya çalışıyordu. "Ne demek istiyorsun?"

Evet... Elime geçirmiştim. Kendi ayağıyla gelmişti işte.

"Ne demek mi istiyorum?"

"Evet," dedi.

"Bir şeyler olmak istiyorsan yetenek gerek, Charlie. Yukarıda bir yerlerde olmalı bu." Alnıma vurdum elimle. "Görünüşe bakılırsa senin gibi arka kapıya layık birinde de yukarılarda bu yok. Sen her şeye öylece bakıyorsun, suratsın yalnızca, o kadarını söyleyeyim. İşin ilgimi çekmiyor, ilgimi çeken şeyler istiyorum. Beni bilirsin. Şoke olmak istiyorum ben. Ama hiç de şoke olduğum yok. Hiç hem de."

Bir süre düşünceli baktı bana. Kız kolundan çekiştirdi. Sonunda, "Ben orasını bilmem. Zaten grubu dağıtıyorum. Söylediklerinin hiçbir anlamı yok yani," dedi.

Charlie dönüp yürüdü. Ertesi gün yine kayboldu. Artık konser yoktu. Babamla ben eşyaları toplamayı bitirdik.

Yatakta uyumadan önce Londra hayalleri kurdum, orada, şehir benim olunca neler yapacağımı filan. Londra'nın kendine özgü bir sesi vardı. Korkarım bu ses Hyde Park'ta elleriyle bongo çalanların çıkardığı sesti; Doors'un 'Light My Fire'ının klavye sesi vardı bir de. Kadife pelerinli, özgür yaşayan çocuklar vardı; her yerde binlerce siyah vardı, kendimi dışlanmış hissetmeyecektim yani; raflarında başlıkları öyle çok büyük harflerle yazılmamış ya da burjuva özentisiyle nokta noktalar konmamış dergilerin satıldığı kitapçılar vardı; aklınıza gelecek her türlü plağı satan dükkânlar vardı; tanımadığı kızlarla oğlanların insanı yukarı çağırıp becerdiği partiler; akıl almayacak kadar çok hap vardı. Görüldüğü gibi yaşamdan çok fazla şey beklemiyordum, istediklerim bunlardı yalnızca. Ama en azından amaçlarım belliydi, ne istediğimi biliyordum. Yirmi yaşındaydım. Her şeye hazırdım.

II

Şehirde

9. Bölüm

Batı Kensington'daki dairenin bir zaman çok lüks döşeli olduğu hemen anlaşılan üç büyük odası vardı, tavanlar çok yüksekti, odanın boyutları insanın ağzını açık bırakıyordu, terk edilmiş bir katedralde gibi hissediyordum kendimi. Yine de evin en ilginç bölümü tavanıydı. Tuvalet koridorun sonundaydı, camı kırık olduğu için rüzgâr bütün şiddetiyle insanın kıçına vuruyordu. Binanın sahibi çocukluğunu orada geçirmiş Polonyalı bir kadındı, son on beş yıldır öğrencilere kiraya vermeye başlamıştı evi. Kadın ölünce Eva evi olduğu gibi, mobilyalarıyla filan almıştı. Odalarda eski tip kaplama kirişler ve hizmetçileri bodrum kattan çağırmaya yarayan demir tokmaklı ziller vardı, bodrumda şu an Thin Lizzy'nin yol müdürü kalıyordu, Eva'nın anlattığına göre adamın başı saçlarını omuzlarına kadar uzattığı için derde girmişti. Rengi bütünüyle atmış hüzünlü duvarlarda kara çatlak aynalar ve kocaman tozlu tablolar asılıydı, tablolar biz evde yokken birer birer gidiyorsa da evden başka bir şey çalındığına ilişkin bir iz yoktu. En ilginci de Eva'nın tabloların eksilişinden hiçbir rahatsızlık duymamasıydı. Ben, "Hey, Eva, bir tablo daha eksilmiş," deyince o da, "Ty işte başka şeylere yer açılmış," diyordu. Sonunda bize onları Charlie'nin çalıp sattığını itiraf etti, ama bundan kimseye söz etmeyecektik. "En azından bir iş beceriyor," dedi. "Jea.. Genet de hırsız değil miydi?"

Üç büyük odanın içindeki bölümlerde daha küçük başka odalar, mutfak ve banyo vardı. Öğrenci evi gibiydi, yere döşemelik muşambadan eski püskü, kirli bir yaygı serilmişti, şöminenin mermerinden kocaman kuru beyaz çiçekler sarkıyordu. Odaların büyüklüğünü kocaman kahverengi mobilyalar gölgeliyordu. Yatacağım bir yatak bile yoktu; girişteki odada

kanepede uyuyordum. Gidecek yeri olmayan Charlie de bazen yanı başımda yerde yatıyordu.

Babam öylece durup eve nefretle baktı. Eva ona daha önce burayı göstermemişti; Beckenham'daki evi satıp boşalttığımız sıra aceleyle almıştı. "Aman Allahım!" diye homurdandı babam. "Bu pisliğin içinde nasıl yaşarız biz?"

Koltuktan bir örümcek atlar diye oturmadı bile. Eva koltuklardan birini kıçını koyacak hale getirebilmek için yanlarından ataçla naylonlamıştı. Ama Eva mutluydu. "Burayı iyice adam edebilirim," diyerek bir aşağı bir yukarı geziniyordu, babamınsa beti benzi atmıştı; Eva sabrını ve ona olan inancını yitirir de annemi özler korkusuyla odanın tam ortasında babamı tutup öptü, öptü. "Ne diyorsun?" dedi babam bana dönerek, bir derdi de bendim çünkü. "Bayıldım," dedim, hoşuna gitti. "Ama onun için iyi olacak mı bu?" diye sordu Eva'ya. Eva, "Evet," dedi. "Ben ona bakarım," diye de ekledi gülümseyerek.

Şehir beynimin sonuna dek açık pencerelerini dövüyordu. Ama bu kadar aydınlık, hızlı ve ışıltılı bir yerde bulunmanın sunduğu seçenekler insanın başını döndürüyordu. Ne yapacağıma ilişkin hâlâ en ufak bir fikrim yoktu. Yönümü yitirmiş, kalabalıkta kaybolmuş gibi hissediyordum kendimi. Şehirde nasıl yaşandığını henüz bilmesem de öğrenmeye başlıyordum.

Batı Kensington'da her biri boydan, yatak ve oturma odası birleşik olarak ayrılmış, sıvaları dökülen, beş katlı evler vardı, çoğunda yabancı uyruklu öğrenciler, gezginler, yıllar boyu oraya çakılıp kalan yoksullar kalıyordu. District Metro Hattı, Barons Court Road'un ortalarında yerin altına girip ona paralel gitmeye başlıyordu, trenler Charing Cross'a, oradan da Ted Enişte'nin büyüdüğü East End'e doğru yol alıyordu. Kayda değer kimsenin yaşamadığı –H.G. Wells dışında tabii– şehir dışındaki semtlere göre burası ünlü kaynıyordu. Gandi de bir zaman Batı Kensington'da bir odada kalmıştı, sonra ünü her yeri sarmış emlak sahibi Rachman, genç Mandy Rice Davies için yan sokakta bir daire tutmuştu; Christine Keeler da çaya geliyordu. IRA bombacıları küçük odalarda kalıyor, Hammersmith barlarında buluşup bar kapanana kadar 'IRA için destek' şarkıları söylüyorlardı.

İşte sonunda Londra'daydım, en çok hoşuma giden şey bütün gün bu yeni yerimde gezinmekti. Londra bana hepsi birbirinden farklı beş bin dairesi olan bir ev gibi geliyordu; bunların birbiriyle bağlantısını kurup yürüyerek hepsinin önünden geçmek çok eğlenceliydi. Hammersmith yakınında bir nehir ve orta sınıfın bağırış çağırış inlettiği barlar vardı; Lower Mall boyunca nehrin iki yanını saran içerlek bahçeler ve Barnes'a doğru uzanan gölgelikli bir yürüyüş yolu vardı. Batı Londra'nın bu bölümü bana, inekler, çiftçiler gibi olumsuzlukları olmayan taşra gibi geliyordu.

Çok yakında zengin kadınların alışveriş ettiği lüks Kensington vardı, oradan Earls Court'a yürünüyordu, bebek yüzlü erkek ve kadın fahişeler barlarda bağırıp tartışarak birbirlerini tartaklıyorlardı; travestiler, uyuşturucu bağımlıları, bir yığın yersiz yurtsuz ve zengin düşmanı insan doluydu. Barut ve dezenfektan kokan ufak oteller, Avustralya seyahat acenteleri, cüce görünümlü Bengallilerin işlettiği bütün gece açık bakkallar, bıyıklı tombul kraliçelerin dışarıyla gizli gizli işaretleştiği punkçı barları, beş parasız gözleri bir şeyler aranarak dolanan serseriler vardı. Kensington'da kimse dönüp bakmıyordu insana. Earls Court'taysa herkes acaba ne tırtıklayabilirim diye bakıyordu.

Ama Batı Kensington insanların ya bir yere taşınana kadar geçici olarak kaldıkları ya da başka yere gidemedikleri için çakıldıkları bir yerdi. Sessizdi, yalnız pek ilgi çekici görünmeyen iki-üç dükkân ve iyi niyetli, hevesli bir biçimde davetlerle açılmış, bir-iki hafta geçmeden sahibini kapının önünde nerede hata yaptım diye umutsuz bakınırken görebileceğiniz lokantalar vardı; insan adamın gözlerine bakınca bu bölgenin en azından onun yaşam süresinde adam olmayacağını anlıyordu. Eva'ysa böyle gözlerin hepsini görmezden geliyordu: Ona bir şeyler yapabileceğini hissettiren yerlerdi buralar. "Burası iyice kötüye gidiyor," diyordu gaz sobasının önünde oturup sohbet ederken, o sıra tek ısınma aracımız o sobaydı, üstünü babamın kurusun diye asılmış donları süslüyordu.

Daireden çıkınca köşede uğultular yükselen ünlü bir bar ve Nashville adında bir dövüş ve uyuşturucu barınağı vardı. Önünde meşe kirişleri ve müzik kutusu biçiminde kesilmiş

eğimli bir cam bulunuyordu. Çalan gruplar her gece Batı Kensington'ı yerinden oynatıyorlardı.

Eva'nın tahmin ettiği gibi evin yeri Charlie'yi hep çekecekti, aklına esip de yemek yiyip yatmaya geldiği bir gece "Hadi, Nashville'e gidelim," dedim.

Önce biraz kaygılı baktı, sonra onayladı. Gitmeye oldukça hevesli görünüyordu, en yeni grupları dinleyip müzikte neler olduğuna bakmak istiyordu. Yine de yanıtı biraz yavaş geldi. Sonra da bana, "Oradan daha sessiz sakin, konuşabileceğimiz bir yere gitmek istemez misin?" diye sorarak fikir değiştirecek gibi oldu. Charlie aylardır konserlerden, grupların semtine uğramıyordu. Londra'daki grupların çok iyi olmasından korkuyordu, sanki çok yetenekli, umut veren genç bir grup görür de bir anda her şey, kendi geçmişi canlanır, kendi kırılan umutları, hevesleri açığa çıkar diye korkuyordu. Bense Nashville'e her gece gidiyor ve Charlie'nin görüp göreceği ihtişamın Güney Londra'dakinden ibaret olduğunu görüyordum. Londra'daki çocuklar harika görünüyorlardı; giyinişleri, yürüyüşleri, konuşmaları küçük tanrılar gibiydi. Biz Bombay'dan gelmiş gibiydik. Onlara yetişmemiz olanaksızdı.

Charlie'ye para vermem gerekiyordu tabii ki. Bunu isteyerek yapıyordum çünkü dostluğundan hâlâ çok hoşlanıyordum, ne var ki param azdı. Londra'da gayri menkul fiyatları artarken Eva evi son oturduğumuz ev gibi dekore edip kârlı satıp yolumuza devam etmek gibi çılgın bir plan yaptı. Ama saatler boyu derin düşünceye yatıp evin kendisine sevdiği renkleri bildirmesini bekledi. Sonunda haber gelince Ted'le ben üstümüze düşeni yapıp paramızı alacaktık. O güne kadar da meteliksizdim, Ted, anneme savaş anılarını anlatıp Jean'in içmesini engellemek için evde kalıyordu.

Charlie hemen sarhoş oluyordu. Nashville'de yandaki ufak barda oturuyorduk. Kokmaya başladığını fark ettim. Üstünü pek sık değiştirmiyordu, değiştirince de yakında ne bulursa geçiriyordu –Eva'nın tulumları, babamın yelekleri, bir de kesin ödünç diye aldığı, bir daha da yüzünü görmediğim gömleklerim–. Bir anda eve dalıyor, dolapta daha güzel bir gömlek görüyor, onu giyip benimkini bırakıyordu. Gömleklerimi her gece çekmeceye kilitlemeye başlamıştım, ne yazık ki anahtarı kaybettiğim için bütün Ben Shermanlarım orada kaldı.

Londra'ya taşındığımızdan beri kendimi ne kadar üzgün ve yalnız hissettiğimi söylemek için dört gözle bekliyordum Charlie'yi. Ama daha şikâyet için ağzımı açamadan Charlie beni esir alıyordu. "İntiharı düşünüyorum," diyordu hamileyim der gibi bir tavırla. "Öyle bir umutsuzluk çemberine düştüm ki ne benim ne başkasının başına ne geleceği dirhem umurumda değil," diyordu.

Charlie'nin yanı başında oturan permalı saçlarıyla ünlü tanınmış futbolcu da dinliyordu bunları. Permalı sonunda, herkesin dayanamayıp yaptığı gibi, Charlie'ye acımaya başladı, Charlie ona, sanki ara ara kendi başına da dert oluyormuş gibi ünlü olmanın getirdiği sıkıntıları sordu. "Gazeteciler seni rahat bırakmayınca," diye sordu Charlie, "ne yapıyorsun? Her sabah pencerene dizildiklerinde?" "Her şeye değiyor," dedi Permalı. "Öyle heyecanlanıyorum ki, bazen şeyim kalkıyor, yerimde duramıyor, fır dönüyorum."

Charlie'ye, bana değil, içki ısmarladı. Permalı'dan kurtulup Charlie'yle konuşmak istiyordum ama Charlie'nin gitmeye niyeti yoktu. Allah'tan önceden biraz hızımı kesmiştim: kendimi kötü hissedince yapmayacağım şey yoktur. Bir de hayal kırıklığı yaşıyordum üstüne üstlük. Sonra biri grubun yan taraftan çıkmaya hazırlandığını söyleyince şansım döndü. Charlie'nin birden öne eğilip futbolcunun dizine kustuğunu, sonra da taburesiyle birlikte geriye devrildiğini gördüm. Permalı telaşlandı. Ne de olsa apış arasında Charlie'nin son yediği Çin yemeğinden sıcak bir göl olmuştu. Daha biraz önce de bize o gece bir kadını Tramp'e götürmeyi düşündüğünü söylemişti. Yine de adamlar gelip kaldırana kadar Permalı atılıp o ünlü ayaklarıyla Charlie'nin kulağına birkaç tekme savurdu. Ben Charlie'yi güç bela kaldırıp büyük bara taşıdım, bir duvara yasladım. Yarı baygın gibiydi, ağlamamak için zor tutuyordu kendini. İşin ciddiyetinin farkındaydı.

"Aldırma," dedim ona. "Bu gece kimsenin yanına fazla yaklaşma."

"Daha iyiyim, tamam mı?"

"İyi."

"Şimdilik."

"Tamam."

Biraz rahatlayıp loş odada bakındım, en uçtaki ufak sahnede bateri takımı ve mikrofon duruyordu. Köylünün tekiy-

dim belki ama etraftakilerin orada o güne dek gördüğüm en acayip müşteriler olduğunu fark edebiliyordum. Arkalarda her zamanki kadife pantolonlu, leş gibi kotlu, yamalı çizmeli ve koyun derisinden ceketli, uzun saçlı kafası kıyaklar aylak aylak, Fez'e otobüs bileti fiyatlarından, Barclay James Harvest'tan ve ekmekten söz ediyorlardı. Bunlar alışıldık müşterilerdi, civardaki izbelerde, bodrumlarda yaşayan keşlerdi.

Ama ön tarafta, sahneye yakın yırtık pırtık siyah giysileriyle otuz kadar çocuk vardı. Giysilerinin her yanına çengelli iğne takılıydı. Saçları simsiyah, kısa, çok kısa kesimliydi, uzun olanlarınki de çivi gibi dimdik ve sertti, serbest durmuyor, üstten alttan, yanlardan bir avuç dolusu iğne gibi görünüyorlardı. Bu saç biçimlerini kasırga çıksa bozamazdı. Kızlar muşamba ve deri giymişlerdi, etekleri daracık, siyah çorapları fileliydi, bembeyaz fondöten, kıpkırmızı ruj sürmüşlerdi. Gelene geçene sataşıp rahatsız ediyorlardı. Çocukların yanında giysileriyle rujlarından şık Güney Amerikalı travestiler oldukları anlaşılan üç kişi vardı, içlerinden biri boynuna bir telle kullanılmış tampon asmıştı. Charlie durduğu yerde huzursuz kıpırdanıyordu. O güne kadar hiç görmediğimiz kadar boş vermiş ve ilginç giyimli bu yabancıların içine karışırken kendi kendini acır gibi kucakladı. Londra'yı ve burada nasıl saldırgan tavırlarla karşılaşacağımızı yeni yeni anlamaya başlıyordum. Temkinli olmak zorundaydık kısacası.

"Bu ne boktan iş böyle?" dedi Charlie. Aldırmıyor gibiydi ama biraz da heyecanlanmış görünüyordu; sesinden şaşkınlık okunuyordu.

"Sakin ol, Charlie," dedim gözümü bütün o insanlardan ayırmadan.

"Sakin olmak mı? Berbat haldeyim. Futbolcu şeyime öyle bir geçirdi ki demin."

"Ünlü bir futbolcu o."

"Sahneye baksana," dedi Charlie. "Ne pislik bu ya? Beni bunlar için mi getirdin buraya?"

"İstersen, gidelim, ha?"

"Evet. Hasta oluyorum bunları görünce."

"Tamam," dedim. "Omzuma yaslan buradan kaçırayım seni. Ben de hiç hoşlanmadım zaten. Çok tuhaf."

"Evet, hem de çok tuhaf."

"Evet."

Biz yerimizden kıpırdayamadan grup uyuz adımlarla yaklaştı, bunlar izleyicilerle aynı biçimde giyinmiş genç çocuklardı. Hayranlar birden yerlerinde zıp zıp zıplamaya başladılar. Havalara sıçrayıp kendilerini bağrış çağrış iki yana savurarak, havuç rengi saçlı sıska bir çocuk olan solisti tükürük içinde bırakana kadar tükürdüler gruba. Çocuk bunu bekliyor gibiydi, o da tükürerek izleyicilere karşılık veriyor, kıçının üzerinde yana kaykılıyor, sahnede sanki evinin oturma odasındaymış gibi içiyor, yayılıyordu. Amacı karizmatik görünmek değildi; ne kadar bayağı görünürse görünsün kendisi olmaya kararlıydı. Küçük oğlan, yıldız gibi görünmemeye çalışıyor, ben de gözümü ondan ayıramıyordum. Charlie'nin durumu daha da kötü olmalıydı.

"Salağın teki bu!" dedi Charlie.

"Evet."

"Çalamıyorlardır da bunlar eminim. Şu aletlere bak. Nereden almışlar acaba, pazardan mı?"

"Haklısın," dedim.

"Hiç profesyonel görünmüyorlar," dedi.

Uyuz grup sonunda çalmaya başladığında müzik kırbaç gibi indi. Who'nun ilk yıllarındaki halinden beri duyduğum en saldırgan müzikti bu. Barışla, aşkla ilgisi yoktu; davul solo, elektronik klavyenin seksi tınıları filan da yoktu. Şiddet ve nefretle uluyan bu kirpi saçlı, soluk benizli, kötü gecekondu çocuklarının yaptığının 'progressive' ya da 'deneysel müzik'le uzaktan yakından ilgisi yoktu. Şarkıların hiçbiri üç dakikadan fazla sürmüyordu, her bitirişte havuç saçlı çocuk bize belalar savuruyordu. Sanki doğrudan Charlie'yle bana bağırır gibiydi. Charlie'nin yanı başımda iyice gerildiğini hissedebiliyordum. Onların suratımıza, "Si.tirin gidin hepiniz, pis kokulu moruk hippiler! Lanet olası bok çuvalları! Çirkin suratlı osuruk nefesliler! Cehenneme kadar yolunuz var!" diye bağırışını dinlerken Londra'nın bizi nasıl öldürdüğünü iyice anlıyordum.

Dönüp bir daha Charlie'ye bakmadım, bitene kadar. Işıklar yandığında yanaklarında küp küp kurumuş kusmuklarla dimdik, gergin ayaktaydı.

"Hadi, gidelim," dedim.

Uyuşmuştuk; o bayağı benliklere geri dönme korkusuyla konuşmaktan çekiniyorduk. Vahşi veletler aceleyle gittiler.

Charlie'yle ben kalabalığın içinden dirsek ata ata çıktık. Derken Charlie durdu.

"Ne oldu, Charlie?"

"Sahne arkasına gidip şu çocuklarla konuşmam gerek."

Somurttum. "Neden konuşsunlar ki seninle?"

Bana vuracak sandım; ama iyi karşılamıştı.

"Evet, benden hoşlanmaları için hiçbir neden yok," dedi. "Ben bile kendimi soyunma odasına girerken görsem tekme tokat dışarı atardım."

Batı Kensington'da dolaşıp sirkeli, tuzlu patates kızartması yedik: İnsanlar gruplar halinde hamburgercilerin önünde toplanmışlardı; kimileri de köşedeki Hint bakkalından sigara alıp otobüs durağına gidiyordu. Barlarda çalışanlar sandalyeleri masaların üstüne kapatırken, "Çabuk olun, lütfen, teşekkürler," diye bağırıyorlardı. Barın önünde insanlar oradan sonra nereye gideceklerini konuşuyorlardı. Gece şehir beni ürkütüyordu; kafayı yemişler, serseriler, evsizler, hap satıcıları bağrışıyor, bela arıyorlardı. Polis minibüsleri devriye geziyor, polisler arada kanun namına sokağa dalıp çocukları saçlarından yakalıyor, başlarını duvarlara vuruyorlardı. Çocuklar, harap bir halde kapı eşiklerine işiyorlardı.

Charlie heyecanlanmıştı. "İşte bu, işte bu!" diyordu gezinirken. "İşte bu kadar!" Sesi keyiften cıyak cıyak çıkıyordu. "Bu gece altmışlara gözdağı verildi. Gördüğümüz o çocuklar umudu öldürdüler. Si.tiğimin geleceği onlar."

"Evet, belki de, ama onların peşine takılamayız," dedim ilgisizce.

"Nedenmiş?"

"Biz muşamba giyip her yanımıza çengelli iğne takamayız da ondan. Neye benzeriz o zaman, ha? Böyle, Charlie."

"Neden olmasın, Karim? Neden olmasın, dostum?"

"Biz yapamayız."

"Ama değişmemiz gerek. Ne diyorsun? Ayak uyduramaz mıyız? Bizim gibi taşralı çocuklar işlerini bilmezler mi?"

"Çok sırıtır bu," dedim. "Biz onlar gibi değiliz. Onlar gibi nefret dolu değiliz. Olmamız için de neden yok. Gecekonduda yaşamıyoruz. Onlarınki gibi bir yaşantımız yok."

Bana dönerek en kötü bakışlarından birini attı.

"Hiçbir yere gittiğin yok, Karim. Yaşamını düzene sokamıyorsun, çünkü yüzünü her zamanki gibi yanlış yöne dön-

müş yanlış yolda gidiyorsun. Beni de birlikte sürüklemeye çalışma. Cesaretimi kırmanı istemiyorum! Benim sonum senin gibi olmayacak!"

"Benim gibi mi?" dedim güçlükle. "Benden bu kadar nefret etmene gerek yok!" diyebildim zar zor konuşarak.

Ama Charlie sokağın öbür ucuna bakıyordu, bana değil. Nashville'den dört çocuk, iki kız, iki erkek bir arabaya sığışmaya çalışıyorlardı. Çığlık çığlığa bağırarak geleni geçeni taciz ediyor, su tabancası püskürtüyorlardı. Ardından Charlie'nin kendini trafiğin ortasına atıp onlara doğru ilerlediğini gördüm. Bir otobüsün arkasına kaçtığını gördüm, ezildiğini sandım. Yeniden gördüğümde gömleğini yırtıyordu, benim gömleğimi yani. Önce bunu insanlara sallamak için yaptığını sandım ama buruşturup polis aracının üstüne attı. Bir-iki saniye içinde de çocuklarla birlikte arabaya atlayıp üstü çıplak bir halde ön koltuğa birinin dizine oturuverdi. O daha kapıyı kapatamadan araba North End Road'a doğru hareket etti. Charlie yeni maceralara doğru yola çıkmıştı. Eve yürüdüm.

Birkaç gün sonra Eva bir duyuruda bulundu. "Karim," dedi. "Hadi yine birlikte çalışmaya başlayalım. Zamanı geldi. Ted Enişte'yi ara."

"Harika," dedim. "Sonunda."

Ama önce yapmak istediği bir şey vardı. Ev için parti vermek istiyordu. Denemek istediğini söylediği parti teorileri vardı. Örneğin birbirini sevmeyeceğini düşündüğünüz insanları çağırıp, sonra karşılarına geçip işi nasıl idare ettiklerini izlemek. Bunu dediğinde nedense ona inanmadım; dürüstlükle söylediğini aklım kesmedi. Ama niyetlendiği her neydiyse –bir şey vardı belli ki– günlerce hiç yanından ayırmadığı kalın, krem renkli bir kâğıttaki partiye çağrılacaklar listesine notlar alıp yazdı durdu. Bu olayla ilgili aşırı bir gizlilik havası yaratıyordu, telefonda, her kimleyse, ilginç konuşmalar yapıyor, babama ve bana yaptıklarından hiç söz etmiyordu.

Tek bildiğim Shadwell'in işin içinde olduğuydu. Onun tanıdıkları vardı arada. Ajandı hepsi. Eva adamla cilveleşiyor, onu kullanıyor, ondan bir şeyler istiyordu. Bu benim canımı sıksa da babam hiç telaşlanmıyordu. Shadwell'i idare ediyor-

du babam; tehdit olarak görmüyordu. İnsanların Eva'ya âşık olmasını çok doğal buluyordu.

Yine de olanlar etkiliyordu babamı. Örneğin meditasyon grubunu partiye çağırmak istedi. Ama Eva içlerinden en fazla iki kişinin gelebileceğini söylemişti ısrarla. Bu yeni mazbut grubun içlerine bir sürü Bromleyli sepetçinin girdiğini düşünmelerini istemiyordu. Böylece Eva mutfaktaki lavaboda bacaklarını tıraş ederken Chogyam-Jones ve Fruitbat bir saat erken çıkageldiler. Eva babamın fikirlerinin, dolayısıyla Eva'nın akşam yemeklerinin, parasını verdikleri için onları hoş gördü ama birlikte şarkı söyleyerek yatak odasına girdiklerinde Eva'nın o görkemli gece için sarı ipek bluzunu giyerken babama, "Geleceğe geçmişten çok fazla şey karıştırmamalı," dediğini duydum. Daha sonra, tam parti başlarken Eva babamla 'bohem' sözcüğünün kökenini tartışıyordu, Fruitbat hemen bir not defteri çıkarıp ondan babamın söylediklerinden bazılarını yazmasını istedi. Varoşların Budası soylu bir tavırla başını sallarken Eva Fruitbat'in gözkapaklarını makasla kesecek gibi bakıyordu.

Hevesle beklenen parti sonunda başlamıştı, ama kırk dakika geçti geçmedi, babamla ben gelenlerin hemen hiçbirini tanımadığımızı fark ettik. Shadwell herkesi tanıyordu besbelli. Kapıda durmuş gelenleri karşılıyor, pişmiş kelle gibi sırıtıyor, kıkırdıyor, bilmem kimler nasıl diye soruyordu onlara. Tam bir homoseksüel gibi davranıyordu, yalnız bu bile numaraydı, oyundu, öyle görünmek istiyordu. Üzerinde siyah paçavra giysileri, siyah botları vardı, sinirden her tarafı oynuyordu, sağlık fışkırıyordu yani her yanından, her zamanki gibi. Yüzü beyaz, cildi sıraca illetine tutulmuş gibi soluk, dişleri çürük içinde.

Bu evde kalmaya başladığımdan beri Shadwell gündüzleri haftada en az bir kez, babam işteyken, Eva'yı görmeye geliyordu. Eva'yla beraber uzun yürüyüşlere çıkıyorlar, ICA'ya sinemaya Scorsese filmlerini ya da pis ayyaşların sergilerini görmeye gidiyorlardı. Eva ikimizin, Shadwell'le benim, sohbete girmemiz için hiçbir çaba göstermiyordu; hatta bence sohbeti engellemeye bile çalışıyordu. Ne zaman onunla Shadwell'i bir arada görsem sanki yeni tartışmış ya da bir dolu sır paylaşmış gibi son derece dalgın oluyorlardı.

Şu an parti kuşları ışıltılı giysileriyle birer birer gelmeye başlarken Eva'nın bu geceyi kutlama değil, Londra'ya adım atmak amacıyla kullandığını anlamaya başlıyordum. Tiyatro ve film dünyasından son yıllarda tanıdığı herkesi çağırmıştı, çoğunu da o çağırmamıştı. Çoğunluk Shadwell'in tanıdıkları, bir ya da iki kez görmüş olduğu insanlardı. Bütün üçüncü sınıf oyuncular, film yönetmeni asistanları, hafta sonu yazarları, ara sıra yönetmenlik yapanlar ve eğer varsa dostları doluşmuştu evimize. Sevgili (ve sevdiğim) yeni annemin odada heyecanla film konusunda uzman serbest gazeteci Bryan'a ya da bir yazın ajansında sekreterlik yapan Karen'a, tasarımcı Robert'a Contact Theatre'da yakınlarda *Equus*'u yöneten Derek'i tanıştırırken; Dylan'ın yeni albümünden, Riverside Stüdyoları'nın çıkardıklarından söz ederken taşra damgasını bedeninden silip atmaya çalıştığını hissettim; aslını inkâr eden taşralılardan daha taşralı kimse bulunamayacağının farkında değildi.

Sonunda tanıdığım birini görünce çok rahatladım. Pencereden bakarken Jamila'nın taksiden indiğini gördüm, yanında bir Japon kadınla Changez vardı. Arkadaşımın dairemizin bulunduğu enkaz halindeki malikâneye göz kırparak bakan o mutlu puding suratını yeniden gördüğüme sevinmiştim. Göz göze gelince onu nasıl da yeniden kollarımın arasına alıp yağlarını sıkmak istediğimi fark ettim. Tek sorun, kamp yatağında yattığı yerden sevgili eşiyle, yani yanında her zaman 'kız kardeşi' gibi durduğunu düşündüğüm kadınla, çırılçıplak uyuyuşumu izlediği günden beri onunla hiç karşılaşmamış olmamızdı.

Jamila'yla sık sık telefonla konuşuyordum tabii, Changez –sert, dikkafalı, çelik gibi Changez– elbette yatakta çıplak yatma olayından sonra deliye dönmüştü. Jamila'ya sövüp saymış, sıradan şeyler kesmeyince onu bir de zinayla, ensestle, aldatmakla, orospulukla, kandırmakla, lezbiyenlikle, kocasından nefret etmekle, soğuklukla, yalancı ve duygusuz olmakla suçlamıştı.

O gün Jamila hem rahat hem de yırtıcı davranarak ona o lanet bedeninin kime ait olduğunu anlatmıştı. Ayrıca onu hiç ilgilendirmezdi bu; o da Japonla yatmıyor muydu düzenli olarak? İkiyüzlülüğünü önce o koca kıçına yutturmalıydı! İçten içe geleneksel bir Müslüman olan Changez, ona bu konuda

Kuran'ın neler dediğini anlatmış, sonra da lafla ikna olmadığını görünce dövmeye kalkmıştı. Ancak Jamila'ya kötek işlemiyordu. Changez'nin fazla düşen çenesine elinin tersiyle şöyle okkalı bir geçirince iki hafta konuşamamış, mosmor çenesiyle kös kös –fırtınaya yakalanmış bir salı andıran– yer yatağının yolunu tutmuş, sesini çıkarmamıştı.

Orada hemen benimle el sıkıştı, birbirimize sarıldık. Ne yalan söyleyeyim beni bıçaklar diye biraz korkmuştum.

"Nasılsın, Changez?"

"İyiyim, iyiyim."

"Öyle mi?"

Hiç duraksamadan, "Bak, lafı döndürmeye hiç gerek yok. Karımı düzmeni nasıl affederim? İnsan dostuna böyle yapar mı hiç?" dedi.

Buna hazırdım zaten.

"Jamila'yı yıllardır tanıyorum, *jaar*. Çok eskiye dayanan bir ilişki. Başkasının olduğu kadar da benimdi hep, hiç başkasına ait olmadı ve olmayacaktır da tamam mı? O kendi kendinin sahibi."

İçten, kırgın kafasını sallayıp öne eğerken hüzünlü yüzü titredi.

"Beni aldattın. Tam yüreğimden vurdun beni. Bunu sindiremedim. Çok ağır geldi, çok feci işledi ciğerime, Karim."

İnsan bir dostu hiçbir öç ya da kötü niyet olmaksızın böyle içten kırıldığını söyleyince ne diyebilir? Bundan böyle onu yüreğinden vurmaya hiç niyetim yoktu.

"Peki, nasıl gidiyor ilişkiniz?" diye sordum konuyu değiştirerek. Yanına oturup bir Heineken açtım. Changez düşünceli ve ciddiydi.

"Uyum sağlamam konusunda gerçekçi olmalıyım. Benim için, Hintli bir erkek olarak, karımın yaşam biçimine alışmak kolay değil tabii. Jamila bana alışveriş, çamaşır, temizlik işlerini yaptırıyor. Shinko'yla da dost oldu."

"Shinko mu?"

Yanlarında gelen Japon kadını söylüyordu. Yüzüne baktım, kadını tanıdım. Shinko'nun kim olduğunu hatırlamıştım; Harold Robbins'teki pozisyonları denediği fahişe dostuydu. Ne diyeceğimi bilemiyordum, ama onların, Changez'nin karısıyla orospusunun, Fruitbat'le modern dans üzerine sohbet ettiklerini görünce gülmekten kendimi alamadım.

Çok şaşırmıştım. "Shinko Jamila'nın arkadaşı mı oldu yani?"

"Daha çok yeni, puşt herif! Jamila kendi cinsinden çok az arkadaşı olduğunu düşünüyordu, onun için Shinko'nun evine gitti. Sen zaten ona, ne gerek varsa, Shinko'dan söz etmişsin, sağ ol, çok teşekkürler, ben de bir gün sana aynını yaparım. Önce ikisini öyle burnumun dibinde oturur görünce öyle utandım ki, anlatamam, ama kızlar hiç yadırgamadılar."

"Ne yaptın peki?"

"Hiçbir şey! Ne yapabilirdim ki? Ânında dost oldular! Yakası açılmadık ne varsa konuşmaya başladılar. Penis aşağı, vajina yukarı, yok erkek üstte de kadın orda, şurda, her nerdeyse. Bu koca ülkede gelip ta kafama düşen bütün bu aşağılayıcı şeylere katlanmak zorunda kaldım! Anwar sahip de iyice aklını kaçırınca çok zor oldu tabii."

"Ne diyorsun sen, Changez? Hiç bilmiyordum bunu."

Arkasına yaslanıp kendinden emin bir tavırla omuz silkerek sakin baktı bana.

"Peki ne bilirsin sen?"

"Ne?"

"Hiç gelmedin ki, *jaar*, şu an bile benden kaçıyorsun."

"Doğru."

"Çünkü üzülüyorsun," dedi.

Başımı salladım. Jeeta'yı da Anwar'ı da uzun süredir görmeye gitmediğim doğruydu, taşınma, depresyon, Londra'da yeni bir hayata başlamak, şehre alışmak filan derken.

"Bağın olan insanları geçmişe gömme, Karim."

Bağım olan insanları geçmişe gömüp Anwar'ın aklını nasıl iyice kaçırdığını soramadan Eva yanıma yaklaştı.

"Özür dilerim," dedi Changez'ye. "Gelsene," dedi bana.

"Burada keyfim iyi," dedim.

Beni çekip ayağa kaldırdı. "Tanrım, Karim, biraz kendine zaman ayırmalısın." Gözleri heyecandan çakmak çakmaktı. Konuşurken bir yandan da gözleri odada dört dönüyordu. "Karim, hayatım, yaşamının en önemli ânı geldi. Burada seninle tanışmak için, ama adam gibi tanışmak için ölen biri var. Sana yardımcı olabilecek bir adam."

Beni kalabalığın içinden geçirdi. "Bu arada," dedi kulağıma mırıltıyla. "Çok fazla konuşma, ukala da görünmemeye çalış."

Beni Changez'den çekip ayırmasına bozulmuştum. "Nedenmiş o?" dedim.

"Bırak o konuşsun," dedi.

Bana yardımcı olacak birinden söz etmişti, ama karşımda Shadwell'den başka kimse yoktu. "Ah, hayır!" dedim, kaçmaya çalıştım. Ama yaramaz çocuğuyla uğraşan bir anne gibi beni öne doğru itelemeye devam etti. "Hadi," dedi. "Şans yüzüne güldü. Tiyatrodan söz et ona."

Shadwell'in öyle fazla yüreklendirilmeye ihtiyacı yoktu. Akıllı olduğu, iyi eğitim aldığı belliydi, tabii sıkıcı biri olduğu da. Tescilli baş belalarının çoğu gibi düşünceleri önceden sınıflanmış, gruplanmıştı. Ona her sorduğuma, "Bunun yanıtı, aslında bunun yanıtları şunlar... A," deyiveriyordu. Böylece A'dan B'ye, C'ye, bir elde F'ye, öbür ayakta G'ye doğru sıralanıyordu her şey, bütün alfabe insanın önüne seriliyordu, her harf sürünerek aşılması gereken bir Sahra Çölü'ydü. Tiyatrodan, sevdiği yazarlardan söz ediyordu: Arden, Bond, Orton, Osborne, Wesker, hepsi de ağzında bir dakika geveleninçe tükenip gidiyorlardı. Bir an önce Changez'nin, çevresini kültürlü konuşmalarıyla saran konukları gördükçe iyice asılıp sağlam elinin içinde kaybolan acıklı suratına dönmek istiyordum. Changez'nin gözlerinin sevgiyle önce karısının bedeninde, sonra orospusunun taş gibi poposunda gezindiğini gördüm, iki kadın Martha Reeves'le ve Vandellalarla konuşuyorlardı. Sonra Changez aniden kendine güç verip kalktı, onlarla dans etti, her adımı gösteriye çıkmış bir filinki gibi yerden ağır aksak kalkıyor, dirseklerini sanki tiyatro kursunda flamingo taklidi yapması istenmiş gibi iyice dışarı çıkarıyordu. Onunla dans edip dostluğumuzun tazelenişini kutlamak istiyordum. Shadwell'den uzaklaşmaya çalıştım. Ama gözüm Eva'ya takıldı. Bana bakıyordu.

"Anladığım kadarıyla gitmek istiyorsun," dedi Shadwell, "daha karizmatik insanların arasına herhalde. Ama Eva bana senin oyunculukla ilgilendiğini söylüyor."

"Evet, uzun zamandır, sanırım."

"Bak, ilgileniyor musun, ilgilenmiyor musun? Seninle uğraşayım mı, uğraşmayayım mı?"

"Eğer, isterseniz uğraşın."

"Peki, uğraşayım. Benim için bir şey yapmanı istiyorum. Bu sezon bir oyunum var. Gelip bir rol için deneme yapar mısın?"

"Evet," dedim. "Evet, evet, yaparım."

Konuklar gittikten sonra, sabahın üçünde, Chogyam'la Fruitbat çöpleri torbalara doldururken biz de o döküntünün içinde oturduk, Eva'yla Shadwell konusunu konuşmak istedim. Adamın çok can sıkıcı biri olduğunu söyledim. Eva zaten gergindi; bizim Batı Londralı Madame Verdurin, babamla benim konuklarının kalitesini takdir edemediğimizi düşünüyordu. "Bu gece hangisinin zekâsından yararlandınız, Karim, ha? İkiniz de hâlâ batakta yaşıyormuşuz gibi davrandınız. Ayrıca, Shadwell'in sıkıcılığına aldırmak kötü bir şey, Karim. Hata değil, şanssızlık. Doğuştan şalgam burunlu olmak gibi tıpkı."

"Tavrı çok değişti," dedim babama. Ama o beni dinlemiyordu. Gözü hep Eva'daydı. Canı oynaşmak istiyordu, yanı başındaki yastığı mıncıklayarak, "Gel buraya, gel, küçük Eva, sana bir sır vereyim," dedi. Berbat oyunlar oynadılar, ah, Tanrım, birbirlerinin burnuna sperm sürmece, Merkin ve Muffin diye çağırmaca gibi, ben de izlemek zorunda kaldım tabii hepsini. Chogyam babama döndü. "Bu sıkıcılık konusunda sen ne düşünüyorsun?"

Babam boğazını temizledi, sıkıcı insanların özellikle sıkıcı olduklarını söyledi. Bu bireysel bir seçimdi, şalgama benzediklerini söyleyerek sorumluluğu üzerimizden atamazdık. Sıkıcı insanlar onlara karşı duyarlılığımızı öldürmek için bizi uyuştururlardı.

"Neyse," dedi Eva fısıltıyla, babamın yanında oturmuştu, sarhoş kafasını yana eğerek bana bakıyordu. "Shadwell'in gerçek bir tiyatrosu var ve nasılsa senden hoşlanmışa benziyor. Bakalım sana bir tiyatro işi ayarlayabilecek miyiz, ha? İsterdin değil mi böyle bir şeyi?"

Ne diyeceğimi bilemiyordum. Bir şanstı bu ama değerlendirmeye korkuyordum, kendimi ortaya koyup kaybetmekten korkuyordum. Charlie'den farklı olarak, benim iradem kuşkularımdan daha güçlüydü.

"Kararını ver," dedi Eva. "Sana yardım ederim, Krema, istediğin her konuda."

Ondan sonraki bir-iki hafta içinde Eva'nın güdümünde –tam bayıldığı gibi– Shadwell'in denemesi için Sam She-

pard'ın *The Mad Dog Blues*'undan bir bölüm hazırladım. Hayatımda hiçbir şeye bu kadar çalışmamıştım; ne de bir kez kalkışınca bir şeyi bu kadar çok istediğim olmuştu. Parça şöyle başlıyordu: "Carlsbad'dan bir Greyhound otobüsüne binmiş New Mexico'ya, Loving'e gidiyordum. Babamı görmeye. On yıldan sonra. Kruvaze ceketli takımım, pırıl pırıl cilalanmış ayakkabılarımla tam taşraya tatile giden bir şehirliydim. Şoför 'Loving' deyince otobüsten indim..."

Ne yaptığımın farkındaydım; çok iyi hazırlanmıştım; ama bu o gün gelip çatınca heyecandan elimin ayağımın kesilmesine engel değildi. "*The Mad Dogs Blues*'u biliyor musunuz?" diye sordum Shadwell'e, tabii ki hiç duymamıştı.

Beni tiyatrosunun en ön sırasından izliyordu, leş kokulu pantolonunun dizindeki defteri düşürmeden tutmaya çalışıyordu. Başını salladı. "Shepard'a bayılırım. Onun yerinde olmak istemeyen genç yoktur pek, çünkü A, yakışıklı; B, yazıyor ve oynuyor; C, davul çalabiliyor; D, tam çılgın bir asi."

"Evet."

"Şimdi *The Mad Dog Blues*'u çok güzel oyna bakalım. Çok güzel."

Shadwell'in tiyatrosu Kuzey Londra'nın dışında iri bir kulübeyi andıran ufak ahşap bir binaydı. Ufak bir fuayesi, ama geniş bir sahnesi, derli toplu ışıkları, iki yüz kadar koltuğu vardı. *French Without Tears*, Ayckbourn'ın, Frayn'ın en son oyunları ya da pantomim türü oyunlar sergilemişlerdi. Temelde amatör bir yerdi ama yılda üç profesyonel oyun çıkarıyorlardı, çoğu da *The Royal Hunt of The Sun* gibi okul programlarında olan oyunlardı.

Bitirdiğimde Shadwell parmaklarını ucuyla alkışlamaya başladı, sanki iki elinin birbirine hastalık bulaştırmasından korkar gibiydi. Atlayıp sahneye çıktı. "Teşekkürler, Karim."

"Beğendiniz, değil mi?" dedim nefese nefese.

"O kadar ki bir daha oynamanı istiyorum."

"Ne? Bir daha mı? Ama galiba elimden gelenin en iyisiydi bu, Bay Shadwell."

Beni duymazdan geldi. Aklına bir fikir gelmişti. "Ama bu kez iki şey daha olacak: A, başının üstünde bir eşek arısı vızlayarak dolanıyor. B, eşek arısı seni sokmaya çalışıyor. Öyle kaptır ki kendini –bütün oyuncular kendilerini rahat bırakmak isterler– onu kov, sav, mücadele et, tamam mı?"

"Sam Shepard'ın bu eşek arısı işini onaylayacağını hiç sanmıyorum," dedim güvenle. "Hiç istemezdi."

Shadwell dönüp boş tiyatronun her bir köşesine uzun uzun baktı. "Ama eğer ben kör olmadıysam şu an burada değil."

Sonra gidip yeniden yerine oturdu, başlamamı bekledi. O eşek arısını kovalarken kendimi tam otuzbirci gibi hissettim. Ama rolü istiyordum, ne rol olursa olsun. Batı Kensington'daki o eve geri dönüp kafamda geleceğimle ilgili soru işaretleriyle herkese saygılı davranıp kimseden saygı görmeden yaşamayı gözüm kesmiyordu.

Shepard'la eşek arısı işini halledince Shadwell kolunu omzuma attı. "Çok iyi oldu! Bir kahveyi hak ettin. Gel bakalım."

Beni yan taraftaki kamyoncu kahvesine götürdü. Kendimi çok iyi hissettim, özellikle de, "Tam senin gibi bir oyuncuya ihtiyacım var," deyince.

Kafamın içinde neşeyle ziller çalıyordu. Oturup kahvelerimizi içtik. Shadwell dirseğini masanın ortasına bir çay gölünün içine kadar uzatmış, çenesini de avucunun içine almış bana bakıyordu.

"Öyle mi?" dedim coşkuyla. "Benim gibi bir oyuncu derken ne demek istiyorsunuz yani?"

"Role uyacak bir oyuncu."

"Ne rolü?" diye sordum.

Sabırsızlıkla baktı bana. "Kitaptaki role."

İsteyince üstüne gidip sorabiliyordum: "Ne kitabı?"

"Senden okumanı istediğim kitap, Karim."

"Ama istemediniz ki?"

"Eva'dan sana söylemesini istemiştim."

"Ama Eva bana bir şey söylemedi ki. Söylese hatırlardım."

"Aman Tanrım! Aman Tanrım, delireceğim, Karim, bu kadını amacı nedir yahu?" Başını ellerinin arasına aldı.

"Bana sorma," dedim. "En azından ne kitabı olduğunu söyle. Belki bugün alabilirim."

"Saçmalamayı bırak," dedi. "*The Jungle Book*. Kipling'in. Duymuşsundur kesin."

"Evet, filmini izledim."

"Eminim."

İstedi mi öyle piçleşiyordu ki koca züppe Shadwell, o kadar olur. Ama ne söylerse söylesin kendimi tutacaktım. Derken tavrı bütünüyle değişti. İşten söz etmek yerine bana Pencapça ya da Urduca bir şeyler söyledi, Ray ya da Tagore'la filan ilgili önemli bir sohbet başlatmak ister gibiydi. Aslında, konuşması daha çok gargara yapar gibiydi.

"Evet?" dedi. Birkaç sözcük daha geveledi. "Anlamıyor musun?"

"Hayır, pek sayılmaz."

Ne diyebilirdim ki? Kaybetmiştim. Bu yüzden benden nefret edecekti şimdi.

"Kendi dilin bu!"

"Şey, işte, biraz anlıyorum. Ayıp sözcükler. Biri bana deve götü dediğinde hemen anlarım."

"Tabii. Ama baban konuşabiliyor, değil mi? Kesin öyledir."

Tabii ki konuşabiliyor, demek geldi içimden. O senden farklı olarak ağzının dışına konuşuyor, seni si.tiğimin bok kafalı puştu seni.

"Evet; ama benimle konuşmaz," dedim. "Aptalca olurdu. Ne dediğini anlayamazdık. Zaten her şey yeterince karışık."

Shadwell üsteledi. Ona bu konuyu kapattırmanın bir yolu yoktu anlaşılan.

"Sen hiç gitmedin herhalde oralara?"

"Nereye?"

Neden bu kadar saldırganlaşıyordu bu konuda?

"Nereye anladın. Bombay, Delhi, Madras, Bangalore, Haydarabad, Trivandrum, Goa, Pencap. Burun deliklerine hiç oraların tozu girmedi yani?"

"Burun deliklerime hiç girmedi, hayır."

"Gitmelisin," dedi sanki ondan başka giden yokmuş gibi.

"Gideceğim, tamam."

"Evet, at sırtına çantanı, Hindistan'ı gör, yaşam boyu yapacağın en son şey de olsa."

"Tamam, Bay Shadwell."

O kendi kurduğu dünyada yaşıyordu gerçekten de. Sonra başını sallayıp boğazından ardı ardına kısa havlar gibi sesler çıkardı. Bu gülüşüydü, emindim. "Ha, ha, ha, ha, ha!" diye sürdürdü. "İki yüz yıllık emperyalizm nasıl bir insan soyu yaratmış. Doğu Hint Şirketi'nin öncüleri seni görecek olsalardı.

Ne de şaşırırlardı ama. Eminim herkes sana bakıp şöyle derdi: Hintli bir çocuk, ne egzotik, ne ilginç, şimdi bize ne teyze ve fil masalları anlatır. Orphingtonlıyım diyorsun bir de."

"Evet."

"Aman Tanrım, ne yabancı bir dünya! Göçmenimiz yirminci yüzyılın Herhangibiradam'ı. Değil mi?"

"Bay Shadwell..." diye söze başladım.

"Eva kolay kadın değildir, biliyor musun?"

"Öyle mi?"

Konuyu değiştirdiği için artık daha rahat nefes alabiliyordum. "En iyi kadınlar hep öyledirler," diye sürdürdü. "Ama sana kitabı vermemiş. Seni kaderinden korumaya çalışıyor, İngiltere'de sınıfın yarım çünkü. Bunu kabul etmek zor olmalı senin için –hiçbir yere ait olmadığını, hiçbir yerde istenmediğini–. Irkçılık. Güç geliyor mu bu? Anlat bana."

Bana baktı.

"Bilmiyorum," dedim savunmaya geçerek. "Hadi, oyunculuktan söz edelim."

"Bilmiyor musun?" diye üsteledi. "Gerçekten mi?"

Sorularına yanıt veremiyordum. Hatta konuşamıyordum bile; yüzümün kasları katılıp kalmış gibiydi. Benimle böyle konuştuğu için de utançtan titriyordum, sanki beni tanıyormuş gibi hem de, beni sorgulamaya hakkı varmış gibi. Neyse ki herhangi bir yanıt beklemiyordu.

"Eskiden Eva'yla daha sık görüşürken öyle değişkendi ki. İnce akortlu derdik ona. Tamam mı? Çok gezmiştir Eva, çok görmüştür. Bir sabah Tanca'da uyandık, ben Paul Bowles'u –ünlü eşcinsel yazarı– görmeye gitmiştim, Eva boğuluyordu neredeyse. Gece saçları olduğu gibi yüzünü kaplamıştı, nefessiz kalmıştı."

Öylece baktım suratına.

"İnanılır gibi değil, ha?"

"İnanılır gibi değil. Psikolojik olmalı." İçimden onunla o kadar zaman geçirsem benim de saçlarım birbirine girerdi demek geldi ama.

"Ama ben geçmişten söz etmek istemiyorum," dedim.

"Öyle mi?"

Eva'yla onu konuşmaktan gerçekten rahatsız olmuştum. Bilmek istemiyordum bunları.

Sonunda, "Tamam," dedi. Derin bir nefes aldım. "Babanla mutlu, değil mi?"

Tanrım, tam bir küçük soru canavarıydı. Soru sorarak telef edebilirdi insanı, yalnızca yanıtları hiç dinlemiyordu. Yanıt istemiyordu, tek istediği kendi sesinden duyduğu hazdı.

"Umarım sürer, ha?" dedi. "Kuşkulu musun, ha?"

Omuz silktim. Ama şimdi de ben bir şeyler söyleyecektim. Başladım gittim.

"İzcilerden birini oynamıştım. İyi hatırlıyorum. *The Jungle Book*, Baloo, Baghera filan, hepsini yani, tamam mı?"

"Doğru. On üzerinden on. Sonra?"

"Bir de Mowgli."

"Ah, evet, Mowgli."

Shadwell bir şeyler çözmek için suratımı inceledi, bir çekinme belirtisi, belki ufak bir alay filan. "Tam uygunsun ona," diye sürdürdü. "Aslında Mowglisin sen. Esmer tenli, ufak tefek, hareketli, kostümünle çok tatlı, harika olacaksın. Çok pornografik olmaz, herhalde. Eleştirmenler hemen peşine düşecekler. Ah, evet. Ha, ha, ha, ha, ha!"

Ellerinde metinlerle iki genç kadın kahveye girince Shadwell ayağa fırladı. Kadınları kucakladı, onlar da onu öptüler, ama bellı ki istemeyerek. Saygılı konuşuyorlardı onunla. Oyuncuların ne hallere düşebilecekleriyle ilgili ilk gözlemim bu olmuştu.

"Mowgli'yi buldum," dedi Shadwell onlara beni göstererek. "Sonunda küçük Mowglimi buldum. Tanınmamış bir oyuncu, patlamaya hazır beklemede."

"Merhaba," dedi kadınlardan biri bana. "Ben, Roberta," dedi öbürü.

"Merhaba," dedim.

"Ne müthiş, değil mi?" dedi Shadwell.

İki kadın beni inceledi. Tam anlamıyla kusursuzdum. Başarmıştım. Bir işim olmuştu.

10. Bölüm

O yaz benim yaşamımda da, Charlie'nin yaşamında da kısa süre içinde pek çok değişiklik oldu: Onunkiler büyük değişikliklerdi, benimkilerse ufak ama önemli şeyler. Charlie'yi aylardır görmediğim halde hemen her gün Eva'yı arayıp ayrıntılı bilgi alıyordum. Bu arada Charlie televizyonda, gazetelerde görünmeye başlamıştı. O ve mesleğinde yaptığı atılım her yerde insanın burnunun dibinde bitiyordu. Başarmıştı. Bana gelince bütün yaz ve sonbahar *The Jungle Book*'un provalarını beklemek zorunda kaldım, yakında profesyonel bir oyunda rol alacak ve kadroda nasılsa âşık olacak birini bulacak olmanın rahatlığıyla Güney Londra'ya döndüm. Ne olacağından emindim.

Allie, Allah akıl fikir versin okuldan züppe arkadaşlarıyla İtalya'ya, Milano'ya giysi almaya gitmişti. Annem Ted'le Jean'in yanından ayrılıp yeniden eski evimize döndüğü için ben onu yalnız bırakmak istememiştim. Neyse ki annem ayakkabıcıdaki işine geri dönmüştü, yalnızca geceleri ve hafta sonları birlikte olmamız gerekiyordu. Annem çok daha iyiydi, yine canlanmıştı, gerçi Ted'le Jean'in yanında epey kilo almıştı.

Hâlâ az konuşuyor, acısını, yarasını sese ve basmakalıp tepkilere dökmekten kaçınıyordu. Yine de gözümün önünde evi eskiden babamla birlikte yaşadıkları –çocukların kirlettiği, herkesin rahat ettiği– yer olmaktan çıkarıp kendi evi haline getirmişti. İlk kez pantolon giymeye başlamış, kilo vermiş, saçlarını uzatmıştı. İkinci el bir dükkândan çam ağacından bir masa almış, bahçede sabırla zımparaladıktan sonra çatlaklarını sıvamıştı, daha önce hiç yapmadığı, yapmayı aklına bile getirmediği şeylerdi bunlar. Zımparanın ne olduğunu bil-

mesine bile hayret ediyordum; belki de ben insanları tanıyamayan aptalın tekiydim. Masaya uygun sallanan bambu sandalyeler de alınmıştı, onları eve başımın üzerinde taşımıştım, annem de saatlerce oturup –kare kesilmiş süslü kâğıtlarla Noel ve doğum günü kartlarına– kaligrafi yapmıştı. Daha önce hiç yapmadığı kadar hevesle temizlik yapıyordu, yer fırçasıyla kovayı alıp dizlerinin üzerinde, titizlikle, ince ince (hiç yük gibi görmeden) dolapların arkasını, süpürgelikleri alıyordu. Duvarları yıkamış, el izlerimizden kirlenmiş kapıları boyamıştı. Evdeki bütün çiçeklerin saksılarını tek tek yenilemiş, opera dinlemeye başlamıştı.

Ted de bitki getirmişti. Çalıları, özellikle leylak çalılarını çok seviyordu, Jean artık onları bahçede görmek istemediği için alıp bize gelmişti. Eski radyolar, tabaklar, sürahiler, gümüş şamdanlar... Eva'nın yeni evi için işe başlamayı beklerken Güney Londra'da dolaşıp bulduğu her şeyi getiriyordu.

Sürekli okuyordum, *Lost Illusions* ve *The Red and the Black* gibi doğru dürüst şeylerdi okuduklarım, bir de erken yatıp aşka ve işe hazırlıyordum kendimi. Nehre yalnızca üç-beş kilometre uzakta olduğum halde yeni tanımaya başladığım Londra'yı özlüyor, kendi kendime çeşitli oyunlar oynuyordum: Gizli servis seni yaşamının sonuna kadar varoşlarda yaşamaya mahkûm etseydi ne yapardın? Kendini mi öldürürdün? Okur muydun? Hemen her gece kâbus görüp ter içinde uyanıyordum. İçinde uyuduğum çocukluğumun çatısı yüzündendi bunlar. Gelecekle ilgili ne korkum varsa hepsini yenecektim; geçmişe olan nefretimin yanında hiç kalırdı hepsi.

Bir sabah provalar başladı. Anneme üzüntüyle veda edip Güney Londra'dan ayrıldım, babamla Eva'nın yanına döndüm. Her gün metroyla provaların yapıldığı salona gidiyordum. Geceleri en son ben çıkıyordum. Çok çalışmaya, grubun bir üyesi olarak öbür on oyuncuyla birlikte bara, kafeye gitmeye bayılmıştım.

Shadwell hafta sonları sık sık kıta içinde seyahat edip Avrupa tiyatrosunu inceliyordu. Pantomimle, sesle, bedensel keşiflerle capcanlı bir *Jungle Book* yaratmak istiyordu. Sahne donanımı ve kostümler en aza indirgenmişti. Vahşi ormanın kendisi de, ağaçları, bataklıkları, içindeki pek çok hayvan, ateş ve kulübeleriyle birlikte bizim bedenlerimizden, ha-

reketlerimizden ve çığlıklarımızdan oluşacaktı. Ancak topladığı oyuncuların hiçbiri daha önce böyle çalışmamışlardı. İlk gün, ısınmak için prova salonunda beş tur koşmaya çoğunun ciğerleri dayanamadı. Kadınlardan yalnızca biri –disk jokey olarak– radyoda çalışmıştı. Dostluk kurduğum Terry adındaki oyuncu daha önce yalnızca propaganda faaliyetlerine katılmış, 1972'de *Kaz* sloganlı madenci grevinde Vanguard adlı şirketin kamyonuyla vodvil tiyatrosu görüntüsünde bütün ülkeyi dolaşmışlardı. Şu ansa kendini Kaa adındaki öldürücü sıkışıyla ünlü sağır yılan rolünde bulmuştu. Terry gerçekten de çok güçlü sıkacak birine benziyordu. Bütün oyun boyunca tıslayacak, kendini her iki yanı ve sahnenin tepesini tak gibi saran, maymunların aşağı sarkarak bir türlü yukarı tırmanamayan ve sürekli homurdanan ayı Baloo'ya sataştıkları iskelede oradan oraya atacaktı.

Terry kırk yaşlarındaydı, solgun ama hoş bir yüzü vardı; sessiz, eli açık, işçi sınıfından Galli bir delikanlı. Hemen kanım kaynamıştı ona, özellikle de spora aşırı düşkün olduğu ve vücudu taş gibi kaslı olduğu için. Onu ayartmaya karar verdiysem de başaracağımdan fazla umudum yoktu.

İkinci haftanın sonuna, yani kostüm seçimine kadar Shadwell'le hiç zıt düşmedik. Başlangıçta herkes ona karşı saygılıydı, bayıltıcı açıklamalarını dikkatle dinliyorduk. Ama çok geçmeden çoğumuz dalga geçmeye başladık, çünkü bilgiç ve emir verir gibi davranmanın yanında başladığı işten de korkuyor, yanlışları ortaya çıkar diye önerileri dinlemekten kaçınıyordu. Bir gün beni kenara alıp sürekli siyahlar giyen sinirli kostümcü kızla baş başa bıraktı. Kız elindeki sarı kumaşı ve boka benzer kahve-krem karışımı kavanozu arkasında gizlemeye çalışıyordu.

"Kostümünüz bu Bay Mowgli."

Elindekileri görebilmek için başımı turna gibi uzattım.

"Nerede kostümüm?"

"Lütfen üstünüzdekileri çıkarın."

Sahneye peştamalla ve kahverengi makyajla çıkacağım anlaşılmıştı, böylece alt tarafı mayolu bir boka benzeyecektim. Soyundum. Titreyerek, "Lütfen ondan sürmeyin üstüme," dedim. "Mecburum," dedi kız. "Uslu ol lütfen." Beni baştan ayağa kahverengi bulamaçla kaplarken *The Red and the Black*'deki azmiyle sesini çıkarmadan duygularını gizlemeyi

başaran, sık sık kırılan gururunun altında büyüklüğünü, gücünü hiç yitirmeyen Julien Sorel'i düşündüm. Onun için de kızın elleri her yanımı pislik rengine iyice sıvarken bile ağzımı açmadım. Birkaç sonra Shadwell'e profesyonel bir oyuncu olarak sahneye ilk adımımı boka bulanmadan atma şansım olup olmadığını sordum. Shadwell hemen kısa ve öz ifade etti:

"Kostümün o bok işte! Hayatında ilk rolünü öyle üstüne atlayarak kabul ederken Mowgli'nin kaftan giyeceğini mi sanıyordun? Yoksa Saint-Laurent takım elbise mi?"

"Ama Bay Shadwell –Jeremy– içinde kendimi kötü hissediyorum. Bir olup dünyayı daha çirkinleştirdiğimizi düşünüyorum."

"Alışırsın."

Haklıydı. Ama peştamalımla cilalı botlarıma tam alışmaya başlamış, rolümü herkesten daha çabuk ezberleyip iskelede küçük bir orangutan gibi hareket etmeyi becermişken, çatışmamızın daha bitmediğini anladım. Shadwell beni kenara çekip, "Şu aksanın, Karim. Özgün bir aksan gerekiyor."

"Özgünle ne demek istiyorsunuz?"

"Bizim Mowgli nerede doğmuştu?"

"Hindistan'da."

"Evet. Orphington'da değil. Hindistan'da hangi aksanla konuşulur?"

"Çeşitli Hint aksanlarıyla."

"On üzerinden on."

"Hayır, Jeremy. Lütfen, yapma."

"Karim, seni özgünlük olsun diye kadroya aldık, deneyimli olduğun için değil."

Kulaklarıma inanamıyordum. İnanmaya başladığımda da defalarca konuştuk ama fikrini değiştirmiyordu.

Rahatça tartışmak için prova salonunun dışına çıktığımızda hâlâ, "Bir dene sen," diyordu. "Çok tutucusun, Karim. Bir Bengalli kadar rahat konuşana kadar deneme yap. Oyuncu olacaksın güya, bence sen olsan olsan teşhirci olursun."

"Jeremy, beni anlasana, bunu yapamam."

Başını salladı. Yemin ederim gözlerim eriyip akıyordu.

Sonraki birkaç gün aksandan hiç söz edilmedi. O süre içinde Shadwell beni konuşmalar arasında çıkaracağım hayvan seslerine çalıştırdı, örneğin kıvrıla kıvrıla Mowgli'nin

hayatını kurtaran yılan Kaa'yla konuşurken tıslamam gerekiyordu. Terry'yle birlikte tıslıyorduk. Tıslarken babamın Carl'la Marianne'in evinde Ted'le Jean'e vaaz verişini düşünmek işimi kolaylaştırıyordu. İnsanlardan yapılma bir hayvanat bahçesine itirazım yoktu, yalnız şu Hint aksanı işinden vazgeçebilseydik.

İkinci kez konuşulduğunda tam kadro halindeydik.

"Şimdi aksanı yap bakalım," dedi Shadwell birden. "Evde çalışmışsındır herhalde."

"Jeremy," diye yakardım. "Benim açımdan ideolojik bir sorun bu aslında."

Vahşice baktı yüzüme. Kadro da bana bakıyordu, çoğunun yüzünde acıyan bir ifade vardı. İçlerinden biri, Boyd, EST ve doğal oyunculuk kursu almış, temel eğitimden geçmişti, sandalyeleri salonda sanki içinden gelerek yapıyormuş gibi oraya buraya savurmaya bayılıyordu. İçinden beni savunmak için de bir şey yapmak gelir miydi acaba? Ağzını açmadı. Terry'ye baktım. Ateşli bir Troçki taraftarı olduğu için beni de bir Hintlinin oğlu olarak karşılaştığım önyargı ve tacizi dile getirmeye yüreklendiriyordu. Geceleri eşitsizlikten, emperyalizmden, beyazların üstünlüğünden, cinsel özgürlüğün burjuva keyfinin eseri mi yoksa geleneksel toplum yapısının bozulmasını kolaylaştıran bir etki mi olduğundan söz ediyorduk. Ama şu an Terry de öbürleri gibi sus pustu, eşofmanıyla yere yatmış, yeniden tıslayarak kıvrılmaya hazır bekliyordu. İçimden, sen ancak 'devrimden sonra işçiler tanımlanması olanaksız bir mutluluğa kavuşacak', Shadwell gibi faşistlerin karşısına dikilecekler, gibi basmakalıp laflardan anlarsın, demek geldi.

Shadwell sert konuşuyordu: "Karim, bu grup çok iyi yetişmiş oyunculardan oluşan yetenekli ve pahalı bir gruptur. Çalışmaya hazırlar, oynamaya açlar, mütevazı sanatlarına aşkla bağlılar, bütün güçleriyle, coşkuyla, ta derinden. Ama sen, galiba yalnız da sen, buradaki herkesin içinde bir tek sen bütün oyunu aksatıyorsun. Bu deneyimli yönetmenin senden beklediği doğru davranışı ne zaman göstereceksin?"

Salondan kaçmak, Güney Londra'ya, ait olduğum, bir kez dışına çıkmakla haddimi aşarak hata yaptığımı düşündüğüm o yere geri dönmek istiyordum. Shadwell'den de kadrodaki herkesten de nefret ediyordum.

"Tamam," dedim Shadwell'e.

O gece barda öbürleriyle aynı masaya oturmadım, biramla gazetemi alıp öbür köşeye gittim. Bana arka çıkmadıkları, sonunda rolü çıkardığımda da alaylı güldükleri için öbür oyunculara nefret doluydum. Terry birlikte oturduğu grubu bırakıp yanıma geldi.

"Hadi," dedi, "bir içki daha iç. Bu kadar etkilenme, oyunculuk işi hep böyle pistir." 'Oyunculuk pis iştir' lafı en sevdiği laftı. Oyunculuk hep pis bir işti anlaşılan ve buna katlanmak gerekiyordu; o arada yozlaşma da alıp başını gidiyordu.

Ona aramızda taktığımız adla Shitwell gibiler devrimden sonra beni itip kakar mı, o zaman tiyatro yönetmeni diye bir şey kalacak mı, yoksa hepimiz sırayla öbürlerine nerede duracaklarını, ne giyeceklerini mi söyleyeceğiz, diye sordum. Belli ki bunlar Terry'nin aklına daha önce hiç gelmemişti, acı birasına ve füme domuz cipsi paketine bakarak epeyce düşündü.

"Tiyatro yönetmenleri olacak," dedi sonunda. "Bence. Ama onları oyuncular seçecek. Canlarını sıkarlarsa oyuncular onları defedip geldikleri fabrikaya geri gönderecekler."

"Fabrika mı? Peki, her şeyden önce, Shadwell gibileri fabrikaya nasıl sokacağız?"

Terry şu an tuzağa düşmüştü; bastığı yer kaymıştı.

"Gitmeye mecbur olacak."

"Ya? Zorla mı?"

"Bütün boktan işleri aynı insanların yapmasının bir anlamı yok, değil mi? İnsanların kendi ellerini sürmedikleri işleri emir verip başkalarına yaptırmalarından hiç hazzetmiyorum."

Terry'yi uzun zamandır tanıdığım herkesten daha fazla seviyordum, her gün konuşuyorduk. Ama o işçi sınıfının –bu sınıftan sanki bir tek inançlı insanmış gibi söz ediyordu– akla hiç gelmedik şeyler yapacağına inanıyordu. Irkçı oluşumları kastederek, "İşçi sınıfı o puştların hakkından çok kolay gelecek," dedi. "İşçi sınıfı patlamak üzere," diyordu başka zamanlarda da. "İşçi Partisi canlarına yetti. Toplumsal dönüşüm istiyorlar artık!" Konuşması bana annemin evinin yakınındaki lojmanları hatırlattı, oradaki 'işçi sınıfı' gelse Terry'nin suratına gülerlerdi herhalde; tabii işçi sınıfı dediği

için ânında kulağını patlatacak olanlar dışındakiler. Terry'ye varoşlardaki proletaryanın sınıf farkını çok önemsediğini anlatmak istiyordum. Özellikle kendilerinden alt sınıfta olanlara kötü gözle, nefretle bakıyorlardı. Ama onunla bazı şeyleri tartışmanın hiçbir yararı yoktu. Shadwell'le çatıştığımda durumu daha da kötüye götürmemek için araya girmemiş olabileceğini düşündüm. Terry sosyal hizmet uzmanlarının, sol kanat politikacıların, ateşli avukatların, liberallerin ya da aşama aşama iyileşmenin bir faydası olduğuna inanmıyordu. İşlerin düzelmek yerine bozulmasını istiyor gibiydi. Bıçak kemiğe dayanınca dönüşüm gerçekleşecekti. Yani işlerin iyiye gidebilmek için önce kötüye gitmesi gerekiyordu; ne kadar kötüye giderse ileride o kadar iyi olacaktı; tepe aşağı gitmedikçe iyi gitmeye başlamalarının olanağı yoktu. Anlattıklarından bunları anladığımı söyledim. Çileden çıktı. Partiye girmemi teklif etti. Adaletsizliğin ortadan kalkması gerektiğine olan inancımda samimi olduğumu kanıtlamak için girmem gerektiğini söyledi. Bir şartla gireceğimi söyledim. Bana öpücük verdi. Ben de, burjuva değerlerin içine işlemiş vaatlerin galip geldiğini kanıtladığında bunun olacağını söyledim. Henüz partiye girmeye hazır görünmediğimi söyledi.

Terry'nin eşitlik tutkusu toy aklıma hoş gelirken var olan otoriteye duyduğu nefret de benim öfkelendiğim şeylere tam uyuyordu. Tabii eşitsizlikten nefret etsem de bu herkesle aynı muameleyi görmek istediğim anlamına gelmiyordu. Babamın ve Charlie'nin en sevdiğim özelliklerinin farklı kalmak için gösterdikleri çaba olduğunu fark ettim. Güçlerini beğeniyordum, gördükleri ilgiyi beğeniyordum. İnsanların onlara hayranlık duymasını, etkilenmesini beğeniyordum. Yani hayalarımı sıkıştıran sarı kumaşa, kahverengi makyaja, hatta aksana karşın oyunun öncüsü olmanın tadını çıkaracaktım.

Shagbadly'den ufak tefek taleplerde bulunmaya başladım. Daha uzun mola istedim; eve arabayla bıraktırmasını istedim, çok yoruluyordum ya? Aralarda sürekli Assam çayı bulunmasını istedim (içine de bir tutam siyah Çin çayı). Acaba şu oyuncu biraz sağa kayabilir miydi; hayır, biraz daha. Canımın istediği şeyleri söyleyebileceğimi fark etmeye başlamıştım. Güvenim yerine gelmişti.

Artık evde çok az kalıyordum, onun için de Büyük Aşkı eskiden yaptığım gibi hesap defteri tutarcasına hiçbir ayrıntıyı kaçırmadan gözleyemiyordum. Eva'nın artık babamın hayatının bazı özel ayrıntılarına aklını takmaktan vazgeçtiğini görüyordum. Daha az Satyajit Ray filmi izliyorlar, daha az Hint lokantasına gidiyorlardı; Eva Urduca öğrenmeyi, sabah kahvaltıda sitar müziği dinlemeyi bırakmıştı. Yeni bir uğraşı vardı; büyük bir kampanya hazırlıyordu. Londra'ya taarruz planını yapıyordu.

Evde her hafta içkiler, partiler, ufak akşam yemekleri gırla gidiyor, bu da beni sinirlendiriyordu, çünkü koltukta yatabilmek için herkesin büyük havalarda en son çıkan romanla ilgili düşüncesini söyleyip bitirmesini beklemem gerekiyordu. Günlük provalardan sonra da akşam yemekte Shadwell'in *The Jungle Book* oyununun ne kadar iyi gittiğini, ne kadar 'dışavurumsal' bir oyun olduğunu anlata anlata bitiremeyişinden bunalıyordum. Neyse ki Eva'yla babam çoğunlukla dışarıda oluyorlardı, Eva kendisine ve babama yönetmenlerden, yazarlardan, yazı işleri asistanlarından, düzeltmenlerden, sosyeteden, tanıdıkları hemen herkesten gelen bütün davetleri kabul ediyordu.

Gördüğüm kadarıyla Eva, ona da takılarak dediğim gibi, yerine getirdiği bu 'ödevler'le kendine bir sanatçı kozası örmeye çalışıyordu. Onun gibiler sanatçılara, 'sanat'la ilgili her şeye bayılırlar; sözcüğün kendisi bile aşk iksiri etkisi yapıyordu; anıldığı anda yüce bir esinti yaratıyordu sanki; denetlenmeye gelmeyen, ilham gerektiren her şey o kapıdan giriyordu. Eva gibiler o cennetten çıkma 'sanatçı' sözcüğünü varlıklarına ekleyebilmek için her şeyi yaparlardı. (Kendi başlarına yapmaları gerekiyordu bunu, başka kimse yapamazdı.) Bir keresinde Eva'nın, "Ben sanatçıyım, tasarımcıyım, ekibimle birlikte ev tasarımı yapıyoruz," dediğini duymuştum.

Eskiden, sıradan bir taşra ailesi olarak yaşarken Eva'nın bu özentiliği, züppeliği babamla beni eğlendirirdi. Son zamanlardaysa böyle düşünmüyorduk; babam onun her yaptığını zaten sorgusuz kabulleniyordu. Ancak gösterişin dozu her gün artıyordu. Fark etmemeye olanak yoktu. İşin kötüsü Eva bunda çok başarılıydı; bir kere taarruza başlamıştı, artık Londra'nın onu hafife alması mümkün değildi.

Günbegün daha yükseğe tırmanıyordu. Harikaydı, Londralıların gittiği öğle yemeklerinin, akşam yemeklerinin, gecelerin, pikniklerin, partilerin, davetlerin, şampanyalı kahvaltıların, açılışların, kapanışların, gala gecelerinin, son gecelerin, gece geç saat davetlerinin haddi hesabı yoktu. Yemedikleri, sohbet etmedikleri ya da sahnede birilerini izlemedikleri an yoktu. Eva Londra'yı, Islington'ın, Chiswick'in, Wandsworth'ün yabancı topraklarını parti parti üstüne, dost dost üstüne santim santim kuşatırken babam da tam anlamıyla bunun tadını çıkarıyordu. Ama bütün bunların aslında Eva için ne kadar önemli olduğunun farkında değildi. Evde verdikleri bir akşam yemeğinde, mutfakta birlikte frambuazlı yoğurt hazırlarlarken ilk kez birinin öbürünü öfkelendirdiğine tanık oldum. Eva: "Tanrı aşkına, şu mistik görünme çabasından biraz vazgeçemez misin? Burası Beckenham değil. Bunlar seçkin, akıllı insanlar, tartışmaya alışıklar, kabullenmeye değil, gerçeklere alışıklar, palavralara değil!"

Babam onun bu eleştirisinin şiddetini tam anlamadan başını geriye atarak güldü. "Eva, şu kadarını olsun anlamıyor musun? Mantık yürütmeyi, o sonu gelmez düşünceleri, her şeye kafayı takmayı bir kenara bırakmaları gerek. Kontrol manyağı olmuş hepsi! Hayatın ipini gevşetmez, içimizdeki bilgeliğin yeşermesine izin vermezsek yaşamış sayılmayız!"

Tatlıları alıp telaşla salona döndü, masadakilere de aynı şeyleri anlatmaya başladı, Eva daha da öfkelendi ve sonunda bilimin ortaya çıktığı dönemlerde sezginin önemi konusunda büyük bir tartışma patlak verdi. Parti hareketlendi.

Babam da bu arada bütün insanları sevdiğini iyice anladı. Onun için kimin BBC'de, TLS'de ya da BFI'da çalıştığının hiçbir önemi yoktu, hepsine aynı alçakgönüllülükle yaklaşıyordu.

Bir gün provadan sonra Terry'yle bir şeyler içip eve döndüğümde Charlie'yi Eva'yla babamın yatak odasında bölmeli duvara dayalı boy aynasının önünde at gibi zıplar buldum. Önce tanıyamadım onu. Bu yeni tipini yalnızca fotoğraflarda görmüştüm ne de olsa. Saçları siyaha boyanmıştı, kısa, diken dikendi. Üzerine elle gamalı haç çizilmiş, yırtık bir tişörtü ters olarak giymişti. Siyah pantolonu çengelli iğne, ataş ve

iğne doluydu. En üste de siyah yağmurluk giyip beline beş kemer takmıştı, pantolonunun arkasındansa gri ketenden çocuk bezi gibi bir şey sarkıyordu. Hayvanın üstünde benim yeşil yeleklerimden biri vardı. Eva'ysa ağlıyordu.

"Neler oluyor?" dedim.

"Sen bu işe karışma," dedi Charlie sertçe.

"Lütfen, Charlie," diye yalvarıyordu Eva. "Lütfen gamalı haçı çıkar. Başka hiçbir şey umurumda değil."

"Öyleyse çıkarmıyorum."

"Charlie..."

"Senin bu dırdırlarından hep nefret ettim."

"Dırdır değil bu, sevdiğim için."

"Tamam. Buraya bir daha dönmeyeceğim, Eva. Artık iyice kabak tadı veriyorsun. Yaşından herhalde. Seni menopoz mu bu hale getirdi, ha?"

Yerde, Charlie'nin ayağının dibinde bir giysi yığını vardı, içinden ceket, yağmurluk, gömlek çekip yakışmadığına karar vererek yere fırlatıyordu. Sonra siyah göz kalemini sürdü. İkimizin de yüzüne bakmadan evden çıkıp gitti. Eva arkasından, "Kamplarda ölenleri düşün! Bu gece oraya gelmemi de bekleme, domuz herif! Charlie, artık sana zırnık vermem bilmiş ol!" diye bağırdı.

Ben o gece konuştuğumuz gibi Soho'da bir kulüpte Charlie'nin konserine gittim. Eva'yı da götürdüm. Onu gelmeye ikna etmek çok güç olmadı, beni de hiçbir şey eski okul arkadaşımın *Daily Express*'in deyimiyle nasıl 'olay' haline geldiğini görmekten alıkoyamazdı. Hatta en iyi yeri kapmak için bir saat erken gittik. Daha o saatten konser için köşede kuyruk oluşmaya başlamıştı. Eva'yla beraber çocukların arasından geçtik. Eva heyecanlıydı, şaşkındı, kalabalıktan ürkmüştü. "Charlie nasıl yaptı bunu?" diye soruyordu sürekli. "Birazdan öğreneceğiz," dedim. "Bunların anneleri burada olduklarını biliyor mudur?" diye sordu. "Ne yaptığını biliyor mu bu çocuk, Karim?" Çocuklardan bazıları on iki yaşında bile yoktu; çoğuysa on yedi yaşlarındaydı. Onlar da Charlie gibi giyinmişlerdi, çoğu siyahlar içindeydi. Bazılarının saçları yol yol turuncu ya da mavi boyalıydı, ibikli papağanları andırıyorlardı. Orada, pislik yuvası Londra'nın ayazında, yağmurunda ilgisiz polislerin bakışları arasında dirsek atıyor, itişiyor, dil çıkarıyor, gelene geçene, birbirlerinin suratına tükü-

rüp duruyorlardı. Ben de Yeni Dalga akımına uygun olarak siyah gömlek, siyah kot, beyaz çorap ve siyah süet ayakkabı giymiştim, ama saçımın hiç de ilginç görünmediğinin farkındaydım. Tek ben değildim tabii böyle gelen; üzerlerinde 1960'lara özgü pahalı giysiler, Fiorucci kotlar, ayaklarında süet botlar, hem de Küba topuklusundan, olan yaşça daha büyük bazı tipler de grupla anlaşma yapmak umuduyla bekleşiyorlardı.

Peki Charlie Nashville'deki o geceden sonra neler yapmıştı? Punklara katılmış, ne yaptıklarını, bunun müzikte nasıl bir rönesans olduğunu ânında anlamıştı. Grubun adını The Condemned, kendi adını da Charlie Hero olarak değiştirmişti. İngiliz müziğinin ruhu bir çizgiden öbürüne, abartılı baroktan proteste çark ederken, o da Musn't Grumble'ı zorla, döve döve şehrin en hızlı Yeni Dalga ya da punk gruplarından biri haline getirmişti.

Bütün gazeteler, dergiler, ağzından çıkacak yeni nihilizmle, yeni umutsuzlukla ve bunların sembolü olan yeni müzik anlayışıyla ilgili her sözü hevesle bekleyen göstergeciler Eva'nın oğlunun peşinden bir an olsun ayrılmıyorlardı. Kahramanımız şaşkın ama ilgiyle izleyen herkese gençlerin içine düştüğü umutsuzluğu anlatmak zorunda kalıyor, bunu yaparken de gazetecilere tükürmeyi ya da onları yumruklamayı ihmal etmiyordu. Çok zeki çocuktu doğrusu Charlie; başarının sırrının, öbür gruplarda olduğu gibi, medyayı aşağılamak olduğunu hemen anlamıştı. Neyse ki Charlie'nin zalimliğe yeteneği vardı. Bu aşağılamaları, hippilere, sevgiye, Queen'e, Mick Jagger'a, aktif politikaya ve punkın kendisine yönelik öbür saldırıları gibi basında uzun uzun yer alıyordu. Bir gece televizyondaki bir akşamüzeri programında, "Bok gibiyiz," deyiverdi. "Çalamıyoruz, söyleyemiyoruz, şarkı yazamıyoruz, bok kafalı aptallar da bize bayılıyorlar!" Bunun üzerine iki anne babanın öfkeyle televizyon ekranını tekmelediği yazıldı. Eva bile *Daily Mirror*'da 'PUNKÇININ ANNESİ OĞLUMLA GURUR DUYUYORUM DEDİ!' başlığıyla çıktı.

Fish, Charlie'nin haberlerinin çıkması ve bu yolla ün kazanması için elinden geleni yapıyordu. İlk plakları *The Bride of Christ* onun çabasıyla bir-iki hafta içinde çıkıyordu. Dengesiz hareketleri işe yarıyordu. Şans yardım ederse plak yerden

yere çalınıp yasaklanacak, böylece de ilgi çekip kesin para kıracaktı. Yani Charlie de sonunda yolunu iyi buldu.

O gece Fish, her zamanki kibarlığı ve beyefendiliğiyle Eva'yı Charlie'yle birlikte ne yaptıklarını çok iyi bildiklerine inandırdı. Eva yine de endişeliydi. Fish'i öptü, koluna yapıştı, açıkça yalvardı ona: "Lütfen, lütfen, oğlumun uyuşturucu bağımlısı olmasına izin verme. Öyle zayıftır ki o bilemezsin."

Fish bize kulübün arkalarında iyi bir yer buldu, yerler sıcaktan ve sert adımlardan ikiye yarılacak gibi göründüğü için birbirimize tutuna tutuna kırık dökük bar kasalarının üzerine çıktık. Bir an izleyicilerin hepsi üstüme atlayacak sandım; grup hâlâ soyunma odasındaydı.

Çıktılar. Ortalık birbirine girdi. The Condemned geçmişine ait bütün izleri silmişti – saçları, giysileri, müzikleri. Tanınmaz haldeydiler.

Gergindiler aslında, yeni giysilerine daha tam olarak alışamamışlardı. Charlie'yle Nashville'de izlediğimiz grubun provasız çıkan bir versiyonu gibi, en kısa sürede en fazla şarkıyı çalma yarışmasındaymışçasına bütün sermayelerini paldır küldür sergilediler. Charlie artık ritim gitar çalmıyor, sahnenin bir ucundaki mikrofona yapışıp gruptaki çocuklara uluyordu, onlar da yol matkapları gibi zıp zıp zıplıyor, tükürüyor, sahne cam kırığıyla dolana kadar şişe atıyorlardı. Charlie'nin eli kesildi. Eva yanımda yutkunarak yüzünü kapadı. Sonra Charlie kanı yüzüne bulaştırıp basgitarcıya da sürmeye başladı.

The Condemned'in geri kalanı hâlâ ortada yoktu, müzik dünyasının tezgâhtarları, memurlarıydı onlar. Ama Charlie bütün o zehriyle, hınçlı halleriyle, öfkesiyle, meydan okuyuşuyla muhteşemdi. Ne de güçlüydü, nasıl da hayranlık uyandırıyordu, kızların gözlerindeki bakış inanılmazdı. Işıl ışıldı Charlie: Doğru formülü bulmuştu. Yaptığı numaralar, kılığı harikaydı. Tek kusuru, dedim içimden kıkırdayarak, sağlıklı, süt gibi beyaz dişleri, her şeyi rezil ediyor.

Sonra bir isyan başladı. Şişeler havada uçuştu, birbirini tanımayan insanlar yumruklaştı, Eva'nın göğüs dekoltesine bir diş isabet etti. Benim her yanım kan oldu. Kızlar bayılıp yere düştüler; cankurtaranlar çağrıldı. Fish bizi ustalıkla dışarı kaçırdı.

O gece Soho'da yürürken düşünceliydim. Eva yanı başımda kot pantolonu ve tenis ayakkabılarıyla Charlie'nin şarkılarından birini mırıldanarak kuş adımlarıyla yürüyor, benim hızlı adımlarıma yetişmeye çalışıyordu. Sonra koluma girdi. İkimiz birbirimizin yanında öyle rahattık ki, iki sevgili bile olabilirdik. Hiç konuşmuyorduk; galiba o Charlie'nin geleceğini düşünüyordu. Bense Charlie'ye daha önce düşleyemeyeceğim kadar az haset ediyordum artık. Çok güçlü bir duyguya kapılmıştım: hırsa. Neye yönelikti bu hırs bilmiyordum. Açıkçası Charlie'nin kopardığı büyük patırtı, sonunda şansı yakalamış olması, şans kapısının önünde ardına dek açılmış olması beni çok etkilemişti. Artık her istediğini elde edebilirdi. O âna kadar olanları kendi istediğim gibi yönlendiremediğimi düşündüm; bu nasıl yapılır bilmiyordum; olaylar gelip bana çarpıyorlardı. Oysa şimdi anlıyordum ki böyle olmak zorunda değildi. Mutluluğum, gelişimim, eğitimim kendi çabamla olabilirdi; yeter ki doğru zamanda doğru şeyi yapıyor olayım. *The Jungle Book*'ta oynayacağım rol Charlie'nin zaferiyle kıyaslanınca sönük kalsa da yakında gözler benim de üstüme dikilecekti; bu bir başlangıçtı, kendimi güçlü ve kararlı hissediyordum. Bu beni yükseltecekti.

Arabaya binerken Eva'ya baktım, bana gülümsedi. Charlie'yi filan düşünmediğini anladım –belki bir esindi onun için–, onun aklı asıl dünyada kendi yapacaklarındaydı. Arabayla eve dönerken Eva direksiyona vurarak şarkı söyledi, pencereden dışarı bağırmaya başladı:

"Ne müthişlerdi, değil mi? Tam bir yıldız, değil mi, Karim?"

"Evet, evet!"

"Çok büyük olacak bunlar, Karim, çok büyük. Ama Charlie'nin kendini bu gruptan kurtarması gerekiyor. O kendi başına da becerebilir, değil mi?"

"Evet, ama onlar ne olacak?"

"O çocuklar mı?" Elini şöyle bir salladı. "Bizim çocuk tırmanıyor işte. Tepeye! Tepeye!" Eğilip yanağımdan öptü. "Sen de öyle ol, tamam mı?"

The Jungle Book'un kostümlü provası iyi geçti. Nasıl böyle iyi geçtiğine hepimiz şaştık; kimse rolünü unutmadı,

teknik olarak her şey iyiydi. Böylelikle büyük bir güvenle seyircili ön gösterime girdik. Kostümler komikti, izleyicilerden çok alkış aldı. Hayvanlar Konseyi izcinin geleceğini karara bağlamak için toplanırken yaramaz maymunlar tiz seslerle cırlayıp bağrışıyorlardı. Ama Shere Khan Hamlet'in hayaleti sesiyle uzaklardan, "İzci benimdir. Onu bana verin. Özgür İnsanlar'ın ne işine yarar ki bir insan, izci?" diye hırlarken tepemde bir çatırtı oldu. Profesyonelliği unutup başımı kaldırınca iskelenin telörgülerinin bükülüp sarktığını, en sonunda da başıma değecek hale geldiğini gördüm, sürgüler yerinden oynadı, ışıklar şangırtıyla yere sahnenin ortasına düştü. İzleyiciler arasından bağırıp uyaranlar oldu. Ön sıradakilerin çoğu ayağa fırlayıp tehlikeden korunmak için ara koridora doluştu. Oyunu bıraktım, sahnedeki öbür oyuncular da öyle yapıp izleyicilerin içine atladılar. Çoktan ayağa fırlayıp teknisyenlere bağırmaya başlamış olan Shadwell'i gördüm. Oyun o gecelik yattı, izleyiciler eve gitti. Koltuklar korkunç haldeydi, Shadwell ise canavarlaşmıştı. İki oyun daha iptal edildi. İlk geceden önce yalnız bir ön gösterim yapılacaktı.

Ben doğal olarak, annemin ilk geceye gelmesini istiyordum, tabii babamın da. Ama ikisi de evi terk ettikleri günden sonra görüşmediklerinden, *The Jungle Book*'ta sahneye çıkacağım ilk gece bir araya gelmeleri için en uygun fırsat değildi. Onun için annemi, Ted Enişte ve Jean Teyze'yle birlikte davet ettim, Ted Enişte takım elbisesi ve Brylcreem'iyle bizi bir yere götürmeyi teklif etti. Hepimizi Hilton Oteli'nin Trader Vics Lokantası'na götürecekti. Annem şık giyinmişti, önden fiyonklu mavi elbisesiyle çok tatlı görünüyordu. Neşeliydi de; aslında ne kadar neşeli biri olduğunu hatırladım. Utanmayı bırakıp ayakkabıcıya resti çekmiş, bir doktorun muayenehanesinde sekreterliğe başlamıştı. İyi bilirmiş gibi hastalıklardan söz ediyordu.

Annem Mowgli rolümle gururlanıp ağladı. Humprey Bogart'ın ölümünden beri ağlamamış olan Jean ise çok güldü, keyfi yerinde kafası da iyiydi.

"Ben daha amatörce bir şey olacak sanmıştım," dedi durdu, belli ki baştan sona kötü gitmeyen bir şeyin parçası olmam onu şaşırtmıştı. "Gerçekten de çok profesyonelceydi! Bütün o televizyon oyuncularıyla tanışmak harika!"

Annemle Jean Teyze'yi oyalamanın, görür görmez gülmekten yerlere yattıkları peştamalımdan söz etmelerini engellemenin en iyi yolu oyundan sonra hemen oyuncularla tanıştırmak, her birinin hangi oda komedilerinde, polis programlarında oynadıklarını anlatmaktı. Yemekten sonra Batı Yakası'nda bir gece kulübüne dansa gittik. Daha önce annemin dans ettiğini hiç görmemiştim, açık ayakkabılarını çıkarıp Jean Teyze'yle birlikte Jackson Five'ın şarkılarıyla dans etti.

Galiba o gece aldığım övgü yalnızca ilk geceden sonra gelecek tebrik seline hazırlıktı. Açılıştan sonra soyunma odasından koşarak çıkıp kırmızı yeleğiyle beni öbürlerinin yanında bekleyen babama koştum. Hiçbiri fazla neşeli görünmüyordu. Sokağa çıkıp yakınlarda bir lokantaya yürüdük, hâlâ kimse benimle konuşmuyordu. "Pekâlâ, baba," dedim, "iyi vakit geçirdin mi? Doktor olmadığıma seviniyorsun, değil mi?"

Tabii babamın dürüstlüğü erdem saydığını unutmam büyük salaklıktı. Duygulu bir adamdı babam, ama asla kendi fikirlerini ön plana çıkarmaya çalışmazdı.

"Çok boktan bir iş bu, ibnelik," dedi. "O Kipling denen beyaz ibne ne biliyor ki Hindistan'la ilgili! Oğlum boyanıp zenci kılığına giren o eski soytarılara dönmüş, oyunu da berbat!"

Eva babamı durdurdu. "Karim'in kendine güveni tam," dedi kesin bir tavırla koluma vurarak.

Neyse ki Changez gösteri boyunca kıkırdayıp durmuştu. "Çok eğlenceliydi," dedi. "Bir daha gelebilir miyim?"

Lokantada, oturmadan önce Jamila beni kenara çekip dudaklarımdan öptü. Changez'nin gözlerini üzerimde hissettim.

"Harika görünüyordun," dedi sanki ilkokul piyesinin bitiminde on yaşında bir çocukla konuşuyormuş gibi. "Çok masum ve taptazeydin, o güzel, incecik ve kusursuz vücudun ortaya serilmiş. Ama oyunun bütünüyle neo-faşizme övgü olduğu apaçık ortada..."

"Jammie..."

"İğrençti işte, aksanın, üstüne sıvanmış o boklar. Bütün o önyargıların pezevenkliğini yapmışsın işte..."

"Jammie...".

"Hintlilerle ilgili beylik düşüncelerin yani. Hele aksanın... Tanrım, nasıl yaptın bunu? Sen de utandın herhalde, ha?"

"Aslında utandım."

Hiç acımadan devam etti; oyundaki mimiklerimi taklit etti. "Aslına bakarsan sende de hiç ahlak yok be! Sonradan edineceksin herhalde, bir fırsatını bulunca."

"Çok ileri gidiyorsun, Jamila," deyip sırtımı döndüm. Gidip Changez'nin yanına oturdum.

Gecenin bunun dışında tek önemli olayı lokantanın bir ucunda tam tuvaletin yanında Eva'yla Shadwell arasında geçenlerdi. Shadwell duvara dayanmıştı, Eva öfkeliydi, ellerini yumruk yapmış sinirle sallıyordu. Shadwell'in yüzünden sırayla çok açık iğrenme, acı ve üzüntü ifadeleri okunuyordu. Eva bir ara dönüp beni işaret etti, sanki ona bana yaptığı bir şeyin hesabını soruyor gibiydi. Evet, Shadwell onu hayal kırıklığına uğratmıştı. Ama hiçbir şeyin onu yolundan döndüremeyeceğini biliyordum; yönetmen olma hevesinden hiç vazgeçmeyecek, hiçbir zaman da iyi bir yönetmen olamayacaktı.

Bu kadardı işte. *The Jungle Book*'tan bir daha hiç söz etmediler, beni oyuncu olarak görmeye henüz hazır değillerdi sanki, eski işe yaramaz oğlan rolümü yeğliyorlardı. Yine de oyun iyi iş yaptı, özellikle de okullarda, ben de sahnede daha rahat davranmaya, oyunculuğun tadını çıkarmaya başladım. Aksana iyice alıştım, arada, olmadık yerlerde, alt sınıftan Londralı aksanı da katarak izleyicileri güldürdüm. "Bırak dağınık kalsın Bagheera," diyordum. Sonrasında barda tanınmak hoşuma gidiyordu, çalımla oturup imza istemeye gelenleri bekliyordum.

Shadwell arada oyunu izlemeye geliyordu, bir gün nedense bana iyi davranmaya başladı. Terry'ye bunun nedeni ne olabilir, diye sordum. "Ben de afalladım," dedi. Ardından Shadwell beni Joe Allens'a götürüp yeni oyunu Molière'in *Le Bourgeois Gentilhomme*'unda bir rol teklif etti. Yüreğinin yumuşaklığına dayanamayıp sabahın yedi buçuğunda fabrikaların, grevdeki işyerlerinin ve Doğu Yakası metro istasyonlarının önünde gazetelerini satmasına yardım ettiğim Terry de beni yüreklendirdi. "Kabul et," dedi. "Senin için iyi olur. Tabii oyunculuk pis iş ama deneyim kazanmış olursun."

Öbür oyuncuların tersine –onlar benden daha uzun süredir bu işin içindeydiler– ne gibi işler alabileceğimi hiç kestiremiyordum. Onun için de kabul ettim. Shadwell'le kucaklaştık. Eva bu konuda hiçbir yorum yapmadı.

"Ya sen, Terry?" diye sordum bir akşam. "Sen herhangi bir rol için anlaşma yaptın mı?"

"Ah, tabii."

"Ne?"

"Aslında kesin değil," dedi. "Ama telefon bekliyorum."

"Ne telefonu?"

"Sana söyleyemem, Karim. Ama telefon gelecek, bundan eminim."

Tiyatroda Terry'yle yan yana giyinirken her sefer ne yapıp edip soruyordum: "Hey, Terry, telefon geldi mi? Peter Brook aradı mı?"

Bazen de birimiz perde açılmadan hemen önce soyunma odasına dalıp Terry'ye telefonda onunla çok acil görüşmek isteyen biri olduğunu söylüyorduk. İki kere yuttu, herkese oyunu bir-iki dakika bekletmelerini söyleyerek telaşla yarı giyinik odadan fırladı. Muzipliğimizin kurbanı oldu. "Sizin bu çocukça oyunlarınız bana işlemez. Telefonun geleceğini biliyorum ben. Aklımı takmış filan da değilim. Sabırla bekleyeceğim."

Bir gece oyunun başlamasına az bir süre kala gişe görevlisi heyecanla kulisi arayıp tiyatro yönetmeni Matthew Pyke'ın *The Jungle Book* için bir bilet ayırttığını söyledi. On beş dakika içinde kadroda –benim dışımda– herkes bunu konuşmaya başlamıştı. Soyunma odasında daha önce hiç böyle konuşma, heyecan, coşku görmemiştim. Ama böyle tanınmış yönetmenlerin gelişinin her zaman bir sonraki rolün telaşında olan oyuncular için ne kadar önemli olduğunu biliyordum. *The Jungle Book*'u bütünüyle unutmuşlardı; geçmişte kalmıştı. Ufacık soyunma odasında çamaşırlarını kaloriferin üstüne serip diyet yiyecekler atıştırarak bıkmadan usanmadan yönetmenlere, tiyatrolara, ajanslara, televizyon şirketlerine ve yapımcılara özgeçmiş bilgilerini ve yakın çekim fotoğraflarını gönderiyorlardı. Oyuncu ajanları ya da kadro belirleyen yönetmenler tenezzül edip de oyunu görmeye gelir, hele bir de sonuna kadar kalırlarsa, ki bu pek sık olmuyordu, oyuncular sonra hemen çevrelerini sarıyor, onlara içki ısmarlıyor,

söyledikleri her şeye katılırcasına gülüyorlardı. Akıllarında yer edebilmek için yırtınıyorlardı; bir oyuncunun geleceği böyle hatırlanmalara bağlıydı.

İşte Pyke'ın gelişi bunun için heyecan yaratmıştı. O güne kadarki en önemli izleyicimizdi. Kendi tiyatrosu vardı. Onun aracılığıyla daha nüfuzlu birine ulaşmak gerekmiyordu; o yeterince nüfuzluydu. Peki bizim üfürük oyunumuzu görmeye neden gelmiş olabilirdi ki? Buna aklı erdiremiyorduk, gerçi Terry'nin olan biteni soğukkanlılıkla izlediği gözümden kaçmıyordu.

Kimileri Pyke oyundan önce kot tulumu, beyaz gömleğiyle –saçları hâlâ uzundu– yerini alırken ufacık ışık odasına akın ettiler. Yanında orta yaşlı sarışın karısı, Marlene vardı. Programa bakışını, sayfaları tek tek çevirerek yüzlerimizi ve fotoğrafların altındaki bölümde yer alan uzunca özgeçmiş bilgilerini inceleyişini izledik.

Ekibin kalanı dışarı çıkmış, sırayla Pyke'a bakmaya çalışıyordu. Bense ağzımı açmıyordum, gerçi Pyke'ın kim olduğu, neler yaptığı konusunda da hiçbir fikrim yoktu. Oyun mu yönetmişti? Film mi? Opera mı? Televizyon mu? Amerikalı mıydı? Sonunda Terry'ye sordum; cahilliğimle dalga geçmeyeceğini biliyordum. Terry heyecanla, her şeyiyle anlattı; Pyke'la ilgili yaşam öyküsünü yazacak kadar çok şey biliyordu anlaşılan.

Pyke giderek parlayan alternatif tiyatroların yıldızıydı; en özgün yönetmenlerden biriydi. San Francisco'da Magic Theater'da çalışmış, ders vermiş; Big Sur'deki Esalen Enstitüsü'nde Fritz Perls'le birlikte hocalık yapmış; New York'ta Chaikin ve La Mama'yla çalışmıştı. Londra'da Cambridge'ten yaşıtı bir-iki meslektaşıyla kendi grubunu, Hareketli Tiyatro'yu kurmuştu, her yıl bu grupla iki harika oyun çıkarıyordu.

Bu oyunlar sanat merkezlerinde, gençlik kulüplerinde, tiyatro stüdyolarında epeyce dolandıktan sonra Londra'da oynanıyordu. Londra'daki galaya kalburüstü insanlar geliyordu; şaşaalı rock yıldızları, Terence Stamp gibi başka oyuncular, Tariq Ali gibi politikacılar, sıradan oyuncu takımının çoğu ve hatta halktan kişiler. Pyke'ın oyunlarının araları da dillerden düşmeyecek kadar muhteşemdi, o şık izleyiciler Çin köylüsü, endüstri işçisi (buhar kazanı kostümüyle) ya da Gü-

ney Amerikalı ihtilalci kılığıyla (berelerle) göz kamaştırarak aralarda dolaşıyorlardı.

Terry tabii ki bütün bunları sıkı bir tezahüratla anlatıyordu, o heyecan yüklü gecede oyun için giyinirken bunları bir toplantıda konuşma yapar gibi bütün ekibe anlattı.

"Yoldaşlar, şu Pyke hikâyesi nedir? Ne olabilir ki –bir dakika düşünün– hepsi hepsi reformcu, gösterişten ibaret 'sol kanat' politikası! Babaları beyin cerrahı olduğu halde işçi sınıfı ayağına yatan şişirme oyuncular. Pyke'ın eliyle, yoklaya yoklaya seçilmiş –güzellikte hepinizi geçecek– şehvetli kadın oyuncular! Neden oyun boyunca çıplak olduklarını düşündünüz mü? Kendinize bu soruları sorun! Oyunculuk pis iştir, yoldaşlar. Öyle pis iştir ki hem de!"

Öbür oyuncular bağıra çağıra Terry'yi aşağı indirdiler. "En azından *The Jungle Bunny*'den, korku filmlerinden, bira reklamlarından daha düzgündür o işler."

Terry o sırada pantolonunu çıkarmıştı, o heyecanla Pyke'la ilgili çözümlemeler yaparken ekipten iki kadın da perdenin arasından dışarıyı gözlüyorlardı. Pantolonunu, soyunma odasını boydan kaplayan askıya usulca astı. Kızların sert kaslı bacaklarına bakmaları hoşuna gidiyordu; sert konuşmalarını dinlemeleri de tabii.

"Ah, tabii," dedi. "Haklısınız. Dediğinizde doğruluk payı var. Öbür s..tiklerimizden daha iyi. Çok daha iyi. İşte, yoldaşlar, onun için Pyke'a özgeçmişimi yazıp gönderdim."

Herkes homurdandı. İzleyiciler arasında Pyke olunca en azından onu etkilemek için iskeleden daha bir coşkulu sallanacaktık. Oyun o güne kadarkilerin en iyisiydi ve ilk kez tam zamanında bitti. Geçenlerde bir gece barda daha uzun kalabilmek için on dakikasını kesmiştik. Bu oyundan sonra her zamanki gibi itişip şakalaşmadan, birbirimizin donunu indirmeye çalışmadan çabucak üstümüzü değiştik. Tabii, çıkaracak çok şeyim olduğu için en geriye ben kaldım. Duş çalışmadığı için makyajımı kremle ve lavabodan üstüme su serperek çıkarmaya çalıştım. Terry sabırsızlıkla beni bekliyordu. İşim bittiğinde bir tek ikimiz kalmıştık, kollarımı boynuna dolayıp öptüm onu.

"Hadi," dedi. "Çabuk gidelim. Pyke beni bekliyor."

"Önce biraz burada kalalım."

"Neden?"

"Ben de partiye katılmayı düşünüyorum. Seninle kafama takılan bazı ideolojik sorunları konuşmak istiyorum," dedim.

"Palavra sıkma!" dedi. Döndü. "Buna karşı değilim aslında," dedi.

"Neye?"

"Dokunmana."

Ama karşıydı.

"Yalnızca şu an geleceğimi düşünmem gerekiyor. Çağrı geldi, Karim."

"Öyle mi?" dedim. "Bu muydu? Telefon dediğin bu muydu?"

"Evet, buydu o s..tiğimin çağrısı," dedi. "Lütfen. Hadi gel."

"Düğmelerimi ilikle," dedim.

"Tanrım. Sen. Seni aptal çocuk. Tamam. Hadi çabuk. Pyke beni bekliyor."

Hızla bara koştuk. Terry'yi daha önce hiçbir konuda böyle umutlu görmemiştim. İşi almasını yürekten istiyordum.

Pyke Marlene'le birlikte bara yaslanmış yarıladığı birasını içiyordu. İçkiye düşkün birine benzemiyordu. Ekipten üç kişi yanına gidip biraz lafladı. Pyke onlara yanıt veriyordu ama dudaklarını oynatmaya üşenir gibi bir hali vardı. Sonra Shadwell geldi bara, Pyke'ı gördü, hepimize kibirli bir bakış fırlatıp çıktı gitti. Terry, Pyke'ın yanına gideceğine beni köşede her gece tek başına oturup içen yaşlı adamların masasına götürdü, her zamanki gibi biramızın üstüne hafif bir viski atarken sakin sakin şekerlemesini emdi.

"Pyke seninle pek ilgilenmiyor gibi," dedim adamı işaret ederek.

Terry'nin güveni tamdı. "Nasılsa gelecek. Çok soğukkanlı biridir; orta sınıftakileri bilirsin işte. Duygusuzdurlar. Bence o güdük politik görüşlerini geliştirmek için benim işçi sınıfı deneyimlerime ihtiyacı var."

"Ona hayır de," diye öğüt verdim.

"Lanet olsun, olabilir aslında. Her yanda tuğlaları dökülen, dekorsuz boş, sefil sahneleri ve tiyatroları tercih ettiği için eleştirmenler oyunlarını hep 'yalın' ve 'ilkeli' olarak değerlendiriyorlar. Sanki benim anam ya da işçi sınıfı öyle is-

termiş gibi. Onlar rahat koltuklar, yere kadar pencere, tatlı ikramı istiyorlar."

Tam o sırada Pyke bize döndü, bardağını bir santimden az yukarı kaldırdı. Terry de ona gülümsedi.

"Tabii ki Pyke'ın da kendine göre erdemleri var. Öbür yönetmen ve yapımcı bozuntusu ibneler gibi başkalarının yeteneğinin sırtından geçinip kendini ön plana çıkarmıyor. Hiç röportaj vermiyor, televizyona çıkmıyor. Bu halleri iyi tabii. Ama," dedi Terry kaygıyla bana eğilerek, "eğer bir gün onunla çalışma şansını yakalarsan bilmen gereken bir şey var."

Bana Pyke'ın özel yaşantısının öyle çöl gibi yalın ya da ilkeli filan olmadığını anlattı. Eğer yaptıklarını öven o yoz eleştirmenler –yüzleri bize dönük, oturdukları yerden bizi işaret eden o canavar suratlı eleştirmenler, tekerlekli sandalyeleri geçiş yolunu tıkıyordu– zayıf yönlerini –bazı zaaflarını diyelim– bilselerdi Pyke'ın oyunlarına başka bir gözle bakabilirlerdi. "Ah, hem de ne başka bir gözle."

"Nasıl bir gözle yani?"

"Bunu sana anlatamam."

"Ama, Terry, hani birbirimizden hiçbir şey gizlemiyorduk?"

"Hayır, hayır, söyleyemem. Özür dilerim."

Terry dedikoduyu sevmiyordu. İnsanların hırsla, kötü niyetle, şehvet düşkünlüğüyle değil tarihin karşı konmaz güçlerinin itelemesiyle bir yere geldiklerine inanıyordu. Ayrıca Pyke o sırada bize doğru geliyordu. Terry hemen şekerlemenin kalanını attı, iskemlesini geri çekip ayağa kalktı. Eliyle saçını düzeltecek zamanı bile bulmuştu. Pyke'la el sıkıştı. Sonra bizi tanıştırdı.

"Seni gördüğüme sevindim, Terry," dedi Pyke yumuşak bir sesle.

"Evet, ben de, ben de."

"Harika bir yılan olmuşsun."

"Teşekkür ederim. Ama neyse ki bu işe yaramaz ülkede iyi bir şeyler yapanlar da var, ha?"

"Ne demek bu?"

"Sen, Matthew."

"Ah, evet. Ben."

"Evet."

Pyke bana bakıp gülümsedi. "Gel de barda bir içki içelim, Karim."

"Ben mi?"

"Neden olmasın?"

"Tamam. Sonra görüşürüz, Terry," dedim.

Ben kalkarken Terry bana sanki birden özel bir gelirim olduğunu açıklamışım gibi bakıyordu. Pyke'la ben masadan uzaklaşırken yeniden iskemlesine gömülüp viskisini dibine dek yuvarladı.

Pyke bana bir büyük bardak siyah bira alırken ben de barmenin kafasının arkasındaki ters dizili şişelere bakındım, bardaki öbür oyunculara, gözleri üstümdeydi biliyordum ama hiç bakmadım. Bir-iki saniye meditasyon yaptım, nefesimi ayarlamaya çalıştım, nasıl soluksuz kaldığımı fark ettim hemen. İçkilerimizi aldığımızda Pyke, "Bana kendinden söz et," dedi.

Duraksadım. Marlene'e baktım, arkamızda bir oyuncuyla konuşuyordu. "Nereden başlayacağımı bilmiyorum."

"Benim ilgimi çekeceğini düşündüğün bir şeyden başla."

Yüzüme büyük bir dikkatle bakıyordu. Hiç şansım yoktu. Hızla ve rasgele konuşmaya başladım. O bir şey söylemiyordu. Devam ettim. Şöyle düşündüm: psikanalizdeyim. Pyke'ın söylediklerimin hepsini anlayabileceğini sanıyordum. Burada olduğuna seviniyordum; söylenmesi gereken şeyler vardı çünkü. Ona hiç kimseye anlatmadığım şeyleri anlatıyordum; babama anneme yaptıklarından dolayı ne kadar kırgın olduğumu, annemin ne kadar acı çektiğini, o günlerin ne kadar acı verdiğini ancak yeni yeni fark ettiğimi filan.

Terry'nin masasında toplanan öbür oyuncular önlerinde koca bira bardaklarıyla iskemlelerini çevirmiş futbol maçı gibi izliyorlardı beni. Pyke'ın o kadar insanın arasında daha oyuncu bile sayılamayacak biriyle, benimle konuşmak istemesine hem şaşmış hem de içerlemiş olmalıydılar. Ben anlatırken aslında annemin beni değil benim annemi ihmal ettiğimi fark edip afallamışken Pyke usulca, "Yeni oyunumda rol almak istersin belki," dedi.

Daldığım düşten uyanıp, "Nasıl bir oyun olacak?" dedim.

Pyke'ın, tam ağzını açmak üzereyken, başını yana yatırıp düşünceli düşünceli boşluğa baktığını fark ettim. Ellerini yelpaze sallar gibi ama yavaşça kullanıyordu, birden sallamı-

yor, bir yere işaret etmiyor, insanı sarar gibi, akar gibi, tıpkı bir tablonun yüzeyini birkaç santim uzaklıktan silercesine hareket ettiriyordu. "Bilmiyorum," dedi.

"Nasıl bir rol olacak peki?"

Başını üzgün salladı.

"Bunu da henüz söyleyemiyorum aslında."

"Kaç kişi rol alacak?"

Uzun bir sessizlik oldu. Elini, parmakları düzgün bir biçimde dışarı doğru açık, yüzüne yakın salladı.

"Sorma."

"Ne yaptığını biliyor musun?" diye sordum iyice cesaretlenip.

"Hayır."

"O zaman, bu belirsizlik havası içinde çalışmak istemezsem anlayış göster. Henüz deneyimsizim biliyorsun."

Pyke teslim olmuştu. "Galiba İngiltere'de sözü edilen tek konu etrafında dönecek."

"Anlıyorum."

"Evet."

Sanki bunun ne olduğundan çok eminmişim gibi baktı bana.

"Sınıf ayrımı," dedi. "Bu sana uyar mı?"

"Evet, olabilir."

Omzuma dokundu. "İyi. Bize katıldığın için teşekkürler." Ona büyük bir iyilik etmişim gibi davranıyordu

İçkimi bitirdim, öbür oyunculara hemen veda edip olabildiğince çabuk çıktım oradan, yılışık gülüşlerini, meraklı bakışlarını görmek istemiyordum. Park yerinden geçerken biri zıplayarak sırtıma abandı. Terry'ydi.

"Yapmasana," dedim onu sertçe iterek.

"Demek öyle ha?"

Yüzünde gülümsemeden eser yoktu. Çok bitkin görünüyordu. Birden, başıma gelen mutlu olaydan utanç duydum. Sessizce otobüs durağına yürürken o da yanımda yürüdü. Hava soğuktu, karanlıktı, yağmur yağıyordu.

"Pyke sana rol mü teklif etti?" dedi sonunda.

"Evet."

"Yalancı!"

Bir şey demedim. "Yalancı!" dedi. Çok öfkeli olduğu için kendini kontrol edemiyordu, farkındaydım; böyle öfkelenme-

sine ben neden olduğum için onu suçlayamıyordum. "Doğru olamaz bu, doğru olamaz!" dedi.

Birden geceye doğru avaz avaz bağırdım: "Evet, evet, evet, doğru!" İşte şimdi dünyaya hareket gelmişti; kazandığı anlamla, olabileceklerle gıcırdıyor, sarsılıyordu. "Evet, evet, lanet olsun evet!"

Ertesi gün tiyatroya gittiğimde biri, soyunma odasının kapısına, benim her zaman üstümü değiştirdiğim yere kirli bir kırmızı halı sermişti. "Soyunmana yardım edeyim mi?" dedi oyunculardan biri. "İmzanı alabilir miyim?" dedi bir başkası. Zerrin çiçekleri, güller ve bir oyunculuk kitabı verdiler. EST manyağı Boyd pantolonunu çıkarırken penisini bana doğru sallayarak, "Eğer orta sınıftan bir beyaz olmasaydım şu an ben de Pyke'ın oyunundaydım. Belli ki artık yalnız yetenekle bir yere varılmıyor. Yetmişlerin İngiltere'sinde bir tek itilmişler başarıya ulaşacak," dedi.

Birkaç gün Shadwell'e Pyke'ın teklifini ve Molière'de oynamayacağımı söyleyemedim. Mutluydum, onunla kavga ederek bu umutlu, keyifli havamı bozmak istemiyordum. Böylece Shitvolumes sanki ben de oynayacakmışım gibi yeni oyununu hazırlamaya başladı, sonunda bir gün tam *The Jungle Book*'a çıkmak üzereyken soyunma odasına gelene kadar.

"Jeremy," dedim, "Sana söylemem gereken bir şey var."

Genel tuvalete gittik, kulisteki uygun tek yer orasıydı, ona haberi verdim. Shadwell başını sallayarak usulca, "Nankörlük ediyorsun, Karim. Böyle ibnelik edemezsin, tamam mı, doğru değil bu yaptığın. Burada hepimiz seni seviyoruz, tamam mı?" dedi.

"Lütfen anlamaya çalış Jeremy, Pyke büyük bir adam. Çok önemli. İnsanların hayatında böyle gel-gitler olur hep..."

Shadshit'in sesi birden provalardaki gibi yükseldi, tuvaletten çıkıp soyunma odasına gitti. Arkamızda, salonda oyun başlamak üzereydi, izleyiciler yerlerini almışlardı. Söylenenlerin her kelimesini duyuyorlardı. Peştamalımla arkasından koştururken kendimi çok komik hissettim.

"Ne gel-giti ha, ibne herif?" dedi. "Senin Pyke'la baş edecek kadar deneyimin yok. Üç günde kıymaya dönersin. O Pyke denen herifin nasıl belalı bir orospu çocuğu olduğunu bilmiyorsun. Evet, etkileyici biri. Bütün ilginç insanlar etkileyicidir. Ama o seni çarmıha gerecek!"

"Benim gibi küçük birini neden çarmıha germek istesin ki?" dedim zayıf bir sesle. Boyd pis pis güldü, 'tam' Terry'ye bakarak suratını buruşturdu, Terry, Shotbolt'un yüzüne bakmasa da hak verir gibi kafa sallıyordu.

"Sırf eğlence olsun diye, salak! Çünkü öyle insanlar böyle iş yaparlar! Demokratik görünmeye çalışsalar da aslında hepsi küçük birer Lenin'dir."

Terry buna bozulmuştu. Shadwell'e bakarak, "Çok şanslı olmamalılar o zaman!" dedi. Ama Shoddy'yi yıldıramazdı bu, almış başını gidiyordu.

"Kültür faşistidir, elitisttir onlar, her şeyi herkesten daha iyi bildiklerini düşünürler! Paranoyak, korkak adamlardır!"

Ekiptekilerin bir bölümü ellerini ağızlarına kapatmış, arkadaşları öğretmen tarafından azarlanan okullu çocuklar gibi gülüyorlardı. Kırmızı halımın üstünden sahneye yürüdüm.

"Dediklerin umurumda değil. Ben başımın çaresine bakabilirim."

"Ha!" diye bağırdı. "Göreceğiz ne bok olduğunu; sonradan görme piç!"

11. Bölüm

Bahar. Bagheera'ya, Baloo'ya ve öbürlerine veda ettikten, Shadwell'den zılgıtı yedikten, son gece verilen partiye gitmedikten bir süre sonra Chelsea Köprüsü yakınında nehir kıyısında bir kilisede yerleri cilalı parkeden temiz, aydınlık bir prova salonundaydım (onun için çıplak ayakla dolaşabiliyorduk etrafta). Pyke'ın grubunda altı oyuncu vardı, üç erkek üç kadın. İkimiz resmen 'siyah'tık (aslında ben basbayağı bejdim ya). Hiçbirimiz otuzun üstünde değildik. Yalnızca kadınlardan biri, ufacık suratlı Carol, o da taşralıydı (hırslı hallerinden hemen anlamıştım zaten), daha önce Pyke'la çalışmıştı. Bir de Eleanor adında kızıl saçlı bir kadın vardı, yirmisinde filandı, deneyimli ve duyarlı görünüyordu, Carol'ın tersine yıldızlık taslamıyordu. On dokuz yaşındaki siyah kadın oyuncu, Tracey'nin sağlam ama biraz ilginç görüşleri vardı. Öbür iki adam, Richard (eşcinseldi) ve John Londra'nın kıyısında bucağında yıllarca dolanmış, gişe hasılatına ortak olarak barların üstündeki salonlarda, bodrum katlarında, festivallerde, sokak tiyatrosunda oynamışlardı. Bütün istedikleri ufak ama iyi bir rol, aptal ya da diktatör olmayan bir yönetmen ve çalıştıkları yerin yakınında güzel birası olan rahat bir bardı. Grupta bir de yazar vardı, Louise Lawrence, kalın gözlüklü, dürüst, kendiyle barışık kuzeyli bir kadındı, çok az konuşuyor, söylenen her şeyi yazıyordu, özellikle de aptalca olanları.

Her sabah saat onda Eva'nın mantarlı kızarmış ekmeklerinin verdiği gazla bisiklete atlayıp Chelsea'ye gidiyor, salonun çevresinde ellerimi bırakarak tur atıyor, yaşamı kutsuyordum. Her şeye karşı öyle coşkuluydum ki. Bu benim için, bir değil, birkaç yönden büyük bir şanstı.

Pyke parlak mavi eşofmanı, atletik vücudu, kırlaşan saçlarıyla genelde ayağını sandalyeye koyup bir masada oturuyordu. Çevresinde gülüşen oyuncular, iki sahne yönetmeni, özel hizmetçisi gibi çalışan ona hayran genç kadınlar oluyordu. Sahne yönetmenleri gazeteleriyle, portakal suyuyla ilgileniyor, New York seyahatlerini ayarlıyorlardı. Biri ajandasını, öbürü kalemleriyle kalemtıraşını taşıyordu. Arabası da (Richard ona Pyke'ın Penisi diyordu, 'Pyke'ın Penisi yolu tıkamış' ya da 'Pyke'ın Penisi otuz saniyede sıfırdan altmışa çıkıyor') onlar için her şeyden önce geliyordu. Sabahları çoğunlukla telefonun başında kızlarla randevularını ayarlıyorlardı.

Pyke'ın yarattığı hava Shadwell'in dâhiler öyle çalışır sandığı için taklit ettiği gergin ve karmakarışık provalarının tam tersiydi. Pyke'la sabahlar kahvaltıyla ve masanın çevresinde, daha önce hiç tatmadığım zalimlikte ve aşırılıkta dedikoduyla başlıyordu. Annem bizim kimse için öyle konuşmamıza izin vermezdi. Pyke başka yönetmenlere ('O otomobil lastiğinden kaçan havayı bile idare edemez'), sevmediği yazarlara ('Yeniden eğitilmesi için zevkle Stalin'in ellerine teslim ederdim onu'), eleştirmenlere ('Yüzünü gören hamileler ânında çocuk düşürür') saldırıyordu. Sonra da ayağa kalkıp etiket ya da domuz yarışı ya da 'Saat kaç Bay Kurt?' gibi oyunlar oynuyorduk.

Bunların hiçbiri çalışma gibi gelmiyordu bana, içimden keyifle vergileriyle hepimizi besleyen bizim mahallenin sakinleri, ekmek kızartma makinesinden fırlayan ekmek, sörf tahtası ve daktilo oyunu oynayan bu haylaz yetişkinleri görseler ne derlerdi acaba diye geçiriyordum.

Öğle yemeğinden sonra Pyke yeniden ısınalım diye bize 'dokunmalı' oyunlar oynatıyordu, bir dairenin tam ortasında ayaklarımızı birleştirip gözlerimiz kapalı duruyor, düşmeyi bekliyorduk. Bitkinleşip gevşeyen, yerini bir sonrakine veriyordu. Herkes herkese dokunuyordu; kucaklaşıyor, öpüşüyorduk. İşte Pyke grubu böyle kaynaştırıyordu. Bu oyunlardan birinde Eleanor'un kollarımda gerekenden biraz daha uzun kaldığını hissettim.

Dördüncü gün hepimiz sabahın onunda onun çevresine oturunca Pyke beni rahatsız eden bir oyun oynattı, bilmediğim bir yönü olduğu duygusuna kapıldım. Gruptakilere mu-

zırca bakıp kimin kimle yatabileceğini tahmin edeceğini söyledi. Sırayla hepimizi inceledikten sonra, "Galiba keyif zincirinin nasıl işleyeceğini çıkardım. Tahminlerimi yazıp oyunun son gününde okuyacağım. Tamam mı?" dedi.

İkinci hafta hava güneşliydi, kapıları açtık. Ben düğmesiz bir Hawaii gömleği giymiştim, aralarda belimde düğümlüyordum. Sahne yönetmeni kızlardan biri beni öyle görünce, şaka etmiyorum, az kalsın nefessiz kalıyordu. Sırayla Pyke'ın 'sıcak koltuklar' dediği yere oturduk, grup olarak birbirimizi görecek biçimde yarım daire yaptık. Hepimiz sırayla gruptakilere yaşam öykümüzü anlatacaktık. "Düşüncelerinizi toplum içindeki değişmez rollerinize odaklayın," dedi Pyke.

Kuşkucu, kaygılı ve Kaliforniyalıların tersine nesi var nesi yok anlatmaktan utanan bir İngiliz olarak bu yaşam öyküleri –kavga, gürültü, pislik, ara ara da mutluluk yansıtan öyküler– beni çok tuhaf etkiledi. Lawrence'ın San Francisco'da (beş parasız kaldığı için) çalıştığı, kadınların polis çıkabilirler diye erkeklere doğrudan ilişki teklif edemediği bir masaj salonundaki anılarını dinlerken kıkırdadım durdum. "Özellikle ovmamı tercih ettiğiniz bir kas var mı, efendim?" diyorlardı. İşte Lawrence sosyalizmi orada keşfetmişti, çünkü orada erkek organlarından bir orman ve menilerden bir gölün içinde, "Çok geçmeden insana ait hiçbir şeyden rahatsız olmadığımı fark ettim," diyordu.

Richard yalnızca siyah erkeklerle yatmayı sevdiğini, böyle biriyle tanışmak için kulüp kulüp gezdiğini anlattı. Eleanor, Pyke'ı keyiflendiren, beni şaşırtan bir şey anlattı; gösteri sanatçısı bir kadınla çalışmıştı bir ara, kadın ondan şiirlerini okumadan önce –'İnekler dişlerini kardelenler gibi geçiriyordu sarımsak otlarına'– kâğıdı vajinasına sokup çıkarmasını istiyordu. Kadın o sırada elindeki mikrofonu vajinasına tutuyor, içeriden gelen çağıl çağıl sesleri izleyicilerine dinletiyordu. Bu kadarı yetti bana. Eleanor'un hikâyesi çok fazla gelmişti. Onun için Terry'ninkini pas geçmeye karar verdim.

İki-üç günde bir Jamila'yı arıyor, ona ineklerin kardelen gibi dişlerine, Pyke'ın 'Penis'ine, San Francisco'ya, Hawaii ve makineden fırlayan ekmeklere kadar ayrıntılı rapor veriyordum. Herkes arkamdaydı: Eva, Pyke'ı duyunca çok etki-

lendi; babam işim olduğu için memnundu. Yüzüme işeyeceğine emin olduğum tek insan Jamila'ydı.

Ona oyunları ve her birinin ardındaki mantığı açıkladım. "Pyke pis bir adam," dedim ona. "Kendimizi açarak bizi kırılgan ve birbirimize bağımlı hale getiriyor. Öyle içli dışlı bir grubuz ki aklın durur!"

"Peh. İçli dışlı filan değilsiniz. Bu bir aldatmaca, yalnızca bir taktik."

"Senin işbirliğine önem verdiğini sanırdım. Komünizme yani."

"Karim, sen orada yabancılarla düşüp kalkarken bizim burada, bakkal dükkânında neler oluyor, anlatayım mı?"

"Ya, ne oluyor?"

"Hayır, seninle konuşmayacağım bunları. Karim sen aslında çok bencil bir insansın, kimse umurunda değil."

"Ne?"

"Sen yine ormanına dön." Telefonu kapadı.

Çok geçmeden sabahları prova odasında buluşmayı bıraktık: Hepimiz toplum denen merdivenin farklı basamaklarından karakterleri çalışmak üzere ayrıldık. Louise Lawrence uğraşıp sonunda bütün bu insanları aynı oyuna sıkıştırıyordu. Öğleden sonraları karakterlerle ilgili doğaçlamalar yapıyor, sahneleri kurmaya başlıyorduk. Başlangıçta kendime karakter olarak Charlie'yi seçmek istedim ama Pyke hemen vazgeçirdi. "Bize senin kökeninden biri gerek," dedi. "Siyah biri."

"Öyle mi?"

Siyah kimseyi tanımıyordum ki, gerçi okulda bir Nijeryalı arkadaşım olmuştu ama. Onu nerede bulabileceğimi bilmiyordum. "Ne demek istiyorsun?" diye sordum.

"Ailen ne güne duruyor?" dedi Pyke. "Amcaların, teyzelerin. Oyuna biraz renk katmış olurlar. Çok müthiş insanlardır eminim."

Bir-iki dakika düşündüm.

"Aklına bir şeyler geliyor mu?" dedi.

"Tam öyle biri geldi aslında," dedim.

"Harika. Senin bu oyun için doğru isim olduğunu biliyordum zaten."

Babamla ve Eva'yla kahvaltı ettikten sonra bisikletle nehrin öte yanına geçtim, oval kriket sahasının yanından Je-

eta'yla Anwar'ın dükkânına gittim. Oynayacağım karakter için Anwar'ı düşünmeye başlamıştım, Changez olayından beri nasıl olduğunu görmek istiyordum, öyle bir hayal kırıklığı yaşamıştı ki Anwar –bir oğlu olunca canına can katılacağını sanmıştı– pek de taze olmadığı anlaşılan bu taze kan onu yaşlandırmış, vücudunun doğal yaşlanma sürecini geciktireceğine hızlandırmıştı.

İçeri girince Jeeta kasanın başından kalkıp beni kucakladı. Cennet Bakkalı'nın artık ne kadar pis ve karanlık göründüğünü fark ettim: Duvarların boyası dökülüyordu, raflar kirliydi, yerdeki muşambada kıvrıklar, yarıklar vardı, ışıklardan bazıları yanmadığı için içerisi iyice kasvetli görünüyordu. Dışarıda eski turuncu kasalardaki sebzeler bile umutsuz durumdaydı. Jeeta, sildikçe yenisi yazılan ırkçı yazıları duvardan çıkarmaktan bıkmış usanmıştı. Çevredeki öbür dükkânlar, aslında bütün Londra'dakiler, azimli Pakistanlı ve Bengallilerin elinde hızla modernleşiyordu. Birkaç erkek kardeş birden geliyordu diyelim Londra'ya; her biri iki iş ediniyordu, gündüzleri bir büroda, gece lokantada; sonra dükkân alıyorlar, kardeşlerden biri işin, karısı da kasanın başına geçiyordu. Sonra bir dükkân daha alıp aynı şeyi yapıyorlardı, ta ki bir zincir olana kadar. Paralar akıyordu. Ama Anwar'la Jeeta'nın dükkânı yıllardır değişmemişti. İşler kesattı. Her şey kötü gidiyordu ama ben aklımı buna takmak istemiyordum. Oyun çok önemliydi.

Hiçbir şey anlamadığını ya da ilgilenmediğini bile bile Jeeta'ya oyundan ve ne istediğimden söz ettim; yalnızca yanlarında olmaktı istediğim. Yine de bir şeyler söyledi bana.

"Ne yaparsan yap," dedi, "eğer buraya her gün geleceksen, amcanın dışarı bastonuyla çıkmasına engel olman gerek."

"Neden, Jeeta Yenge?"

"Karim, bir gün saldırganlar geldi. Ben tam burada otururken dükkânın camından içeri bir domuz kafası attılar."

Jamila bana bunları hiç anlatmamıştı.

"Canın acıdı mı?"

"Ufak bir kesik. Oraya buraya kan bulaştı, Karim."

"Polis ne yaptı peki?"

"Başka bir dükkân yapmıştır dediler. Rekabet işidir yani."

"Öküz herifler."

"Yaramaz çocuk seni, ayıp laflar etme."

"Özür dilerim, yenge."

"Bu amcanı çok kötü etkiledi. Her gün elinde bastonla sokaklarda geziniyor, beyaz çocuklara 'Gelin dövün bakalım beni, çok istiyorsanız!' diye bağırıyor." Yüzü, utançtan ve sıkıntıdan kıpkırmızı oldu. "Onun yanına git," dedi elimi sıkarak.

Anwar Amca'yı yukarıda pijamalı buldum. Geçen iki-üç ayda ufalmış gibiydi: Bacaklarıyla vücudu bir deri bir kemik olurken kafası, bastona eğreti takılmış bir küre gibi, aynı büyüklükte kalmıştı.

"Seni it seni," dedi merhaba yerine, "nerelerdeydin?"

"Artık hemen her gün burada yanında olacağım."

Hoşnutluğunu homurdanarak belirtip televizyon izlemeye devam etti. Yanında olmama bayılıyordu; gerçi pek konuşmuyor, benimle ilgili bir şey sormuyordu bana. Bir-iki haftadır düzenli olarak camiye gidiyordu, şu ara ben de gidiyordum onunla. Cami teraslı, bakımsızlıktan dökülen bir evdi, yaklaştıkça *bhuna gost* kokuyordu. Yerlerde soğan kabukları vardı, Moulvi Qamar, Uddin masasının başında etrafı İslam'la ilgili deri ciltli kitaplar ve kırmızı bir telefonla sarılı bir biçimde oturmuş göbeğine kadar uzanan sakalını sıvazlıyordu. Anwar, Moulvi'ye sürekli namaz kıldığı ve kadına kıza bakmadığı halde Allah'ın kendisine yüz çevirdiğinden yakındı. O karısını sevmiş, ona bir dükkân vermemiş miydi, karısı şimdi neden onunla Bombay'a dönmeyi reddediyordu?

Anwar, okulu kırmış iki arkadaş gibi depoda otururken bana da Jeeta'dan yakındı. "Ben artık yurduma dönmek istiyorum," dedi. "Bu lanet yer canıma yetti."

Ama günler geçtikçe Jeeta'daki değişimi fark ettim. Eve dönmek istemediği çok belliydi. Sanki Jamila ona ders vermiş gibiydi, çocuk anneye örnek olmuştu yani. Prenses bakkal dükkânda içki satma izni almak istiyordu; gazete satmak, stokları zenginleştirmek istiyordu. Bütün bunların nasıl yapılacağını biliyordu ama Anwar umutsuz vakaydı, hiçbir şey konuşulmuyordu onunla. Çoğu Müslüman erkek gibi –Tanrı'dan dumanı üstünde geldiği gibi iletilen mutlak bildirileriyle kaçınılmaz olarak mutlakçılığı körükleyen Peygamber Muhammed'den başlayarak– Anwar da kendini her konu-

da haklı sanıyordu. Kafasında hiçbir konuda hiçbir kuşku yoktu.

"Neden Jeeta'nın fikrine önem vermiyorsun?" diye sordum ona.

"Nedenmiş? Kâr etsem ne işime yarar? Kaç ayakkabı giyebilirim ki ben? Kaç çorap? Daha fazla ne yiyeyim? Bir yerine otuz kahvaltı mı?" Sonunda da hep, "Her şey kusursuz gidiyor," dedi.

"Buna inanıyor musun gerçekten, amca?" diye sordum bir gün.

"Hayır," dedi. "Her şey kötüye gidiyor."

Bu Müslüman kaderciliği –her şeyden Allah'ın sorumlu oluşu– canımı sıkıyordu. Oradan bir an önce gitmek istiyordum. Nehrin öte yanında çok daha heyecanlı bir proje bekliyordu beni. Eleanor'a âşık olmaya karar vermiştim, ilerleme kaydediyordum.

Hemen her gün provadan sonra Eleanor, tam da beklediğim gibi, "Peki, gelip bana arkadaşlık eder misin?" diyordu. Tırnaklarını yiyip, kenarlardaki deriyi dişleriyle soyarak, uzun kızıl saçlarını parmaklarına dolayarak endişe içinde yüzüme bakıyordu.

Provaların başladığı günden beri korkumu, toyluğumu fark etmiş, rahatlatmaya çalışmıştı. Eleanor daha önce filmlerde, televizyonda ve *Batı Yakası*'nda oynamıştı. Onun yanında kendimi oğlan çocuğu gibi hissediyordum, ama onda da bana ihtiyaç duyan bir hava vardı, iyilik ya da ihtirastan çok zayıflık gibi bir şeydi bu, sanki hastalık sırasında rahatlatan, belki de dokunulacak biriymişim gibi. Bu zayıflığı fark edince hemen yakınlaştım. Daha önce hiç böyle olgun ve güzel bir kadınla birlikte olmamıştım, herkes çıktığımızı düşünsün diye bir yerlere götürmeye başladım onu.

Ladbroke Grove'daki evine gitmeye başladım, zenginlerin yavaş yavaş yeniden yapılandırdığı bir bölgeydi burası ama barların önünde hâlâ Rasta hapı satıcıları dolanıyordu; içerde de masanın üstünde bıçaklarıyla haşhaş didiyorlardı. Artık çevrede Charlie gibi yırtık siyah şeyler giyen bir sürü de punk türemişti. Bu moda denen çılgınlıktı işte. Giysileri alıp eve gelir gelmez jiletle kesmek gerekiyordu. Araştırmacı, yayınevinde çalışan çocuklar da vardı tabii aralarında: Oxford'dan tanışıyorlardı, parlak, ufak kırmızı-mavi İtalyan

arabalarıyla şarap barlarına doluşuyorlardı, siyah çocukların gelmesinden ödleri kopuyordu ama bunu açıkça söylemeyecek kadar da politiktiler.

Bense ne aptaldım ne saftım. Herhalde Londra'ya yabancı olduğum için, Eleanor'umun orta sınıfın bütün özelliklerini nasıl da taşıdığını fark edememiştim. Kaba saba giyiniyordu, sürekli şal takıyordu, Nothing Hill'de yaşıyordu ve –bazen de– Catford aksanıyla konuşuyordu. Annem Eleanor'un giysilerini ve tavırlarını, on saniyede bir 'bok', 'si..ir' deyişini görse dehşete düşerdi. Ama Eva rahatsız olmazdı: O Eleanor'un geldiği sınıfı gizlemesine kızabilir, 'aile bağlarını' böyle koparmasına şaşabilirdi. Eva, Eleanor'un çocukluğunda oynadığı evlere adımını atabilmek için çok şey verirdi.

Eleanor'un babası Amerikalıydı, bankası vardı; annesi saygın bir İngiliz portre ressamıydı; erkek kardeşlerinden biri üniversitede hocaydı. Eleanor kasabadaki evlerinde, devlet okulunda ve İtalya'da yetiştirilmişti, 1960'larda sayıları artan liberal ailelerin ve kişilerin çoğunu tanıyordu: ressamları, romancıları, öğretim görevlilerini, Candia, Emma, Jasper, Lucy, India adlarındaki gençleri, Edward, Caroline, Francis, Douglas ve Lady Luckham adlarındaki yetişkinleri. Annesi Ana Kraliçe'nin arkadaşıydı, Majesteleri Bentley'e onu ziyarete gittiğinde mahallenin çocukları arabasının çevresini sarıp coşkuyla bağırırlardı. Bir gün Eleanor, annesi Ana Kraliçe'ye öğle yemeğinde numaralarını göstermesi için çağırtınca provayı yarım bırakıp çıkmak zorunda kalmıştı. O tür insanların sesleri ve konuşmaları bana Enid Blyton'ı, Bunter ve Jenningleri, çocuk yuvalarını, dadıları, hazırlık sınıfını, yalnızca kitaplarda olduğunu düşündüğüm mutlak güven dünyasını anımsatıyordu. Başkalarından ne kadar fazla şeye sahip olduklarının hiç farkında değillerdi. Güvenleri, eğitimleri, toplumsal konumları, paraları beni korkutuyordu, ne kadar önemli olduklarını anlamaya başlıyordum.

Oysa her gece Eleanor'la dolanırken, ona 'göz kulak olurken', derme çatma evlerine girdiğimiz insanlar bana karşı hep ince davranıyor, çok ilgileniyorlardı, Eva'nın eve davet ettiği kibirli kalabalıktan çok daha hoşlardı. Eleanor'unkiler, toplumsal sınıfları, kültürleri, paraları ve bunların üçüne birden kayıtsızlıklarıyla, Eva'nın başını döndüren ama asla tadamadığı bir kokteyldiler. Rahat bir bohemlik; aradığı buy-

du; en yüksek nokta yani. Bense toplumsal sınıfımdaki değişikliği Eva'dan gizledim, bunu en uygun savunma ya da saldırı durumuna sakladım, gerçi babamla Eva Eleanor'da gözüm olduğunu çoktan duymuşlardı. Babamın içi rahatlamıştı, biliyordum, eşcinsel olurum da bir daha bu konuyu açamaz diye öyle korkuyordu ki. Onun Müslüman aklıyla kadın olmak zaten yeterince kötü bir şeydi; erkek olup da erkekliğini reddetmekse sapkınlıktı, kendini, çevresini, her şeyi mahvetmek demekti. Babamın aklını bu konuya taktığını hissettiğim an lafı anneme –nasıl olduğuna, neler yaptığına– getiriyordum, kapıldığı o derin hüzün, ona benim cinsel tercihlerimi ânında unutturuyordu.

Eleanor'un da tuhaflıkları yok değildi. İstediği gibi girip çıkabildiği basit yerler hariç dışarı çıkmaktan hoşlanmıyordu. Hiçbir akşam yemeğinin başından sonuna kadar kalmayı sevmiyor, ortalarında bir yerde geliyor, bir yığın tatlı yiyor, odada gezinip eşyaları inceliyor, tarihçelerini öğreniyor, yarım saat geçmeden birden heyecanla beni çekiştirip başka bir partiye, Profumo skandalı konusunda uzman biriyle sohbet etmeye götürüyordu.

Çoğunlukla evde oturuyorduk, yemek yapıyordu. Dersler ve sebze yemekleriyle aram hiç yoktu, okulda ikisine karşı da aşılanmıştım ben, ama Eleanor geceleri bana çoğunlukla lahana, brokoli ya da brüksellahanası yapıyor, haşladıktan sonra birkaç saniye kızgın tereyağı ve sarımsakla çeviriyordu. Başka bir sefer de tadı köpekbalığını andıran biraz sert bir kırmızı levreği börek hamuruna sarıp ekşi krema ve maydanozla pişirdi. Genellikle yanında bir şişe Chablis içiyorduk. Ve ben bunların hiçbirini daha önce denememiştim! Eleanor yalnızca sarhoşken uyuyabiliyor ben de ancak bebeğim hafif uyuşup Jean Rhys ya da Antonia White'la kafayı bulunca yatağına yatırıp bisikletime atlayıp eve dönebiliyordum. Tabii bana kalsa yatmadan önce içtiği son içki ben olmak isterdim.

Eleanor belli ki her türden bir sürü insanla yatmıştı, ama benimle yatmasını ister istemez hemen, "Bence bu doğru olmaz, şimdilik yani, tamam mı?" diyordu. Ben tabii bir erkek olarak kendimi bok gibi hissediyor, aşağılanıyordum. Sürekli dostça kucaklaşıyorduk, kafası bozuldukça (iki-üç saatte bir) bana sarılıp ağlıyor ama o büyük kucaklaşma bir türlü gerçekleşmiyordu.

Çok geçmeden Eleanor'un asıl sahibinin ve benim de onun sevgisini kazanmak konusunda en büyük rakibimin Heater adında bir adam olduğunu anladım. Adam mahallenin çöpçüsüydü, Eleanor bu yüz on kiloluk, aşırı şişman, çirkin, laftan anlamaz lanet İskoç'a yakayı üç yıl önce kaptırmıştı. Tiyatroya gelmediği her gece eve uğruyor, oturup Balzac çevirileri okuyor, *Lear* ya da *Ring*'in en son sahne yorumuyla ilgili boyundan büyük zehir zemberek laflar ediyordu. Bir yığın oyuncu tanıyordu, özellikle de, son politik gelişmelerle sayıları artan solcu oyuncuları. Çoğunun işçi sınıfından tanıdığı tek insan Heater'dı. Halkın sembolü olarak kabul gördüğü için gala gecelerine ve ardından verilen partilere davet edilir olmuştu, sosyal yaşantısı Cecil Beaton'ı filan geçmişti. Kostümlü provalara bile dalıp 'sokaktaki adam' olarak görüşlerini bildirebiliyordu. Heater'dan hazzetmeyenler –ben adamın iğrenç vücudunun her santiminden nefret ediyordum– proletaryanın özgün sesi olarak ona kulak vermeyenler, hele orta sınıftan gelenler (dünyaya zaten günahkâr, suçlu geldikleri için), yoldaşlar ve yandaşları tarafından hemen züppe, elitçi, iki yüzlü, Goebbelsçi ilan ediliyorlardı.

Kendimi Eleanor'un kalbini kazanmak için Heater'la rekabete girmiş buldum. Ona çok yakın otursam Heater hemen gözünü dikiyor, rasgele dokunacak olsam gözleri yuvalarından fırlıyor, gaz haleleri gibi yanmaya başlıyordu. Hayattaki tek amacı Eleanor'u mutlu etmekti, bu da, Eleanor kendi kendinden aşırı nefret ettiği için, sokakları süpürmekten daha zordu. Evet, Eleanor kendinden nefret ediyor ama övgü bekliyor, duyunca da asla inanmıyordu. Yine de gelip bana bunları, "Bu sabah falanca ne dedi, biliyor musun? Bana sarıldı, kokumu sevdiğini, tenimi sevdiğini, onu güldürdüğümü söyledi," diye anlatıyordu.

Eleanor'un bu özelliğini danışmanım Jamila'ya anlattığımda tam düşündüklerimi söyledi: "Tanrım, Ateş Yutan Cambaz Krema Bey, sen tam anlamıyla kıçının üstüne oturmuşsun, bunlar hep böyledir işte, bu insanlar, oyuncu kadınlar ve başka boş kafalı aptallar. Dünya yanarken onlar kaşlarını alırlar. Ya da yanan dünyayı getirip sahneye koymaya çalışırlar. Ateşe su dökmek hiç akıllarına gelmez. Ne geldi başına böyle?"

"Aşk. Onu seviyorum."

"Ah!"

"Ama beni öpmüyor bile. Ne yapayım sence?"

"Ben dert dinleyen teyze mi oluyorum şimdi?"

"Evet."

"Pekâlâ," dedi. "Ben diyene kadar öpmeye kalkma. Bekle."

Kafayı kendisiyle bozmuş kibirli Eleanor, Jamila'nın dediği gibi biriydi belki ama kendisine değer vermeyi de bilmiyordu ki. İyiliği yalnızca başkalarınaydı. Bana çiçekler, gömlekler alıyor, berbere götürüyordu; bütün gün prova yapıyor sonra Heater'ın karnını doyurup gece boyu onun boşa geçen hayatıyla ilgili sızlanmalarını dinliyordu. "Kadınlar dinlemeyi öğrenerek büyürler," demişti bir kez, kendini biraz kayırması, kendi çıkarlarını düşünmesi gerektiğini söylediğimde. "Kendimi düşünmeye başlayınca sinirlerim bozuluyor," dedi.

Daha sonra Heater'ı sefillere ilgi duyan çok entelektüel bir tiyatro yönetmeni devraldı. Heater onun evinde Abbado'yla, (bir kez de) Calvino'yla görüştü, entelektüelimiz onu bıçaklı kavgalar, Glasgow'un sefaleti, genel olarak yaşam ve şiddet konularında konuşturmaya çalışıyordu. Heater yemekten sonra pencereleri açıp gerçek dünyanın leş gibi kokusunu burnuna çekiyordu. Heater bu haz numaralarını her sefer çekmek zorunda olduğunu iyi biliyordu, tıpkı Clapton'ın her konserde 'Layla'yı çalmak zorunda kalışı gibi. Bir farkla, Heater sözü bir an önce Beethoven'in son dörtlülerine ve Huysmans'da kendisini rahatsız eden bir şeye getirmek için bu abartılı tepki faslını kısa kesiyordu.

Bir gece Heater, Covent Garden'da *La Boheme*'in basına açık gecesine gittiğinde Eleanor'la ben de büyük koltuğa gömülüp televizyon seyredip içtik. Bunu istiyordum işte: onunla baş başa olmayı, evlerine gittiğimiz insanlardan söz etmeyi. Şu üst çekmecelerin hepsinin bir öyküsü vardı ya da o bunları öykü gibi anlatıyordu. Birinin büyükbabası Lytton Strachey'le tartışmış; bir başkasının babası Muhafazakâr Parti'den bir milletvekilinin karısıyla ilişkisi olan bir İşçi Partisi üyesiydi; başka bir şanslı orospu da yakında Curzon Sokağı'nda herkesin ilk gösterimine gideceği bir filmde oynuyordu. Başka biriyse adını açıkça vermeden eski âşığıyla ilgili bir roman yazmıştı.

Bugün onu dinlemediğimi fark etmiş olmalıydı ki dönüp "Hey, komik surat, hadi bana bir öpücük ver," dedi. Böylece ilgimi toplayabildim. "Öyle uzun zaman oldu ki, Karim, inan dudakların tadını bile unutmuşum."

"Bak göstereyim."

Sıcacıktı, harikaydı, herhalde yarım saat öpüştük. Ne kadar sürdüğünü hatırlamıyorum, çünkü çok geçmeden defterime hayatımın öpüşmesi olarak yazacağım şeyin hiçbir önemi kalmadı. Başka şeylere gitti aklım. Ah, evet, beni öfkelendirecek şeylere, zorla aklıma geliyordu bu düşünceler, gözlüğümü çıkarır gibi kendimden uzaklaştırmaya çalıştıkça hafiften uyuşuyordu dudaklarım.

Geçen iki-üç hafta boyunca yaşadıklarım bana ne kadar cahil olduğumu göstermişti. Son zamanlarda şansım iyi gitmişti, yaşamım hızla değiştiyse de bunun üzerinde pek düşünmemiştim. Kendimi Eleanor'un dostlarıyla karşılaştırınca dünyadan haberim olmadığını anlamıştım; bomboştum, entelektüel açıdan sıfırdım. Cromwell'in kim olduğunu bile bilmiyordum Allah için. Hayvanbiliminden, yerbiliminden, astronomiden, dillerden, matematikten, fizikten hiç anlamıyordum.

Tanıdığım çocukların çoğu on altı yaşına gelmeden okulu bırakmışlardı, şu an ya sigortadan geçiniyorlardı ya da araba tamircisi, büyük bir mağazada (radyo-televizyon bölümlerinde) müdür olarak çalışıyorlardı. Ben de, babamın uyarılarına kulak asmayıp, fazla düşünmeden çıkmıştım okuldan. Şehirden uzakta eğitim insana fazla bir şey getirmiyordu, zaten önemli de sayılmıyordu ki. İş hayatına gençken atılmak daha önemliydi. Ama ben artık bizim o zaman futbol oynadığımız doğallıkla kitap yazan insanların içindeydim. Beni en çok kızdıran –hem onlardan hem de kendimden nefret etmeme neden olan şey– güvenleri ve bilgileriydi. Sanattan, tiyatrodan, mimarlıktan, seyahatten hemen laf açabiliyorlardı; dilleri, sözcükleri, kültür denen şeyin girdisini çıktısını bilmek, bu paha biçilmez, başka bir şeye değişilmez bir sermayeydi.

Bizim okulda biraz Fransızca öğretiliyordu ama bir sözcüğü güzel okumaya çalışan hemen dalga konusu oluyordu. Calais gezisinde bir lokantanın arkasında bir Kurbağa'ya saldırmıştık. Bütün cehaletimize karşın kendimizi devlet

okulundaki çocuklardan üstün görüyorduk, onların mide bulandırıcı formalarından, deri çantalarından, dışarıda, arabada onları bekleyen anne ve babalarından. Biz kaba sabaydık; bütün dersleri bozuyorduk; kavgacıydık; hiç ev ödevi yapmadığımız için kızlara yakışır o çantaları taşımamız da gerekmiyordu. Futbolcuların, rock gruplarının üyelerinin adlarından, 'I am the Walrus'un sözlerinden başka bir şey öğrenmemekle gururlanıyorduk. Ne kadar salakmışız! Ne kadar yanlış öğretilmiş bize! Kendimizi göz göre göre araba tamirciliğine mahkûm ettiğimizi nasıl da anlamadık? Neden göremedik bunu? Eleanor'un takımının ağır sözleri, derin düşünceleri doğuştan başlayarak içlerine çektikleri havadaydı, bu dil dünyanın insana verebileceklerinin en fazlasını almaya yarayan geçer akçeydi. Bizim içinse bilinçli olarak edinilmiş ikinci bir dilden öteye gidemiyordu.

Ben Eleanor'a Kıllı Sırt'ın Danuası'nın canıma okuduğu günü anlatacağıma onun hikâyeleri baskın çıkıyor, dünyanın kabul gören genel düzenine kolayca eklenivermiyordu. Geçmişimin onunki kadar önemli olmadığı, ilgiye değmediği duygusuna kapılıyordum, onun için de boşlamış gitmiştim. Annemle babamdan ya da şehir dışındaki mahallemizden hiç söz etmiyordum, ama Charlie'yi anlatıyordum. Charlie şöhretti. Bir keresinde Eleanor aksanımın çok şirin olduğunu söyleyince ânında sustum, sesim gırtlağıma gömüldü sanki.

"Ne aksanı?" diyebildim.

"Konuşma biçimin, harika."

"Peki ne biçimde konuşuyorum?"

Sanki komik bir oyun oynuyormuşum gibi sabırsız baktı bana, neden sonra anladı ciddi olduğumu.

"Sokak aksanın var, Karim. Güney Londralısın, öyle konuşuyorsun yani. Cockney gibi, ama o kadar kaba değil. Kulağı tırmalamıyor. Benimkinden farklı tabii."

Tabii.

O an karar verdim aksanımı yok etmeye, ne gerekiyorsa yapacaktım. Onun gibi konuşacaktım. Zor değildi. Kendi dünyamı bırakıp gelmiştim; tutunmalı, tutunmalıydım. Geri dönmeyi istemiyor da değildim. Aklım hâlâ macerada ve o gece Beckenham'da Eva'nın tuvaletinde zihnimde bir ışık çıkar gibi kurduğum düşlerdeydi. Bir yandan da çok derin sulara daldığımın farkındaydım.

Öpüştükten sonra karanlık odada oturup sokağı seyrederken dizlerim çekildi.

"Eleanor, eve kadar bisiklet sürecek halde değilim," dedim. "Galiba bacaklarım tutmuyor."

Yumuşak bir biçimde, "Bu gece seninle yatamam, bebeğim, kafam öyle karışık ki bilemezsin. Aklım başka bir yerde, sesler, şarkılar, kötü şeyler fır dönüyor içinde. Senin de canını sıkıyorum. Neden ama biliyor musun?" dedi.

"Hadi söyle."

Döndü. "Başka bir zaman. Ya da başka birine sor. Eminim zevkle anlatırlar sana, Karim."

Beni kapıda öpüp veda etti. Gittiğim için üzgün değildim. Nasılsa her gün görecektim onu.

Oynamak istediğimiz karakterleri bulunca Pyke gruptakilere sergilememizi istedi. Eleanor'unki altmış yaşlarında üst sınıftan, Indian Raj'da büyümüş, kendini büyük İngiltere'nin bir parçası olarak gören ama onunla birlikte çöken ve dehşetle tam da İngiltere gibi cinsel açıdan tuhaflaşan bir İngiliz kadınıydı. Eleanor çok iyi oynamıştı. Oynarken saçını eline dolama tikini unutuyor, hiç kıpırdamıyor, yumuşacık sesli bir hikâye anlatıcısı gibi bizi etkisi altına alıyor, aralarda yalnızca oynadığı karakterle ilgili düşüncelerini hissetmememize yarayacak kadar vurgu katıyordu.

Tebrikler ve tiyatroculara özgü öpücüklerle bitirdi. Sıra bendeydi. Kalkıp Anwar'ı yaptım. Monolog biçiminde kim olduğunu, nasıl biri olduğunu anlatıp sokakta çılgın gibi dört dönen o halini taklit ettim. Eleanor'un evinde öyle çok prova yapmıştım ki role kolayca girdim. Gruptakilerin hepsi kadar iyi iş çıkardığımı düşündüm ve ilk kez öbürlerinin gerisinde kalmadığımı hissettim.

Çaydan sonra oturup karakterleri konuşmaya başladık. Pyke, nedense, belki de şaşalamış göründüğü için, Tracey'ye "Bize Karim'in karakteriyle ilgili düşüncelerini anlatsana?" dedi.

Tracey kararsız biri gibi görünse de çok duyguluydu. Onurlu ve ciddiydi, oyuncu olmayı hayal eden orta sınıftan çocuklar gibi gösterişçi değildi. Tracey bir taşralının olabileceği kadar saygın, dürüst, iyi ve yapmacıksızdı; sekreter gibi

giyiniyordu; ama rahatsız olduğu şeyler de vardı; siyah bir kadın olmanın anlamını çözmeye çalışıyordu. Utanç ve rahatsızlık içinde yaşıyor, odadan yürüyüp çıkmadan kayboluvermek için elinden geleni yapıyor gibiydi. Ama onu yalnızca siyahların katıldığı bir partide gördüğümde son derece farklıydı; herkesle kaynaşmış, heyecanla çılgınlar gibi dans ediyordu. Temizlikçi olarak çalışan annesi büyütmüştü onu. Tuhaf bir rastlantıyla bir sabah parkta prova yaparken Tracey'nin annesi de prova salonunun yakınında bir evin merdivenlerini ovuyordu. Pyke öğlen arasında onu grubumuza, sohbet etmeye çağırdı.

Tracey genellikle fazla konuşmuyordu, onun için de benim Anwar karakterimle ilgili konuşmaya başlayınca grup çıt çıkarmadan dinledi ama tartışmaya karışmadı. Konu birden 'azınlıklara' dönmüştü.

"İki şey var, Karim," dedi bana. "Anwar'ın açlık grevi beni düşündürdü. Söylemeye çalıştığın şey de incitti. Gerçekten acı veriyor bana! Bunu oyuna almamız gerektiğinden kuşkuluyum!"

"Öyle mi?"

"Evet." Sanki aklımı başıma toplamam gerekiyormuş gibi baktı bana. "Bence bu siyahları..."

"Hintlileri..."

"Siyahları ve Asyalıları..."

"Asya kökenli yaşlı bir adamı..."

"Mantıksız, komik, kendini kaybetmiş tipler olarak sergiliyor. Fanatik gösteriyor."

"Fanatik mi?" Yüksek Mahkeme'ye döndüm. Hâkim Pyke dikkatle dinliyordu. "Bu fanatikçe bir açlık grevi değil ki. Serinkanlılıkla planlanmış bir şantaj."

Ama Hâkim Pyke, Tracey'ye devam etmesini işaret etti.

"Ve şu görücü usulü evlilik. Endişelendim. Karim, gerçekten endişelendim."

Hiçbir şey demeden baktım ona. Çok rahatsız olmuş görünüyordu.

"Bize açık açık neden endişelendiğini anlatsana?" dedi Eleanor yumuşak bir tavırla.

"Nasıl başlayacağımı bile bilmiyorum. Senin çizdiğin tablo zaten beyazların bizim için düşündükleri. Komik olduğumuz, garip alışkanlıklarımız, tuhaf geleneklerimiz olduğu

yani. Beyazlar için biz zaten insanlıktan yoksun insanlarız, sen de kalkmış Anwar'ın deliye dönüp bastonunu beyaz çocuklara sallayışını gösteriyorsun. Nasıl olur böyle bir şey anlayamıyorum. Bizi mantıksız saldırgan insanlar olarak çiziyorsun. Neden kendinden ve siyahlardan bu kadar nefret ediyorsun, Karim?"

O konuşurken gruptakilere baktım. Eleanor'umun yüzünde kuşku vardı ama öbürlerinin Tracey'ye hak vermeye hazır olduklarını görüyordum. İnsan annesi elinde kova ve süpürgeyle orta sınıftan birinin evinin önünde iki büklüm didinen birine hak vermezlik edemiyor.

"Nasıl bu kadar sert tepki gösterebiliyorsun?" dedi.

"Ama senin bu dediğin sansür."

"Karim, ait olduğumuz kültürü bugün her günkünden daha fazla korumalıyız. Katılmıyor musun bana?"

"Hayır. Gerçekler bundan daha önemli."

"Pöh. Gerçek. Kim tanımlıyor onu? Senin burada tanımladığın beyazların gerçeği. Tartıştığımız şey beyazların gerçeği."

Hâkim Pyke'a baktım. Ama o işi gidişine bırakmış görünüyordu. Çatışmaların yaratıcı olduğunu düşünüyordu.

Sonunda şöyle dedi: "Karim, yeniden düşünmen gerekebilir."

"Ama ben yapabilir miyim bilmiyorum."

"Evet. Oyuncu olarak da insan olarak da ait olduğun grubun üstüne gereksiz yere gitme."

"Ama Matthew, neden yapacakmışım ki?"

Bana sakin sakin baktı. "Çünkü ben öyle istiyorum." Ve ekledi: "En baştan alman gerekiyor."

12. Bölüm

"Hey, Şişko, nasıl gidiyor bakalım?"

"Bildiğin gibi, bildiğin gibi, büyük, ünlü oyuncumuz." Changez kaldırdığı toz bulutunun içine hapşırdı. "Şu an hangi müthiş projede oynuyorsun, söyle de gelip gülelim, ha?"

"O zaman sana biraz anlatayım."

Gittiğim evde Typhoo'dan başka şey bulunmazsa diye hep yanımda taşıdığım çeşitli teneke kutulardan bir fincan muz ve hindistancevizi çayı hazırladım. Changez'nin evinde bu taşıdıklarıma özellikle ihtiyaç oluyordu, çünkü o çayı süt, su, şeker, çay poşeti ve kakuleyi hep bir arada on beş dakika kaynatarak yapıyordu. 'Erkek çayı' diyordu o buna ya da 'En büyük çay'. Ereksiyonu sağlıyordu.

Şansıma Jamila evde değildi –onun Changez'den isteyeceklerimi duymasını istemiyordum– yakındaki bir Siyah Kadınlar Merkezi'nde çalışmaya başlamıştı, kadınlara yönelik ırkçı saldırıları araştırıyordu. Changez üzerinde Jamila'nın pembe ipek sabahlığıyla toz alıyordu. Toz fırçasıyla kitap cildi kalınlığındaki örümcek ağlarını deşerken boğum boğum kahverengi yağları oynuyor, sallanıyordu. Jamila'nın giysilerine bayılıyordu; hep onun tulumlarından ya da gömleklerinden biri oluyordu üzerinde, bazen de onun montunu giyip başını ve kulaklarını da şallarından biriyle Hint stili, sanki dişi ağrıyormuş gibi, sararak yer yatağına oturuyordu.

"Bir oyun için araştırma yapıyorum Changez, bir karakteri bütün yönleriyle araştırıyorum, oynayacağım karakteri ikimizin de bildiği birinden almak istiyorum. Bu bir ayrıcalık tabii, her şeyiyle sahneye taşınmak. Müthiş bir şans."

"İyi, iyi. Jamila, değil mi?"

"Hayır. Sen."

"Ne? Ben mi, hey?" Changez birden dikleşti, parmaklarını sanki fotoğraf çektirmeye hazırlanıyormuş gibi saçlarında gezdirdi.

"Ama, daha tıraş olmadım ki, *jaar*."

"Harika bir fikir, değil mi? En iyi fikirlerimden biri yani."

"İyi bir oyuna konu olacağım için gururluyum," dedi. Ama yüzünde bir bulut gezindi. "Hey, beni kötü bir biçimde göstermeyeceksin, değil mi?"

"Kötü bir biçimde mi? Deli misin? Seni tam olduğun gibi göstereceğim."

Bunun üzerine mutlu gülümsedi. Onayını garantilediğime göre konuyu hızla değiştirebilirdim.

"Shinko? O nasıl, Changez?"

"Ah, aynı, aynı," dedi keyifle penisini işaret ederek. Bu konudan zevk aldığını biliyordum; böbürlenebildiği ve ikimizin de konuşmaktan zevk aldığımız tek konuydu bu.

"Çoğu erkekten daha fazla pozisyon denemişimdir. Bir el kitabı hazırlamayı düşünüyorum. Arkadan çok hoşuma gidiyor, kadın dizlerinin üstünde, John Wayne gibi, ata biner gibi yani."

"Jamila karşı çıkmıyor mu bunlara?" diye sordum onu dikkatle izleyerek, sakat kolunu nasıl canlandıracağımı düşünüyordum. "Fahişelere gitmene filan yani?"

"Tam üstüne bastın şimdi! Önce beni çok farklı bir erkeğim diye lanetlediler, insanları kullanan domuzun tekiyim diye..."

"Yok canım!"

"Bir süre günde iki kez mastürbasyonla idare etmek zorunda kaldım. Shinko bu oyuna bir son verip bahçeyi ele aldı."

"İyi mi peki bahçe işinde? '

Omuz silkti. "Parmakları ot koparmada çok usta. Ama Tanrı'ya şükür Shinko'nun beni kullandığını anladılar. Kurban durumundaydım yani, onun için de çok geçmeden her şey yoluna girdi." Sonra Changez koluma girip gözlerimin içine baktı. Durgunlaşmıştı. Ne kadar duygusal bir insandı. "Sana bir şey söyleyeyim mi?" Uzaklara daldı gitti, pencereden komşunun mutfağına doğru bakıyordu. "Benim tipimde bir-iki gülünecek yön var tabii ama ben sana gülünemeyecek

bir şey söyleyeyim: Karımı beş dakika dudaklarından öpebilmek için bütün o pozisyonlardan vazgeçebilirim."

Karısı mı? Ne karısı? Sözcükler zihnimde gezindi; neden sonra hatırladım. Onun Jamila'yla evli olduğunu hep unutuyordum. "Karın hâlâ sana elini sürmüyor, ha?"

Başını üzüntüyle salladı, yutkundu. "Peki ya seninle o? Yine görüşüyor musunuz?"

"Hayır, hayır, Tanrı aşkına, Baloncuk, o bizi gördüğün günden sonra hiç olmadı. Sen orada olmasan farklı olurdu."

Homurdandı. "Yani ona göre bu işin sonu yok, ha?"

"Hayır, dostum, yok."

"İyi."

"Evet. Kadınlar bize benzemiyorlar. Her zaman yapmaları gerekmiyor. Yalnızca adamdan hoşlanırlarsa istiyorlar. Bizim içinse kim olduğu hiç fark etmez."

Ama o benim aşkın psikolojisi konusunda söylediklerimi dinlemiyordu. Birden dönüp büyük bir öfke ve kararlılıkla baktı bana, gerçi bu özellikleri Tanrı ona pek cömertçe bahşetmemişti. Sağlam eliyle masayı yumruklayarak bağırdı: "Benden hoşlanmasını sağlayacağım! Bir gün yapacağım bunu, biliyorum!"

"Changez," dedim ciddileşerek, "lütfen aklını takma buna. Jamila'yı yıllardır tanırım. Anlasana, sana karşı duyguları hiçbir zaman değişmeyebilir."

"Ama ben aklımı takıyorum işte! Yoksa her şey biter. Kendim bitiririm!"

"Yine de sen bilirsin ama..."

"Kesin yaparım bunu. Boğazımı keserim."

"Neyle?"

"Sivri bir şeyle!"

Fincanıyla tabağını yere fırlattı, kendini öne doğru atıp odayı turlamaya başladı. Yamru kolu hep yanında, işe yaramayan uzantı olarak, hareketsiz dururdu. Ama şu an pembe sabahlığın kıvrık kolundan dışarı çıkmış önünden gidiyor, iki yana sallanıyordu. Changez bambaşka biri olmuştu, genelde yaptığı gibi tuhaf yaşamına dalga geçer gibi bakarak kendini yıpratmıyor, gerçek bir acı ifadesiyle tepki gösteriyordu. Ben şişko piçe yardımcı olmak için o kadar paralanırken o bana, dostuna, küçümseyerek bakıyordu.

"Changez, dünyada başka kadınlar da var. Belki seni oyuncu kızlarla tanıştırırım, kilo verirsen tabii. Yığınla kız tanıyorum, bazıları tam ağzına layık. Düzüşmeye de bayılıyorlar. Bazısı siyahlara ve Üçüncü Dünya'ya yardım etme derdinde. Sana bir tek onlar uyar. Tanıştırırım."

"Sen şeytan gibi sarı suratınla tam bir İngiliz bozuntusu olmuşsun. Erdemlerinin eşi benzeri yok! Benimse karım var. Onu seviyorum, o da beni sevecek. Kıyamet gününe kadar bekleyeceğim onu..."

"Çok uzun sürebilir."

"Onu kollarımda görmek istiyorum!"

"Benim demeye çalıştığım şey, zaman sorunu. O arada sen de şey yap..."

"Önüme geleni düzeyim. O benim olana kadar işim herkesi düzmek. Bir şey söyleyeyim bu arada. Oyununda benim tipimi kullanmayacaksın. Hayır, hayır, hayır, kesinlikle olmaz. Eğer dinlemez çalmaya çalışırsan bir daha dost olarak yüz yüze bakar mıyız bilmem! Söz ver, tamam mı?"

Deliye dönmüştüm. Neydi bu şimdi, yasak mı? "Sen söz ver, piç herif! Ben hiçbir boka söz vermiyorum işte! Ne diyorsun ya sen?" Ama sanki bir kayaya bağırıyordum. İçi bana karşı birden taş kesmişti.

"Karımı düzdün," dedi. "Böyle sinsice gelip oyununda kullanarak beni de düzmeyeceğine söz ver."

Yenilmiştim. Ne diyebilirdim ki? "Tamam, tamam, sana girmeyeceğim, söz," dedim gönülsüz.

"Beni küçük görmeye bayılıyorsun, bana gülmeye, suratıma baka baka aptal yerine koymaya bayılıyorsun. Dikkat et, bir gün boynun ters dönmüş bir halde gülmeyesin, dikkat et. Sözünü tutacak mısın?"

Başımı salladım. Çıkıp gittim.

Bisikletimi deli gibi Eleanor'un evine sürdüm. Bu konuyu onunla konuşmam lazımdı. Önce Anwar'ı yitirmiştim, şimdi de Changez'yi yitiriyordum. O olmazsa kariyerim suya düşecekti. Rolüm için başka kimi bulabilirdim ki? Başka 'siyah' tanımıyordum ki. Pyke beni atacaktı.

Evin önündeki koridora geldiğimde Heater dışarı çıkıyordu. Bir paçavra dağı gibi yolumu kesti, etrafından her dolanmaya çalışışımda o leş kokulu yığına çarpıyordum.

"Tanrım, burada ne arıyorsun, Heater?"

"Onu rahat bırak, mahvolmuş durumda," dedi. "Toz ol hemen, ufaklık."

"Ne mahvolması? Nasıl yani? Yolumdan çekilsene orospu çocuğu, bizim işimiz var."

"İşi bitmiş. Depresyon. Onu için bugün olmaz, teşekkür ederiz. Başka zaman gel."

Tabii Heater'a göre çok ufak tefek ve çeviktim. Pis kokulu kol altından sıyrılıverdim, onu kenara iterek ânında Eleanor'un evine kapağı attım, kapıyı da arkamdan kilitledim. Kapının arkasından ettiği küfürleri duyabiliyordum.

"Sen git de sokaktaki köpek boklarını dilinle temizle, işçi piçi seni!" diye bağırdım arkasından.

Biraz bocalayarak Eleanor'un odasına girdim. Her taraf giysiydi. Ütü masası tam odanın ortasındaydı, Eleanor çırılçıplak bir yığın giysiyi ütülüyordu. Ütüyü sanki masayı delmeye çalışır gibi güçlü bastırırken ağlıyor, gözyaşları giysilerin üzerine düşüyordu.

"Eleanor, ne oldu? Lütfen anlat bana. Ajanstan kötü bir haber mi geldi?"

Yanına gittim. Kupkuru dudakları kıpırdadı ama konuşmak istemiyordu. Ütüyü hep aynı gömleğin üzerinde gezdirip duruyordu. Ütünün altını havaya tutunca bir an kendine yapıştıracak sandım, elinin ya da kolunun üstüne. Aklı başında değildi.

Ütüyü fişten çekip deri ceketimi omuzlarına örttüm. Bir kez daha ne olduğunu sordum ama başını sallamakla yetindi, gözyaşları üstüme geldi. Aptalca sorular sormaktan vazgeçip onu yatak odasına götürdüm, yatağa yatırdım. Kendini geriye doğru bırakıp gözlerini kapadı. Yanına oturup elini tuttum, etrafa saçılmış giysilere, makyaj malzemelerine, saç spreyine, tuvalet masasının üstündeki parlak kutulara, Tayland işi üzeri filli ipek yastığa, yerdeki kitap yığınına baktım. Yatağın yanındaki masada altın rengi bir çerçevede otuz beş yaşlarında koyu renk balıkçı yaka kazaklı siyah bir adamın fotoğrafı vardı. Saçları kısaydı, sporcu görünümlü ve yakışıklıydı. Fotoğrafın dört-beş yıl önce çekilmiş olabileceğini düşündüm.

Eleanor'un beni yanında istediğini hissediyordum, hiç konuşmayacaktım ama çekip gitmeyecektim de. Böylece o uy-

kuya dalarken ben de Changez konusunu ciddi ciddi düşünmeye başladım. Eleanor'u sonra düşünecektim, şu an için yapabileceğim bir şey yoktu.

Changez'yi alt edebilir, rolüm için onun tipi üzerinde çalışabilir, yani piçi kullanırsam sözüne güvenilmez, yalancı sayılacaktım. Onu kullanmayacak olursam da 'Anwar'ı oynama' fiyaskosundan sonra grupta bir yer edinme işi iyice boka saracaktı. Orada öylece otururken bunun hayatım boyunca düştüğüm ahlaki ikilemlerin ilki olduğunu fark ettim. Önceden canım ne isterse onu yapıyordum; istek rehberimdi; korku dışında hiçbir şey beni caydıramıyordu. Ama şu an yirmili yaşlarımın başında içimde bir şeyler büyüyordu. Tıpkı ergenlikte bedenimin gelişmesi gibi şimdi de suçluluk duygusu geliştiriyordum: Yalnızca başkalarının beni nasıl gördüğünü değil, kendi kendimi nasıl gördüğümü de önemsiyordum, özellikle de kendime koyduğum kuralları çiğnerken. Belki de oyundaki rolümü Changez'den esinlendiğimi kimse bilmeyecekti; belki de sonradan Changez kendisi de boş verecekti buna, hoşuna gidecekti. Ama ben hep bilecektim ne yaptığımı, yalancılığı, arkadaşımı aldatmayı, bir insanı kullanmayı yeğlediğimi. Ne yapmalıydım? Hiçbir fikrim yoktu. Bir daha, bir daha düşündüm ama hiçbir yol bulamadım.

Uyuduğundan emin olmak için Eleanor'a baktım. Kaçıp eve dönmeyi, Eva'dan bana işinin arasında kızartma yapmasını istemeyi düşündüm. Kendime gelmeyi. Ama ayağa kalktığımda Eleanor'un beni seyrettiğini gördüm, gülümsüyordu hem de.

"Hey, burada olduğuna sevindim."

"Ben de tam seni uyurken bırakıp çıkmayı düşünüyordum."

"Hayır, yapma bunu, sevgilim."

Yatağa pat pat vurdu. "İçeri gel, Karim." Onu neşeli gördüğüme öyle sevinmiştim ki hemen yaptım dediğini, yatağa, yanına yattım, örtüleri çektim, başımı yanı başına, yastığa koydum. "Karim, seni küçük sersem, ayakkabılarını, üstündeki her şeyi çıkar."

Kot pantolonumu indirirken gülmeye başladı, daha dizlerimden aşağı çekemeden penisimi mıncıklamaya başlamıştı, hem de yıllardır hatmettiğim bütün o seks kitaplarında yazılanın tersine, kusursuz bir sevişme için gereken ön sevişmeye

filan girmeden. Ama sonra yatıp işin tadını çıkarırken içimden, Eleanor bu, her şey beklenir, dedim. Ruhunda bir taşkınlık vardı. Belli bazı durumlarda her şeyi yapabilirdi. Her zaman her aklına eseni yapardı, doğrusunu söylemek gerekirse onun gibi bir geçmişe sahip biri için pek de zor değildi bu, kaybetme riski çok düşüktü; aslında onun dünyasında insanın kaybetmesi için çok uğraşması gerekiyordu.

İşte böyle başladı seks yaşantımız. Ağzım açık kalmıştı; daha önce hiç bu kadar güçlü hem fiziksel hem manevi bir duyguya kapılmamıştım. Herkese anlatmak istiyordum insanın damarlarından nasıl ateş çıkabileceğini; çünkü, gerçekten de bir bilseler her an yapmak isterlerdi. Nasıl da sarhoş ediyordu insanı! Provada üzerinde mavili beyazlı uzun eteği, sandalyede çıplak ayaklarını altına alıp kumaşın kıvrımlarını bacak arasına toplayarak otururken –iç çamaşırı giymemesini söylemiştim– ona baktığımda ağzım istekle sulanıyordu. Hemen şeyim kalkıyor, doğaçlama seansını bırakıp tuvalete koşmam gerekiyordu, orada onu düşünerek kendimi tatmin ediyordum. Yüzümdeki gülüşten ne yaptığımı anlayınca o da katılıyordu bana. İnsanın kendini tatmin edebilmesi ve sevişebilmesi için bütün işyerlerinin rahat, çiçekli, müzikli tuvaletleri olmalı diye düşünmeye başlamıştık.

Eleanor yapı olarak benim kadar sıkılgan değildi; arzularını gizlemiyordu; utanmayı bilmiyordu. Her an elimi tutup göğüslerine götürebiliyor, parmaklarımı göğüs uçlarına bastırıyor, ben de ovuşturup sıkıyordum. Ya da tişörtünü çıkarıp memesinin ucunu veriyordu emeyim diye, parmaklarıyla zorla ağzıma tıkıyordu. Ya da elimi eteğinin içine sokuyor, dokunmamı istiyordu. Bazen kokain, anfetamin ya da hap olarak yutulan haşhaş aldıktan sonra onu koltukta soyuyor, o bacakları iki yana açık çırılçıplak kalana dek üstündeki her şeyi tek tek çıkarıyor ama ben giyinik kalıyordum. Eleanor tanıdığım, sevişirken dilin büyülü özelliklerini de sergileyebilen ilk insandı. Fısıltıları nefesimi kesiyordu: Öyle, böyle ya da şöyle içine girilmesini, dolmayı, emilmeyi, şaplak yemeyi bekliyordu. Her seferinde farklı oluyordu sevişmeler. Hızı farklı oluyordu, farklı sarılmalar, bir saat süren öpüşmeler, umulmadık yerlerde ani birleşmeler oluyordu –garajların arkasında ya da trenlerde–, hemen soyuveriyorduk giysilerimizi. Başka zamanlardaysa sevişme uzadıkça uzuyordu, ba-

şım bacaklarının arasında uzanıyor, şeyini yalıyor, kenarlarında geziniyordum, o da parmaklarıyla tutup açıyordu benim için.

Bazen Eleanor'a bakınca öyle bir aşka kapılıyordum ki –yüzü, bütün varlığı ışıltılar yayıyordu– buna dayanamıyor, başımı çevirmek zorunda kalıyordum. Bu kadar derin duygular istemiyordum: rahatsızlık, sahiplenme. Sekse bayılıyordum; uyuşturucu gibi o da bir oyundu, bağımlılıktı. Birlikte büyüdüğüm çocuklar bana seksin iğrenç bir şey olduğunu öğretmişlerdi. Kokulardan, pis sözlerden, utançtan, at gibi kişnemelerden ibaretti. Ama benim için aşk çok güçlüydü. Aşk yüzerek bedenin içine, kapakçıklara, kaslara, kan dolaşımına doluyordu, sevişirken penis hep dışarıda kalıyordu. Onun için de içten içe, duyduğum o aşkı kirletmek ya da bir biçimde bedenimden dışarı atmak isteğine kapılıyordum.

Endişelenmeme gerek yoktu. Aşkım zaten zayıflamaya başlamıştı. Eleanor'un başka birine âşık olduğunu ya da benden sıkıldığını söylemesinden korkuyordum. Ya da ona göre olmadığımı. Hep öyle olur ya.

Korku yaşamıma girmişti. İşime girmişti. Varoşta insanı hiçbir şey komşusunun kendisiyle ilgili düşünceleri kadar korkutamaz. Annem onun için saçını taramadan bahçeye çıkıp çamaşır bile asamazdı. Ben o insanların ne düşündüğüne zırnık aldırmazdım; ama şu an Pyke'ın, Tracey'nin ve öbürlerinin oyunculuğumu beğenmeleri çok önemliydi benim için. Gruptaki yerim öyle pek sağlam değildi, cesaretimi yitiriyordum. Neler yaptığımı Eva'ya bile anlatmıyordum.

Gece evde Changez'nin ayaklarını sürüye sürüye yürüyüşünü, sakat elini ve aksanını çalışıyordum, aksanın beyazların kulağına tuhaf, gülünç ve Hindistan'a özgü geleceğinden emindim. Changez tipi için (adı artık Tariq'tı) bir de öykü uydurmuştum, Bombay'da koşarken tanıştığı birinden İngiltere'de 'soyun' sözcüğünü fısıldamanın bile yettiğini, beyaz kadınların hemen iç çamaşırlarına kadar soyunduklarını öğrenmiş olarak bir heves her tarafı yenmiş valiziyle Heathrow'a iniyordu.

Tiplememe itiraz edecek olurlarsa prova salonunu terk edip eve dönecektim. Böylece, meydan savaşına hazırlanır gibi bir hırsla Tariq tipini gruptakilere oynamak üzere hazırlandım. O gün, grup beni izlemek için nehir kıyısındaki o

odada yarım daire biçiminde oturdu. Öne doğru eğilerek bütün dikkatini toplamış olan Tracey'ye bakmamaya çalışıyordum. Richard'la John yüzleri ifadesiz bir biçimde arkalarına yaslanmış oturuyorlardı. Eleanor beni yüreklendirmek için gülümsüyordu. Pyke, dizinde not defteri, başını salladı; Louise Lawrence da defterini ve ucu sipsivri açılmış beş kalemini hazır etmiş bekliyordu. Carol yoga oturuşunda, kimseyle ilgilenmeden başını geriye atmış esnetiyordu.

Bitirdiğimde sessizlik oldu. Herkes başkasının konuşmasını bekliyor gibiydi. Yüzlere tek tek baktım: Eleanor'unki keyifliydi ama Tracey itiraz edecek gibi duruyordu. Kolunu yarım havaya kaldırmıştı. Çıkıp gitmem gerekecekti. En korktuğum şey buydu ama kararımı vermiştim bir kez. Nasılsa Pyke bunları sezmişti. Louise'e yazması için işaret etti.

"İşte bu kadar," dedi Pyke. "Tariq İngiltere'ye gelir, uçakta bir İngiliz gazeteciyle tanışır, onu Eleanor, hayır, Carol oynayacak. Çok kaliteli görünüyor, tam üst sınıf fıstığı yani. Tariq birden onun sayesinde kendini üst sınıfın içinde buluyor, bu da bizim için işlenecek yeni bir konu! Nereye gitse narinliği, anne şefkati bekleyen hali yüzünden kızlar ona bayılıyorlar. Böyle. Sınıf var, ırk, düzüşme, komedi var. Bir gece eğlencesi için insan daha fazla ne ister?"

Tracey'nin yüzü iyi görünüyordu, tam anlamıyla ifadesizdi. İçimden Pyke'ı öpmek geldi.

"İyi olmuş," dedi bana.

Oyuncuların çoğu Matthew'a hayrandı. Çünkü karmaşık, çekici bir adamdı; herkes çuvalla borçlu hissediyordu kendini ona. Doğal olarak ben de Pyke'a karşı öbürleri kadar dalkavukça davranıyordum ama içten içe de kuşku taşıyor, aradaki uzaklığı koruyordum. Bu kuşkuculuk Güney Londralı olmamdan kaynaklanıyordu, çünkü oralarda sanatçı görünümlü herkes –yani elliden fazla kitap okumuş, Mallarmé'nin adını doğru söyleyen, Camembert'le Brie'nin farkını bilen herkes– hemen şarlatan, züppe ya da aptal damgası yerdi.

Aslında Pyke'la öyle fazla samimi değildim, ta ki bir gün bisikletimin kayışı kırılınca provadan sonra beni spor arabasıyla bırakana kadar, araba geriye yaslanır yaslanmaz insanı yolun yüzeyinden sekiz-on santim yukarı ışınlayan siyah deri koltuklu siyah bir aletti. Açılan üst bölümünden gökyüzü çok

iyi görünüyordu. Aletin kapılarındaki hoparlörlerden Doors, Jefferson Airplane'in şarkıları insanın üstüne gümbür gümbür geliyordu. Pyke arabasında rahatsız edilmeden, uzun uzun, ince ince seks düşleri kurmayı seviyordu, böyle hikâyeler anlatmanın hayatın ciddiyetinin ve keşmekeşinin ayrılmaz bir cinsel uzantısı olduğu duygusuna kapılıyordum. Belki beni cinselliğe böylesi bulaştıran Eleanor'du. Belki de derim, gözlerim, tenimin rengi cinsel bir uyanışla göz alıp başkalarında hassas düşünceleri kışkırtıyordu.

Pyke'ın, kişiliğini olduğu gibi açarken, ilk konuşmamızda söylediklerinin başında şunlar geliyordu: "Karim, ben on dokuz yaşındayken kendimi iki şeye adamaya söz vermiştim: parlak bir yönetmen olmak ve olabildiğince çok kadınla yatmak."

Onun böylesi arzuları dile getirecek kadar saf olabilmesi beni şaşırtıyordu. Ama işte gözünü önünden ayırmadan arabayı kullanırken bu tür hobilerinden söz ediyordu: gittiği orjilerden, New York'taki seks kulüplerinden, bilinen bir iş için bilinmeyen bölgeler ve bunları yapacak alışılmadık insanlar bulmanın verdiği keyiften.

1960'ların ürünü olan, 1970'lerde fantezilerini gerçekleştirecek paraya ve olanaklara kavuşan Marlene ve Matthew için seks hem tazelenme hem de bilgilenmeydi. "Öyle ilginç insanlarla tanışıyoruz ki!" dedi Pyke. "İnsan Wisconsinli bir kuaförle New York'taki bir seks kulübünden başka nerede tanışabilir?"

Marlene de onun gibiydi. İşçi Partisi'nden bir milletvekiliyle yatıyor, entelektüel dostlarına Avam Kamarası'yla, İşçi Partisi'ndeki güç çekişmeleriyle ilgili dedikodu, bilgi taşıyıp duruyordu.

Pyke son kaçamaklarından birini bir kadın polisle yapmıştı, işin büyüleyici yönü kadının karakteri değil –bunun etkisi çok azdı– üniformasıydı; en önemlisi de ters seksten sonra Pyke'a ayrıntısıyla yozlaşmayla mücadeleden söz etmesiydi. Ama Pyke 'yasal maceram' dediği bu ilişkiden çabuk sıkılmıştı. "Bir bilim insanı –astronom ya da nükleer fizikçi filan– arıyorum. Entelektüel yaşamımı çok fazla sanata odakladığımı düşünüyorum."

Pyke'la Marlene, yaşamın tuhaf köşelerine girip çıkışlarıyla bence duyunun derinlerinde yüzenlerden çok, gözü pek

gazetecilere benziyorlardı. Gerçek yaşama tutunma tutkuları ondan temelden kopmalarını engelliyordu. Dünyanın işleyişine akıllarını fazla takmaları da bir tür takıntıydı aslında. Pyke'a bu düşüncelerimden söz etmedim tabii; kulaklarımı dikip nefes nefese dinledim. Heyecanlanmıştım. Dünyanın kapıları açılıyordu. Daha önce hiç böyle biriyle tanışmamıştım.

Prova sonrası yine arabada kendimizi tanıma sohbetlerinden birinde, tam çok çalışmaktan deli gibi mutlu olduğum bir zamanda, Pyke içinde mutlaka bir iş olduğunu sezdiğim içten bir gülüşle bana döndü: "Hey, oyundaki katkından çok memnun olduğumu bilmeni istiyorum. Hazırlandığın tip çok komik olacak, çok. Onun için sana özel bir ödül vermeye karar verdim."

Gökyüzü tepemizden akıl almaz bir hızla akıyordu. Ona baktım, üzerinde tertemiz beyaz gömleği ve eşofman altı vardı. Kolları inceydi, yüzünde katı ve acılı bir bakış vardı; sık sık koşuyordu. Benim ısrarımla o an çalmakta olan soul müziğinin sesini açtı. Özellikle Smokey Robinson'ın 'Going to a Go Go' adlı parçasını seviyordu, bir şeyi sevince de üst üste sürekli onu istiyordu. Robinson'ın şarkılarını daha önce hiç dinlememişti. Aslında şu an müthiş bir havayla bir şey patlatıp beni bir anda hem donduran hem de buram buram terleten o hallerine bakıp da hayal ettiğim kadar müthiş görünmüyordu.

Bu arada ben de konuşup duruyor, "Ama zaten bana o kadar iyi davrandın ki Matthew, bu işi vermekle yani. Herhalde bunun önemini anlayamıyorsun," filan diyordum.

"Ne demek istiyorsun, anlamamakla yani?" dedi bıçak gibi.

"Yaşamımı değiştirdi bu. Beni kalsam hâlâ ev tasarımıyla uğraşıyor olacağım o hiçlikten alıp çıkardın."

Homurdandı. "S..tir et onu. O iyilik değil ki, iş işte. Şimdiki hediyen, asıl iyilik bu. Ya da, hediyen kimse o. Yaa. Yaa."

"Yaa?" Boktan bir baykuş korosuna dönmüştü seslerimiz. "Kimmiş?"

"Marlene."

"Karının adı Marlene'di, değil mi?"

"Evet. Eğer istiyorsan, senindir. Seni istiyor."

"Beni mi? Gerçekten mi?"

"Evet."

"Beni istiyor mu? Ne için peki?"

"Senin André Gide'in bile üstüne atlayacağı türden masum bir çocuk olduğunu düşünüyor. Bildiğim kadarıyla Gide artık hayatta olmadığına göre, Marlene'le idare edersin, ha?"

Hiç de onur gibi gelmemişti.

"Matthew," dedim, "hayatımda hiç bu kadar onurlanmamıştım. Aklım almıyor bunu."

"Öyle mi?" Gülümsedi bana. "Benden sana, dostum. Bir hediye. Teşekkürümün bir ifadesi."

Nankörlük etmek istemiyordum ama bu işi burada bırakamayacağımı da biliyordum; gelecekte kendimi tuhaf noktalarda bulabilirdim. Öte yandan Pyke'ın hediyesini geri çevirmek de pek hoş olmayacaktı. Dünyanın her yanında oyuncular onunla beş dakika konuşabilmek için her şeylerini feda ederken o beni karısını düzmeye davet ediyordu. Bunun bir ayrıcalık olduğunun farkındaydım. Bana sunulan şeyin değerinin farkındaydım. Evet, şükran duygularıyla doluydu içim. Ama çok dikkatli olmam gerekiyordu. Tabii bir yanımla da, açıkça söylemek gerekirse şeyimle, bu daveti kabul etmek istiyordum.

Sonunda, "Bir şeyi bilmen gerek, Matthew, ben Eleanor'la çıkıyorum. Çok önemli benim için o. Ben de onun için, öyle sanıyorum."

"Tabii, biliyorum, Karim. Eleanor'a sana takılmasını ben söylemiştim."

"Öyle mi?"

Bana bakıp başını salladı.

"Teşekkürler," dedim.

"Önemli değil. Ona çok uygunsun sen. Sakinsin. Uzun zamandır, son erkek arkadaşı feci bir biçimde canına kıydığından beri, bunalımdaydı."

"Öyle mi?"

"Sen olmaz mıydın?"

"Evet, tabii, olurdum."

"Korkunç oldu," dedi. "Hem de ne adamdı."

"Biliyorum."

"Yakışıklı, yetenekli, karizmatik. Tanıyor muydun onu?" diye sordu.

"Hayır."

"İkinizin birlikte olmasına seviniyorum," dedi Pyke bana gülümseyerek.

Eleanor'la ilgili öğrendiklerim beni perişan etmişti. Pyke'ın demin dediklerini düşündüm, Eleanor'la ilgili bildiklerimle, bana anlattığı geçmişiyle ilgili bazı şeylerle örtüştürmeye çalıştım. Son erkek arkadaşı feci bir biçimde canına mı kıymıştı? Nasıl yani? Ne zaman olmuştu? Bana neden anlatmamıştı? Başka kimse neden anlatmamıştı bana? Neler oluyordu? Pyke'a bütün bunları sormak istedim ama artık çok geçti. Pyke benim ahmakça yalan söylediğimi sanacaktı.

Pyke konuşmayı sürdürüyordu ama ben artık onu yarı duyuyordum. Arabayı Kensington metrosunun önünde durdurdu. Yolcular çıkışa yığınlar halinde doluşmuş, neredeyse koşar gibi evlerine yollanıyorlardı. Pyke şu an dizindeki not defterine bir şey yazıyordu.

"Cumartesi günü Elanor'u da getir. Akşam yemeğine misafirlerimiz olacak. İkiniz de gelirseniz seviniriz. Çok iyi vakit geçireceğimize eminim."

"Ben de öyle," dedim.

Elimde Pyke'ın adresiyle arabadan güç bela indim.

Ted içinde çalışmaya başladığından beri yarısı yıkık duran eve vardığımda babam oturmuş yazıyordu. Hindistan'da geçen çocukluğuyla ilgili bir kitaptı bu. Daha sonra da yakında bir salona meditasyon dersine gidecekti. Eva evde değildi. Bazen babamla karşılaşmaya korkuyordum. Onu görmeye ya da onunla cebelleşmeye hazır olmayanı alt etmekte üstüne yoktu. İnsanın yanaklarını çimdikler, burnunu filan sıkar, gördüğü en komik şeymiş gibi davranırdı. Ya da tulumunun askısını indirip çıplak göbeğinde bir ritim tutturur, zorla hangi parça, 'Land of Hope and Glory' mi, 'Mighty Queen'in Manfred Mann versiyonu mu, diye sorardı. Günde beş kez şişkin göbeğini inceleyip, karnına vurarak, sarkan simitleri sıkıştırdığına, Eva'nın yanında da sanki dünyanın dokuzuncu harikasıymış gibi bundan söz ettiğine ya da zorla ısırmasını istediğine yemin edebilirdim.

"Hintli erkeklerin ağırlık merkezleri Batılı sözümona erkeklerinkinden daha aşağıdadır," diye iddia ediyordu. "Biz

daha dengeliyiz. Doğru yerden –mideden– yaşıyoruz. Karından yani, kafadan değil."

Eva hepsine katlanıyordu; hatta komik bulup gülüyordu. Tamam, onun sevgilisiydi, ama ben? Artık babamı babam olarak değil, kişiliğine akıl erdirilemeyen biri olarak görmeye başlamıştım. Dünyanın bir parçası haline gelmişti, kaynağı değildi; bir biçimde, üzülsem de, başka bir bireydi o. Eva çok çalışmaya başladığından beri de babamın bir başına ne yaptığını düşünmeye başladım. Yatak yapmayı, giysilerini yıkayıp ütülemeyi bile bilmiyordu. Yemek yapamıyordu; çay ya da kahve yapmayı bilmiyordu.

Geçen gün uzanıp rolümü ezberlemeye çalışırken babamdan bana çay ve kızarmış ekmek hazırlamasını istedim. Sonunda peşinden mutfağa gidince çay poşetini makasla kesip içindeki çayı fincana boşalttığını gördüm. Ekmek dilimini sanki arkeolojik kazıda bulunmuş çok nadide bir nesneymiş gibi tutuyordu. Hep kadınlar bakmıştı ona, o da bunu kullanmıştı. Şimdi bu nedenle kızıyordum ona. Çocukken ona duymuş olduğum hayranlığın boşa olduğunu düşünmeye başlıyordum. Ne yapabiliyordu ki? Ne özelliği vardı? Anneme neden öyle davranmıştı? Artık ona benzemek istemiyordum. Öfkeliydim. Beni de aynı biçimde ortada bırakabilirdi.

"Gel buraya, asık surat," dedi bana. "Oyun nasıl?"

"İyi."

Devam etti:

"Ama sakın seni ikinci planda tutmalarına izin verme. Beni iyi dinle! Ya başrolü alırım ya da hiçbir rolü, de onlara. Tepeden aşağı inemezsin. Tiyatroda önemli bir Mowgli oyuncusu olarak çoktan zirveye çıktın sen! Sen benim en kaliteli tohumumun ürünüsün, tamam mı?"

Taklidini yaptım: "En kaliteli tohum, en kaliteli tohum." Sonra da, "Bu saçma sapan şeyleri neden söylüyorsun ki, puşt herif!" dedim. Çıktım.

Nashville'e gittim, günün bu saatinde tenhaydı. Bir-iki karaf Ruddles bira ve bir paket tavuklu tatlı cips aldım, otururken barların bu kadar kasvetli olması şart mı acaba, diye düşündüm, koyu renk tahtalardan yapılması, mobilyaların ağır ve rahatsız olması, insanın içerinin tozu dumanında dört-beş metre ötesini zor göreceği kadar loş ışıklı olmaları şart mıydı yani? Eleanor'u düşündüm, ona duyduğum acıma

hissi hâlâ beni ağlatacak gibiydi. Ama barda biraz fazla oturursam bu duygunun geçeceğini de biliyordum. Eleanor'un son erkek arkadaşından söz etmek istemediği ortadaydı, her ne kadar feci bir biçimde canına kıymış olsa da. Bunu bana hiç doğrudan anlatmamıştı. Yaşamının önemli bir bölümünün dışında tutmuştu beni. Bu da acaba bana ne kadar değer veriyor diye düşünmeye itiyordu tabii beni.

Yaşamım boyu genelde tuhaf işlere bulaşmıştım; toprak altımdan kayıyor gibiydi. Şu akşam yemeği işi mesela. Pyke'ın adresini yazdığı kâğıt parçasına baktım. 'Akşam yemeği' lafı bile kafamı karıştırıyor, beni sinir ediyordu zaten. Her şeye yanlış ad veriyorlardı bu Londralılar. Akşam yemeği öğle yemeği gibiydi, çay akşam yemeği gibi, kahvaltı öğlen kahvaltısı gibi, öğle sonrasıysa puding demekti.

Arkadaşlarımla konuşmalıydım bazı şeyleri. Zihnimi ancak böyle temizleyebilirdim. Ama Eva'ya, çekine çekine, Pyke'ın davetinden ('hediye'sinden değil) söz edince korkularımı ve kafa karışıklığımı hiç anlamadı. Müthiş bir şans olarak değerlendirdi bunu. Pyke'ın ne entelektüel biri olduğunu biliyordu, sanki yüzme yarışında kupa almışım gibi hayranlıkla baktı bana. "Önümüzdeki haftalarda bir gün sen de mutlaka Matthew'u buraya davet et," oldu yanıtı. Sonra Jamila'yı aradım. Onun fikrini almak işime yarayabilirdi. Ondan ve son zamanlarda düzüşmeye takılan adla 'cinselliğinden' ne kadar korktuğumu fark etmeye başlıyordum; duygularının gücünden, düşüncelerinin etkisinden. Güney Londra'da tutkunun hep bir ücreti vardı. "Pekâlâ," dedim. "Ne diyorsun?"

"Ah, bilmiyorum, Krema. Sen nasılsa aklına eseni yaparsın. Kimseyi dinlemezsin. Ama ben olsam adamın evine gitmezdim. Seni kontrol altına alıyorlar bence bu insanlar. Gerçek dünyadan uzaklaşıyorsun."

"Ne gerçek dünyası? Gerçek dünya yok ki, var mı yani?"

Sabırla, "Evet," dedi, "sıradan insanların dünyası, uğraşmak zorunda oldukları bütün o boklar: işsizlik, kötü evler, sıkıntılar. Yakında bunların hiçbiri sana bir şey ifade etmemeye başlar."

"Ama, Jammie, bu insanlarda bok gibi güç var." Sonra bir hata yaptım: "Ne kadar zengin ve başarılı bir yaşam sürdürdüklerini merak etmiyor musun hiç?"

Burun kıvırıp gülmeye başladı. "Ben ev dekorasyonuna senin kadar meraklı değilim, şekerim. Ve o insanların yakınında bulunmak istemiyorum doğrusunu istersen. Peki, sen ne zaman geliyorsun bizi görmeye? Sana koca bir tencere nefis dal ayırdım. Changez bile yaklaşamıyor yanına; senin için saklıyorum onu, eski aşkım."

"Teşekkürler, Jammie," dedim.

Cuma gecesi, o haftaki çalışmayı bitirip giderken Pyke Eleanor'la bana sarıldı, ikimizi de öpüp, "Yarın görüşüyoruz, tamam mı?" dedi.

"Evet," dedim. "Görüşüyoruz."

"Sabırsızlıkla bekliyoruz," dedi.

"Ben de," diye yanıtladım.

13. Bölüm

Bakerloo treninde karşı pencerede yüzümün yansısına bakarken, muhteşem, dedim kendi kendime. İlah gibisin. Metro en sevdiğim kentin, oynadığım sahaların, evimin altından hızla geçerken ayaklarım dans ediyor, parmaklarım içimden geçirdiğim müzikle el-cazı yapıyordu, müzik Velvettes'in 'He was Really Saying Something'iydi. Sevgilim de mırıldanıyordu. Piccadilly'de tren değiştirmiş, Londra'nın kuzeybatısına, neredeyse Marsilya kadar uzaktaki Brainyville'e gidiyorduk. Daha önce hiç St. John's Wood'a gitmem gerekmemişti. Çok sıkı, çok hoş görünüyordum; sebze diyetindendi herhalde. Yat-kalk hareketleri ve Eva'nın önerdiği 'üst tarafını kesin ama kesin geliştirmen gerek' hareketleri yandan görüntümü güzelleştirmek dışında güvenimi artırmaya da yaramıştı. Sloane Street'teki Sassoon berber salonuna gitmiş, şeyimi pudralayıp mis kokulu, lezzetli bir lokuma benzetmiştim. Ama giysilerim her zamanki gibi üstüme çok büyüktü, nedeni belliydi, yine babamın lacivert ceketlerinden birini giymiş, Ronettes tişörtünün üstüne, tabii ki yakası olmadığı halde, Bond Street kravatlarından birini takmış, üstüne de Eva'nın pembe tuniğini giymiştim. Çok sinirliydim aslında, Heater yarım saat kadar önce Eleanor'un dairesinde elinde et bıçağıyla, "Bu kadına göz kulak ol, tamam mı? Eğer ona bir şey olursa seni öldürürüm, ha!" dediğinden beri kendimde değildim.

Eleanor siyah takımı, yüksek yakalı koyu kırmızı ipek gömleğiyle yanımda oturuyordu. Saçlarını toplamıştı ama yanlardan bir-iki tutam serbest kalmıştı, tam parmağıma dolayacağım kadar yani. "Seni hiç bu kadar güzel görmemiştim," dedim ona. Gerçekten de öyleydi. Yüzünü öpmekten

alamadım kendimi. Bütün gün sarılıp okşamak, gıdıklamak, oynamak istiyordum onunla.

Malikâneye doğru neşeyle, heyecanla yürüdük. Pyke'ın Marlene'le birlikte oturduğu yer sessiz, sakin bir sokakta dört katlı bir evdi, çiçeklerle kaplı ön bahçe yeni sulanmıştı, dışarıda iki spor araba duruyordu, biri siyah, biri mavi. Evin bir de Pyke'ın ilk evliliğinden olan on üç yaşındaki oğluna bakan dadının kaldığı gizemli, uğursuz görünümlü bodrum katı vardı.

Zengin orta sınıfta suç olgusunu politika yapma hırsı içinde inceleyen Terry bana hepsini tek tek anlatmıştı. Terry de iş almıştı; beklediği telefon gelmişti. Bir polis karakolu dizisinde komiser muavinini oynuyordu. Bu onu ideolojik açıdan rahatsız ediyordu, çünkü hep polislerin sınıfsal yönetim biçiminin faşist araçları olduğunu iddia ederdi. Ama şimdi polis rolünde yığınla, benden, birlikte yaşadığı insanlardan, çok daha fazla para kazanıyor, sokakta herkes onu tanıyordu. Havai fişek gösterilerini başlatmak, yarışmalarda hakemlik yapmak, ünlülerin katıldığı yarışma ve oyunlara çıkmak için teklifler alıyordu. Sokakta yanında Charlie'yle yürümek gibiydi bu, insanlar ona laf atıyor, dönüp bakıyorlardı, bir farkla, Terry'nin hayranları onu Terry Tapley olarak değil Komiser Monty olarak tanıyorlardı. Bu tuhaflıklar Komiser Monty'yi Pyke'a, yani onu gerçekten istediği tek işten mahrum bırakan insana olan kinini iyice besliyordu.

Terry beni yakınlarda politik bir toplantıya götürmüştü, oradan sonra da barda bir kız devrimden sonra yaşamla ilgili konuşma yapmıştı. "İnsanlar otobüslerde Shakespeare okuyacak, klarnet çalmayı öğrenecek!" diyordu bağırarak. İnancı ve umudu etkilemişti beni; ben de bir şeyler yapmak istiyordum. Ama Terry buna hazır olmadığımı düşünüyordu. Bana önce ufak bir ödev vermişti. "Pyke'ı bizim adımıza gözle," demişti, "onunla aran bu kadar iyi olduğuna göre. Onun gibilerin hayatı paradır. Bir gün bu sokakta sana da iş çıkabilir. O zaman haber veririz. Ama şimdilik yalnızca gözünü dört aç, onu bir gün politikaya çekmek için ne bedel ödeyebileceğimize bak. Öncelikle oğluyla tanışarak yardım edebilirsin bize."

"Oğluyla tanışmak mı? Tamam, Komiser Monty."

Suratıma bir tokat atacak gibi oldu.

"Beni sakın bu adla çağırma. Çocuğa sor bakalım –bütün konukların yanında– hangi okula gidiyormuş. Bütün Batı'nın en pahalı ve özel okulu değilse gel adımı hemen Disraeli olarak değiştireyim."

"Tamam, Komiser Monty, yani Disraeli. Ama bu konuda haklı çıkacağını hiç sanmıyorum. Pyke çok radikaldir, dostum."

Terry suratını astı, dalga geçer gibi güldü. "Bana o boktan radikallerden söz edeyim deme. Onlar aslında yalnızca liberaller." Bu onun gözünde olunacak en kötü şeydi. "Bir tek partimize para sağlamaya yararlar."

Bizi içeriye hizmetçi aldı, saygılı bir İrlandalı kızdı. Eleanor'la bana şampanya getirip mutfağa girdi –galiba 'akşam yemeğini' hazırlamak üzere– gözden kayboldu. Bizi deri koltukta öylece gergin oturur bıraktı. Pyke'la Marlene'in 'giyindiklerini' söyledi bize. "Soyunuyorlar, demek istiyor herhalde," diye mırıldandım. Bizden başka kimse yoktu. Eve ürkütücü bir sessizlik hâkimdi. Öbürleri ne cehennemdeydi?

"Pyke'ın bizi davet etmesi ne hoş, değil mi?" dedi Eleanor. "Sence bu özel bir davet mi? Genelde oyuncularla görüşmüyor çünkü, değil mi? Ben oyundakilerden kimseyi çağırdığını sanmıyorum, ya sen?"

"Hayır."

"Neden biz o zaman?"

"Çünkü bizi çok seviyor."

"Bak, ne olursa olsun hiçbir şeyi birbirimizden saklamak yok," dedi mağrur bir tavırla; sanki hayattaki tek amacım olanları Eleanor'dan saklamaya çalışmakmış gibi. Şeyimin ucuna iri bir pirinç tanesi tıkmak ister gibi bakıyordu bana.

"Ne gibi şeyler?" dedim ayağa kalkıp odayı turlarken. Yanıt vermiyordu, oturduğu yerde sigarasını içiyordu. "Ne gibi şeyler yani?" diye yineledim. Artık bütün gecemi rezil etmeye başlıyordu, gitgide sinirleniyordum. Hiçbir şeyden haberim yoktu anlaşılan, kız arkadaşımın hayatının gerçeklerinden bile. "Belki de son erkek arkadaşınla yaşadığın gibi şeyler? O çok sevdiğin erkekle. Bunu mu kastediyorsun?"

"Lütfen ondan söz etme," dedi usulca. "Öldü gitti işte."

"Bu ondan söz etmememiz için geçerli bir neden değil."

"Benim için öyle." Ayağa kalktı. "Tuvalete gitmem gerekiyor."

"Eleanor!" diye bağırdım hayatımda ilk kez ama son olmayacaktı. "Eleanor bu konudan neden hiç söz edemiyoruz?"

"Sen vermeyi hiç bilmiyorsun ki. Başkalarını anlayamıyorsun. Kendimi sana açmam benim açımdan riskli olurdu."

Beni öylece bırakıp çıktı.

Çevreye bakındım. Toplumsal sınıf çözümlemesine başlamıştım. Terry buranın nasıl zengin bir ev olduğunu hayal bile edemezdi. O burnundan kıl aldırmayan bilgi kaynaklarıyla ilgili iki çift laf edecektim ona. Etkileyici bir evdi doğrusu, koyu kırmızı ve yeşil boyalı duvarlarda modern portreler asılıydı –bir-iki poz Marlene'indi, biri Bailey'de çekilmiş resmi–, mobilyalar 1960 stiliydi; sehpalar alçaktı, üzerlerinde Caulfield ve Bacon katalogları, Michael Foot'un yazdığı Nye Bevan biyografisinin iki kalın cildi duruyordu. Pastel tonlarda üç koltuk vardı, arkalarındaki duvarda da Hint frezleri; telli ve ampullü bir alçı heykel de duvara asılıydı, koca bir kadın organına benziyordu. Öbür duvarda da Pyke'ın çerçevelenmiş ödüllerinden üçü gelişigüzel sallanıyor, masada bir-iki heykelcik, üzerinde Pyke'ın adı yazılı kristal bir kâse duruyordu. Filmlerinin afişleri, resimleri yoktu hiç. Ödülleri de olmasa bilmeyen biri asla mesleğini çıkaramazdı.

Eleanor odaya döndüğünde tam iki M geniş merdivenlerden uçar gibi iniyorlardı, Pyke'ın üzerinde siyah kot pantolon ve tişört vardı, Marlene'se daha Doğu havasında kısa beyaz bir elbise giymişti, kolları, bacakları çıplaktı, ayaklarında beyaz bale ayakkabıları vardı. Göz alıyordu Marlene, sürekli gülen yüzüyle toy, saf bir cinsel çekiciliği vardı. Ama, annemin hep dediği gibi, taze piliç de sayılmazdı.

İrlandalı hizmetçi dördümüze hindi salatası getirdi, dizimize alıp yedik, biraz daha şampanya içtik. Açtım, 'akşam yemeğinin' zevkini çıkarmak için öğlen özellikle bir şey yememiştim ama şimdi de fazla yiyemiyordum. Marlene'le Matthew'un da yiyeceklerle ilgilenen bir hali yoktu. Gözüm kapıdaydı, başkalarının da gelmesini bekliyordum ama kimse yoktu. Pyke yalan söylemişti. Bu gece sessiz ve uzak görünüyordu, sanki konuşma zahmetine girmek istemiyor gibiydi. Sıradan bir-iki şey söylüyordu yalnızca, gecenin sıkıcılığını iyice vurgulamak istercesine.

Genellikle Marlene konuşuyordu, ben de sessizlik olmasın diye o kadar çok soru soruyordum ki kendimi televizyon muhabirleri gibi hissetmeye başlamıştım. Bize Avam Kama-

rası'nda fahişelere ayrılan giriş kapılarından söz ediyordu; hindilerimizi yerken de seks yaparken tavukların kesilişini seyretmekten hoşlanan İşçi Partisi milletvekilinin hikâyesini anlattı.

Marlene'in Tayland çubukları vardı, Pyke'ın oğlu Percy geldiğinde hepimiz akşam yemeği sonrası sigaralıklarımızı tüttürüyorduk, solgun suratlı, asabi, kafası sıfıra tıraşlı, kulakları küpeli, giysileri leş gibi, liberal orta sınıftan bir aileden geldiğini kimsenin tahmin edemeyeceği kadar kaba saba, paspal bir oğlandı. Heyecandan titreyerek hemen Terry antenlerimi diktim.

"Baksana," dedi Pyke oğlana, "Karim'in üvey kardeşi kimmiş biliyor musun? Charlie Hero."

Oğlan birden olduğu yere mıhlandı. Kıpırdanarak sorular sormaya başladı. Babasından daha yaşam doluydu. "Hero benim kahramanım. Nasıl biridir?"

Ona genel olarak bir şeyler söyledim. Terry'nin sözünü hatırladım. İşte sırası gelmişti.

"Hangi okula gidiyorsun?"

"Westminster'a. Ama bok gibi."

"Öyle mi? Devlet okullarındaki sıradan tipler var herhalde?"

"Anne-babaları BBC'de çalışan bok kafalı medyacılar var hep. Ben şöyle adam gibi bir yer istiyordum ama bu ikisi izin vermediler."

Odadan çıktı. Yukarıda bütün gece derinden derine, sürekli The Condemned'in ilk albümü *The Bride of Christ*'ın müziği çalındı. Percy gidince Pyke'la Marlene'e, 'İşçi sınıfına ihanet ettiniz,' der gibi en ciddi bakışımı fırlattım ama ikisi de farkına varmadı. Son derece sıkkın bir halde oturmuş sigaralarını içiyorlardı, sanki gece bin yıl sürmüş de ilgilerini çekecek, daha önemlisi, tahrik edecek hiçbir şey olmamış gibiydi.

Ama Pyke birden ayağa kalktı, odanın öbür ucuna yürüyüp bahçeye açılan kapıları ardına dayadı. Dönüp Marlene'le konuşmakta olan Eleanor'a işaret etti. Eleanor hemen konuşmayı kesip ayağa kalktı, Pyke'ın arkasından bahçeye yollandı. Marlene'le ben kaldık. Kapılar açık olduğundan oda hemen soğumuştu ama havada tatlı bir koku vardı, toprak parfüm salıyordu sanki. Dışarıda ne yapıyorlardı? Marlene hiç-

bir şey yokmuş gibi davrandı, sonra kendine yeni bir içki alıp gelip yanıma oturdu. Kolunu boynuma attı, ben de farkında değilmiş gibi yaptım. Gerçi biraz gerildim, düşüncelerimi söyledim. Bana yoğunlaşan bütün bu ilgi altında kendimi iyiden iyiye harika bir insan olarak hissetmeye başlıyordum. Ama öğrenmem gereken, bana yardımcı olabileceğine emin olduğum bir şey vardı.

"Marlene, bana hiç kimsenin doğru dürüst anlatmadığı bir şeyi anlatır mısın? Eleanor'un erkek arkadaşı Gene'e ne oldu, söylesene?"

Bana acır gibi ama biraz da inanamayarak baktı.

"Kimsenin söz etmediğinden emin misin?"

"Marlene, inan kimse bana bir şey anlatmadı. Sinirden duvarlara tırmanasım geliyor. Herkes bu sanki çok müthiş bir sırmış gibi davranıyor. Kimse bir şey söylemiyor. Tam bir puşt muamelesi görüyorum yani."

"Gizlenen bir şey yok aslında, yalnızca Eleanor için hâlâ taze, acı veriyor. Anladın mı?" Bana yanaştı. "Gene genç bir Hintli oyuncuydu. Çok yetenekli, duyarlı, ince, iyi ve çok seksiydi, yüzü öyle güzeldi ki. Şiirden çok iyi anlıyordu, partilerde yüksek sesle nefis parçalar okuyordu. En önemli özelliği Afrika müziğiydi. Eskiden, çok önce Matthew'la çalışmışlar. Matthew onun gördüğü en iyi pantomimci olduğunu söyler. Ama hiçbir zaman hak ettiği işleri alamadı. Hastane dizilerinde yatak lazımlıklarını değiştirdi durdu. Suçluları, taksi şoförlerini oynadı. Hiç Çehov, Ibsen ya da Shakespeare oynamadı, hak ettiği halde. Bir sürü insanı cebinden çıkarırdı. Yani kafası pek çok şeye fena bozuktu. Polis hep onu durdurup evraklarını inceliyordu. Taksiler yanından geçip gidiyorlardı. Lokantalarda boş masa bulamıyordu. Köklü güzel İngiltere'de kötü bir yaşam sürüyordu. Bir gün büyük tiyatro gruplarından birine de giremeyince daha fazla dayanamadı. İyice dağıldı gitti. Aşırı dozda uyuşturucu aldı. Eleanor işteydi. Eve geldiğinde onu ölü bulmuş. Eleanor o zaman çok gençti."

"Anlıyorum."

"İşte hepsi bu kadar."

Marlene'le bir süre öylece oturduk. Ben Gene'i ve başına gelenleri düşünüyordum; ona yapılanları, başına gelenlerdeki kendi payını. Marlene'in beni incelediğini fark ettim.

"Bir öpücüğe ne dersin?" dedi bir süre sonra yüzümü usulca okşayarak.

Telaşa kapıldım. "Ne?"

"Biz bir öpücükle başlayalım, belki arkası gelir. Seni çok mu şaşırttım?"

"Evet, çünkü öpücük değil de çocuk dediğini sandım."

"Belki sonra o da olur ama şimdilik..."

Yüzünü yüzüme yaklaştırdı. Gözlerinin kenarında kırışıklar vardı; öpüştüğüm en yaşlı kadındı. Birbirimizden ayrıldığımızda birkaç yudum şampanya yuvarladım, o da birden abartılı bir biçimde, sanki atletizmde kazandığı zaferi kutlayan biri gibi, kollarını havaya kaldırıp elbisesini çıkardı. Bedeni ince ve yanıktı, değer değmez ne kadar sıcak olduğunu fark ederek şaşırdım, sanki hafif kızartılmış gibiydi. Beni tahrik etmişti bu, tahrikle birlikte o hafif ve gerekli duygusallık da oldu ama en çok korku hissi taşıyordum ve bu korkudan hoşlanıyordum.

Uyuşturucu başımı döndürmüş, duygularıma, tepkilerime ket vurmuştu. Neden bilmiyorum ama Tayland çubukları beni uçurur gibi gerilere, taşraya, Beckenham'a Eva'nın evine, bol paçalı ateş rengi kadife pantolonumu giydiğim, babamın yolu bir türlü bulamadığı, onu Kevin Ayers'ın çaldığı, odalarında saatlerce o gece için hazırlanan, gözleri tanıdık bir çift göze takılınca sevinçten deliye dönen sevgili arkadaşlarımın da barında oturduğu Three Tuns'a götürdüğüm geceye doğru çekti. Sonrasında Charlie bütün güzelliğiyle merdivenin başına oturmuş bakıyordu. Reklam şirketi yöneticileri meditasyondaydı, çimenlerin arasından sürünerek çıkınca bahçedeki bankta babamı görmüştüm, Eva, saçları dört yanına yayılmış bir halde üstünde oturuyordu. Beni teselli etsin diye Charlie'ye gitmiştim, şu an üst katta onun plağı çalıyordu, ünlü ve hayranlık duyulan biri olmuştu, ben de Londra'da bir oyunda oynuyordum, şık insanlar tanıyordum, böyle muhteşem evlere girip çıkıyordum, beni kabul ediyor, başkasını çağırmıyor ve benimle sevişmeye can atıyorlardı. Anneminse ruhu aldatılmanın acısıyla yanıyor, aile yaşantımızın sonu, her şey o geceyle başlıyordu. Gene ölmüştü. Ezbere şiirler okuyabiliyordu, öfkeliydi, hiç iş alamıyordu, onu tanısaydım keşke dedim, yüzünü görseydim. Eleanor'un gözünde onun yerini nasıl doldurabilirdim ki?

Doğrulduğumda zihnimde nerede olduğuma ilişkin bir ipucu arandım. Ama zihnimin ışıkları kapanmış gibiydi. Derken odanın bir ucunda, holden gelen ışıkta bir çift gördüm. Kapıda sanki çağrılmış gibi bekleyen İrlandalı hizmetçi kız bu tuhaf çiftin öpüşüp birbirlerini okşayışını izliyordu. Adam kadını iterek koltuğa oturtmuştu. Kadın, nedense, üzerinde çok şirin duran siyah takımını ve kırmızı gömleğini çıkarmıştı.

Marlene'le yere yuvarlandık. Zaten içindeydim ve aklım tuhaf bir biçimde cinsel organının kaslarının gücüne, şeyimi nasıl kendi parmaklarım kadar ustaca kavrayabildiğine takılıyordu. İçinde gezinmemi istemediği zaman o kasları gevşetiveriyor, ben de kurtuluyordum.

Sonra başımı kaldırıp baktığımda o çiftin ayrıldığını gördüm, Pyke'ın karaltısı kenetlenmeye hazır bir vinçli kamyon gibi dimdik şeyiyle bana yaklaşıyordu.

"Çok eğlenceli ha?" diye geldi sesi.

"Evet, öyle..."

Ama ben daha sözümü bitiremeden İngiltere'nin en ilginç, en radikal tiyatro yönetmeni dudaklarımın arasına şeyini sokuverdi. Bunun ayrıcalık olduğunu biliyordum tabii ama pek hoşuma gitmemişti; biraz zorlama olmuştu. Daha kibarca sokabilirdi mesela. Böylece şeyine Güney Londra usulü bir muamele yaptım –ne çok sert, ne oyundaki rolümü tehlikeye sokacak biçimde– onu sarsmaya yetecek ölçüde işte. Tepkisini görmek için baktığımda keyifle mırıldandığını gördüm. Neyse ki Pyke burnumun dibinden çekilip gitmişti. Önemli bir şey vardı. Dikkati başka bir şeye takılmıştı.

Eleanor Pyke'a doğru geldi; çok hızlı ve tutkulu geldi yanına, sanki o an onun için ölçülemez bir değerdeydi, kendisine çok önemli bir haber vereceğini duymuştu. Başını değerli bir çanak gibi ellerinin arasında tutarak öptü Pyke'ı, o sabah evinin salonunda greyfurtlarımızı yerken benim de başımı doğallıkla kendine çektiği gibi Pyke'ın buruşmuş dudaklarını kendine çekti. Pyke'ın eli şimdi onun bacaklarının arasındaydı, parmaklarını içine doğru iteliyordu. O ovuştururken Eleanor da büyü yapar gibi bir şeyler fısıldıyordu. Hiçbir şeyi kaçırmamaya çalışıyordum, acı içinde Eleanor'un o ilk hayran olduğu, gözüne ilk iliştiği tiyatro fuayesinden –ICA mıydı, yoksa Royal Court mu, yoksa Açık Hava, Almost Free ya

da Bush mu?- günden beri nasıl onunla yatmak istediğini fısıldayışını dinliyordum ama o gün onu o kadar istediği halde ünü, yeteneği, konumu yüzünden yaklaşmaya çekinmişti; işte sonunda tam istediği gibi tanıma şansı bulmuştu.

Marlene bütün bunları donmuş gibi izliyordu. Daha iyi görebilmek için çevrelerinde dolaşıyordu. "Ah, evet, evet," diyordu. "Çok güzel, çok güzel, inanamıyorum buna."

"Konuşmayı kes!" dedi Pyke birden ona.

"Ama bir türlü inanamıyorum," diye sürdürdü Marlene. "Ya sen, Karim?"

"İnanılmaz bir şey," dedim.

Eleanor'un dikkati dağılmıştı. Rüyada gibi önce bana sonra Pyke'a baktı. Pyke'ın parmaklarını şeyinden çekip benim ağzıma soktu.

"Bütün eğlenceyi ben tadacak değilim," dedi Pyke'a bir ricada bulunur gibi. "Siz ikiniz neden hiç birbirinize dokunmuyorsunuz?"

Marlene bu ilginç öneriye hevesle baş salladı.

"Evet?" dedi Eleanor. Ben ağzımın içinde Pyke'ın parmakları varken konuşamadım tabii.

"Ah, tabii, tabii," dedi Marlene.

"Sakin ol," dedi Pyke ona.

"Sakinim," dedi Marlene. Sarhoştu.

"Tanrım!" dedi Pyke Eleanor'a. "Şu lanet Marlene."

Marlene koltuğa çırılçıplak gerisin geri düşüp bacaklarını açtı.

"Bu gece yapabileceğimiz o kadar çok şey var ki!" diye çığlık attı. "Önümüzde saatler, saatler sürecek gerçek haz var. İstediğimiz her şeyi yapabiliriz. Daha yeni başladık. Önce içkilerinizi tazeleyeyim, sonra işe koyuluruz. Şimdi, Karim, senden şeyime bir parça buz koymanı istiyorum. Buzdolabından alır mısın lütfen?"

14. Bölüm

Eski halime dönmüştüm; hiç param yoktu. Her şey öyle kötü gitmişti ki çalışmam şart olmuştu. Louise bizim doğaçlama ve tiplemelerimizle kendi oyununu yapmak için ayrıldığında birkaç haftalık bir aranın tam ortasındaydık. Pyke'la bir oyun sahneye koymak haftalarımızı almıştı. Başladığımızda yaz başıydı, şimdi sonbahardaydık. Zaten, Pyke da Boston'a ders vermeye gitmişti. "Ne kadar gerekiyorsa o kadar uğraşacağız," dedi. "Benim için önemli olan süreç, sonuç değil." Bu bekleme süresinde Carol, Tracey ve Richard gibi tatile gitmek yerine dairenin dekorasyonunda –Eva'nın taktığı adla– çekçek arabası ustası olarak çalışmaya başlamıştım. Molozları gönülsüz de olsa tek başıma kaldırıyordum. Çok güç ve pis bir işti, bir gece Eleanor aniden bu işi benimle paylaşmak istediğini söyleyince şaşırdım. "Lütfen," dedi. "Evden çıkmam gerek. Burada kalınca düşünmeye başlıyorum."

Eleanor'un düşünmesini istemiyordum, bir de Pyke'la geçirdiği o geceden sonra (ki bu konuyu hiç açmadık) onu kendime çekmek istediğim için Eva'ya gidip Eleanor'a da iş vermesini söyledim. "Tabii benimle aynı ücreti alacak. Ortağız çünkü," dedim.

Eva bu sıralar her anlamda yenilenmişti. Tam bir yönetici otoritesiyle davranmaya başlamıştı; yürüyüşü bile hızlanmıştı; daha uyanık, daha bakımlıydı. Her şey için liste yapıyordu. Biz evdeki yıkıntıları temizlerken işimizi aksatacak herhangi bir mistik hava estirmiyordu. Akıcı konuşmayı, duyarlı ve temkinli davranmayı aptallık saymıyordu artık. Her söyleyeceğini dosdoğru, dürüstçe dile getiriyordu. Bu yeni yaklaşım özellikle tesisatçıların gözünü korkutuyordu. Daha önce onlara hiç, "Bu basit işi nasıl böyle içinden çıkılmaz ha-

le getiriyorsunuz söylesenize? Bu işte hep beşinci sınıf mı kalmak istiyorsunuz siz? İşleriniz hep pespaye mi kalacak?" diyen olmamıştı. Charlie'nin annesi olmanın havasını atmayı da ihmal etmiyordu. İki kez *Sunday Times*'ın ekinden röportaja gelmişlerdi.

Beni de aşağılıyordu artık. "Eleanor'u da işe almam mümkün değil. Zaten sen de bana deli demiştin onun için," dedi.

"Sen de öylesin."

"Karim, oyuncularla zaman geçirmek eğlencelidir. Komik sesle konuşur, taklit yaparlar. Ama kişilikleri gelişmemiştir."

"Ben de oyucuyum, Eva."

"Ah, tabii, unuttum. Öylesin. Ama ben seni öyle görmüyorum."

"Neler diyorsun?"

"Öyle kızgın bakma, tatlım. Demek istediğim karşında bacaklarını ayıran ilk kadının kollarına atlaman gerekmiyor."

"Eva!"

The Jungle Book'tan beri altta kalmamayı öğrenmiştim, gerçi Eva'ya karşı gelmenin faturası ağırdı. Yeni annemi ürkütmek istemiyordum. Yine de, "Eva, Eleanor çalışmazsa ben de çalışmıyorum," dedim.

"Pekâlâ, çok ısrar ediyorsan bir anlaşma yapalım. İkinize de aynı ücret. Ama ücretlerinizi yüzde yirmi beş düşürüyoruz."

Böylece Eleanor'la o koca salonda tozun toprağın içinde boktan ne iş varsa yapmaya başladık, evin altını üstüne getirip geçmişi dışarıya volkan dağları gibi yığdık. Eva da boş durmuyordu. Amerika'da bulunan bir televizyon yönetmeninin evini yeniden dekore etme işini almıştı. Bu Ted'le Eva'nın dışarıya yapacakları ilk büyük işti, onun için Eleanor'la ben bizim evde çalışırken o da Ted'le Maida Vale'deki öbür evin planlarını yapacaktı. Eva'yla babam orada yatıyorlardı, arada ben de tabii.

Çalışırken Eleanor yeni grupları, Clash'i, Generation X'i, Belalılar'ı, the Adverts'ü, Pretenders'ı ve the Only Ones'ı dinliyordu; şarap içip yanında soğanla haşlanmış hardallı sosis yiyorduk. Akşam olunca Nothing Hill'e giden 28 numaralı

otobüse biniyor, hep üst katta, en ön sırada Kensington'ın High Street'ten manzarasını seyrederek gidiyorduk. Ben aşağıdan geçen sekreter kızların bacaklarını seyrederken Eleanor da *Evening News*'tan o gece gideceğimiz oyunu seçiyordu.

Onun evine varınca duş alıp saçlarımıza şekerli su sürüp kirpilere dönüyor, üstümüze de siyah giysilerimizi geçiriyorduk. Ben bazen rimel ve oje de sürüyordum. Sonra doğru Bush'a, Shepherd's Bush'ta bir barın üstündeki ufacık oda tiyatrosuna yollanıyorduk, salon öyle küçüktü ki ön sırada oturanlar ayaklarını sahneye uzatmak zorunda kalıyorlardı. Sloane Square'deki ünlü Royal Court Tiyatrosu'nun koltukları pelüştü, oyunlar da insanın beynini allak bullak eden Caryl Churchill, Sam Shepard türü şeylerdi. Bazen de Covent Garden'da karanlık bir yol üzerindeki Royal Shakespeare Company's Warehouse'a gidiyor, Amerikalı ya da Kuzey Londralı parlak öğrencilerin arasına oturuyorduk. Çelik ve plastik sandalyelerde kıçımız ceza çekerken gri döşemelerin ötesini, olabilecek en az manzara dekoruyla, şişe kırıklarının içine konmuş dört sandalye, bir masayı, kuru buzdan bir duman içinde izleyicilere kadar ulaşıp onları öksürten bomba sahnelerini izliyorduk. Londra'ydı aslında izlediğimiz. Oyuncuların giysileri bizimkiler gibiydi ama daha pahalıydı. Oyunlar üç saat sürüyor, karmaşa, şiddet içeren, savaş ağırlıklı imgeler gırla gidiyordu. Yazarlar işçi sınıfı pisliklerden, burunları mosmor gezen serserilerden, kumar otomatları, pornolar ve hazır gıdayla doyan hayvanlardan oluşan İngiltere'nin ölümcül bir sınıf çatışmasıyla parçalanacağına kesin gözüyle bakıyorlardı. Evden dışarı adımını atmayan Oxfordlu çocukların bilim-kurgu fantezileri vardı bir de. Orta sınıf bunlara bayılıyordu.

Eleanor hep heyecanlı ve konuşkandı. Onun sevdiği türden tiyatro tam buydu; burada çalışmak istiyordu. Genelde oyundan olmasa da izleyiciler içinden epeyce tanıdığı çıkıyordu, ben de ona hep içlerinden kaçıyla yattığını sorup duruyordum. Bu sayı ve oyun ne olursa olsun karanlıkta onun yanında sıcacık oturmak beni müthiş tahrik ediyordu, aralarda ona istediği biçimde dokunabilmem için taytını indiriyordu.

En güzel günlerimizdi bunlar, uyanıp Eleanor'u sıcacık çörek gibi yanımda hissetmek; bazen uyurken bütün bedenini

kaplayacak kadar yükselen göğsü oluk oluk ter içinde kalıyordu. Bir keresinde Jean Teyze'nin partilerinden birinde annem öfke içinde kadın şapkası büyüklüğünde bir pastanın çoğunu mideye indirirken babamın sarhoş kafayla bir belediye başkanına, "Biz ufak tefek Hintliler etli butlu, tombul, beyaz kadınlardan hoşlanırız," dediğini duymuştum. Belki ben de Eleanor'a sarılırken, avuçlarımı usulca her yerinde gezdirip öperek uyandırırken, tam gözlerini açacağı sırada dilimi şeyine sokarken onun rüyasını gerçekleştiriyordum. Yarı uyanık sevişmeye başlıyorduk ama bazen zihnimde rahatsız edici imgeler geziniyordu. Sevgi dolu, tutkulu bir çifttik işte biz, ama tam doyuma ulaşırken, insanlar nasıl yaratıklar ki birleşme ânında tecavüz, kıyım, işkence, deşilen bağırsaklar düşünebiliyorlar, diyordum içimden. Şeytan işkence ediyordu bana. O korkunç şeylerin gerçek olacağı duygusuna kapılıyordum.

Eleanor'la ben evdeki pisliği boşaltmayı bitirdikten sonra, Ted'le Eva işe başlamadan önce, Jeeta ve Jamila'ya uğradım. Bütün istediğim akşamları bakkal dükkânında çalışıp biraz para kazanmaktı. Kendimi öyle ciddi bir dağılmanın ortasına atmak istemiyordum. Ama her şey çok değişmişti.

Anwar Amca artık hiç uyumuyordu. Geceleri koltuğunun ucuna tüneyip sigara ve İslam'ca günah sayılan içkilerden içiyor, hiç de hayırlı olmayan şeyler düşünüyor, başka ülkeleri, geçmişte kalan evleri, anneleri, kumsalları düşlüyordu. Anwar dükkânda hiçbir işe el sürmüyordu, dükkân farelerini, gömlek hırsızlarını gözlemek gibi eskiden gurur duyduğu şeyleri bile yapmıyordu. Jamila, sabah işe gitmeden önce annesini görmek için uğradığında onu çoğunlukla yerde mutsuz, perişan bir halde sızmış buluyordu. Anwar'ın açlık grevi ailesini duygusal olarak hiç etkilememişti, şimdi de kimse yanına uğramıyor, kırılan kalbinin durumunu merak edip sormuyordu. "Beni kimsesizler mezarlığına göm," diyordu bana. "Benim işim tamam oğlum, Karim." "Haklısın, amca," dedim. Anwar güçten düştükçe Prenses Jeeta giderek daha güçleniyor, iradeli davranıyordu; burnu ağır salamura et kolilerini kaldırmak için kullandığı demir kanca gibi uzamıştı sanki. Artık Anwar'ı sızdığı yerde bırakıyor, hatta sebze bölümünün çelik sürgülerini açmak için geçerken ayağını üzerine sildiği bile oluyordu. Onu yerden Jamila kaldırıyor,

koltuğuna oturtuyordu, gerçi hiç konuşmuyorlardı, alay ve öfkeyle karışık bir sevgiyle birbirlerine öylece bakıyorlardı.

Anwar'ın mutsuzluğunun yalnızca kendi yapısından kaynaklanmadığını anlamaya başlıyordum. Ona karşı bir kampanya yürütülüyordu. Prenses Jeeta, kocasının kendini açlıktan ölmeye mahkûm ettiği günden başlayarak içten içe, aydan aya onu kendi yöntemleriyle açlıktan öldürmeye çalışıyor gibiydi. Elle tutulur bir kanıt olmasa da kesindi bu. Örneğin, onunla ancak ara ara konuşuyor, gülmemeye özen gösteriyordu. Anwar bu su katılmamış ciddi tavırlar yüzünden yetersiz beslenme belirtileri gösteriyordu. Hiç fıkra anlatılmayan biri çok geçmeden coşku eksilmesine uğrar. Jeeta eskiden olduğu gibi yemeklerini hazırlıyordu ama hep basit yemeklerdi bunlar, her gün aynıydı ve beklenen saatten çok daha geç, ya uyurken ya da namaza otururken getiriliyorlardı. Yemekler kabızlığı garantileyecek biçimde seçiliyordu. Böylece bir kurtuluş umudu olmadan günler geçiyordu. "Bok gibiyim," demişti Anwar bana. "Sanki içim dışım bok dolu. Bok kulaklarımı tıkıyor, oğul. Burnumu tıkıyor, lanet olası derimin gözeneklerinden dışarı sızıyor."

Jeeta'ya bu bok konusunu açtığında hiçbir yanıt alamamıştı ama o gün mönü değişmişti. Midesi rahatlamıştı, ah, evet. Anwar'ın boku haftalarca tuvaletin çeperlerine uğramamış, iğne deliğinden geçecek kadar çıkabilmişti. Prenses Jeeta Anwar'dan akıl almayı sürdürüyorsa da bunu yalnızca çok ufak şeylerle sınırlıyordu, ekşi kremayı stoklasak mı, gibi. (Anwar da olmaz diyordu, çünkü sattıkları krema zaten genelde ekşi oluyordu.) Bir gün Jeeta'nın çağırdığı üç adam gelip ortadaki rafları kaldırdılar, böylece Cennet Bakkalı daha ferahladı. Adamlar ekşi krema da dahil büyük miktarlarda donmuş ve soğuk gıda depolayabilmek için üç tane ince uzun buzdolabı da taktılar; ve Jeeta Anwar'a, her şey bitene kadar bu değişiklikten hiç söz etmedi. Aşağıya dükkâna inip değişikliği görünce aklını oynattığını sanmıştır.

Prenses Jeeta haftada en az bir kez diyelim bir kutuyu kaldırırken Changez'ye aşağılayıcı laflar ediyordu: "Aslında bunu yaşlı bir kadının değil şöyle iyi bir damadın yapması gerekir ya." Ya da Anwar'a bebekleri, çocukları işaret ediyor, tutup öperek annelerine bedava yiyecek veriyordu, çünkü onların hiç torunları olmayacaktı, Anwar'ın Bombay'daki sivri

zekâlı kardeşi öyle bir seçim yapmıştı ki sağ olsun. Ya da daha ileri gidip kırk yılda bir, bazen bütün bir sabah Anwar'a iyi, sevgi dolu ve ilgili davranıyor, sonra birden adamın yüzü gülmeye başlarken ne olduğunu, başına ne geldiğini anlayamadan bir hafta ölüme mahkûm ediyordu.

Anwar bir gün camiden dönerken gözüne, içinde kopan acı fırtınasıyla, bir yerlerden tanıdığı biri ilişti, çok uzun zaman olmuştu görmeyeli (öyle kilo almıştı ki adam), oysa zihninde her gün öldüresiye taşladığı, benim yanımda 'boktan, kel, işe yaramaz herifin teki' diye söz ettiği biriydi bu. Changez'ydi, Shinko'yla alışverişe çıkmışlardı, en sevdiği işlerden biriydi bu. Paperback Exchange'e, sonra Catford'un en büyük seks mağazasına, Lounge of Love'a gitmişlerdi, Changez'nin sağlam elindeki kâğıt ambalajda yeni aldıkları şehvet aletleri vardı: kırmızı yarıklı donlar, çoraplar, askılar, *Openings for Gentlemen* gibi dergiler, *Yurttaş Cane* ve paketin yıldızı, tam 'düzbenidüzbenikocaoğlankocaoğlankocaoğlan' diye inlerken, ücretini ödeyerek Shinko'nun aşınmış kapısından içeri sokmayı düşündüğü kocaman yamru yumru pembe bir penis.

Bu unutulmaz günde Shinko'nun elinde de, daha sonra ellerinden yola yuvarlanacak olan ve mazgalda kalıp çürümeseydi, çayının yanında yemeyi planladığı bir ananasla greyfurt vardı. Changez'yle Shinko, İngiliz yağmurlarının çisentisinde çene çalarak, ağır ağır salınırken bir uçağa atlayıp gidecek kadar olmasa da müthiş özledikleri saygın anavatanları Hindistan ve Japonya'dan söz ediyorlardı. Oysa Changez, benim bildiğim Changez, yolda gördüğü her Pakistanlıya Hintliye dünyayı dar ederdi. "Şu aşağı sınıftan adama baksana!" derdi yüksek sesle durup vatandaşlarından birini işaret ederek –bu ya hızla işine koşan bir garson, ya avare adımlarla lokale giden yaşlı bir adam, özellikle de muhasebecileriyle görüşmeye giden bir şeyh grubu oluyordu–. "Evet, ruhları var ama bu feci ırkçılığın nedeni onların bu kadar pis, kaba görünüşlü, yol yordam bilmez olmaları. İngilizlere öyle tuhaf gelen giysiler giyiyorlar ki, türbanları filan yani. Kabul görmek için İngilizler gibi davranmalı, o pis köylerini akıllarından atmalılar! Ya buralı, ya oralı olmaya karar vermeliler! Bak ben nasıl da buralı oldum! Peki şuradaki sefil neden İn-

gilizlerin gözünün içine bakmıyor! İngilizler tabii devirir geçerler böylesini!"

Birden bütün Lewisham'ı, Catford'u ve Bromley'i sarsan bir çığlık duyuldu. Changez bu gümbürtünün ortasına düşünce, ayağındaki yürüyüş ayakkabılarının bağcıkları açık olduğu halde elinden geldiğince çabuk döndü, tabii hiç de çabuk olmadı, o haliyle daha çok çıkmaz sokağa girmiş bir kamyonu andırıyordu. Doğu yönünden batı yönüne manevra yapar yapmaz da kayınpederiyle, kendisini İngiltere'ye, Shinko'ya, Karim'e, yer yatağına ve Harold Robbins'e kavuşturan adamın bastonu havada yalpalayarak kulübesinde ağzından tükürükler saçarak bela okuyan azgın köpekler gibi üstüne gelmekte olduğunu gördü. Changez bu dişli köpeklerin şakası olmadığını, boş tehdit savurmadıklarını ânında anladı. Hayır, hayal kırıklığına uğrayan kayınpederin niyeti oracıkta damadının kemiklerini kırmak; mümkünse öldürene kadar dövmekti. Shinko şaşkınlıkla Changez'nin baştan sona ne kadar soğukkanlı davrandığını fark etti. (Ona olan aşkı da tam o an doğdu zaten.)

Anwar bastonunu indirince Changez tam zamanında bir yana yuvarlandı, yumru organı kâğıt paketinden çıkarıp bir mücahit nidası patlatarak –en azından Shinko'ya göre bu mücahit nidasıydı, nereden biliyorduysa?– amcamın kafasına ustalıkla küt diye indirdi. Hindistan'dan Old Kent Road'a bir dişçinin yanında kalmaya, serserilik edip kumar oynamaya, servet edinip eve dönünce büyükbabasının Juhu Sahili'ndeki evi gibi bir ev yapmaya gelen Anwar Amca onca yıl önce hayatının ilerleyen yıllarında kafasına bir seks aleti yiyip de yere yığılacağını imkânı yok bilemezdi. Hiçbir falcı söyleyemezdi bunu. Kipling, "Herkesin başına korktuğu gelir," demişti ama Anwar'ın korktuğu bu değildi.

Anwar inleyerek kaldırıma yığıldı.

Shinko üç çocuğun yeni işeyip çıktığı telefon kulübesine koşup bir ambulans çağırdı. Günün ilerleyen saatlerinde polis Changez'yi sorguya çekti, göçmen, Paki, pislik, Asyalı, piç, katil dedi durdu, yüz kızartıcı organ da masada tam önünde, *o ânın hatırası* olarak duruyordu. Changez'nin ilk tepkisi masumum demek oldu, organı polis uydurmuştu, bu tür suçlamalarda sık sık olurdu bu. Gerçi beyazlardan oluşan İngiliz jürisi önünde Constable McCrum'ın suçlunun cebine

kocaman pembe bir seks oyuncağı atıverdiğini iddia etmenin faydasız olduğunun o da bal gibi farkındaydı ya. Changez saldırı suçundan gözaltına alındı.

O sırada Anwar, başında ölüm döşeğinde yatan Troçki'ye benzemesine neden olan bir bandajla bir hafta yoğun bakımda kaldı. Kalp yetmezliği vardı. Jamila'yla ben, arada Prenses Jeeta da, başucundaydık. Gerçi Jeeta gaddarlaşıyordu. "Bu siyah adamın nesini görmeye gidiyorum ki ben?" dedi bir gece otobüsle oraya giderken.

Neden bilmiyorum ama babam Anwar'ı görmeye hiç gelmedi. Babamın geçmişi konusunda ben ondan daha hassas davranıyor olabilirdim ama iki adamı yeniden bir arada görmeyi istiyordum. "Lütfen hastaneye git," dedim.

"Üzülmek istemiyorum," dedi babam direnerek.

Babamın yolu Anwar'la ciddi biçimde ayrılmıştı. Artık hiç konuşmuyorlardı. Nedeni Anwar'ın babamın annemi asla terk etmemesi gerektiğini düşünmesiydi. Ayıp bir şeydi yaptığı. Metresin olsun, diyordu Anwar, iki kadına da iyi davran, ama asla karını terk etme. Anwar Eva'nın ahlaksız bir kadın olduğunda da ısrarlıydı, babam Batı'nın tuzağına düşmüştü, toplumun geri kalan kesimi gibi o da çürümüş, değerlerini yitirmişti. Pop müzik bile dinliyordu, yalan mı? "Yakında domuz eti de yer," dedi Anwar. Tabii bütün bunlar çürümeyi, yozlaşmayı kabul eden –'ahlaksız' sözcüğünü dilinden düşürmeyen– ama asla kendisine yakıştırmayan babamın tepesini attırıyordu.

Babamı Anwar'ı görmeye ikna etmeyi bir tek Eva becerebilirdi ama onun da evde durduğu yoktu ki. Eva nefes almadan çalışıyordu. Müthiş bir çift olmuşlardı, tam birbirlerini bulmuşlardı, çünkü babam, bütün o dünyadan habersizliği, kör cüreti, 'Her şey olabilir' yaklaşımı, şüpheye, bilgiye kulak asmayan haliyle Eva'ya her zaman ihtiyaç duyduğu desteği ve güveni veriyordu. Tabii Eva da açıldıkça ondan uzaklaşıyordu. Eva sürekli dışarıdaydı, babamın annemi her zamankinden daha fazla düşündüğünü, belki de olduğundan iyi hatırladığını biliyordum. Hiç görmemişti onu ama telefonda konuşmaya başlamışlardı, oysa önceden ortak işlerini ben hallediyordum.

Anwar, Bombay'ı, kumsalı, Katedral Okulu'ndaki çocukları sayıklayarak, annesini çağırarak öldü. Jamila ısrarla

onun kendi sevdiği, sık sık okumaya gittiği, eşcinsellerin güneşlenip volta attığı küçük çimenli bir yere gömülmesini istedi. Anwar'ın vücudunu arkadaşları yakındaki bir camide yıkadılar, parlak ve birbiriyle uyumsuz giyimli beş Hintli tabutu mezarın başına getirdiler. Beşinden biri tavşan dudaklı sade bir adamdı; bir başkasının da ufak beyaz bir sakalı vardı. Tabutun kapağını açtılar, ben de hep bir şey kaçırmama hevesinde olduğum için en önde kuyruk halinde sıralananların yanına geçmek istedim; ama babam ufak bir çocukmuşum gibi elimden tuttu, ben elini çekiştirsem de bırakmadı ki gideyim. "Sonra hiç aklından çıkmaz," dedi. "Anwar Amcanı başka yönleriyle hatırla sen."

"Hangi yönleriyle?"

"Dükkânında mesela."

"Gerçekten mi?"

"Rafları dizerken," dedi dalga geçerek.

Hintlilerden biri hemen bir pusula çıkarıp çukurun doğru yere, yani Mekke'ye doğru kazılmamış olduğunu ilan edince ufak bir patırtı yaşandı. Beş Hintli tabutu biraz indirerek Kuran'dan ayetler mırıldandılar. Bütün bunlar bana okulda insanlar cennette üstlerine ne giyerler diye sorduğum için sınıftan dışarı atıldığım bir günü hatırlattı. Tarihte dinin bütünüyle çocukça ve açıklanamaz olduğunu düşünen ilk insanlar arasında olduğumu düşünüyordum.

Ama şu an bu tuhaf yaratıkları –Hintlileri– izlerken bu insanların bir biçimde benim insanlarım olduğunu, bütün yaşamımın bu gerçeği inkâr ederek ya da ondan kaçarak geçtiğini de biliyordum. Bir yandan da sanki yarım yokmuş ya da düşmanlarımla, Hintlileri kendilerine benzetmek isteyen beyazlarla, işbirliği yapıyormuş gibi utanıyor, kendimi eksik hissediyordum. Bundan bir ölçüde babamı sorumlu tutuyordum. Çünkü o da Anwar gibi Hindistan'a geri dönmek konusunda en ufak bir çaba göstermemişti. Bu konuda da hep dürüst davranmıştı; İngiltere'yi her açıdan yeğliyordu. Her şey iyi işliyordu burada; hava sıcak değildi; insan sokakta elinden bir şey gelmeden bakakaldığı korkunç olaylarla karşılaşmıyordu. Geçmişiyle gurur duymuyordu belki ama utandığı da yoktu; geçmişi oydu işte, bazı liberallerin ve Asyalı radikallerin yapmaya bayıldığı gibi buna aklını takmasına hiç gerek yoktu. Yani Hintli geçmişimi kişiliğime bir artı olarak ekleyeceksem önce onu bulup ortaya çıkarmam gerekiyordu.

Tabutu toprağın içine indirirlerken, yaşamın kendisinden daha zalim ne olabilirdi, Jamila sanki bir bacağı tutmuyormuş gibi, bayılacakmış gibi yana doğru sendeledi, az kalsın artık gözden kaybolan tabutun üstüne düşüyordu. Bütün gün gözünü karısından ayırmayan Changez, hemen yanı başında bitti, sonunda, ayakları bileğine kadar çamura bulanmış bir halde, karısına sarılma şansını bulmuştu, bedenleri birbirine yapışıktı, Changez'nin yüzünde coşkulu bir gülüş, aşağı tarafında da, gördüğüm kadarıyla, bir kabarma vardı. Cenaze hiç de yeri değil bunun, dedim içimden, özellikle de kurbanın katili durumundaki biri için.

O gece Jamila annesini yatırırken –Jeeta Cennet Bakkalı'nı yeniden düzenleme işine bir an önce başlamak istiyorduben de aşağıda son günlerde üçümüzün de çok fena alıştığı Newcastle Brown biralarını bulabilmek için dükkânın altını üstüne getirdim, sonra koca şişeleri toplayıp güçlükle yukarıya taşıdım. Etrafta, doğal olarak hâlâ Anwar'ın eşyaları vardı, sanki bir yere kadar gitmiş de hemen dönecek gibiydi. Çok üzücü eşyalardı hepsi de: terlikleri, sigaraları, kirli yelekler, Anwar'ın şaheser sandığı ve bana bıraktığı birkaç günbatımı tablosu.

Üçümüz de yorgunduk ama uyuyacak durumda değildik. Ayrıca, Jamila'yla benim sürekli ağlayan ve kendi aramızda Şeyli Katil dediğimiz Changez'ye göz kulak olmamız gerekiyordu. Aslında içimizde kendini en kolay koyuveren Şeyli Katil'di –galiba en az İngiliz olanımız o olduğu için– her ne kadar kurbanı, Anwar, ondan nefret ediyorduysa ve Changez'nin beynini patates gibi ezmek isterken öldüyse de. Changez'nin asılmış, hıçkırıklarla sarsılan suratına bakarken onun kafasının aslında Jamila'ya bozuk olduğunu anladım. Yoksa bunaktan kurtulduğuna seviniyordu. Changez'nin tek korkusu Jamila'nın babasının başına vurup öldürdüğü için kendisini suçlaması ve öncekinden daha da az sevmeye başlamasıydı.

Jamila'nın da normalden daha sessiz olması canımı sıkıyordu, hep benim konuşmam gerekiyordu, ama o uluorta ağlamayacak kadar onurlu, kendine hâkim ve hassastı. Babası yanlış zamanda ölmüştü. Düzelecek, kurulacak öyle çok şey vardı ki. Daha iki yetişkin gibi ilişki kurmaya bile başlamamışlardı. Oysa cennetti bir zaman burası, bu küçük kız dük-

kânda onun omuzlarının üstünde geziyordu; sonra bir gün gitti o kız, yerine bir yabancı, nasıl konuşacağını bilemediği düşman tavırlı bir yabancı geldi. Kafası öyle karışmıştı, öyle zayıf, öyle âşıktı ki gücü seçti, kızı kendisinden uzaklaştırdı. Son yıllar acaba nereye gitti diye meraklanmakla geçti, sonra yavaş yavaş anladı bir daha dönmeyeceğini, ona koca diye seçtiği adamın salağın teki olduğunu.

Jamila üstünde yine tersyüz eşofman üstü ve kot pantolonuyla kaba saba turuncu koltuğa geriye yaslanarak oturmuş, Brown şişesini dudaklarına götürüyordu. Changez'yle ben de bir şişeyi aramızda gezdiriyorduk. Çok sıkı Müslüman'dı ya dostumuz, cenaze günü içki içiyordu. Yalnız bu iki kişinin yanında kendimi bir ailenin parçası olarak hissediyordum. Üçümüz kişiliklerimizden, birbirimizi sevmek ya da sevmemekten daha sıkı bağlarla kenetliydik.

Jamila usulca ve düşünceli konuşmaya başladı. Bir-iki Valium mu aldı acaba dedim içimden. "Bütün bunlar bana hayatta ne yapmak istediğimi düşünme şansı verdi. Bir süredir olan bitenden çok bunaldım. Kendime yakıştıramadığım bir tutuculuk çöktü üstüme. Bu evden taşınıyorum. Ev sahibine geri verilir herhalde ev, tabii eğer sen –Şeyli Katil'e baktı– kirayı ödemeyi kabul edersen. Ben başka bir yerde yaşamak istiyorum."

Katil'in suratı allak bullak oldu. Terk ediliyordu. İki arkadaşının arasında kendini kaybetmiş bir ifadeyle bakıyordu. Suratı taş kesmiş gibiydi. Demek böyle oluyordu bu işler. Bir-iki basit söz ediliyor, sonrasında her şey değişiveriyordu. İnsan bir gün yer yatağında mutlu yatarken ertesi gün boynuna kadar boka batabiliyordu. Jamila iyice dobra olmaya başlamıştı ve bu dobralık yöntemi pek bana göre değildi. Changez de hiç alışık değildi böyle bir şeye.

"Başka bir yere mi?" diyebildi güçlükle.

"Başka bir biçimde yaşamayı denemek istiyorum. Kendimi tecrit edilmiş gibi hissediyorum."

"Ben her gün yanındayım ama."

"Changez, ben bir grup insanla –arkadaşlarla– Peckham'da aldıkları büyük bir evde komün hayatı yaşamak istiyorum."

Bu haberi verirken elini Changez'ninkinin üzerinde usulca gezdirdi. İlk kez kocasına kendi isteğiyle dokunduğunu görüyordum.

"Jammie, Changez ne olacak?"

"Ne yapmayı istersin?" diye sordu ona.

"Seninle gelmeyi. Beraber gidelim mi? Karı, koca hep bir arada, kişiliklerimiz uyuşmasa da, ha?"

"Hayır." Başını kesin bir tavırla ama biraz da üzüntüyle salladı. "Hiç gerek yok buna."

Ben araya girdim. "Changez yalnız başına yaşayamaz, Jammie. Yakında ben de gidiyorum. O ne olacak o zaman, hiç düşündün mü?"

İkimize de kararlılıkla baktı ama söyleyecekleri Changez'yeydi.

"Buna sen kendin karar vereceksin. Neden Bombay'a ailenin yanına dönmüyorsun? Bana orada bir evinizin olduğunu söylemiştin. Geniştir, hizmetçiler, şoförler filan."

"Ama sen benim karımsın."

"Yalnızca yasal olarak," dedi incelikle.

"Hep karım olacaksın. Yasal olması önemli değil, bunu anladım. Kalbimde sen hep benim Jamilam olarak kalacaksın."

"Evet, tamam, Changez ama hiç öyle olmadı biliyorsun."

"Ben geri meri dönmüyorum," dedi dosdoğru. "Asla. Zorlayamazsın beni."

"Seni hiçbir şeye zorlamam zaten. Canın ne isterse onu yap."

Changez düşündüğüm kadar da aptal değildi. Jamila'sını uzun zamandır tanımaya çalışıyordu. Ona ne söyleyeceğini biliyordu. "Bu benim için fazla Batılı bir davranış," dedi. Bir an 'Avrupa-merkezli' sözcüğünü kullanacağını sandım ama bu kadarıyla yetinmeye karar verdi. "Burada, bu duygu kapitalizminde kimse kimseyi düşünmüyor. Öyle değil mi?"

"Evet, öyle," dedi Jamila kabullenerek.

"Herkes kendi başına çürüyüp gidiyor. Düştüğünde kimse öbürünü yerden kaldırmıyor. Bu endüstriyel sistemi kaldıramıyorum. Onun için de düştüm işte. Tamam!" dedi bağırarak. "Yalnız başıma götürmeye çalışacağım."

"İstediğin nedir peki senin?" diye sordum ona.

Duraksadı. Yalvarır gibi Jamila'ya baktı.

Jamila ânında, hiç düşünmeden, ani bir darbe gibi sordu: "Benimle mi gelmek istiyorsun?"

Changez kıllı kulaklarına inanamayarak başını salladı.

"Bu olabilir mi gerçekten?"

"Bilmiyorum," dedi Jamila.

"Tabii olabilir," dedi Changez.

"Changez..."

"Çok iyi," dedim. "Harika."

"Ama daha bu konuyu düşünmedim."

"Yavaş yavaş konuşuruz," dedi Changez.

"Ben pek emin değilim, Changez."

"Jamila..."

"Karı koca olmayacağız; bu asla olmayacak anlıyor musun beni?" dedi. "O evdeki komün hayatına uymak zorundasın."

"Bence komünde harika olacak bizim Changez," dedim. Çünkü Şeyli Katil yine ağlamaya başlamıştı, ama bu kez sevinçten. "Bulaşıkları yıkama işine o bakar. Tabakları, çatal bıçağı müthiş yapıyor."

Jamila'ya yapışıp kalmıştı artık. Kurtuluş yoktu. "Kendi masrafını kendin çıkaracaksın ama, Changez. Bu nasıl olacak bilmiyorum ya. Evimizin kirasını babam ödüyordu ama o günler bitti. Artık kendi başının çaresine bakacaksın," dedi Jamila. Sonra da ekleyiverdi: "Çalışman gerekecek."

Bu kadarı da fazlaydı. Changez endişeyle bana baktı.

"Heyecan verici, değil mi?" dedim.

Oturup bu konuyu enine boyuna konuştuk. Jamila'yla gidecekti. Artık Jamila'nın bu işten kaçması olanaksızdı.

Jamila'yı seyrederken ne kadar müthiş bir değişim geçirdiğini fark ettim. Bugün formunda değildi, benimle her zaman dalga geçerdi zaten, kibirli cadı, ama bunun yanında öyle de güçlü bir iradesi, yaşama keyfi ve sevme potansiyeli vardı ki. Bu gece beyazların İngiltere'sinde iyi bir yaşam sürmek isteyen Hintli bir kadın olarak hamlesini yaparken feministliği ve onun beslediği benlik ve mücadele duygusu, düşünceleri, planları, ilişkileri –şu kalıba değil de bu kalıba girmek isteyişi– bilmek zorunda olduğunu düşündüğü şeyler ve bunun getirdiği kavrayış yolunu aydınlatıyordu.

Provalar yeniden başlayana kadar biraz zamanım olduğu için Ted'in kamyonetini ödünç alıp Jamila'yla Şeyli Katil'in yeni evlerine yerleşmelerine yardım ettim. Bir kamyon dolusu kitap, Conan Doylelar, çeşitli seks aletleri çıktı; karşımda anayoldan uzakta, uzun fundalıkların arkasında tek başına

duran büyük, iki cepheli bir ev görünce şaşırdım. Muşambaları çürümüş, banyoları eski püsküydü, bahçenin her yanı dergilerle, sırılsıklam olmuş döküntülerle kaplıydı; malikâneyi andıran evin kendisi de eski bir tablo gibi çatlamıştı. Duvardan dışarıya bir borudan su akıyordu. O yörede yaşayan üç tane dazlak da her ne kadar birinin yüzünde örümcek ağı dövmesi olsa da, devlet memuru ciddiyetiyle, dışarıda durmuş laf atıyorlardı.

Evin içi şimdiye kadar gördüğüm en hevesli çalışkan vejetaryenlerle doluydu, dürüst ve espriliydiler, hepsinin şu ya da bu yerden diploması vardı, mavi tulumları ve kazancı giysileriyle su deposunu iterken Cage ve Schumacher'den söz ediyorlardı. Changez, üzerinde 'Amerika, neredesin? Kızların ve oğulların artık umurunda değil mi?' yazan bir bayrağın önünde durdu. Bir oda dolusu Paul Newman'ın içine düşmüş Oliver Hardy gibi görünüyordu, okula yeni gelmiş bir çocuk kadar ürkmüştü. Biri yanından, "Medeniyet yanlış yöne döndü," diyerek hızlıca geçince Changez, Utopia dışında nerede olursam olayım, der gibi bir ifadeyle baktı. Hiç tarot kartı görmedim, ama biri 'bahçeyle sevişeceğiz' demişti galiba. Changez'yi orada bırakıp karakterine yeni rötuşlar yapmak için eve koştum.

Changez/Tariq tipini icat etmek kadar zevk aldığım çok az şey olmuştu daha önce. Masamda biram ve defterimle, çocukluğumdan beri ilk defa beni saran bir şeye yoğunlaşıyordum, düşünceler zihnimde yarışıyordu; sihirbazın mendilleri gibi bir düşünce arkasından öbürünü çekip getiriyordu. Kavramları, bağlantıları çözüyor, zihnimde daha önceden bilmediğim yeni tohumlar buluyordum. Yeni renkler ve tonlar bulurken olmadığım kadar canlı ve yaşam doluydum. Düzenli olarak çalışıyor, günlük tutuyordum; yaratımın telaşa gelmeyen, her şeyin art arda eklendiği, sabır ve en önemlisi aşk gerektiren bir süreç olduğunu anlıyordum. Kendimi binlerce imgenin, duygunun ışıklar çakarak gezindiği bir film gibi değil, tersine ağır hissediyordum. Buna değerdi, anlamı vardı bu yaptığımın, yaşamıma bir şeyler katıyordu. İşte bana Pyke'ın öğrettiği de buydu: yaratıcı bir yaşamın nasıl olduğu. Bana yaptıklarına karşın ona olan hayranlığım sürüyordu. Hiçbir şey için suçlamıyordum onu; onun kendine özgü deneyci kişiliğinin bedelini ödemeye hazırdım. Öğrenmek iste-

diği şeyin peşine takılıyor, duyguları nereye giderse, kız arkadaşımın kıçına ve şeyine kadar da gitse, oraya gidiyordu.

Birkaç hafta sonra Changez/Tariq için biraz daha fikir alayım, bakayım Changez alışmış mı diye komüncülerin yanına gittiğimde ön bahçenin temizlenmiş olduğunu gördüm. Evin çevresine dikilmeye hazır iskeleler vardı. Çatı da yenilenecekti. Ted Amca değişiklikler için fikir veriyordu, birkaç kez kendisi de yardıma gelmişti.

Vejetaryenlerle yoldaşlarını, gerçi hepsi birbirlerine yoldaş diyorlardı, birlikte çalışırken görmek hoşuma gitti. Daha uzun kalıp onlarla içmeyi isterdim, ama onlar alkolsüz şarap içiyorlardı. Simon –evi idare ettiği anlaşılan kısa saçlı, bıyıksız sakalsız ateşli avukat– onları *Nashville Skyline*'dan vazgeçirince Charlie Mingus ve Mahavishnu Orkestrası'nı çalmaya başlamıştı. İşin doğrusu bu yeni müzikten feci sıkılınca bana hangi tür cazdan hoşlandığımı sordu.

Oturup nasıl eşitlikçi bir toplum kurulabileceğinden konuştuk. Ben ağzımı açmıyordum, çünkü aptalca bir şey demekten korkuyordum; ama bunun şart olduğunu biliyordum. Terry'nin takımının tersine bunlar güç istemiyorlardı. Simon'a göre sorun, şu an gücü elinde tutanları değil, bütün bu güç kavramını nasıl alt edebileceğimizdi.

Gece eve, Evalara ya da Eleanor'a dönerken keşke Jamila ve Changez'yle kalabilseydim diyordum içimden. Onların evinde en yeni düşünceler dolaşıyordu bence. Ama bir oyunun provalarını yapıyorduk, Louise Lawrence daha üçte birini ortaya çıkarabilmişti. Açılışa birkaç hafta kalmıştı. Yapılacak çok şey vardı ve ben korkuyordum.

15. Bölüm

Tam anlamıyla faka bastığımı ilk Pyke'ı her zamanki mavi eşofmanıyla provada izlerken fark ettim, dar eşofman altı kıçını yastık kılıfı gibi sımsıkı sarıyor, odada gezindikçe cinsel organının hatları belli oluyordu. İşte bir güreş müsabakasındaymışız gibi Marlene'in coşkun tezahüratları arasında –Eleanor da kendine bir içki hazırlarken– kıçıma giren o organ yaşamımı allak bullak etmişti. Artık emin olmaya başlıyordum bu ibnenin beni başka yerlerden de düzdüğünden. İcabına bakacaktım bu işin.

İyice inceledim onu. İyi bir yönetmendi, çünkü zor olsalar bile insanları seviyordu. (Zor insanları çözülmesi gereken yap-bozlar gibi görüyordu.) Oyuncular onu seviyorlardı çünkü onlara bir rol verdiğinde bunu en iyi kendi çabalarıyla geliştirebileceklerine inanıyordu. Gururlarını okşuyordu bu yaklaşımı, oyuncular övülmeye bayılırlar. Pyke asla sinirlenmiyor, kimseyi istemediği bir yöne sürüklemiyordu; yönlendirmeleri üstü kapalı ve etkiliydi. Ne olursa olsun benim için sıkıntılı günlerdi bunlar. Öbürleri, özellikle, çok sık sinirleniyordu, beni öbürlerine göre ağır ve aptal buluyordu. "Karim'de bir oyuncunun sahip olması gereken her şey var," dedi Carol. "Sıfır teknik, sıfır deneyim, sıfır varlık."

Bu nedenle Pyke'ın ilk sahnelerde satır satır her hareketi benimle birlikte yapması gerekiyordu. En çok da metin son halini aldığında Lawrence'la Pyke'ın bana ufacık bir rol vermelerinden, kuliste çük gibi dolaşmak zorunda kalmaktan korkuyordum. Ama Louise oyunu teslim edince şaşkınlık içinde çok sıkı bir rolüm olduğunu gördüm. Bir an önce oynamaya sabırsızlanıyordum.

"Şu oyunculuk ne tuhaf bir iş," dedi Pyke; "insanları başka biri olduğunuza, bunun siz olmadığınıza inandırmaya çalışıyorsunuz. Bunu yapmanın yolu da şu: Ben-değilim rolünü oynamaya başladığınızda kendiniz olun. Bu ben değilim rolünü gerçek kılmak için kendi özgün benliğinizden bir şeyler çalmanız gerekir. Yanlış bir fırça darbesi, yanlış basılmış bir nota, yapmacık kaçan bir şey sizi ânında camide çıplak yakalanmış bir Katolik'ten beter eder. Ne kadar kendiniz gibi oynarsanız o kadar iyi. Zıtlıkların başında şu gelir: Başka birini başarılı canlandırmak için kendiniz olmalısınız! Ben bunu bilirim!"

Kışın oyunu stüdyo tiyatrolarında, sanat merkezlerinde sergilemek üzere turne için kuzeye gittik. Buz gibi otellerde kaldık, otel sahipleri müşterileri hırsızdan biraz hallice görüyordu, tuvaleti koridorun en ucuna yapılmış soğuk odalarda yattık, telefonu olmayan, sabah sekizden sonra kahvaltı vermeyen yerlerde yattık. Eleanor her sabah kahvaltıda, "Şu İngilizlerin uyuma ve yeme alışkanlıkları yüzünden insanın İtalya'ya göç edesi geliyor," diyordu. Carol'ınsa tek derdi Londra'da sahneye çıkmaktı; kuzey Sibirya gibiydi, insanları hayvan gibiydi.

Ben Hindistan'daki küçük bir kasabadan yeni gelmiş bir göçmeni oynuyordum. Kostümü kendim ayarlarım dedim inatla: Uygun bir şey bulacağımdan emindim. Kalın tabanlı beyaz çizme, kıçıma şeker kâğıdı gibi yapışan, bileklerime dolaşan kocaman kiraz desenli bol paça pantolon ve ceketin yakasından çıkan geniş 'Concorde' yakalıklı lekeli bir gömlek giydim.

İlk oyunda sahneye, toplam yirmi izleyicinin önüne korkudan osurarak çıkar çıkmaz kahkahalar duyuldu, önce kararsız, sonra sarsıla sarsıla duyulan kahkahalar beni rahatlattı. Kendimi oyun ilerledikçe artan bu keyif rüzgârına bıraktım. Sefil ve komik bir tiptim. Öbür oyuncular tonla laf ediyor, afilli politik çözümlemeler yapıyor, korkak İşçi Partisi Hükümeti'ne öfkeyle saldırıyor ama izleyici en çok bana ilgi gösteriyordu. Bir Hintlinin İngiltere'deki cinsel heyecanları ve gördüğü aşağılanmalarla ilgili esprilerime gülüyorlardı. Şanssızlık bu ya en önemli sahnelerim Carol'la birlikteydi, ilk oyundan sonra sahnenin gerisinden bana hiç de hoş olmayan bakışlar fırlatmaya başlamıştı. Üçüncü oyundan sonra

soyunma odasında, "Ben bu adamla oynayamam; şaklabanın teki bu, oyuncu filan değil!" diye bağırmaya başladı. Hemen gidip Londra'yı, Pyke'ı aradı.

Matthew Londra'ya daha o öğleden sonra dönmüştü. Bombacıları ve özgürlük savaşçılarını savunan başarılı bir kadın savcıyla yatmak için Manchester'dan Londra'ya onca yolu kat etmişti. "Bu muhteşem bir fırsat, Karim," demişti bana. "Aslında polisin desteği de arkamda ama yasaları, toplumumuzun temel direğini yanımda, tam yastığımın üstünde istiyorum ben." Böylece bizi izleyicilerle ve yağmurla baş başa bırakarak toz oldu gitti.

Carol aradığında Pyke belki de yatakta Bradford Eight'in ya da Leeds Six'in kaderini tartışıyordu. Savcıyla sevişirken çok özenliydi eminim, kendini ona beğendirmek için her şeyi düşünmüştür –şampanya, haşhaş, çiçekler–; Carol da kalkmış telefonda ona benim öbürlerinden farklı bir oyunda, örneğin bir farsta oynuyormuş gibi davrandığımı anlatıyordu. Ama insanlarla ilişkilerinde başarılı, yetenekli insanların çoğu gibi Pyke'ta da avamlık damarı vardı. Benim tarafımı tutuyordu. "Karim bu oyunun kilit adamı," dedi Carol'a.

On kenti gezip Londra'ya döner dönmez Batı Londra'da, Eva'nın evine yakın sanat merkezinde provalara ve ilk gösterimlere hazırlanmaya başladık. Çok hoş bir yerdi, en son uluslararası dans, heykel, sinema ve tiyatro etkinlikleri sergileniyordu. Merkezi iki hatırı sayılır sanat dostu işletiyordu; zevklerinin duruluğu ve keskinliği açısından karşılaştırılınca Pyke yanlarında abartılı rokoko stili kalıyordu. Lokantada yanlarında oturuyor, fasulye filizi yiyerek 'performans' adı verilen yeni bir dans ve yaratıcılık türüyle ilgili sohbetlerine kulak kabartıyordum. Kazancı tulumu giymiş bir adam geniş bir zeminde bir parça tele bağlanmış Camembert'i çekip duruyordu. Arkasında da siyahlı iki adam gitar çalıyordu. *Cheesepiece*'di çaldıklarının adı. Sonradan insanların "İmgenin özgünlüğünü beğendim," dediklerini duydum. İşin sırrı eğitimdi. Benim aklımın köşesinden bile geçmeyen konularda böylesi hararetli laflar edildiğini ilk kez duyuyordum. Sanat dostlarına göre, Pyke gibi (ama ondan daha beter) bir oyuncunun performansı ya da bir yazarın becerisi, Eleanor'la birlikte görmüştük oyunu, 'umut verici', biraz 'toy' henüz demiştik, deprem ya da evlilik kadar önemliydi. "Kanserden ölür-

ler inşallah," diyorlardı o yazarlar için. Pyke'la bir araya gelip Stanislavsky ve Artaud konuşmak istediklerini sezinliyordum ama ikisi de öbürünün cesaretli tavırlarından nefret ediyordu. İki sanat dostu tiyatrolarına oyununun provası yapılan adamdan, 'kot pantolonu ütüleyerek giyen adam' ya da 'Caliban' nitelemeleri dışında, neredeyse hiç söz etmiyorlardı. İki sanat dostunun yanında hep ordu halinde orta sınıftan şık giyimli kızlar çalışıyordu, babaları televizyon endüstrisinin devleriydi. Tuhaf bir işti bu: Tiyatro özel destekliydi, bu adamlar da ateşli tiplerdi, ama sanki herkes –orada çalışanlar, gazeteciler, tiyatronun destekçileri, öbür yönetmenler, oyuncular– tek bir soruya yanıt arar gibiydiler: Bu oyun tutacak mı, tutmayacak mı?

Bu gerginlik ve kaygıdan kaçmak için bir pazar sabahı Changez'nin yeni evine gittim. Harika tiplerdi hepsi, vejetaryendiler, ama ben asıl Changez'nin hep sırtlarında taşımak zorunda kalacakları işe yaramaz bir şişkonun teki olduğunu anlayınca nasıl davranacaklarını merak ediyordum.

Önce onu tanıyamadım. Bunun nedeni biraz da içinde bulunduğu ortamdı. Bizim Baloncuk komün evinin bitkilerle ve radikal gazetelerle dolu ahşap mutfağında oturuyordu. Duvarlarda Güney Afrika ve Rodezya karşıtı gösterilerin, toplantıların ve Küba ve Arnavutluk tatillerinin duyuruları asılıydı. Changez saçlarını kestirmişti; Flaubert bıyığı yalnızca burnunun altında kalmıştı; üzerinde boğazına kadar düğmeli bol, gri bir işçi tulumu vardı. "Araba tamircilerine benzemişsin," dedim. Bana gülerek baktı. Her şeyden çok da artık kendisine yönelik bir suçlama kalmamasına seviniyordu, çünkü Anwar'ın ölüm nedeninin kalp krizi olduğu anlaşılmıştı. "Artık hayatımın iyice tadını çıkarmak istiyorum, *jaar*," dedi.

Masada Changez'nin yanında Simon ve genç, açık renk saçlı bir kız vardı, kızın adı Sophie'ydi, muffin yiyordu. Biraz önce bir fabrikanın önünde anarşist gazeteleri satıp gelmişti.

Changez onlara gidip bakkaldan süt almayı teklif edince şaşırdım, keyfin nasıl, her şey yolunda mı, diye sordum. Alışmış mıydı? Sesimin sanki Changez hafiften zekâ özürlüymüş gibi çıktığının farkındaydım. Ama Simon'la Sophie Chan-

gez'yi sevmişlerdi. Sophie ondan söz ederken bir kez 'sakat göçmen' demişti, doğruydu, Şeyli Katil öyleydi gerçekten. Belki de evde kabul görmesini buna borçluydu. Anlaşılan yarış atları besleyen bir aileden geldiğinden çok fazla söz etmemesi gerektiğini çabuk kavramıştı. Bana anlattığı o bilmem kaç tane hizmetçiyle büyüdüğüne, iyi bir hizmetçi, aşçı ve temizlikçide bulunması gereken özelliklere ilişkin hikâyeleri de kısa kesiyor olmalıydı.

"Komün hayatına bayıldım, Karim," dedi Changez aynı gün yürüyüşe çıktığımızda. "Buradaki aile havasında dır dır eden teyzeler yok. Bir de toplantılar olmasa, *jaar*. Beş dakikada bir toplanıyorlar. Defalarca oturup şunu bunu, bahçeyi, yemek işini, İngiltere'nin durumunu, Şili'nin durumunu, Çekoslovakya'nın durumunu tartışıp duruyoruz. Bu demokrasinin iyice suyu çıkmış, *jaar*. Yine de öyle ilginç ki her şey, her gün burnumuzun dibindeki çıplaklık."

"Ne çıplaklığı?"

"Anadan doğma. Baştan ayağa."

"Nasıl anadan doğma, baştan ayağa çıplaklık yani?"

"Burada beş kız var, beyleriyse yalnızca Simon'la ben temsil ediyoruz. Kızlar komünist ilkelere göre utanma bilmiyor, bir şey gizlemiyor, üstlerine bir şey giymeden, göğüslerine sutyen takmadan dolaşıyorlar! Kıllı bölgeleri de meydanda!"

"Tanrım..."

"Ama orada da kalamam..."

"Nasıl, onca şeyden sonra mı? Neden olmasın ki, Baloncuk? Baksana sana neler ayarladım! Kahvaltıda gördüğün sutyensiz göğüsleri düşün!"

"Karim, kalbim kırık, *jaar*. Jamila o tatlı çocukla, Simon'la çığlıklar atmaya başladı. Yan odadalar. Her gece altlarındaki yatağın gıcırtılarını dinliyorum. O muhteşem gelişler zavallı kulaklarımı sağır ediyor."

"Bu nasılsa bir gün olacaktı, Changez. İstersen sana bir çift kulak tıpası alayım." Bir yandan da Changez'nin her gece yan odada hayatının aşkının götürülüşünü dinlemek zorunda kaldığını düşünerek içten içe kıkırdadım. "Peki neden oda değiştirmiyorsun?"

Başını salladı. "Ona yakın olmak istiyorum. Onun yakınımda olmasını istiyorum. Çıkardığı her sesi tanıyorum. Şu

an oturuyor diyorum, mesela. Başka bir an, okuyor. Bilmek istiyorum."

"Changez biliyorsun aşk bazen aptallığın ta kendisidir."

"Aşk aşktır, sonsuzdur. Artık Batı'da romantik aşk filan kalmadı. Radyoda şarkılarda dinliyoruz ancak. Kimsenin gerçekten âşık olduğu yok burada."

"Peki Eva'yla babama ne diyeceksin?" dedim dalga geçerek. "Onlarınki romantik, değil mi?"

"O zinaya giriyor. Tam anlamıyla günah."

"Peki, anlıyorum."

Changez'yi bu kadar keyifli gördüğüme sevinmiştim. Vurdumduymazlıktan kaçıp bu yeni hayata başladığına memnundu, asla uyum gösteremeyeceğini düşünmüştüm bu hayata.

Gezinirken şehrin bu bölgelerinin –Güney Londra'nın– benim yaşadığım Londra'ya kıyasla ne kadar derbeder ve yoksul göründüğünü fark ettim. Burada gidecek başka yeri olmayan işsizler, kirli montlu adamlar, çorapsız, eski ayakkabılı kadınlar sokaklarda geziyordu. Etrafa bakınarak gezerken Changez İngilizleri ne kadar sevdiğini, ne kadar kibar ve düşünceli insanlar olduklarını anlatıp durdu. "Çok inceler. Özellikle de kadınlar. Hintliler gibi sürekli insanı kazıklamaya çalışmıyorlar."

Bu adamların yüzleri sağlıksız görünüyordu; ciltleri gri renkteydi. Evler geçici tutuklu kamplarına benziyordu; her yer çöp içindeydi; duvarlar yazı doluydu. Etrafı koruyucu tellerle çevrili ufak ağaçlar dikiliydi, yine de yerle bir olmuştu hepsi. Dükkânlarda yalnızca işe yaramaz, kötü giysiler satılıyordu. Her şey ucuz ve perişan görünüyordu, hele göz boyasın diye konanlar. Changez de benim gibi düşünüyordu belli ki. "Belki de Kalküta'yı hatırlattığı için kendimi burada evimde gibi hissediyorum," dedi.

Artık gitme vaktimin geldiğini söyleyince Changez'nin yüzü değişti. O heyecanlı hali bir anda yerini, sanki söyleyeceklerini önceden çalışmış da artık söyleme zamanı gelmiş gibi, ciddiyete terk etti.

"Evet, söyle bakalım, Karim, oyunda benim tiplememi yapmıyorsun, değil mi?"

"Hayır, Changez, sana söylemiştim bunu."

"Evet, o rol için şeref sözü vermiştin bana."

"Evet, verdim. Tamam mı?"

Bir-iki saniye düşündü. "Peki, şu senin şeref sözün neyin üstüne bakalım?"

"Her şeyin, her bokun üstüne, Tanrı aşkına! Changez, sen nasıl böyle doğrucu bozuntusu oldun çıktın, ha?"

Piç herif, bana, inanmamış gibi, dik dik bakıp bastı gitti, Güney Londra'da gezinmeyi sürdürdü.

Birkaç gün sonra, oyunun Londra'daki ilk gösterimleri başladığında Jamila telefonda Changez'nin Shinko'ya rutin ziyaretlerinden birinden dönerken bir demiryolu köprüsünün altında saldırıya uğradığını söyledi. Güney Londra'da sıradan –sessiz, karanlık, soğuk, puslu, nemli– bir kış gecesinde bir çete Hintli olduğunu anlamadan Pakistanlı diye Changez'nin üstüne atlamıştı. Ayaklarıyla her yanını çiğnemiş, üstüne üstlük karnına jiletle Ulusal Cephe'nin başharflerini kazımaya başlamışlardı. Changez ta Buenos Aires'ten duyulabilecek o meşhur Müslüman cihat çığlığını patlatınca da kaçmışlardı. Afallamıştı tabii Changez; ödü bokuna karışmış, feleği şaşmıştı, Jamila'nın anlattığına göre. Ama herkesin gösterdiği anlayıştan yararlanmakta da gecikmemişti tabii. Sophie artık kahvaltısını yatağına getiriyordu, yemek, bulaşık gibi angaryaların çoğundan da yırtmıştı. Artık Changez'den bıkmaya başlayan polisler onun sırf kendilerini güç durumda bırakmak için demiryolu köprüsünün altına yatıp orasını burasını yaraladığını iddia ediyorlardı.

Changez'nin uğradığı saldırı beni çok öfkelendirmişti, Jamila'ya yapabileceğim bir şey var mı, diye sordum. Evet, böyle saldırılar hep oluyordu. Gelecek cumartesi günü Jamila ve arkadaşlarıyla birlikte yürüyüşe katılmalıydım. Ulusal Cephe yakınlarda Asya kökenlilerin bir yerleşiminde yürüyüş yapacaktı. Belediye Meclisi'nde faşistlerin toplantısı vardı; Asya kökenlilerin dükkânlarına saldırılacak, ölümle tehdit edileceklerdi. Bölge halkı korku içindeydi. Buna engel olamazdık: Tek yapaçağımız yürüyüşle sesimizi duyurmaktı. Orada olacağım, dedim.

Son zamanlarda Eleanor'la en fazla haftada bir kez yatar olmuştuk. Bu konuyu hiç açmıyorduk ama bana karşı soğuk davranmaya başlamıştı. Ben de pek aldırmıyordum; provalar-

dan sonra eve gidip tek başıma korka korka oturmak istiyordum. Evin içinde Changez olarak gezinip, tam olarak tiplemesini yapmıyor, o garip gözbebeklerinin ardına ulaşmaya çalışıyordum. Robert de Niro görse kesin benimle gurur duyardı.

Eleanor'un geceleri arkadaşlarıyla partiden partiye dolaştığına emindim. Çoğunlukla beni de davet ediyordu ama onun takımıyla bir-iki saatten fazla kalınca kendimi hantal, uyuşmuş hissediyordum. Hayat bu insanlara dudaklarını uzatmıştı; ama gördüğüm kadarıyla onlar her gece partiden partiye sürüklenip hep aynı yüzlerle aynı şeylerden söz ederken o öpücük, ölüm öpücüğüne dönüşüyordu; aslında içlerinin ne kadar uyuz, işe yaramaz olduğunu görebiliyordum. Londra'da evlerinin salonunda içlerinde nasıl bir tutku, istek ya da açlıkla kurulup oturuyorlardı acaba? Politika danışmanım Çavuş Monty'ye, yöneten kesimin nefret etmeye bile değmediğini söyledim. Karşı çıktı. "Yalnız ukalalıkları çekilmez," dedi o da.

Eleanor'u arayıp ona herkesle birlikte faşistlere karşı gösteriye katılmamız gerektiğini söyledim, tepkisi, özellikle Gene'in başına gelenleri düşününce çok tuhaf geldi bana. Bin bir türlü bahane buldu. Bir taraftan Sainsbury'ye gidip alışveriş yapması gerekiyordu; öte yandan hastanede ziyaret etmesi gereken biri vardı. "Gösteride görüşürüz aşkım," dedi sonuç olarak. "Kafam biraz karışık da." Telefonu kapadım.

Ne yapacağımı biliyordum. O sabah evde Jamila, Changez, Simon, Sophie ve öbürleriyle buluşmam gerekiyordu. Öyleyse? Geç kalıyordum. Yürüyüşü kaçırmamalıydım; hemen oraya gidecektim.

Bir saat bekledikten sonra kuzeye, Pyke'ın evinin olduğu yere giden metro trenine bindim. Onun evinin karşısındaki evin ön bahçesine girip bir kütüğün üstüne oturdum, çalıların arasındaki bir delikten Pyke'ın evini gözlemeye başladım. Saatler geçti. Vakit geç oluyordu. Yürüyüşe yetişmek için taksiye binmem gerekti. Jamila beni taksiden inerken görmediği sürece bir sakıncası yoktu aslında. Üç saat bekledikten sonra Eleanor'un Pyke'ın evine doğru yaklaştığını gördüm. Ne zekiydim ben, ne kadar da haklıydım! Eleanor zili çalar çalmaz Pyke açtı. Ne öpüşme ne dokunuş ne de gülümseme, kapıyı kızın arkasından hemen kapadı. Sonrası, hiçbir

şey. Ne bekliyordum ki? Kapalı kapıya öylece bakakaldım. Ne yapacaktım? Bunu önceden düşünmemiştim işte. Yürüyüş ve gösteri çoktan başlamıştı. Belki Pyke'la Eleanor da gideceklerdi oraya. Onları bekleyecektim; ya da gidip oradan geçtiğimi, yürüyüşe onlarla birlikte gidip gidemeyeceğimi sorabilirdim.

Üç saat daha bekledim. Uzun bir öğle yemeği yiyorlardı herhalde. Hava kararmaya başlıyordu. Eleanor çıkınca onu metro istasyonuna kadar takip ettim, arkasındaki vagona binip karşısına gelecek biçimde oturdum. Başını kaldırıp da beni görünce çok şaşırdı. "Bakerloo treninde ne işin var senin?" dedi.

Hiç de bahane uyduracak havada değildim. Hemen kalkıp yanına oturdum. Doğrudan bedenini faşistlere siper edeceğine Pyke'ın evinde ne aradığını sordum.

Saçlarını geriye attı, gözleri kaçacak bir yer arar gibi trende gezindi, o da bana aynı şeyi soracağını söyledi. Bana bakmıyordu ama kendini savunur bir hali de yoktu. "Pyke'tan hoşlanıyorum," dedi. "Heyecan verici bir tip. Senin dikkatini çekmemiş olabilir ama öylesi pek de sık bulunmuyor."

"Onunla yatmaya devam edecek misin?"

"Evet, evet, ne zaman isterse."

"Ne kadardır sürüyor bu iş?"

"O günden beri... Evlerine akşam yemeğine gittiğimiz, Pyke'la senin birbirinize o şeyi yaptığınız günden beri."

Yanağını benimkine yasladı. Teninin tatlılığı ve yayılan hoş koku beni kendimden geçirdi.

"Ah, aşkım," dedim.

"Benimle olmanı istiyorum, Karim, senin için çok şey yaptım. Ama insanların –erkeklerin– bana akıl vermelerine hiç gelemem. Pyke onunla birlikte olmamı istiyorsa ben de arzularımın sesini dinlerim. Bana öğreteceği o kadar çok şey var ki. Lütfen, lütfen, bir daha beni takip etme."

Tam trenin kapıları kapanırken aradan sıyrılmayı başardım. Platformda yürürken Eleanor'dan ayrılmaya kesin karar verdim. Onu her gün tiyatroda görmek zorundaydım ama bir daha sevgilimmiş gibi davranmayacaktım. Bitmişti işte, ilk gerçek aşk hikâyem. Yenileri olacaktı. O Pyke'ı yeğlemişti. Siyah sevgilisi, tatlı Gene, Londra'nın en iyi panto-

mim sanatçısıydı, hastanelerde geçen pembe dizilerde lazımlık boşaltmış, İngilizler her gün bir bakışları, sözleri, tavırlarıyla ondan nefret ettiklerini hissettirdikleri için canına kıymıştı; onu bir zenci, bir köle, kendilerinden aşağı bir varlık olarak gördüklerini hep hissettirmişlerdi. İngiltere gibi İngiliz güllerinin de peşindeydik, o ödülleri, iyiliği ve güzelliği kazanmakla bütün o kendini beğenmişliğiyle İmparatorluğun, Kıllı Sırt'ın, lanet olası Great Dane'in gözünün ta içine meydan okuyarak bakmış oluyorduk. Hem İngiltere'nin bir parçası oluyor, hem gururla onun dışında kalıyorduk. Ama bütünüyle özgür olabilmek için kırgınlık ve küskünlük duygularından da arınmamız gerekiyordu. Kırgınlık ve küskünlük her gün yeniden beslenirken buna olanak var mıydı?

Eleanor'a onurlu bir mesaj göndermiştim. Artık onunla aşk ilişkisini bitirmem gerekiyordu. En zoru da buydu. Yaşamda her şey insanların birbirlerine âşık olmaları üzerine kuruluydu. Âşık olması kolaydı; ama aşktan kurtulmanın yolunu bilen yoktu. Nereden başlayacağımı bilmiyordum.

Günün kalan bölümünde Soho'da gezindim, belki on seks filmine girdim. Ondan sonraki haftada içime kapanmış, insanlardan uzaklaşmıştım, bu kesin depresyondu, çünkü hayatımın en önemli gecesi –oyunun ilk gecesi– benim için hiçbir şey ifade etmiyordu.

İlk geceden önceki günlerde öbür oyuncularla konuşmadım. Pyke'ın yarattığı o yakınlık havası bize geçici olarak duygu ve destek kazandıran bir ilaç etkisindeydi, ama artık eskisi geçmişti, LSD gibi ara ara canlanıyordu, o kadar. Pyke'ın direktiflerine uymayı sürdürsem de bir daha arabasına binmedim. Ona öyle hayrandım ki, yeteneğine, cesaretine ve geleneksel düşünceyi takmayışına ama artık kafam karışmıştı. Pyke bana ihanet etmiş olmuyor muydu? Belki de bana dünyanın işleyişini öğretmeye çabalıyordu. Bilmiyordum. Yine de Eleanor ona aramızda geçenleri anlatmış olmalı ki benden uzak duruyor, kibar davranıyordu, o kadar. Marlene bir kez bana, "Nerelerdesin, hayatım? Beni görmeye gelmeyecek misin artık, tatlı Karim?" diye yazdı. Yanıt yazmadım. Tiyatrocularda da, bütün oyundan da bıkmıştım; uyuşmuş gibiydim. Başıma gelenler kimsenin umurunda değildi. Arada çok büyük bir öfkeye kapıldığım oluyordu ama çoğunlukla hiçbir

şey hissetmiyordum; daha önce hiç bu kadar uzun süre hissiz kaldığım olmamıştı.

Soyunma odaları çiçekler ve kartlarla dolup taşıyordu, bir saat içinde Paris'in her yerinde bir günde olandan daha çok öpüşülüyordu. Televizyon ve radyo için röportajlar yapılıyor, gazeteciler bana hayatımdaki önemli olayları soruyorlardı. Birçok kez dikenli telin yanında resimlerimi çektiler. (Fotoğrafçıların dikenli tele bayıldıklarını fark ettim.) Eleanor'a bakmamaya, öbür oyunculardan çok fazla nefret etmemeye özen göstererek kendi içimde yoğun günler yaşıyordum.

Derken birden, geldi çattı, gecelerin gecesi, sahnede pırıl pırıl spotların altında bir başımaydım, dört yüz beyaz İngiliz'in gözü üzerimdeydi. Sözlerin bana fazla tanıdık ve anlamsız gelen ve ağzımdan, "Merhaba, bugün nasılsınız bakalım?" der gibi gümbür gümbür yankıyla çıkan sözlerin izleyenlere canlı ve anlamlı ulaştığını biliyordum, o kadar ki gece çok başarılı geçmiş, ben de –bunu yetkin ağızlar, yani eleştirmenler söylüyor– çok komik ve doğal bulunmuştum. Sonunda.

Oyundan sonra soyunma odasında bir koca Guinnes içtikten sonra kendimi sürükleyerek fuayeye çıktım. Orada, tam önümde, açılışa kimseyi çağırmadığım için, çok tuhaf, şaşırtıcı bir manzarayla karşılaştım.

Bu bir film olsa gördüklerime inanmamak için gözlerimi ovuştururdum. Annemle babam gülerek sohbet ediyorlardı. İnsan annesiyle babasını öyle görünce şaşırıyor. Sofistike punkların, papyonluların, parlak ayakkabılıların, sırtı açık kadınların arasında mavili beyazlı elbisesi, mavi şapkası ve kahverengi sandaletleriyle annem duruyordu. Yanında da erkek kardeşim, küçük Allie vardı. Tek düşünebildiğim annemle babamın ne kadar ufak tefek, kır saçlı ve kırılgan göründükleri oldu, aralarındaki o uzaklık ne kadar yapay görünüyordu. İnsan yaşamı boyunca annesiyle babasını sonsuz bir güçle üzerine kol kanat geren her şeyi ezip geçen canavarlar olarak görür, sonra bir gün başını çevirip bakınca onları gafil avlar, birbirinden destek alan son derece zayıf ve gergin insanlar olduklarını fark eder.

Eva elinde içki ve salatayla yanıma geldi: "Ne mutlu bir tablo, değil mi?" Eva'yla ayakta durarak oyundan söz etmeye başladık. "Bu ülkenin gerçekleriydi anlatılanlar," dedi. "Ne kadar duyarsız, incelikten yoksun bir hale geldiğimizi göste-

riyor. Kendi kendimize yarattığımız o hoşgörülü, medeni İngiltere mitini yere çalıyor. Sırtımdaki bütün tüyler diken diken oldu inan. İşte iyi olduğunu oradan anladım. Ben sanatı sırtımdaki etkisiyle değerlendiririm."

"Etkilediğine sevindim Eva," dedim. Kendini çok kötü hissettiğini biliyordum. Ne diyeceğimi bilemedim. Neyse ki Shadwell yanımıza tünemiş, benimle konuşmasının bitmesini bekliyordu. Eva'nın gözleri fıldır fıldır dönüyordu, her ne kadar annemle babamdan tarafa bakmamaya çalışsa da gözleri oraya kayıyordu tabii. Yiyecek gibi bakıyordu onlara. Shadwell'den yana dönünce adam bana gülümseyerek söze başladı. "Çok etkilendim ama diyeceklerim var..." diye girdi. Bir daha annemle babama baktım. "Birbirlerini hâlâ seviyorlar, Eva, görmüyor musun?" dedim Eva'ya. Belki de demedim bunları, yalnızca aklımdan geçirdim. İnsan bazen bir şeyi söyledi mi yoksa yalnız düşündü mü emin olamıyor.

Oradan uzaklaştım, barda Terry'nin yanında her taraflarına parfüm sıkıp gösteriş yapmaya gelen öbür ilk-gececilere pek benzemeyen bir kadın vardı. Terry beni onunla tanıştırmadı. Onu tanıyor gibi davranmıyordu. Benim elimi de sıkmadı. Sonunda kadın, "Adım Yvonne, Matthew Pyke'ın bir arkadaşıyım, Kuzey Londra'da polisim. Komiser Monty'yle," dedi ve kıkırdamaya başladı, "yalnızca polisiye vakalardan söz ediyorduk."

"Öyle mi Terry?" Terry'yi daha önce hiç böyle, bu kadar gergin görmemiştim; sanki kulaklarına su kaçmış gibi sürekli başını sallıyordu. Bana bakmıyordu. Hali beni endişelendirdi. Başının yanına dokundum. "Neyin var, Monty?"

"Bana öyle diyemezsin, ibne çocuğu. Ben Monty filan değilim. Terry'yim ve canım sıkkın. Nedenini söyleyeyim sana. O sahnedeki ben olsaydım keşke. Ben olabilirdim bal gibi de. Hak etmiştim, tamam mı? Ama sen çıktın oraya. Tamam mı? Ben neden lanet bir polisi oynuyorum peki?"

Ondan uzaklaştım. Yarın kendini daha iyi hissedecekti kesin. Her şeyin sonu değildi bu. "Hey, hey, nereye gidiyorsun?" diye seslendi. Arkamdan geliyordu. "Yapman gereken bir şey var," dedi. "Yapacak mısın? Yaparım demiştin."

Kimse duymasın diye beni zorla yana, herkesten uzağa, çekti. Kolumdan tuttu. Canımı acıtıyordu. Kolum uyuşmuştu. Kıpırdayamadım.

"İşte zamanı geldi," dedi. "Sana işaret veriyoruz."

"Bu gece olmaz," dedim.

"Bu gece olmaz mı? Neden bu gece olmazmış? Bu gecenin ne farkı var senin için? Çok mu önemli?"

Omuz silktim. "Pekâlâ."

Elimden geliyorsa yaparım dedim. Ne demeye getirdiğini anlamıştım. Korkaklar gibi davranmayacaktım. Kimden nefret edeceğimi biliyordum. "Partinin hemen şimdi parasal desteğe ihtiyacı var. İki kişiye gidip hemen para iste."

"Ne kadar?" dedim.

"Orasını sana bırakıyoruz."

Dalga geçerek güldüm. "Aptallaşma."

"Ağzından çıkana dikkat et!" diye bağırdı. "O bok dudaklarından çıkanı kontrol et!" Sonra gülerek bana dalga geçer gibi baktı. Bu farklı bir Terry'ydi. "Alabildiğin kadar al."

"Sınav mı oluyorum yani?"

"Yüzlerce," dedi, "yüzlerce sterline ihtiyacımız var. Onlardan iste. Soy onları. Mobilyalarını çal. Onlarda vardır o para. Getirebildiğin kadar getir. Tamam?"

"Olur."

Oradan uzaklaştım. Yetmişti artık. Ama yeniden koluma asıldı, aynı kola. "Ne cehenneme gidiyorsun bakalım?"

"Ne var?" dedim. "Beni üzüyorsun."

O öfkeliydi ama ben hiç öfkelenmiyordum. Olanlar umurumda bile değildi.

"Peki ama kimlerden alacağını bilmeden parayı nasıl getireceksin?"

"Tamam. İsimleri nedir?" diye sordum.

Beni yeniden sürükleyerek duvara savurdu. Annemle babamı göremiyordum artık; yalnızca duvarı ve Terry'yi görebiliyordum. Dişleri sımsıkı kenetliydi. "Bu sınıf çatışması," dedi.

"Biliyorum."

Sesi alçaldı. "Birincisi Pyke. Öbürü de Eleanor."

Şaşırmıştım. "Ama onlar beni dostum."

"Tamam. Öyleyse dostça davransınlar."

"Terry, olmaz."

"Evet, Karim."

Dönüp restoran bölümündeki kalabalığa baktı. "Hoş insanlar, değil mi? İçki ister misin?"

"Hayır."

"Emin misin?"

Başımı salladım.

"Öyleyse, görüşürüz, Karim."

"Tamam."

Ayrıldık. Ben ortalarda gezindim. Bu insanların çoğunu tanıyordum ama pek çıkaramıyordum. Ne yazık ki, bir dakika geçmeden kendimi en kaçmak istediğim kişiyle burun buruna buldum: Changez. Borçları ödemeye başlıyorduk işte. Hazırdım. Bu konu sinirlerimi öyle bozuyordu ki, birkaç gün önceden onun gelmesine engel olmaya çalışmıştım, Jamila'ya, "Changez'nin bu geceden hiç zevk alacağını sanmıyorum," dedim. "Öyleyse onu mutlaka getireyim," dedi Jamila da tam ondan beklenecek biçimde. Ama şu an Changez bana sarılmış sırtıma vuruyordu. "Çok iyi bir oyun ve müthiş bir oyunculuk," dedi.

Ona kuşkuyla baktım. Kendimi hiç iyi hissetmiyordum. Başka bir yerde olmak istiyordum. Neden bilmiyorum ama bunun kötü bir tuzak olduğunu hissediyordum. Hazırdım. Bu gece herkes peşimdeydi.

"Evet, keyifli görünüyorsun, Changez. Bu neşenin nedeni nedir?"

"Tahmin etmen gerekirdi aslında, Jamilacığım hamile." Ona boş boş bakıyordum. "Bir bebeğimiz olacak."

"Bebeğiniz mi?"

"Koca aptal seni, seks olmadan nasıl olur o dediğin? Benim o şerefe hiç tam olarak erişemediğimi bilmiyor musun?"

"Evet, Bay Erdem. Ben de öyle düşünmüştüm zaten."

"Yani bebek Simon'dan. Ama hepimizin olacak."

"Komün bebeği mi?"

Changez homurtuyla onayladı: "Bütün arkadaşların, ailenin bebeği olacak. Hiç bu kadar mutlu hissetmemiştim kendimi."

Bu kadarı yetmişti bana, çok teşekkürler. Sıvışıp eve gidecektim. Ama kaçamadan Changez koca pençesiyle, sağlam eliyle uzandı. Geriye sıçradım. İşte başlıyorduk, beyazlara ait bir tiyatronun fuayesinde bir Hintli beynimi dağıtacak, dedim içimden!

"Biraz yakınıma gelsene, büyük oyuncu," dedi. "Gel de eleştirilerimi dinle. Rolünü daha çok yaşam öyküne dayandırdığın, benim tiplememle ilgili yaratıcılık denemelerine

kalkışmadığın iyi olmuş. Benim öyle kolay canlandırılacak bir tip olmadığımı anladın herhalde. Senin şeref sözün şerefindi zaten. Aferin."

Jamila'nın yanımda belirmesine sevindim; konuyu değiştirir diye umutlandım. Yanındaki kimdi onun? Tabii ya, Simon'dı! Yüzüne ne olmuştu? Simon'ın bir gözü bantlıydı; alt tarafta yanağı da sarılıydı; başının yarısı gazlı bezle sarılmıştı. Jamila, bebek için iki kez kutladığım halde kızgın bakıyordu. Sanki her yerde aranan bir tecavüzcüymüşüm gibi gözünü benden ayırmıyordu. Derdi neydi acaba bunun, öğrenmek istiyordum.

"Neyin var senin?"

"Oraya gelmedin," dedi. "İnanamıyorum. Gelmedin oraya işte."

Nereye gitmedim?

"Nereye?" dedim.

"Hatırlatmak mı gerekiyor? Gösteriye, Karim."

"Gelemedim, Jammie. Provadaydım. Nasıl geçti? Etkili olduğunu filan duydum herkesten."

"Senin oyundan başkaları vardı orada. Simon Tracey'yi tanıyor. O vardı, en ön safta."

Simon'a baktı. Ben de Simon'a baktım. Yüzündeki ifadeyi anlatmak olanaksızdı, hele yüzünün büyük bir bölümü böyle gitmişken.

"Orada oldu işte. Yüzüne bir şişe geldi. Nereye gittiğini bir düşün, Karim?"

"Oraya," dedim.

Annem yanıma geldiğinde tam gidiyordum, oradan çıkıyordum. Gülümsedi, onu öptüm. "Seni çok seviyorum " dedi.

"İyiydim ama, değil mi anne?"

"Her zamanki peştamalını giymemiştin," dedi. "En azından kendi giysilerinle çıkmana izin vermişler. Ama sen Hintli değilsin ki. Hiç Hindistan'a gitmedin. Uçaktan indiğin an ishal olurdun herhalde, bundan eminim."

"Neden biraz daha yüksek sesle söylemiyorsun bunu?" dedim. "Bir yanım Hintli değil mi yani?"

"Ya ben?" dedi annem. "Seni kim doğurdu? Sen bir İngilizsin, çok şükür ki."

"Benim için önemli değil," dedim. "Ben bir oyuncuyum. İşim bu."

"Öyle deme," dedi. "Neysen o ol."

"Tamam, tamam."

Babama bakındı, Eva'nın yanındaydı babam. Eva ona öfkeyle bir şeyler söylüyordu. Babam koyun gibi bakarak hepsini sineye çekiyor; hiç yanıt vermiyordu. Bizi fark edince önüne baktı. "Sıkı bir fırça yiyor kadından," dedi annem. "Aptal adam; onun gibi inatçı keçiye işlemez ki o laflar."

"Kadınlar tuvaletine gidip burnunu yıka istersen," dedim.

"İyi olur aslında," dedi.

Kapıda bir sandalyeye oturup gelecekte iskelet olacak kalabalığa baktım. Seksen yıl sonra topumuz ölmüş olacaktık. Ama öyle değilmiş gibi, yalnız değilmişiz gibi, her birimiz bir gün son nefesimizi vermeyecekmiş, frenlerimiz boşalmış gibi son hız duvara toslamaya gitmiyormuş gibi yaşamayı sürdürüyorduk, başka şansımız yoktu çünkü. Eva'yla babam hâlâ konuşuyorlardı; Ted'le Jean konuşuyorlardı; Marlene'le Tracey konuşuyorlardı; Changez, Simon ve Allie konuşuyorlardı; hiçbirinin de bana ihtiyacı yoktu artık. Onun için dışarı çıktım.

İçeridekilerin osuruklu götlerinden ve zehir zemberek konuşmalarından sonra dışarıdaki gece havası süt gibi yumuşacık geldi. Deri ceketimin önünü açtım, fermuarımı indirip şeyimi de rüzgâra açtım. Bok kokulu Thames Nehri'ne, kayıklarda yatıp kalkan serserilerin ve kürekseverlerin yarattığı o boklu gel-gite doğru yürüdüm. Bir süre kendimi kaptırıp hızlı tempolu yürüdükten sonra birkaç yüz metre arkadan gelen bir tür küçük yaratık tarafından izlendiğimi fark ettim, elleri cebinde sakin adımlarla yürüyordu. Hiç umursamadım.

Eleanor'u düşünmek istiyordum, ona geri dönmek için yanıp tutuşurken onu her gün görmenin ne kadar acı verdiğini. Aslında ona karşı ilgisiz davranmaktaki amacım benimle yeniden ilgilenmesini, beni özlemesini, beni yine evine, haşlanmış lahana yemeye ve poposundan son bir kez öpmeye çağırmasını sağlamaktı. Ama yazdığım mektupta benden uzak durmasını istemiştim; o da aynen öyle yapıyordu, bundan pek etkilenmişe de benzemiyordu. Belki de onunla son bir kez konuşmayı deneyebilirdim.

Artık peşimden gelenin kim olduğunu iyice merak etmeye başlamıştım, onun için nehir kıyısında biraz ilerledikten

sonra bir barın kapısına gizlendim, yarı çıplak yaratığın üstüne atlayıp, "Kimsin sen? Beni neden izliyorsun?" diye bağırdım. Serbest bırakınca kadının hiç telaşlanıp korkuya kapılmadığını, gülümsediğini gördüm.

"Oyununa hayran kaldım," dedi birlikte yürürken. "Beni çok güldürdün. Sana bunu söylemek istedim. Çok hoş bir yüzün var. Hele dudaklar. Üff."

"Öyle mi? Benden hoşlandın mı?"

"Evet, birkaç dakika seninle olmak istedim. Seni izlediğim için kızmadın değil mi bana? Oradan kaçmak istediğini fark ettim. Çok korkmuş görünüyordun. Kızgın. Ne zor durum, üff. Artık yalnız kalmak istemiyorsun, değil mi?"

"Aklına takma bunları; bir arkadaş bulmak çok güzel."

Tanrım, ne aptalca laflar ediyordum. Ama o koluma girdi, birlikte William Morris'in evini geçip Hogarth'ın Mezarı'na doğru nehir boyunca yürüdük.

"Başka birinin daha aynı şeyi düşünmüş olması ne tuhaf," dedi kadın, adı Hillary'ydi.

"Ne düşüncesiymiş o?"

"Seni izlemek," dedi.

Dönüp bakınca Heater'ın orada durduğunu gördüm, kendini gizlemek için hiçbir çaba göstermiyordu. Ta midemden patlayıp havada jet gibi yol alan bir çığlıkla selamladım onu. Janov orada olsa ayakta alkışlardı.

"Ne istiyorsun, Heater! Neden s.ktirip gitmiyor, kanserden filan ölmüyorsun sen, ha, yağlı koca ibne seni?"

Duruşunu düzeltip iki ayağını açarak, ağırlığını iki yana eşit verip sağlam bastı. Üstüme atlamaya hazırdı. Canı dövüş istiyordu.

"Bekle geliyorum, ibne Paki seni! Senden nefret ediyorum! Eleanor'umla oynaştığın yetti artık senin. Senin de, o Pyke'ın da."

Hillary elimi tuttu. Sakindi. "Hadi koşalım istersen?" dedi.

"İyi fikir," dedim. "Olur."

"Hadi o zaman."

Heater'a doğru koşup dizine basarak üstüne çıktım, yakasına asılıp o hızla okulda öğrendiğim gibi alnımı burnuna geçirdim. Okulun faydası bu işte. Eliyle burnunu, yüzünü tuta tuta son hız kaçtı. Sonra Hillary'yle ben de koşarak bağır-

maya başladık; birbirimize sarılmış öpüşüyorduk, ama sanki her yer kan olmuştu; her yerimizden fışkırıyordu. Heater'ın da okulda yaka dikişlerinin içine jilet koymadan dışarı adım atmamayı öğrendiğini unutmuştum.

16. Bölüm

Tiyatro her gece doluyordu, cuma ve cumartesi geceleri insanlar kapıdan dönüyorlardı, biz çok memnunduk tabii bundan. Ek oyunlar koymamız gerekiyordu. Bütün gün oyunla yaşıyordum. Nasıl yaşamayayım ki? Her gece oyunu kotarmak müthiş bir işti. İnsan aklını bütünüyle vermeden kesinlikle sonunu getiremezdi, bir gece sahnede gözüm Eleanor'a takılıp öylece kalınca oyunun hangi sahnesinde olduğumuzu unutmuştum. Akşamki oyunun bütün günümü berbat etmesine engel olmanın en iyi yolunun saatlerle oynayıp öğleden sonra üçte-dörtte uyanmak ve oyunun sabah oynandığını var saymak olduğunu keşfettim, böylelikle insanın oyundan sonra etkisinden kurtulmak için çok daha fazla zamanı kalıyordu.

Oyundan sonra gittiğimiz yemek yenen yerlerde herkesin gözü üzerimizde oluyordu. İnsanlar bizi işaret ederek birbirlerine gösteriyorlardı. Bize içki ısmarlıyor; bizimle tanıştıkları için kendilerini ayrıcalıklı hissediyorlardı. Bizi ısrarla renk katalım diye partilerine davet ediyorlardı. Biz de gidiyorduk partilere, gece yarısı elimiz kolumuz bira ve şarapla dolu olarak. Bir keresinde esrar da ikram etmişlerdi. Bir sürü kadınla yatmıştım; artık her şey daha kolaylaşmıştı. Bir ajan da edinmiştim kendime. Bir televizyon filminde ufak bir rol teklifi almıştım, taksi şoförünü oynayacaktım. Elimde oynayacak biraz param olmuştu. Bir gece Pyke gelip oyunu New York'a götürmek isteyip istemediğimizi sordu. Ufak ama prestijli bir tiyatrodan teklif gelmişti. Gerçekten gitmek istiyor muyduk? "Bu işle ilgileniyorsanız bana haber verin," diyerek kestirip attı. "Kararı siz vereceksiniz."

Pyke bize oyundan sonra bazı notlar verdi, ben de ona o hafta sonu ziyaretine gidip gidemeyeceğimi sordum. Gülümseyerek kıçıma hafifçe vurdu. "Ne zaman istersen," dedi. "Neden olmasın?"

"Otur," dedi oraya gittiğimde, ben de tam para istemeye hazırlanıyordum. Odaya elinde tozbeziyle pembe naylon iş elbisesi giymiş yaşlı bir kadın girdi. "Daha sonra, Mavis," dedi Pyke.

"Matthew..." diye girdim söze.

"Sen otur, ben bir duş alıp geliyorum," dedi. "Çok acelen yoktur herhalde?" Ve yine çıkıp beni odada kadın cinsel organı şekilli heykelle yalnız bıraktı. Ben de önceki gibi odada gezinmeye başladım. Aslında bir şey çalıp Terry'ye parti için satsın diye verebilirim, dedim içimden. Ödüllerden biri de olabilirdi bu. Vazolara bakıp kâğıt ağırlıklarını elime aldım, kaç para edecekleri konusunda hiçbir fikrim yoktu. Marlene üzerinde şortu ve tişörtüyle içeri girdiğinde tam kâğıt ağırlıklarından birini cebe indirmek üzereydim. Elleri ve kolları boya lekesi içindeydi. Süsleme yapıyordu. Teninin hasta gibi bembeyaz göründüğünü fark ettim. Nasıl öpmüş yalamıştım o teni ben?

"Sensin," dedi. Önceki coşkusundan eser yoktu bu kez. Belli ki beni çoktan unutmuştu. Bu tür insanların böyle gelip geçici hevesleri olabiliyordu. "Ne haber?" dedi. Yanıma geldi. Birden gözleri parladı. "Bir öpücük ver bakalım, Karim." Öne doğru eğilip gözlerini kapadı. Dudaklarına usulca bir öpücük kondurdum. Gözlerini açmadı. "Bu öpücük değil ki. Ben öpüldüm mü tam öpülmek isterim," dedi. Dili ağzımın içindeydi; ağzı benimkiyle birlikte hareket ediyordu; elleri her yerimde geziniyordu.

"Çocuğu rahat bıraksana Tanrı aşkına!" dedi Pyke odaya girer girmez. "Benim sevdiğim o sandal ağacı özlü şampuan nerede?"

Marlene ayağa kalktı. "Ben nereden bileyim? Süslü olan ben değilim. Siz lanet olası erkekler sever o işi. Ben kullanmıyorum."

Pyke Marlene'in çantasını karıştırdı; birkaç çekmeceyi açıp içindekileri boşalttı. Marlene elleri kalçalarında durmuş onu izliyordu. Kapıda görünür görünmez yeniden bağırmaya başladı: "Kendini ne sanıyorsun sen? Benimle öyle sürtük

oyuncu kızlardan biriymişim gibi konuşamazsın. Neden rahat bırakacakmışım Karim'i? Sen de onun kız arkadaşıyla çıkmıyor musun?"

Pyke öylece durdu, "Onunla yat istersen. Umurumda değil. Umurumda olmadığını biliyorsun. Ne istersen onu yap, Marlene," dedi.

"Canın cehenneme!" dedi Marlene. "Özgürlüğün de canı cehenneme! Al da kıçına sok!"

"Her neyse, zaten o Karim'in kız arkadaşı değil," dedi Pyke.

"Onun kız arkadaşı değil mi?" diyerek bana döndü Marlene. "Doğru mu bu?" Pyke'a döndü.

"Ne yaptın sen?" Pyke bir şey demedi. "Aranızı bozdu ha, Karim?"

"Evet," dedim. Ayağa kalktım. Marlene'le Pyke nefretle birbirlerine baktılar. "Matthew, ben aslında sana bir şey sormak için uğramıştım. Ufak bir mesele. Fazla zamanını almaz. Hemen halledebilir miyiz?" dedim.

"Ben sizi yalnız bırakayım öyleyse, çocuklar," dedi Marlene alay ederek.

"Benim vücut şampuanım nerede?" diye sordu Pyke. "Gerçekten, nerede?"

"S.ktir git!" dedi Marlene dışarı çıkarken.

"Pekâlâ, pekâlâ," dedi Pyke sakinleşip bana dönerek.

Ondan para istedim. Ne için istediğimi söyledim. Üç yüz sterlin istedim. "Politik bir iş için mi?" diye sordu. "Parti için, değil mi? Haklı mıyım?"

"Evet."

"Sen mi?"

"Evet."

"Ah, ah, Karim. Seninle ilgili ne kadar yanılmışım."

Rahat görünmeye çalışarak, "Galiba haklısın," dedim.

Bana ciddi ve yumuşak bir bakışla, sanki beni ilk kez gerçekten görüyormuş gibi baktı. "Senin hayal kırıklığına uğratmak istemedim. Yalnızca bu kadar aklını takmış olduğunu bilmiyordum," dedi.

"Aslında o kadar değil," dedim. "Yalnızca bana senden istememi söylediler."

Çek defterini aldı. "Öyle demediklerine iddiaya girerim." Tükenmezkalemini aldı. "Demek onlara ulaklık yapıyorsun.

Sen çabuk kırılan bir çocuksun. Seni kullanmalarına izin verme. Al çekini."

Çok hoştu. Beş yüz sterlinlik bir çek verdi. Bütün gün konuşabilirdim onunla aslında, arabasında yaptığımız gibi dedikodu yapabilir, sohbet edebilirdik. Ama parayı alır almaz ayrıldım; artık beni orada istemiyordu, ben de Marlene'le başımı belaya sokmak istemiyordum. Ben kapıdan çıkarken o da merdivenlerden iniyordu, "Karim, Karim!" diye seslendi, kapıyı ardımdan gürültüyle kaparken Pyke'ın ona, "Senden kaçamadı çocukcağız," dediğini duydum.

Bir daha Eleanor'un evine gidecek cesareti bulamadım. Onun için de ondan parayı bir gece tiyatroda istedim. Artık onunla konuşmakta güçlük çekiyordum. Ben ona anlatmaya çalışırken, bunun iş olduğunu, aşkla ilgisi olmadığını açıklarken onun sürekli bir şeylerle, soyunma odasındaki eşyalarıyla ilgilenmesi, oynaması işimi iyice güçleştiriyordu: kitaplar, kasetler, makyaj malzemesi, fotoğraflar, kartlar, mektuplar, giysiler. Olacak şey değildi ama birkaç şapka bile taktı çıkardı. Bütün bunları benimle yüz yüze gelmemek, karşılıklı oturup gözümün içine bakmamak için yapıyordu. Ama bir yandan da bana zihninde yer kalmadığını fark ettim. Onun için pek bir anlamım kalmamıştı; önemli bir hatası bile sayılmazdım.

Ben de ondan pek hoşlanmıyordum artık ama tam olarak bırakamıyordum da. Bir kenara itilmek, bırakılmak, gözden düşmek istemiyordum. Yine de öyle olmuştum. Ortadaydı işte. Yapabileceğim bir şey yoktu. Ona ne istediğimi söyledim. Başını sallayarak elindeki kitabı havaya kaldırdı. "Bunu okudun mu?" dedi. Bakmadım bile kitaba. Şu an kitap konuşacak halim yoktu. Ondan yeniden para istedim. Partinin ihtiyacı vardı, böylece değiştirilmesi gereken şeyleri değiştirebileceklerdi.

Sonunda, "Hayır, beş yüz sterlin vermem," dedi.

"Neden?"

"Gene'i düşünüyordum da."

"Sen zaten hep Gene'i düşünüyorsun..."

"Evet. Ne var bunda? Neden?"

"Unut gitsin, Eleanor," dedim. "Şu konuyu halledelim."

"Gene..."

Yumruğumu masaya vurdum. Artık yetmişti. Aklımdan da sürekli Bob Dylan'dan bir satır geçiyordu: *Yine Memphis Özlemiyle Arabada Daldım Gittim.*

"Parti. Paraya ihtiyaçları var. Hepsi bu işte. Başka bir şey yok. Gene'le ilgisi yok. Bizimle de ilgisi yok."

"Ben bir şey söylemeye çalışıyorum. Ama sen dinlemiyorsun," dedi ısrarla.

"Zenginsin, değil mi? Saç bakalım biraz, sevgilim."

"Seni pis zampara!" dedi. "Güzel günlerimiz olmadı mı seninle?"

"Evet, doğru. Ben de zevk aldım. Tiyatroya gittik. Seviştik. Sen Pyke'la beraber oldun."

O zaman güldü ve, "Bak, sorun şu: Onlar siyahları savunan bir parti değil. Kuru gürültü koparıyorlar, hepsi o bana sorarsan. Ben öyle ayrımcı bir grup için zırnık vermem," dedi.

"Pekâlâ," dedim kalkarken. "Yine de teşekkürler."

"Karim..." Bana baktı. Güzel bir şeyler söylemek istiyordu, onun için, "Kötü ayrılmayalım," dedi.

Boş günümde Terry'yi görmeye gittim. Arkadaşlarıyla birlikte Brixton'da bir eve postu sermişlerdi. Metro istasyonundan çıkıp bana tarif ettiği gibi kuzeye yürüdüm, Ted Enişte'yle koltukları parçaladığı gün, 'şu lanet siyahlar' dediği gün trenle geçtiğimiz demiryolu köprüsünün altından geçtim. Babam da yıllarca çantasında mavi sözlüğüyle o yoldan işe gitmişti.

Terry'nin kaldığı eve bakınca bu evler başka bir zaman dilimine ait sanki, dedim içimden. Beş katlı evlerdi bunlar; güzel parklara bakıyorlardı; şehrin hırsızlıkta nam salarken kendisi dökülen bu kesimi gibi evler de dökülüyordu. Çocuklar Londra'nın başka yerlerine kıyasla daha bir vahşiydiler. Charlie'nin başlattığı ve geliştirdiği saç stili –siyah, kirpi gibi, kazık gibi, süslü, işe değil gece bir yere giderken kullanılabilecek saçlar– iyice ilerleme kaydetmişti: Mohikan stiline geçilmişti. Kızlar, oğlanlar tepesi tıraşlı kafalarında kalan saçları gökkuşağı renklerine boyuyorlardı. Siyah çocuklar sırtlarına kadar ürkütücü zincirlere bürünmüş, bastonlarla,

ayaklarında koşu ayakkabılarıyla dolaşıyorlardı. Kızlar bileklerden itibaren vücutlarına yapışık pantolonlar giyiyorlardı; oğlanların üstünde püsküllü, tokalı, fermuarlı siyah dar pantolonlar vardı. Her taraf ruhsatsız içki satan yerlerle, gecekondularla, lezbiyen barları, eşcinsel barları, esrar satılan barlar ve dükkânlarla, danışma ofisleriyle, çeşitli radikal politik kurumların ofisleriyle doluydu. Çok fazla bir iş yapıldığı yoktu; insanlar aylak dolaşıyorlardı; siyah haşhaş isteyen var mı diye soruyorlardı, ben istiyordum aslında ama onların sattığını değil.

Evin kapısı açıktı. Kilitler kırılmıştı. Hemen içeri dalıp Terry'yi buldum. Üzerinde şort ve tişört vardı, ayakları çıplaktı, büyük bir pencerenin önünde uzun şişkin bir koltukta vücut çalışıyordu. Ensesinde bir ağırlık çubuğuyla oturup kalkıyor, oturup kalkıyor, bir yandan da siyah-beyaz televizyondaki rugby maçını izliyordu. Bana şaşkın gözlerle baktı. Oturacak bir yer, kırık olmayan bir koltuk ya da lekesiz bir minder arandım. Çok pis bir yerdi burası ve Terry hali vakti yerinde bir oyuncuydu. Oturmadan önce beni fark etti, sarıldı. Öyle feci ter kokuyordu ki.

"Hey, hey, sensin bu gerçekten de, sensin, böyle ani çıkageldin ha? Nerelerdeydin?"

"Komiser Monty," dedim.

"Nerelerdeydin? Anlatsana bana? Nerelerdeydin Karim?"

"Sana para bulmaya çalışıyordum."

"Öyle mi?" dedi Terry. "Sana inanıyorum."

"Öyle dememiş miydin bana?"

"Evet, ama..." Gözlerini kaçırdı.

"Sen dedin. Bana bok gibi emir verdin. Öyle değil mi? Şimdi hatırlamadığını mı söylüyorsun?"

"Hatırlamak mı? Nasıl unuturum böyle boktan bir şeyi, Karim? O geceyi. Haa? O para ve ihtişamı. O süslü püslü insanları. Üniversiteden piçleri. O zengin piçleri. O kokuşmuş piçleri. Benim gibi bir çocuğun tepesini attırır onlar."

"Bırak şimdi bunları," dedim.

Elleri kolları hareket halindeydi, ağzından güçlükle nefes aldı. "Yine de çok sevinmedim buna."

Gidip çay koydu ama Typhoo çayı yapıyordu, fincanın dışında kahverengi lekeler vardı. Fincanı kenara koyup Py-

ke'ın çekini verdim. Şöyle bir baktı; sonra bana baktı. "Çok iyi iş becermişsin. Şaka yaptığını sanmıştım. Harika bir şey bu. Çok iyi, ahbap."

"Ona lafı açmam yetti. Liberallerin elinden bir şey kurtulmaz, bilirsin."

"Evet, güçleri yeter buna, orospu çocuklarının." Çeki ceketinin cebine koyduktan sonra yeniden yanıma geldi: "Bak, parti için yapabileceğin başka şeyler de var aslında."

"Pyke'la birlikte Amerika'ya gidiyorum," dedim.

"S.ktir et. Niyeymiş?" Terry'yi yine böyle hırslı ve heyecanlı görmek güzeldi. "Bu ülkede hayat var. Dizlerinin üzerinde karşılıyor bizi. Bunun farkında değil misin?"

"Evet."

"Tabii ki farkındasın. Callaghan'ın ömrü kısa. Sıra bize geliyor."

"Amerika'da iş var ama."

"Evet. Çok güzel." Koluma bir yumruk indirdi. "Hadi." Bana dokunma ihtiyacı içinde olduğunu hissettim bir an. Beni öpmek istediğini. "Tek kusuru, faşist, emperyalist, ırkçı bokun teki oluşu," dedi.

"Öyle mi?"

"Orası..."

"Bazen cehaletin midemi bulandırıyor. Olanı biteni görmeni engelleyen o lanet olası körlüğün. Amerika. Eşcinsel savunuculuğu nerede başladı sanıyorsun?" dedim. Tabii bunun bana bir faydası olmadı. Biraz düşündüm. Beni dinliyordu ama daha alaya başlamamıştı. "Kadın hareketi. Siyahların ayaklanması. Sen Amerika derken neden söz ediyorsun, Terry? Hepsi çerçöp! Aptallık! Tanrı aşkına!"

"Bana bağırma. Ne dedim ki ben? Seni özleyeceğimi söyledim, hepsi bu! Bir de sana yaptıklarından sonra Pyke'la böyle yakın arkadaş havalarına girmen çok saçma bir şey diyorum. Tamam mı? Tamam mı?"

"Ne yapmış peki bana?" dedim.

"Sen biliyorsun. Orada değil miydin?"

"Biliyor muyum? Neyi biliyorum? Söylesene?"

"Duydum hepsini," dedi. "Herkesin dilinde."

Arkasını döndü. Başka bir şey söylemek istemiyordu. Artık benimle ve Pyke'la, bana yaptıklarıyla ilgili söylenenleri öğrenme şansım hiç kalmamıştı.

"Pekâlâ," dedim. "Umurumda değil."

"Hiçbir şey umurunda değil senin," dedi. "Hiçbir şeyle bağın yok, partiyle bile. Sevmeyi bilmiyorsun. Burada kal ve savaş."

Odada gezindim. Terry'nin uyku tulumu yerdeydi; yatağın yanı başında bir bıçak duruyordu. Gitme zamanım gelmişti. Londra'nın bu kesiminde biraz gezinmek istiyordum. Changez'yi aramayı, onun Charlie Chaplin adımlarıyla yanımda yürümesini istiyordum. Terry sinirleniyordu; bense sakinleşmeye çalışarak pencereden dışarı bakıyordum. Bir konuda ancak yarım haklı konumdaki insanlara sinir oluyordum. Bir sürü düşünce ileri sürülmesinden, kesinlikten, Küba, Rusya ve ekonomiyle ilgili boş laflardan nefret ediyordum, çünkü sözcüklerin katılığı altında bir umursamazlık ve bilgisizlik, bir anlamda da bilmeye niyeti olmama uçurumu vardı; Fruitbat-Jones'un sevgilisi, Chogyam-Rainbow-Jones'un borusu ötüyordu: Deneyimlerinden, kendi yaşantısından bildiği konularda konuşabiliyordu yalnızca. İyi bir yönetimdi yani onunki.

Tam ağzımı açıp Terry'ye onu ne kadar aptal bulduğumu, her şeye ne kadar köşeli baktığını söyleyecektim ki o erken davranıp, "Artık Eleanor seni defettiğine göre gelip burada yaşayabilirsin. Bu gecekondu mahallesinde öyle iyi işçi kızlar var ki. Hiç boş kalmazsın," dedi.

"Öyledir eminim," dedim.

Yanına gidip elimi bacaklarının arasına attım. Bundan çok hoşlanacağını sanmıyordum; şeyini çıkarmama izin vereceğini sanmıyordum ama insanın ya tutarsa diye aklına koyduğu herkesi denemesi gerektiğini hatırladım. Belli olmazdı, hoşlanabilirlerdi, olmazsa da, ne çıkar? Çekici insanları, ben de havadaysam, hepten kışkırtıcı buluyordum.

"Bana dokunma, Karim," dedi.

Okşamayı sürdürdüm, apış arasına girdim, tırnaklarımı hayalarına geçirdim ki göz göze geldik. Ne kadar kızgın olsam da, ne kadar küçük düşürmek istesem de o an Terry'nin gözlerinde, zoraki gülümsemesinde –beni anlamaya çalışan, aslında bundan bir zarar gelmeyeceğini bilse de sonradan acı duyabileceğini gizleyemeyen o halinde– öyle insanca bir şey sezdim ki, hemen ondan uzaklaştım. Odanın öbür ucuna gittim. Duvara dönük oturdum. İşkenceyi ve zevk olarak beden-

sel acı çektirmeyi düşündüm. İnsan ruhunun derinliklerinden çığlık gibi gelen, insanı bir yıl ağlatacak kadar üzücü bakışlara rağmen nasıl yapabiliyorlardı bazı şeyleri?

Yanına gidip elini sıktım. Neler olduğunun farkında değildi. "Görüşürüz, Terry," dedim.

"Ne zaman?" dedi ilgiyle.

"Amerika'dan döndüğümde."

Benimle kapıya kadar geldi. Bana veda etti, üzgünüm, dedi. Doğrusu Brixton'a yerleşip onunla yaşamaya itirazım yoktu ama galiba bunun için biraz geçti artık. Amerika beni bekliyordu.

17. Bölüm

New York'ta oyunun ilk gecesinden sonra tiyatrodan çıktık, bizi taksiyle Central Park'ın kuzeyinde, Plaza Otel'e yakın bir apartmana götürdüler. Dokuz yüzüncü kata çıkmış gibi hissettik, bir duvar boydan camdı, aşağıda park ve Manhattan'ın kuzeyi görünüyordu. Hizmetçiler gümüş tepsilerle servis yapıyor, siyah piyanist 'As Time Goes By'ı çalıyordu. Gözüme birkaç oyuncu ilişti, oyuncu ajanlarının, gazeteci ve yayıncıların da olduğu söylendi bana. Carol hepsini tek tek dolaşıp tanıştı. Pyke odanın ortasına yakın bir yerde kıpırdamadan durmuş keyifle ve incelikle o talep etmeden gelen övgüleri kabul ediyor, Wisconsinli kuaförlerle tanışsın diye de can atıyordu eminim. Tracey, Richard ve ben İngiliz taşrasından geldiğimiz ve kapitalist etkiye hem kızıp hem de kirlenmekten korktuğumuz için bir köşede sinmiş kalmıştık, gergindik. Eleanor saçı arkadan tek örgülü genç bir yönetmenle keyifli bir sohbete dalmıştı. Üç aydır o kadar az konuşmuştuk ki şu an ona bakarken onu ne kadar az tanıdığımı, ne kadar az anladığımı ve hoşlandığımı fark ettim. Onu istiyordum ama aslında istemiyordum.

Onunla beraber geçirdiğim onca zaman ne düşünmüştüm acaba? Bir-iki kadeh içtikten sonra gidip onunla konuşmaya karar verdim.

Tiyatronun sahibi Dr. Bob eski bir öğretim görevlisi ve eleştirmendi, 'etnik sanatlar'ın ateşli bir destekçisiydi. Tiyatrodaki odası Peru sepetleri, oymalı kürekler, Afrika davulları ve tablolarla doluydu. Benim boşluğa dalıp gittiğimi fark ettiğini biliyordum çünkü ilk gece için provamızı yaparken bana sanki kendimi rahat hissetmem için gerekliymiş gibi, "Boş ver, şimdi sana şöyle güzel bir müzik koyarız," dedi.

Şu an Tracey'yle beni odanın önünde herkesin görebileceği iki koltuğa oturtmuş, arkamızdakileri susturuyordu. Herkes bir konuşma ya da çağrı yapılacağını sandı. Odaya birden hızla üç esmer tenli adam girdi, ellerinde tuttukları davulları bir tür tahta kancayla çalıyorlardı. Sonra parlak pembe pantolonlu üst tarafı çıplak siyah bir adam kollarını açıp kendini odanın her yanına atmaya başladı. Ona iki siyah kadın da katılıp ellerini kanat çırpar gibi açtılar. Parlak pantolonlu başka bir adam odaya uçar gibi girdi, dördü birlikte Tracey'yle benim bir adım ötemizde bir tür çiftleşme dansı yapmaya başladılar. Haitililer dans ederken bir köşeden izleyen Dr. Bob da, "Evet... devam!" diye bağırıyordu. Birden kendimi yerlilerin gösterilerini izleyen sömürgeciler gibi hissettim. Sonunda büyük bir alkış koptu, Dr. Bob hepsini getirip bizimle el sıkıştırdı.

O gece Eleanor'u konukların çoğu gidip de Eleanor, Richard, Carol ve ben bir yatak odasında Pyke'ın çevresine dizilip oturana kadar pek fazla görmedim. Pyke çok keyifliydi, gülüyordu. New York'ta başarılı bir oyun sergilemişti, çevresini hayranları sarmıştı. Daha ne isteyebilirdi ki? En sevdiği oyunlardan birini oynuyordu. Tehlike kokusu almaya başlıyordum. Ama odadan çıkacak olursam yabancıların içinde kalacaktım. Onun için kalıp, istemeye istemeye katıldım.

"Şimdi," dedi, "hepiniz, bu evde biriyle yatacak olsanız bu kim olurdu?" Herkes gülüyor, birbirine bakıyor, hiç çekinmeden doğru bir seçim yapmaya çalışıyor, birbirini işaret ederek, "Sen, sen!" diyordu. Pyke benimle göz göze gelir gelmez kendimi o gece ne kadar havada hissettiğimi anladı, onun için beni işin dışında tuttu. Başımı sallayarak ona gülümsedikten sonra Eleanor'a, "Seninle dışarı çıkıp biraz konuşabilir miyiz?" dedim, ama Pyke, "Bir dakika, biraz bekleyin, bir şey okuyacağım," dedi.

"Hadi," dedim Eleanor'a ama o kolumdan tuttu. Başımıza gelecekleri biliyordum. Pyke not defterini çıkarıyordu. Provalara ilk başladığımızda, gruptaki herkesin iyiliği için son derece dürüstlükle konuştuğumuz nehir kıyısındaki o odada yazdığı tahminleri okumaya başladı. Tanrım, sarhoş olmuştum, herkesin neden Pyke'ı öyle ilgiyle dinlediğini anlayamıyordum; sanki eleştirileri okuyordu Pyke, ama oyunla ilgili eleştiriler değildi bunlar, kişiliklerimizle, giysilerimiz

inanışlarımızla –bizimle– ilgiliydi. Neyse, Tracey'yle ve Carol'la ilgili olanları okudu ama ben yere sırtüstü uzanmış dinlemiyordum; zaten ilginç de değildi. "Şimdi, Karim," dedi. "Bunu duyunca donacaksın."

"Nereden biliyorsun?"

"Biliyorum."

Benim için yazdıklarını okumaya başladı. Çevresini saran yüzler gülerek bana bakıyorlardı. Benden neden bu kadar nefret ediyorlardı? Onlara ne yapmıştım? Neden daha güçlü davranamıyordum? Neden bu kadar duygusaldım?

"Karim kesinlikle yatacak birini arıyor. Erkek ya da kadın hiç fark etmez, ikisi de olur. Ama kadın olursa daha iyi olur, böylece anne ihtiyacı da karşılanır. Onun için de gruptaki bütün tatlı hamurlarını gözden geçiriyor. Tracey onun için fazla zilli, fazla zayıf; Carol fazla hırslı; Louise tipi değil. Seçim Eleanor'dan yana. Onu sevimli buluyor Karim, ama Eleanor hâlâ Gene'in etkisinde, perişan, kendini onun ölümünden sorumlu tutuyor. Onunla biraz konuşup Karim'e göz kulak olmasını, onu biraz beslemesini, biraz güven kazandırmasını söyleyeceğim. Benim tahminime göre Eleanor onunla yatacak, bu biraz acıdığı için olacak ama Karim ona kapılacak, Eleanor da ona gerçeği söyleyemeyecek kadar ince davranacak. Bu işin sonu gözyaşı."

Öbür odaya gittim. Keşke Londra'da olsaydım dedim içimden; bütün bu insanlardan uzak olmak istiyordum. Charlie'yi aradım, New York'ta yaşıyordu ama evde yoktu. Birkaç kez telefonla konuşmuştuk ama daha görüşememiştik. Sonra Eleanor kolunu vücuduma doladı, bana sarılmıştı. Ben sürekli, "Hadi gidelim, hadi başka bir yere gidelim, baş başa kalalım," diyordum. Bana acıyarak bakıyor, hayır, hayır gerçeği söylemem gerek, diyordu, o gece Pyke'la birlikte olacaktı, onu olabildiğince yakından tanımak istiyordu. "Bu bütün geceni almayacaktır," dedim. Pyke'ın yatak odasından, çevresini saran herkesin içinden çıkıp geldiğini gördüm, onu mahvetmeye gittim. Ama iyi bir yumruk geçiremedim. Bir itişme oldu, kendimi kenara attım; her yer kol bacak kaynıyordu. Kimindi peki bunlar? Deli gibi tekmeler savuruyor, tırmalıyor, bağırıyordum. Bir koltuğu kapıp camdan dışarı atmaya kalktım çünkü aşağıya sokağa inip ağır çekimle düşüşünü izlemek istiyordum. Sonra sanki bir kutunun içine tıkıldım.

Oradan yukarıya, cilalı ahşap döşemelere bakıyor, kıpırdayamıyordum. Çakılmıştım. Kesin ölmüş gibiydim, Tanrı'ya şükür. Birden bir Amerikalının sesini duydum: "Bu İngilizler hayvan. Kültürleri yerlerde, ayaklarının altında sürünüyor."

Evet, New York City'nin taksilerinde şoförü öldürmenizi engellemeye yarayan kurşun geçirmez bir bölme vardır, koltukları da çok kayar, kendimi yerde bulmuştum onun için. Tanrı'ya şükür ki Charlie yanımdaydı. Kollarıyla göğsümden sarılmış beni yere düşmekten alıkoyuyordu. Ben bir üstsüz barında duralım deyince kabul etmedi. Sokakta yürüyen Haitilileri görüyordum. Pencereyi yumrukladım, şoföre yavaşlamasını emredip onlara bağırdım: "Hey, çocuklar, nereye gidiyorsunuz?"

"Kes şunu, Karim," dedi Charlie usulca.

"Hadisenize çocuklar!" diye bağırdım. "Hadi, bir yere gidelim! Amerika'nın tadını çıkaralım!"

Charlie şoföre sürmeye devam etmesini söyledi. Ama en azından beni gördüğüne sevinmişti, iyi davranıyordu, taksiden inince kaldırıma yatıp uyumaya kalktığım halde hem de.

Charlie o gece oyuna gelmiş, oyundan sonra bir plak yapımcısıyla yemeğe gitmiş, partiye sonradan katılmıştı. Beni piyanonun altında öfkeli oyuncuların arasında baygın yatar bir halde bulunca eve götürmüştü. Tracey sonradan tam gömleğimin yakasını gevşetirken başını kaldırıp Charlie'nin üzerine doğru geldiğini gördüğünü anlattı. Öyle yakışıklıydı ki, dedi, gözyaşlarına boğulmuştu.

Güzel, aydınlık bir odada üzerimde bir battaniyeyle uyandım, oda büyük değildi ama divanlar, bir sürü eski koltuk, önü açık bir şömine ve açılıp kapanan bir bölmeden geçilen mutfak vardı. Duvarlarda çerçevelenmiş sergi posterleri asılıydı. Kitaplar vardı; çok şık bir evdi, rock yıldızlarının yaşadığı yerlere benzemiyordu. Ama zaten Charlie'ye rock yıldızı da denemezdi. Bu ruhunda yoktu onun, geçici, ödünç alınmış bir kimlik gibiydi.

Kahve ve kızarmış ekmekle marmelat için yukarıya, Charlie'nin yanına çıkana kadar üç-dört kez kustum. Yatakta yalnız yatıyordu. Onu uyandırdığımda her zamanki gibi

huysuzluk etmedi. Gülümseyerek doğruldu, beni öptü. Ağzından çıktığına inanamadığım bir dolu şey söyledi:

"New York'a hoş geldin. Kendini bok gibi hissettiğini biliyorum ama seninle daha önce hiç eğlenmediğin kadar eğleneceğiz. Burası öyle müthiş bir şehir ki! Düşünsene, bunca yıl hep yanlış yerlerde yaşamışız. Şimdi şuraya git o Lightnin' Hopkins plağını koy pikaba. İstediğimiz gibi bir başlangıç yapalım ki devamı gelsin."

Bütün gün Charlie'yle beraber Village'te gezdik, ben İtalyan dondurmalı koyu bir milk shake içtim. Bir kız onu tanıyıp masaya bir not bırakmak için yanımıza geldi. "Dünyaya dehanı verdiğin için teşekkürler," yazıyordu. Telefon numarası da alttaydı. Charlie kafenin öbür ucundan ona başını salladı. Onunla birlikte dolaşırken insanın kendini nasıl silik hissettiğini unutmuştum. Gittiğimiz her yerde tanıyorlardı onu, oysa başına büyük bir yün bere geçirmiş, üstüne mavi pamuklu tulum, ayağına işçi botları giymişti.

Amerika'da bu kadar ünlü olduğunu bilmiyordum. Hangi köşeyi dönsek karşımızda bir izbe evin duvarında ya da ışıklandırılmış bir tahta perdede onun suratını buluyorduk. Charlie yeni grubuyla bütün konser salonlarını ve stadyumları dolaşmıştı. Bana video kayıtlarını seyrettirdi ama ben seyrederken odada olmak istemiyordu. Nedenini tahmin ediyordum. Sahnede siyah deri giyiyor, gümüş tokalar, zincirler, gerdanlıklar takıyordu, konserin sonunda üst tarafı Jagger gibi zayıf, bembeyaz çıplak kalıyor, örümceği andıran vücudunu uçak hangarı gibi geniş sahnelerde hırslı bir basketbolcu gibi oradan oraya savuruyordu. En kolay para harcayanlara, eşcinsellere, gençlere, özellikle de kızlara hitap ediyordu, albümü *Kill For DaDa* çıkalı aylar olduğu halde hâlâ listelerdeydi.

Saldırganlık bitmişti. Vahşilik zaten gülünç kaçıyordu, müzikleri, İngiltere'nin o işsizlik, grev, sınıf düşmanlığı ortamının dışına taşınınca etkisini ve mücadele gücünü yitirmiş, kendine özgü çok az özelliği kalmıştı. Beni asıl etkileyen Charlie'nin de bunu biliyor oluşuydu. "Müzik zayıfladı, tamam. Ben Bowie değilim herhalde, bunun farkındayım gördüğün gibi. Ama iki kulağımın arasında az biraz düşünce taşıyorum. Gelecekte iyi işler yapabilirim, Karim. Bu ülke bana bu iyimserliği veriyor. İnsanlar burada herkesin bir şeyler

yapabileceğine inanıyorlar. İngiltere'deki gibi sürekli kötüleyip alaşağı etmiyorlar."

Şu an Doğu 10. Cadde'de koyu taştan bir binada bu tripleks daireyi kiralamış, bir sonraki albümü için şarkı yazıyor, saksofon çalmayı öğreniyordu. Sabah evde boş gezinirken tepede boş duran ayrı bir daire daha olduğunu fark ettim. Üzerimde paltomla tiyatroya yürümek üzere çıkarken orada öylece durdum, onu yalnız bıraktığıma üzüldüm –bana karşı öyle iyiydi ki, çok sevinmişti birlikte olduğumuza–. "Charlie," dedim, "oyundakilerle beraber büyük bir dairede kalıyoruz. Her gün Eleanor'u görmeye halim yok. Yüreğim dayanmıyor."

Charlie hiç duraksamadı: "Burada kalmanı çok isterim. Hemen bu gece taşın."

"Harika. Teşekkürler, dostum."

Sokakta yürürken gülüyordum, Charlie Amerika'da Londra aksanıyla konuşuyordu, oysa hiç unutmuyorum okulda pis kokulu Çingene çocuklar, züppeler gibi konuştuğu için onunla dalga geçiyorlardı. Aslında daha önce hiç böyle konuşan birini duymamıştım. Yavaştan Londra argosunun müziğini de kapmıştı. "Ben bir tek atayım," diyordu mesela. Tek atmak, ağız yapmak –pislik–. Ya da soğukta boğaz ıslatmaktan söz ediyordu. Boğaz ıslatmak, öttürmek –kılık–. İngilizliğini satıyordu yani, çok para getiriyordu bu ona.

Birkaç gün sonra onun yanına taşındım. Charlie günün büyük bir bölümünü evde dünyanın dört bir yanından gelen gazetecilerle röportaj yaparak, resim çektirip giysi deneyerek ve okuyarak geçiriyordu. Bazen evde yerlerde Nick Lowe, Ian Dury ve özellikle de Elvis Costello dinleyen Kaliforniyalı genç kızlar oluyordu. Bu kızlarla ancak onlar bir şey sorarsa konuşuyordum, çünkü onların güzellik, rahatlık, boş kafalılık ve hainlik karışımı halleri sinirimi bozuyordu.

Tabii üç-dört tane güzel, ciddi New Yorklu kadın, yayıncı, film eleştirmeni, Columbia Üniversitesi hocası, dönerek dans eden Sufi de vardı; Charlie onlarla yatmadan önce saatlerce anlattıklarını dinliyor, söylediklerine çok önemli eklemeler yapmak üzere söze giriyor, sonraki günlerde de bunları başkalarına anlatıyordu. "Beni eğitiyor bunlar dostum," diyordu, uluslararası politika, Güney Amerika edebiyatı, dans ve alkolün mistik haller yaratma gücü konusunda sohbetler ettiği bu bunaltıcı kadınlar için. New York'ta cehaletinden

utanması gerekmiyordu; öğrenmek istiyordu; yalanı ve blöfü bırakmak istiyordu.

Evde dolanırken Le Corbusier'yi öğrenmeye çalıştığını duydum, öyle bir ün, başarı ve zenginlik tam ona göreydi. Önceki haline göre daha az gergin, kırıcı ve sinirliydi. Hırsı bir yana bırakıp insan olmuştu. Bir filmde oynayacaktı, ardından da bir tiyatro oyununda. Çok önemli insanlarla tanışıyordu, bilgilenmek için seyahatler yapıyordu. Yaşam harikaydı.

"Sana bir şey diyeyim mi, Karim?" dedi kahvaltıda, o anki kız arkadaşı, kimse, uykuda olduğu için onunla rahat konuşabildiğimiz bir zaman dilimiydi bu. "Bir gün hayatımda ilk kez âşık oldum. Bunun en büyük aşkım olduğunu biliyordum. Los Angeles ve San Francisco'da birkaç konserden sonra Santa Monica'da bir evde kalıyordum." (Bunlar benim için ne büyülü adlardı.) "Ev dik, güzel bir tepenin yamacındaydı, beş taraçası vardı. Tam uşağın henüz bir ağla yapraklarını temizlediği havuzdan yeni çıkmıştım. Batı Kensington'la, Eva'yla telefonla konuşarak kurulanıyordum. Evin sahibi olan ünlü aktörün karısı gelip bana motosikletinin anahtarlarını verdi. Harley'di. İşte parayı sevdiğimi o an anladım. Parayı ve satın alabileceği her şeyi. Bir daha parasız kalmayı hiç istemiyordum çünkü parayla her gün bunun gibi bir hayat sürebilirdim."

"Zaman ve para gibisi yoktur, Charlie. Ama dikkat etmezsen tuhaflık, aşırılık, açgözlülük yaratırlar. Para normal yaşamla bağlantını koparabilir. Oradan, tepelerden dünyaya bakar, onu anladığını sanırsın, herkes gibi olduğunu sanırsın, aslında hiç de öyle değildir, hiçbir şeyin yoktur. Çünkü insanlar yaşamlarını para ve işle ilgili kaygılar etrafına örerler."

"Bu sohbetler çok hoşuma gidiyor," dedi. "Düşünmemi sağlıyor. Tanrı'ya şükür ben aşırıya kaçamadım."

Charlie'nin kilosu yerindeydi. Her sabah on birde bir taksi onu Central Park'a bırakıyor, orada bir saat koşuyordu; ardından da bir saat spora gidiyordu. Bazen günlerce bakla, fasulye filizi, tofu gibi garip şeyler yiyor, ben de kar altında iki büklüm hamburgerimi mideye indirmek zorunda kalıyordum, çünkü, dediğine göre, 'o duvarların arasında ruhunu koruyamıyordu'. Her perşembe akşamı uyuşturucu satıcısı arı-

yordu. Charlie bunun Santa Monica'da uzaktan uzağa düşlediği hayattan daha lüks olduğunun farkındaydı. Özellikle de NYU Sinema Bölümü'nü bırakmış olan satıcı çocuğun elinde Pandora'nın Kutusu'yla gelip Charlie'nin MOMA kataloğunun üstünde kırar gibi açışı. Charlie parmağını yalayıp şu kadar uyuşturucu, bu kadar kokain, biraz keyiflendirici, biraz hüzünlendirici, biraz da eroin ver de koklayalım diye talimat veriyordu.

Oyun New York'ta çok uzun oynanmadı, yalnızca bir ay kaldık, çünkü Eleanor'un teklif aldığı büyük bir filmdeki küçük rolün çekimlerine başlaması gerekiyordu. Oyun Eleanor'un yerine yeni bir kadın oyuncu bulmamıza değecek kadar iyi iş yapmıyordu; zaten Pyke da San Francisco'ya öğretmenliğe gitmişti.

Öbürleri Londra'ya giderken ben biletimi yakıp New York'ta kaldım. Londra'da yapacağım bir şey yoktu, amaçsızlığım babamın dikkatini çekebilir, bunu doktor olmam ya da en azından bir doktora görünmem için bahane olarak kullanabilirdi. New York'ta kimse karışmadan boş gezenin boş kalfası olabilirdim.

Şehirde gezinmeyi, Charlie'yle lokantalara gitmeyi, onun alışverişlerini yapmayı (ona araba ve gayri menkul alıyordum), telefonlara cevap vermeyi, geçerken uğrayan İngiliz müzisyenlerle çene çalmayı seviyordum. Amerika'da iki İngiliz delikanlısıydık, müziğin anavatanından geliyorduk, Mick Jagger'ı, John Lennon'ı, Johnny Rotten'ı, hepsiyle aynı sokaklardaydık. Bir rüya gerçek olmuştu.

Yine de sıkıntım, kendime olan nefretim, kendimi kırık şişelerle kesip sakat etme isteğim, uyuşukluğum, ağlama nöbetlerim, günler, günler boyu yataktan çıkamayışım, dünyanın beni ezip geçmek için üstüme üstüme geldiği duygusu, bunlar da sürüp gidiyordu. Ama delirmeyeceğimi biliyordum. Bu boş vermişlik, bu kendimi koyverişim tam özlediğim gibi bir özgürlükten olsa da. Bu halimin geçmesini bekliyordum.

Neden bu kadar güçlü olduğumu düşünmeye başladım, beni dağılmaktan kurtaran neydi? Galiba nedeni babamın o güçlü yaşama içgüdüsünün bana da geçmiş olmasıydı. Babam kendini hep İngilizlerden üstün görmüştür; bu ona Hindistan'da geçen çocukluğundan mirastı; politik kökenli öfkesi aşağılama ve kendini üstün görme biçimini almıştı. Ona göre

Hindistan'da İngilizler çok gülünç, katı, güvensiz ve kuralcı kalıyorlardı. Bana kendimize asla bu insanların önünde mahcup olma utancını yaşatmamamız gerektiği duygusunu aşılamıştı. Eski kolonicilerin bizi dizlerimizin üstüne çökmüş görmelerine izin veremezdik, zaten bekledikleri buydu. Artık tükenmişlerdi; imparatorlukları yoktu; devirleri bitmişti artık, sıra bizdeydi. Babamın beni böyle görmesini istemiyordum; çünkü neden koşullar bu kadar iyiyken, ilerlemem için önümde bunca fırsat varken, her şeyi nasıl bu kadar karıştırdığımı ona anlatmanın imkânı yoktu.

Charlie ihtiyacım olduğunda bana para veriyordu, New York'ta kalmam için ısrar ediyordu. Ama altı ay sonra ona gitme zamanımın geldiğini söyledim. Hiç yakınmasa da beni bir sıkıntı, baş belası, asalak olarak görmesinden korkuyordum. Ama çok ısrarlıydı, babaca bir tavrı vardı. "Karim, benimle kal, yerin burası. Dışarısı orospu çocuklarından geçilmiyor. İhtiyaç duyduğun her şey var burada, değil mi?"

"Tabii ki öyle."

"Nedir öyleyse derdin?"

"Hiçbir şey," dedim. "Yalnızca, şey..."

"Tamam. Hadi alışverişe gidip giysi alalım, ha?"

Gitmemi istemiyordu. Birbirimize böyle bağlanmamız tuhaftı. Beni orada bir tanık gibi tutmak istiyordu sanki. Öbür insanların yanında kendini kasıyor, bilmece gibi ve ketum davranıyordu; insanların ilgisini çekmeyi iyi biliyordu, sürekli kot pantolon giyiyordu. Yine de benimle konuşurken hep o eski liseli oğlan tavrını takınıyordu. Benim yanımda olunca tanıştığı insanlar, davet edildiği yerler, ayağına serilen hediyeler konusunda ne kadar şaşırdığını rahatlıkla söyleyebiliyordu. Uzun Limuzin'e binerken tanığı bendim işte, Karim; Rus Kahvesi'nde ünlü film yıldızlarıyla oturduğunu gören de yine bendim. Kadınlarla yukarı kata çıkışını, entelektüellerle tartışmalara girişini, İtalyan *Vogue* dergisi için resimlerinin çekilişini gören de bendim. Ancak ben takdir edebilirdim onun Beckenham'dan yola çıkalı beri nereden nereye geldiğini. Sanki ben olmayınca işin fiyakası bozuluyordu, Charlie'nin kaydettiği gelişmelerin bir anlamı kalmıyordu. Başka bir deyişle bir boy aynasıydım ben, ama belleği olan bir ayna.

Başlangıçta düşündüğüm gibi kendini başarının rehavetine kaptırmamıştı Charlie, yanılmıştım; Charlie'nin istemediğim için göremediğim öyle çok yönü vardı ki. Charlie, Milton'ın 'Ah, karanlık, karanlık, karanlık' dizelerini alıntılamayı seviyordu; Charlie karamsardı, mutsuzdu, öfkeliydi. Çok geçmeden ünün İngiltere ve Amerika'da iki ayrı anlam taşıdığını öğrendim. İngiltere'de insanın kendini ortaya sermesi bayağı kabul edilirken Amerika'da ün kesinkes, paradan da öte, bir değer sayılıyordu. Ünlülerin yakınları da ünlü oluyordu; evet, ün nesilden nesile geçiyordu, yıldızların çocukları da küçük yıldızlar olup çıkıyorlardı. Para insana paranın tek başına sağlayamayacağı şeyler getiriyordu. Ün Charlie'nin yatak odasının duvarına Brian Jones'un o muhterem yüzünü astığı günden beri aklına koyduğu şeydi. Ama bir kez elde edince de bıksa bile ondan kurtulamayacağını hemen anlamıştı. Bir lokantada beraber otururken bir saat ağzını açmıyor, sonra birden, "Ben şurada oturmuş yemeğimi yemeye çalışırken insanlar neden gözlerini bana dikiyorlar? Kafasına pudra ponponu takmış şu kadın s.ktir olup gitse ya!" diye bağırmaya başlıyordu. O kadar çok şey bekleniyordu ki ondan. Fish, Charlie'nin söyleşi programlarına, açılışlara, sergilere katılıp mecburen komiklik yaparak, değer yargılarını altüst ederek insanların aklında kalması için elinden geleni yapıyordu. Bir gece geç saatte bir partiye uğradığımda Charlie'yi bara bezgin bakar buldum, ev sahibi onunla birlikte fotoğraf çektirmek istemişti. Charlie'nin giderek bu duruma alıştığı filan yoktu; o kadar incelemezdi.

Sonunda Charlie'nin hayatından çıkıp İngiltere'ye geri dönmeme iki olay neden oldu. Bir gün kayıt stüdyosundan dönerken yolda bir adam yanımıza yaklaştı. "Ben gazeteciyim," dedi İngiliz aksanıyla. Kırk yaşlarındaydı, cansız, kel, yanakları çökmüş bir tipti. Nefesi içki kokuyordu, perişan görünüyordu. "Beni tanıyorsundur, Tony Bell. Londra'da *Mirror*'da çalıştım. Bir röportaj yapmam lazım. Hadi randevulaşalım. İyiyimdir ben, ha. Gerçeği yazdığım bile olur."

Charlie yoluna devam etti. Gazeteci pisliğin, arsızın tekiydi. Yol boyu yanımızdan koşmaya başladı.

"Peşini bırakmam," dedi nefes nefese. "Şunu bil ki, adını tepelere benim gibiler çıkardı. Lanet olası annenle bile röportaj yapmıştım."

Charlie'nin koluna yapıştı. Bu, tuz biber ekmişti. Charlie hızla yana seğirtti ama adam peşini bırakmıyordu. Charlie adamın kafasına yandan okkalı bir sokak yumruğu geçirdi, adam çuval gibi dizlerinin üzerine yığıldı, bağışlanmayı diler gibi kollarını sallıyordu. Charlie'in öfkesi yatışmamıştı. Adamın böğrüne bir tekme indirdi, yana yığılırken Charlie'nin bacaklarına sarıldı, Charlie adamın eline bastı geçti. Adam yakınlarda oturuyordu. Haftanın en az bir günü sokakta sağlam eliyle alışveriş malzemelerini taşırken görüyordum.

New York'tan ayrılmamın öbür nedeni cinseldi. Charlie yeni şeyler denemeye bayılıyordu. Lise günlerinden beri akşam yemeklerinde âdet kanamalı kadınlardan hangisinin şeyini yalasak (hiçbiri de on altı yaşından fazla değildi) diye düşünür, olabildiğince çok kadınla yatmayı isterdik. Kıtlıkla ve tayınla büyüyen herkes gibi ikimiz de sekse duyduğumuz o büyük özlemi, bir zaman bütün bunları ne zorlukla elde ettiğimizi unutamıyorduk. Onun için de kendini bize sunan kadınlara gelişigüzel girişiveriyorduk.

Bir sabah yakında bir kafede bagel ve granolayla buzlu OJ'lerimizi yudumlayarak o berbat okulumuzdan, sanki Eton'mış gibi, söz ederken Charlie lafı seksle ilgili düşüncelerine, yapmak istediği cinsel denemelere getirdi. "Hedefim en müthiş deneyimi yakalamak," dedi. "Belki ilgini çeker, ne dersin?"

"Sen nasıl istersen."

"Sen nasıl istersen mi? Sana burada müthiş bir teklifte bulunuyorum, sen nasıl istersen diyorsun. Eskiden her şeye hazırdın." Bana aşağılar gibi baktı. "O küçük kara kıçın kimbilir kaç saat her türlü mantar ve pislik içindeki kokuşmuş delikleri pompalıyordur..."

"Hâlâ her şeye hazırım ben."

"Evet, ama artık tadın kaçmış."

"Ne yaptığımın farkında değilim," dedim.

"Baksana." Öne eğilip masaya vurdu. "İnsan kendini ancak sınırları iyice zorlayınca tanıyabilir. İşte ben de bunu ya-

pıyorum, ta dibine kadar. Kerouac'ı, bütün o herifleri görmüyor musun?"

"Evet, görüyorum. Ne olacak peki, Charlie?"

"Neyse," dedi. "Konuşuyorum. İzin ver de bitireyim. Bu işin sonuna kadar gideceğiz. Bu gece."

Böylece o gece yarısı Frankie denen kadın geldi. Charlie telaşla Velvet Underground'un son plağını koymaya çalışırken ben aşağıya inip kadını içeri aldım; o gece çalacağımız müziğe karar vermek yarım saatimizi almıştı. Frankie kısa, kırpık saçlı, beyaz, şakak kemikleri çıkık bir kadındı, dişleri çürüktü, gençti, yirmisinde filandı, sesi yumuşak ve çekiciydi, ani kahkahalar patlatıyordu. Üzerinde siyah gömlekle siyah pantolon vardı. "Ne iş yapıyorsun?" diye sorarken kendimi yıllar önce Beckenham'da Eva'nın partilerindeki gibi salak hissettim. Frankie'nin dansçı, oyuncu olduğunu, elektronik çello çaldığını öğrendim. Bir ara, "Bağlanmak ilgimi çekiyor. Acıyı oyunlaştırmak. İnsan özde acıya tutkundur. Acıyı özler, öyle değil mi?"

Belli ki acıyı özleyip özlemediğimizi öğrenmek üzereydik. Charlie'ye baktım, o da benim gibi hafiften gülüyor mu görmek istedim, ama Charlie öne eğilmiş kadına hararetle kafa sallıyordu. O ayağa kalkınca ben de kalktım. Frankie kolumdan tuttu. Charlie'nin de elini tutmuştu. "Siz ikiniz yakınlaşmak istemez misiniz, ha?"

Charlie'ye baktım, Beckenham'da onu öpmeye çalışınca yüzünü kaçırdığı geceyi hatırlamıştım. Beni nasıl da istiyordu –ona dokunmama izin vermişti– ama bunu kabul etmiyordu, sanki orada öyle dururken kendini bu işten sıyırabilirmiş gibi. Babam da birazına tanık olmuştu. Aynı gece babamı Eva'yla verandada sevişirken görmüştüm, ihanete, yalana, kandırmacaya, kalp kırmaya ciddi anlamda başlayışım da o geceye denk düşüyordu zaten. Bu gece Charlie'nin yüzü aydınlıktı, sıcaktı; itiraz edecek gibi görünmüyordu, coşkuluydu. Benim bir şeyler dememi bekliyordu. Bana böyle bakacağı hiç aklıma gelmezdi.

Yukarıya çıktık, Charlie odayı hazırladı. Karanlıktı, yalnızca mum ışığı vardı, yatağın iki yanında birer tane, üç tane de kitaplıkta. Müzik olarak nedense Gregoryen ilahilerini uygun görmüştü. Saatlerce bunu tartıştık. İşkence görürken de dinleyebileceği türden bir şey dinlemek istemiyordu şu an.

Charlie giysilerini çıkardı. Daha önce hiç bu kadar zayıf, kaslı ve sıkı görmemiştim onu. Frankie başını geriye doğru attı, Charlie onu öptü. Ben öylece duruyordum, sonra boğazımı temizleme sesi çıkardım. "Benim burada kalmamı istediğinizden emin misiniz gerçekten?"

"Neden olmasın?" dedi Frankie omzunun üzerinden bana bakarak. "Ne demek şimdi bu?"

"Bunu birinin gözünün önünde mi yapmak istiyorsunuz gerçekten?"

"Alt tarafı seks," dedi kız. "Ameliyat olmuyor herhalde."

"Ah, tabii, tamam, ama..."

"Otursana Karim, Tanrı aşkına!" dedi Charlie. "Zart zurt etmeyi bırak. Beckenham'da değilsin artık."

"Onu biliyorum."

"Öyleyse neden orada durmuş tam bir İngiliz gibi bakıyorsun?"

"Ne demek istiyorsun İngiliz derken?"

"Çok şaşalamış, kibirli, erdemli, sevgisiz ve danstan çakmayan demek istiyorum. Çok küt kafalılar, İngilizler. Tam bir önyargılar krallığı orası. Onlara benzeme lütfen!"

"Charlie çok ciddiye aldı bu işi," dedi Frankie.

"Öyleyse rahatıma bakayım," dedim. "Ben yokmuşum gibi davranın."

"Davranırız," dedi Charlie sinirle.

Perdesi çekili pencerenin önündeki koltuklardan birine oturdum, odanın en karanlık köşesiydi burası, beni unutsunlar istiyordum. Frankie dövmeleri dışında çırılçıplaktı, tam beklediğim gibi sarıldılar birbirlerine. Sıskaydı Frankie, şemsiyeyle yatağa girmek gibi bir şeydi onunla olmak. Ben pinakoladamı yudumlayıp içine düştüğüm şerefsiz durumu düşünürken bile bir kadınla erkeğin çiftleşmesini izlemenin herkese nasip olmayacağının farkındaydım. Tam bir eğitimdi yani! Sarılışlar, pozisyonlar, tavırlar canlı uygulamasıyla gözümün önündeydi! Herkese tavsiye edebilirdim bunu!

Frankie'nin koca torbası yatağın yanında duruyordu, içinden dört deri kuşak çıkardı, Charlie'nin bileklerine ve dizlerine geçirdi. Sonra da onu koca, ağır yatağa bağlayıp ağzına da koyu renk bir mendil tıkıştırdı. Çantayı biraz daha karıştırıp ölü yarasayı andıran bir şey bulup çıkardı. Önü fermuarlı bir deri kapüşondu bu. Frankie kapüşonu Charlie'nin

kafasına geçirdikten sonra dizlerinin üzerinde arkasına geçip bağladı, dikkatini iyice toplamış, dudaklarını sanki düğme diker gibi büzüştürmüştü. Charlie'yi tam benzetmişti yani; kafasına çuval geçirilmiş, yarı yarıya insanlıktan çıkmış bir beden kalmıştı geriye, idama hazırdı.

Frankie üzerine oturup tam bir sevgili gibi öpüp yaladı onu. Charlie'nin gevşediğini fark edebiliyordum. Bu arada Frankie uzanıp mumlardan birini almış Charlie'nin üstüne tutuyordu, erimiş mum göğsüne damlayana kadar yan tuttu mumu. Charlie birden irkilip zıpladı, öyle ani yaptı ki bunu ben yüksek sesle gülüverdim. İşte şimdi öğrenecekti kimsenin eline basılmayacağını. Sonra Frankie onun vücudunun her tarafına erimiş mum döktü: karnına, kalçalarına, ayaklarına, organına. İşte o an ben olsam, sıcak mum şeyime değdiği an damdan fırlardım. Belli ki Charlie'de de aynı etkiyi yaratmıştı: Debelendi, yatağı sarstı, ama bunların hiçbiri Frankie'nin mum alevini hayalarının üzerinde gezdirmesine engel olamadı. Charlie o öğleden sonra bana, "Ama önce iyice bağlanmak gerek. Kaçmak istemiyorum. Rimbaud ne demiş? 'Kendimi olabildiğince alçaltıyorum. Böylece bütün duyularımı altüst ederek bilinmeze ulaşıyorum.' Ah şu Fransız şairlerin günahları öyle büyük ki. Ben de sonuna kadar götüreceğim," demişti.

Bilinmeze yaptığı o yolculuk boyunca da Frankie üzerinde gezinip onu yüreklendirecek sözcükler fısıldıyordu: "Hımmmmm... çok güzel. Hey, hoşuna gidiyor mu, ha? İyi şeyler düşün, iyi şeyler. Buna ne dersin? Çok tatlı! Peki ya bu, bu çok sıkıdır, Charlie, tam kıvamına geliyorsun bak, ha?" diyordu adamın şeyini tam anlamıyla sosisli sandviç gibi evirip çevirirken. Tanrım, acaba Eva şu an oğluyla beni görse ne der, diyordum.

Bu sözler benim görebildiğim, Charlie'nin göremediği bir şeyle kesintiye uğradı. Frankie torbadan iki tahta kanca çıkarıp Charlie'nin bir göğsünü ısırırken öbürünü kancayla kıstırdı, kancanın ucunda kocaman ve çok sıkı iş göreceğe benzeyen bir yay dikkatimi çekti. Sonra aynı şeyi öbür göğsüne de yaptı. "Rahat ol, rahat ol," diyordu ama biraz endişeyle fazla ileri gitmiyor mu dedim içimden. Charlie'nin sırtı köprü kurar gibi yükselmişti, kulaklarından cıyaklar gibiydi. Ama Frankie konuşurken gerçekten de yavaş yavaş gevşemiş, ken-

dini acıya bırakmıştı, sonuçta istediği tam da bu değil miydi? Frankie onu birkaç dakika arzularını, kendine ceza gibi verdiği acıyı düşünsün diye o halde bırakıp gitti. Döndüğünde ben de kendi duygularıma dalmıştım. İşte o an, Frankie mumu söndürüp yağlayarak Charlie'nin içine sokarken artık Charlie'yi sevmediğimi fark ettim. Onunla ilgilenmiyor, takmıyordum. Hiç umurumda değildi. Onu aşmış, reddettiğim anda da kendimi bulmuştum. Çok aptal görünüyordu gözüme.

Ayağa kalktım. Charlie'nin hâlâ hayatta olduğuna şaştığım kadar şeyinin havada oluşuna da şaştım. Emin olmak için yatağın çevresinde gezinip ön sıralarda bir yer arandım, çömelip Frankie'nin onun üstüne oturup düzüşünü izledim, bu arada da bana Charlie gelirken memelerindeki kancaları çıkarmamı istediğini işaret ediyordu. Yardımcı olmaktan mutluluk duyacaktım.

Ne muhteşem bir akşamdı, tek sorun Frankie'nin lenslerinden birini kaybetmesi oldu. "Kahretsin," dedi, "başka da lensim yok yanımda." Böylece Charlie'yle ben yerlerde ellerimizle dizlerimizin üzerinde yarım saat arandık. "Yer karolarını sökmemiz gerekecek," dedi Frankie sonunda. "Burgu filan var mı?"

"Benim şeyimi kullanabilirsin bunun için," dedi Charlie.

Frankie'nin parasını ödeyip defetti.

Ondan sonra Londra'ya geri dönmeye karar verdim. Menajerim arayıp önemli bir rol denemesi teklifi aldığımı söylemişti. Hayatımın en önemli rol şansıydı bu dediğine göre, yani gitmeme gerek yoktu. Ama aynı zamanda da menajerimin haber verdiği tek denemeydi bu, görünüp onu sevindirsem iyi olacaktı.

Charlie'nin New York'tan ayrılmamı istemeyeceğini biliyordum, ona bu konuyu açacak cesareti ancak bir-iki günde topladım. Söyleyince önce güldü, sanki başka bir amacım varmış, para filan istiyormuşum gibi davrandı. Hemen bütün gün onun için çalışmamı teklif etti. "Bir süredir sana bunu teklif etmeyi düşünüyordum," dedi. "İşle keyfi bir araya getirelim. Fish'le maaşını konuşurum. Dolgun olacaktır. Küçük

kahverengi tombul bir kedi olacaksın yani. Tamam mı, ufaklık?"

"Hayır, değil, büyük çocuk. Ben Londra'ya gidiyorum."

"Ne diyorsun sen? Londra'ya gidiyorum mu dedin? Ama ben dünya turuna çıkıyorum. LA, Sidney, Toronto. Oralarda yanımda olmanı istiyorum. "

"Londra'da iş arayacağım."

Kızmıştı: "Tam burada işler hareketlenirken gitmeye kalkman dangalaklık. Seni benim iyi dostumsun. İyi bir yardımcısın. Her işi beceriyorsun."

"Lütfen bana yol parasını ver. Bana yardım etmeni istiyorum. İstediğim bu senden."

"İstediğin bu, ha?"

Odada bir aşağı bir yukarı yürümeye başladı, daha önce hiç görmediği öğrencilere seminer veren bir hocayı andırıyordu:

"İngiltere'de iş kalmadı. Kimsenin inancı kalmamış. Burada her şey para ve başarı. Ama insanlar hevesli. İş becerebiliyorlar. İngiltere zenginler için iyi yer, yoksa tam anlamıyla boktan bir bataklık, önyargı, sınıf çatışması, aklına ne gelirse, her şeyin bataklığı. Hiçbir şey yolunda gitmiyor orada. Kimse uğraşmıyor..."

"Charlie..."

"İşte bunun için gitmene asla izin veremem. Burada tutunabileceksen neden gidesin ki? Ne anlamı var? Amerika'da istediğin her şeyi elde edebilirsin. İstediğin nedir peki? İstediğini söyle?"

"Charlie, ben senden..."

"Bir şey istediğini biliyorum ahbap! Dilendiğini duyuyorum! Ama seni korumam gerek."

O kadardı hepsi. Oturdu, bir daha da ağzını açmadı. Ertesi gün rövanşta ben ağzımı açmadan Charlie birden pes etti: "Tamam, tamam, senin için o kadar önemliyse, Londra'ya dönüş biletini alıyorum ama geri geleceğine söz vereceksin."

Söz verdim. Başını salladı. "Umduğunu bulamayacaksın, ben o kadarını söyleyeyim de."

18. Bölüm

Böylece Charlie'den aldığım para, veda hediyesi olarak verdiği bir gram kokain ve aklımda öğüdüyle Londra'ya geri uçtum. Memnundum yaptığımdan. Ailemi ve Eva'yı özlemiştim. Telefonla konuştuğumuz halde yüzlerini yeniden görmek istiyordum. Babamla tartışmak istiyordum. Eva çok önemli şeyler olacağını söylüyordu. "Neymiş bunlar?" diye soruyordum ona sürekli. "Buraya gelmeden söyleyemem," diyordu merak ettirerek. Neden söz ettiğini anlayamıyordum.

Londra'ya dönerken uçakta çok feci bir diş ağrısı başladı, İngiltere'de ilk günümde dişçiden randevu aldım. Chelsea'de gezindim, yine Londra'da olduğum için mutluydum, alışık olduğum yerleri yeniden görmek hoşuma gitmişti. Cheyne Walk'ta yürümek, ön duvarlarına mavi plaka asılı, çiçekler içindeki o küçük evler ne güzeldi. Oralarda yaşayan insanların sesleri duyulmadığı sürece harikaydı.

Dişçinin asistanı beni koltuğa oturturken başımla adamı selamladım, Güney Afrika aksanıyla, "İngilizce konuşuyor mu?" dedi.

"Birkaç kelime," dedim.

Londra çevresinde gezindim, şehrin her yerinde yıkıntılar vardı, eski püskü binaların yerine yenileri dikiliyordu, yeni binalar da çirkindi. Güzeli yaratma yetisi nasılsa yitirilmişti. Çirkinlik insanlara da bulaşmıştı. Londralılar birbirlerinden nefret eder gibiydiler.

Terry'yle bir içki içmek için buluştuk, o Komiser Monty dizisinin yeni bölümlerinin provalarıyla meşguldü. Benimle görüşecek zamanı yoktu aslında, grev gözcülüğü, gösteriler, grevlere destek vermek filan derken. Konuşmamızda ülkenin durumu üzerine oldu.

"Belki dikkatini çekmiştir, Karim, İngiltere artık tükendi. Dağılıyor. Direnişler yüzünden kıpırdayamaz halde. Hükümet geçen geceki oylamada yenik düştü. Seçim olacak. Tavuklar ölmek için kümese dönüyor. Yani ya biz kazanacağız ya da sağ."

Terry geçmişteki kırk krizin yirmisini doğru tahmin etmişti, ama acılı, parçalanmış ülkemiz karışık bir durumdaydı, grevler, yürüyüşler, maaş artırımı için protestolar oluyordu. "Kontrolü ele geçirmeliyiz," dedi. "İnsanlar güç ve yeni bir yön istiyorlar." O devrim olacağına inanıyordu; başka hiçbir şey umurunda değildi.

Ertesi gün bana rol teklif edilen pembe dizinin yönetmenleri ve oyuncu seçme ekibiyle konuştum. O hafta Soho'da kiraladıkları ofiste onlarla buluşmam gerekiyordu. Ama ben onlarla konuşmak istemiyordum, her ne kadar ta Amerika'dan bu iş için uçup geldiysem de. Pyke sanatını, ustalığını göstermişti –sahneye işe yaramayan hiçbir şey koymuyordu–; bütün yaşamını yaptığı işin kalitesine adamıştı. Bu insanların bol eşofmanlı döküntü, dışlanmış tipler olduklarını anlamam için beş dakika yetti. Sanki Sofokles sahneliyormuş gibi bir havada konuşuyorlardı. Derken benden odayı sanki balık-cips satan bir dükkândaymışım gibi turlama numarası yapmamı istediler –kaynar suyu birinin koluna dökülen bir parça morina balığı yüzünden çıkan bir tartışma sahnesiydi bu– daha önceden kadroya alınmış bir-iki külüstür oyuncu da vardı. Çok sıkıcı tiplerdi; işi alırsam aylarca onlarla birlikte olacaktım.

Sonunda oradan ayrıldım. Fish'in kalmam için verdiği daireye döndüm, kişiliksiz ama rahat bir yerdi, biraz oteli andırıyordu. Orada oturup eşyalarımı toplayıp sürekli yaşamak üzere New York'a dönsem mi diye düşünürken telefon çaldı. Menajerim, "İyi haberlerim var. Rolü sana verdiklerini söylemek için aradılar," dedi.

"İyi," dedim.

"Hem de çok iyi," diye yanıtladı kadın.

Ama bu teklifin önemini kavramam iki gün aldı. Neydi gerçekten olan? Bana en heyecanlı ve güncel konular üzerine kurulu bir pembe dizide bir rol verilmişti; bunlar kürtaj, ırkçı saldırılar gibi insanların başından hep geçen ama televizyona pek konu olmayan şeylerdi. Teklifi kabul edecek olursam

Hintli bir bakkalın asi, öğrenci oğlunu oynayacaktım. Bu dizileri milyonlarca insan izliyordu. Çok para kazanacaktım. Ülkenin her köşesinde tanınacaktım. Yaşamım bir gecede değişecekti.

Rolü kabul edip işi aldığım kesinleşince gidip babamla Eva'ya bu haberi vermek istedim. Bir saat ne giyeceğimi düşündüm, rahat ama telaşsız hareketlerle giyinmeden önce, giyinirken ve sonrasında önümdeki dört aynada birkaç cepheden kendimi şöyle bir süzdüm. Banka memuru gibi görünmek istemiyordum ama mutsuzluğumdan, sıkıntımdan kalanları da gözler önüne sermek istemiyordum. Siyah kaşmir kazak, gri kadife pantolon –çok kabarık, kalın fitilli bir kadifeydi pantolonum, kırışıksız, dümdüz duruyordu–, siyah yürüyüş ayakkabısı giydim.

Babamla Eva'nın evinin önünde bir çift taksiden iniyordu. Kirpi saçlı genç bir adam, bir-iki siyah kutuyla fotoğraf malzemesi ve büyük bir lamba taşıyordu. Yanında pahalı türden bej yağmurluk giymiş şık, orta yaşlı bir kadın vardı. Fotoğrafçı merdivenleri çıkıp Eva'nın zilini çaldığım sırada bana selam verince kadın sinirlendi. Adam bir soru soruyordu: "Charlie Hero'nun menajeri misiniz siz?"

"Kardeşiyim," diye yanıtladım.

Eva kapıya geldi. Üçümüzün aynı anda gelişi bir an kafasını karıştırdı. Önce beni tanımadı, değişmiştim demek ki, ama ne kadar, bilmiyordum. Daha olgunlaşmıştım, orasını biliyordum. Eva bana bir dakika koridorda beklememi söyledi. Orada öylece bekleyip gelen mektupları karıştırırken Amerika'dan ayrılmakla hata ettiğimi düşündüm. Pembe dizi teklifini reddedip geri dönecektim. Eva öbür iki konuğuyla el sıkışıp onları oturttuktan sonra kollarını açarak yanıma geldi, beni öptü, sarıldı.

"Seni yeniden görmek ne güzel, Eva. Seni o kadar özledim ki, anlatamam," dedim.

"Neden böyle konuşuyorsun sen?" dedi. "İnsan ailesiyle nasıl konuşur unuttun galiba?"

"Kendimi biraz tuhaf hissediyorum, Eva."

"Tamam, tatlım, anladım."

"Biliyorum. Onun için döndüm zaten."

"Baban seni görünce çok sevinecek," dedi. "O hepimizin birbirimizi özlediğinden daha çok özlüyor seni. Anlıyor mu-

sun? Senin uzakta olmana dayanamıyor. Ona Charlie'nin seninle ilgilendiğini söyledim."

"Bu rahatlattı mı peki onu?"

"Hayır. Charlie eroinman mı olmuş?"

"Nasıl böyle bir şey sorabilirsin, Eva?"

"Bana gerçeği söyle."

"Hayır," dedim. "Eva, neler oluyor burada? Bu komik tipler de kim?"

Sesini alçalttı. "Şimdi olmaz. *Furnishings* dergisi evle ilgili röportaja geldi. Bu evi satıp taşınmak istiyorum. Fotoğraf çekip benimle söyleşi yapacaklar. Sen de tam gelecek günü buldun yani!"

"Sen hangi gün gelmemi tercih ederdin peki?"

"Kes artık!" diye uyardı beni. "Sen bizim haşarı oğlumuzsun. Bunu bozma."

Beni daha önce yerde yattığım odaya götürdü. Fotoğrafçı kutularını açıyordu. Babam beni kucaklamak için ayağa kalktığında görünüşü beni çok şaşırttı. "Merhaba, oğlum," dedi. Boynunda kalın beyaz bir bandaj vardı, çenesinin altını, yanlarını sıkıştırıyordu. "Şu çenemin ağrısı beni öldürüyor," diye açıklama yaptı zorla gülerek. "Bu bandaj beyin sinirlerindeki sıkışmayı azaltıyor. Belkemiğine baskı uyguluyorlar."

Küçükken parkta yüzme havuzuna kadar koşuda babamın nasıl beni hep yendiğini hatırladım. Yerde güreşirken de hep tuş ederdi beni, göğsümün üstüne oturur, onu her zaman dinleyeceğime söz vermemi isterdi. Oysa şu an zorlanmadan kımıldayamıyordu. Ben güçlüydüm şu an; onu bir yumrukta yere sermeden dövüşemeyecektim yani; oysa dövüşmek istiyordum. Bu çok büyük bir hayal kırıklığıydı.

Eva'ysa tersine canlı ve kendini işe kaptırmış görünüyordu, kısa eteği, siyah çorapları ve düz ayakkabılarıyla. Saçları moda salonunda kesilmiş, boyanmış gibiydi, çok hoş kokuyordu. Taşralı havası bütünüyle gitmişti; kendini aşmış, orta yaşlı muhteşem bir kadın olmuştu, akıllı, zarif. Evet, onu hep sevmiştim, hem de her zaman üvey anne gibi görmeden. Ona karşı bir tutkum vardı, hâlâ da öyleydi.

Gazeteciye evi gezdiriyordu, elimden tutup beni de onlarla birlikte dolaştırdı. "Gel sen de gör yaptıklarımı," dedi bana. "Gel de ağzın açık kalsın, Bay Çokbilmiş."

Gerçekten bayıldım. Ev eskisinden daha geniş görünüyordu. Arka odalar, geniş koridorun büyük bir bölümü birbirine eklenmiş, odalar genişlemişti. Ted'le birlikte ciddi çalışmışlardı.

Bej halıları, gardenya desenlerini, ahşap panjurları, İngiliz kır evi stili koltukları ve bambu masaları gösterirken gazeteciye, "Gördüğün gibi, İngiliz stili kadınsı bir hava kattık," dedi. Mutfakta yerde kuru çiçek sepetleri ve hindistancevizi rengi hasır kilim vardı. "Sıcak ama tıkış tıkış değil," diye devam etti. "Aslında bu tam benim tarzım değil."

"Anlıyorum," dedi gazeteci.

"Ben şahsen Japon stilini daha çok severim."

"Japon, ha?"

"Ama çeşitli stillerde çalışmayı isterim."

"İyi bir kuaför gibi yani," dedi gazeteci. Eva kendini kontrol edemedi; kadına çok sert bir bakış fırlattıktan sonra yüzü eski halini aldı. Yüksek sesle güldüm.

Fotoğrafçı mobilyaların yerleriyle oynadı, nesneleri başlangıçta olmadıkları yerlerde resimledi. Eva'yı yalnızca rahatsız göründüğü, doğal çıkmayacağı pozlarda çekti. Saçlarını parmaklarıyla belki yüz defa geriye atıp suratını astı, gözlerini sanki kapakları iğneyle tutturulmuş gibi kocaman açtı. Bir yandan da sürekli gazeteciye evin eski perişan halinden şu anki yaratıcı mekân kullanımı örneğine nasıl dönüştüğünü anlatıyordu. Sanki Notre Dame'ın yapılışından söz eder gibi bir hali vardı. Yazı çıkar çıkmaz evi satışa çıkarmayı düşündüğünü, bu işi evin fiyatını artırmak için planladığını söylemiyordu tabii. Gazeteci, "Peki yaşam felsefeniz nedir?" diye sorunca Eva sanki bu soru tam da iç dekorasyondan söz ederken sorulmasını beklediği bir şeymiş gibi karşıladı.

"Yaşam felsefem..."

Eva babama baktı. Aslında bu soru üzerine babam fırsatı kaçırmayıp Taoculuktan Zen'e kadar tam bir saat konuşabilirdi. Ama hiçbir şey demedi. Başını çevirdi yalnızca. Eva gidip onun yanına, kanepenin koluna oturdu, sevecen ama rahat hareketlerle yanağını okşadı. Dokunuşu yumuşacıktı. Ona sevgiyle bakıyordu. Onu hep mutlu etmek istiyordu. Onu hâlâ seviyor, diye düşündüm. Babama iyi bakıldığı için mutluydum. Ama birden aklıma takıldı: O Eva'yı seviyor muydu? Emin değildim. Onları gözlemeye karar verdim.

Eva güvenli, gururlu ve sakindi. Söyleyecek çok şeyi vardı; yıllardır bir sürü düşünce dolaşmıştı aklında; sonunda bu düşünceler bağlantı kazanmaya başlıyordu. Bir dünya görüşü vardı, gerçi o buna 'paradigma' demeyi yeğleyebilirdi.

"Bu adamla tanışmadan önce," dedi. "Cesaretim yoktu, inancım zayıftı. Kanser geçirmiştim. Bir göğsüm alınmıştı. Bu konuyu pek açmam." Gazeteci bu güvene layık bir biçimde başını salladı. "Ama yaşamak istiyorum. Şu an şu çekmecede bir sürü iş kontratı var. Her şeyi yapabileceğimi hissediyorum artık; meditasyon, bilinçlenme ve yoga tekniklerinin yardımıyla. Belki biraz da zihni rahatlatmak için şarkı. Anlayacağınız artık bana benden başkasının yardım edemeyeceğine, işi ele almanın, insanın yaptığı işi sevmesinin önemine ve herkesin kendini sonuna kadar gerçekleştirmeleri gerektiğine inanıyorum. Kendimizden de dünyadan da o kadar az şey bekliyoruz ki, buna hep şaşmışımdır."

Kadın, fotoğrafçıya sert bir biçimde baktı. Adam yerini değiştirdi; iki kez ağzını açtı, kapadı. Bir şey diyecek gibi oldu. Onun için mi diyordu bunu? Kendinden çok mu az şey bekliyordu? Ama kadın yeniden işe koyulmuştu.

"Kendimizi güçlendirmeliyiz. Sefil evlerde yaşayan şu insanları düşünün. Onlar başkalarının –devletin– kendileri için her şeyi yapmasını bekliyorlar. Onlar yarı insan sayılırlar, çünkü yarı çalışır durumdalar. Onların gelişimine yardım etmeye çalışmalıyız. Tek tek bireylerin gelişimi ne sosyalizmin ne de muhafazakârlığın harcı."

Gazeteci Eva'yı başıyla onayladı. Eva da ona gülümsedi. Ama Eva'nın söyleyecekleri bitmemişti; düşündükçe aklına dahası geliyordu. Daha önce hiç böyle, bu açıklıkta konuşmamıştı. Bant dönmeye başlamıştı bir kez. Fotoğrafçı öne doğru eğilip gazetecinin kulağına bir şeyler fısıldadı. "Hero'yu sormayı unutma," dediğini duydum.

"O konuda konuşmam," dedi Eva. Sözüne devam etmek istiyordu. Sorunun anlamsızlığı onu etkilememişti; başladığı konuda konuşmaya devam etmek istiyordu. Düşünceleri onu bile şaşırtıyor gibiydi. "Galiba, ben..." diye başladı söze.

Eva ağzını açarken gazeteci biraz doğrulup Eva'yı bıraktı, babama doğru döndü: "Sizin için güzel şeyler söyleniyor, beyefendi. Bir şey söylemek ister misiniz? Bu felsefe sizin için bir anlam taşıyor mu?"

Eva'nın baskın görünmesi hoşuma gitti. Sonuçta babam hep oturaklıydı, evin içinde tirandı o; çocukken beni hep mahcup ederdi, öyle davranınca kendini iyi hissediyordu sanırım. Ama bana pek de keyif vermiyordu bu. Babam bugün neşeli değildi; hava bile atmıyordu. Yavaşça konuşuyor, tam karşıya gazetecinin gözünün içine bakıyordu:

"Yaşamımın büyük bölümünü Batı'da geçirdim, burada da öleceğim, ama her şeyimle, ne olursa olsun Hintli kalacağım. Hintliden başka bir şey olmayacağım. Gençken İngilizleri üstün sanırdık. "

"Öyle mi?" dedi gazeteci biraz keyiflenmiş görünerek.

"Ah, evet," dedi babam. "Onun için de o beyaz suratlarına güler, yağ çekerdik. Çok büyük bir iş başardıklarına inanırdık. Batı'da yarattığınız bu toplum dünya tarihindeki gelmiş geçmiş en zengin toplum. Para var, evet, el yıkama kâseleri var. Doğaya ve Üçüncü Dünya'ya hükmetmek var. Her yerde baskın olmak var. Bilim alanında en iyi sizsiniz. Kendinizi güvene almak için gerekli bombalar elinizde. Ama bir şeyi atlıyorsunuz."

"Evet?" diye sordu gazeteci öncekine göre keyfi biraz kaçmış olarak. "Söyleyin neymiş atladığımız?"

"Bakın hanımefendi, kültürde hiçbir derinleşme, bilgi birikimi olmamış, ruhlar hiç yücelmemiş. Bilirsiniz bir bedenimiz, bir de aklımız vardır. Orası kesin. Bunu biliyoruz. Ama bir ruhumuz da var."

Fotoğrafçı homurdandı. Gazeteci onu susturmaya çalıştıysa da, "O da ne demekse?" dedi.

"Her ne demekse," dedi babam gözlerinde haşarı bir ışıltıyla.

Gazeteci fotoğrafçıya baktı. Onu azarlamıyordu; yalnızca gitmek istiyordu. Bunların hiçbirini almayacaktı yazısına, boşuna zaman yitiriyorlardı.

"Ruhtan söz etmenin ne anlamı var ki?" dedi fotoğrafçı.

Babam söze devam etti: "Bu başarısızlık, yaşamınızdaki bu koca delik beni mahvediyor. Ama en sonunda kazanan ben olacağım."

Ondan sonra da bir şey söylemedi. Eva'yla ben ona bakıp bekledik, ama bitmişti. Gazeteci teybini kapadı, kasetlerini çantasına attı. "Eva, ne harika bir koltuk, sorabilir miyim, nereden aldınız?" dedi.

"Charlie oturdu mu hiç buna?" dedi fotoğrafçı. Kafası karışmıştı, babama kızgındı.

İkisi gitmek üzere ayağa kalktılar. "Galiba zamanımız doldu," dedi gazeteci, hızla kapıya yürüdü. Daha o kapıya varamadan kapı hızla açıldı, Ted Enişte nefes nefese, gözleri şaşkınlıktan kocaman açılmış olarak odaya daldı. "Nereye gidiyorsunuz?" dedi gazeteciye, kadın elinde bira kutuları olan, iş giysili, kel kafalı adama boş boş baktı.

"Hampstead'e."

"Hampstead'e mi?" dedi Ted. Suya dayanaklı saatine vurdu. "Geç kalmadım, belki birazcık, o kadar. Karım merdivenden düştü, yaralandı."

"İyi mi?" dedi Eva ilgilenerek.

"Öyle kötü ki durumu, gerçekten." Ted oturdu, tek tek hepimizi süzdü, bana başını salladı, gazeteciye doğru konuştu. Kendini büyük bir umutsuzluğa kaptırmıştı; bundan utanmıyordu. "Karıma, Jean'e, acıyorum," dedi.

"Ted..." Eva araya girmeye çalıştı.

"Hepimiz acıyoruz ona," dedi.

"Gerçekten mi?" dedi gazeteci umursamadan.

"Evet, evet! Nasıl o hale geliyor insan? Nasıl oluyor? Bir gün çocuğuz, yüzümüz aydınlık, açık. Makinelerin nasıl çalıştığını öğrenmek istiyoruz. Kutup ayılarına âşık oluyoruz. Ertesi günse sarhoş, salya sümük kendimizi merdivenlerden aşağı atıyoruz. Yaşamdan da nefret ediyoruz, ölümden de." Fotoğrafçıya döndü: "Eva bizim birlikte resmimizi çekmek istediğinizi söyledi. Ben onun ortağıyım. Her şeyi birlikte yapıyoruz. Bana çalışma yöntemlerimizi filan sormak istemiyor musunuz? Yöntemlerimiz çok özeldir. Başkaları da örnek alabilir."

"Ne yazık ki ayrılmamız gerekiyor," dedi sıkı kıçlı yazar bozuntumuz.

"Önemli değil," dedi Eva Ted'in koluna hafifçe dokunarak.

"Sen aptalın tekisin, Ted," dedi babam ona gülerek.

"Hayır, hiç de değilim," dedi Ted sert bir tavırla. Aptal olmadığını biliyordu; kimse ikna edemezdi onu buna.

Ted Enişte beni gördüğüne sevinmişti, ben de onu. Konuşacak çok şeyimiz vardı. Umutsuz hali geçmişti; önceki haline dönmüştü, benim çocukluğumdaki gibi sıkı, canlıydı. Öf-

kesi geçmişti, herkese ilk tanıştığındaki gibi bakıyordu, sanki onlardan bir zarar gelebilirmiş de o onlardan önce davranıp zarar vermek istiyormuş gibi.

"İşim bu, çok seviyorum işimi evlat," dedi. "Bunu gazetelere anlatabilirdim. Yarı delirmiştim, hatırlıyor musun? Eva kurtardı beni."

"Babam kurtardı seni."

"İnsanların sahte yaşamlar sürmelerine engel olmaya çalışıyorum. Sen sahte bir yaşam mı sürüyorsun, Krema, ha?"

"Evet," dedim.

"Ne yaparsanız yapın kendinize yalan söylemeyin. Sakın!"

Eva yeniden içeri girip ona, "Gitmemiz gerek," dedi.

Ted babama bir işarette bulundu. "Konuşmamız gerek, Haroon. Beni dinlemelisin! Tamam mı?"

"Hayır," dedi Eva. "Çalışmamız gerek. Gel hadi."

Böylece Ted'le Eva Chelsea'ye bir müşteriyle iş görüşmeye gittiler. "Öğleden sonra gel de bir kadeh atalım," dedi Ted.

Onlar gittikten sonra babam benden peynirli kızarmış ekmek istedi. "Ama çok peynir koyma," dedi.

"Sen daha bir şey yemedin mi?"

İşte bunu duyunca çözüldü. "Eva artık bana bakmıyor. Çok meşgul. Bu yeni kadın işlerine hiç alışamayacağım. Bazen ondan nefret ediyorum. Böyle söylememeliyim biliyorum. Yanımda olmasına dayanamıyorum ama gittiği zaman da hasta oluyorum. Daha önce hiç böyle bir şey hissetmemiştim. Neler oluyor bana?"

"Bana sorma bunu, baba."

Onu yalnız bırakmak istemiyordum ama annemi de ziyaret edecektim. "Gitmem gerek," dedim.

"Bir şey daha diyeceğim," dedi.

"Neymiş?"

"İşimden ayrılıyorum. Dilekçemi yazdım. O işte onca yılımı boşa harcadım." Ellerini havada salladı. "Artık öğreteceğim, düşüneceğim ve dinleyeceğim. Nasıl yaşadığımızı, değerlerimizi, nasıl insanlar olup çıktığımızı, istersek nasıl insanlar olabileceğimizi tartışmak istiyorum. İnsanların düşünmesine, her şeyi derinlemesine kavrayıp saplantılarından kurtulmalarına yardım edeceğim. Bu çok değerli meditasyon

bilgilerini hangi okul öğretebilir? İnsanların içlerindeki, günlük hayatın karmaşası içinde yitip giden, o derin bilgiyi kavramalarına yardım edeceğim. Kendi yaşamımı derinlemesine sürdürmek istiyorum! İyi, değil mi?"

"Senin ağzından duyduğum en iyi şeyler bunlar," dedim usulca.

"Sence de doğru değil mi?" Babam iyice heyecanlanmıştı. "Son zamanlarda hangi derin düşüncelerim oldu? Ne kadar uzlaştırabildim karşıtlıklar evrenini. Dünyayı derinlemesine sezebildim mi? Benim gibi özgür ruhlara bir yer gerek, değil mi, sarhoş dolaşıp felsefe, psikoloji ve yaşamımızı nasıl süreceğimiz üzerine ahkâm veren yaşlı aptal bilgeler, o Sufiler, Zen hocaları? Gerçeği hemen ipoteğe alıyoruz, Karim. Zihinlerimiz aslında düşünebileceğimizden daha zengin ve geniş! İşte bu açık gerçekleri siz kendini kaybetmiş gençlere öğreteceğim."

"Harika."

"Karim, yaşamımın amacı bu işte."

Ceketimi giyip oradan ayrıldım. Sokaktan aşağı yürürken arkamdan baktı; ben çıkarken hâlâ konuşuyordu eminim. Güney Londra'ya giden bir otobüse bindim. Kendimi oldukça gergin hissediyordum. Eve vardığımda Allie, Cole Porter dinleyerek üstünü giyiyordu. "Annem daha gelmedi," dedi. Şu sıralar üç doktor adına sekreter olarak çalıştığı sağlık merkezinden henüz dönmemişti.

Bizim küçük Allie pek havalı olmuştu. Giysileri temiz pak ve İtalyan'dı, cüretli ve renkli ama hiç bayağı değildi, çok da pahalıydı, kusursuzdu; fermuarlar düzgün, dikişler kusursuz, çoraplar mükemmeldi; şık giyinen birini hemen çoraplarından anlarsınız. Orada önünde çiçekli pufla ayakkabıları annemin tuvalet kâğıdı üzerinde mücevher gibi görünen Oxfam kiliminin üzerinde, annemin deri taklidi koltuğunda otururken yerine pek yakışmış görünüyordu. Bazı insanlar neyi nasıl yapacaklarını iyi bilirler, kardeşimin de onlardan biri olduğunu sevinerek görüyordum. Allie'nin parası da vardı; bir giysi tasarımcısının yanında çalışıyordu. Onunla iki yetişkin gibi konuştuk; öyle yapmak zorundaydık. Ama aynı zamanda da utanıyor, birbirimizden hafif çekiniyorduk. Allie'ye pembe dizi işini anlatınca o alaycı tavrı değişti. Bu durumu çok abartmadım ama. Sanki o dizide yer almakla onla-

ra bir iyilik yapıyormuşum gibi konuştum. Allie zıplayarak ellerini şaklattı. "Harika! Ne güzel haber bu. Çok iyi, Karim!" Anlayamamıştım. Allie sanki bu önemli bir şeymiş gibi uzattı da uzattı.

"Sen hiçbir şeyden bu kadar etkilenmezdin?" dedim kuşkulanarak, arkadaşlarını arayıp işimi anlatmıştı. "Kafana bir şey mi oldu, Allie? Benimle kafa mı buluyorsun?"

"Hayır, hayır, gerçekten. Son oyunun, Pyke'ın yönettiği, iyiydi, hatta bir-iki yeri eğlenceli bile sayılırdı."

"Öyle mi?"

Duraksadı, belki de övgünün dozunu fazla kaçırdığını düşünmüştü. "İyiydi ama hippi işiydi biraz."

"Hippi mi? Neresi hippiydi?"

"Çok idealistti. Siyaset sinirime dokunuyor. Hepimiz şu uyuz solculardan nefret etmiyor muyuz?"

"Öyle mi? Neden?"

"Neden mi? Hep çul çaput giyiyorlar. Sürekli siyah giyen insanlardan nefret ediyorum, okuldaki o baskıcı tavırlarından, bir kez üstlerine tükürmüşlerdi. Diyeceğim şu: Kendilerine acıyorlar."

"Ama bu konudan söz etmeleri –yani söz etmemiz– gerekmez mi, Allie?"

"Söz etmek mi? Hayır, Tanrı korusun." Belli ki sevdiği bir konuya girmiştik. "Seslerini kesip kendi işlerine baksınlar. Siyahların iyi kötü bir kölelik tarihi var. Yerliler Uganda'dan kovulmuşlar. Öfkelenmekte sonuna kadar haklılar. Ama senin benim gibilerin o kampta işi yok, hiç de olmayacak. Onlarla aynı kefede değiliz, çok şükür. Hatta beyaz derili olmadığımız için şükür bile etmeliyiz. Ben beyaz deriden hiç hoşlanmıyorum, şey gibi..."

"Allie, geçen gün dişçiye gittim, adam..."

"Krema, şu diş işini biraz sonraya bırak da..."

"Allie..."

"Biz baştan ayrıcalıklıyız. Kendimizi üzerine edilmiş, baskı gören insanlarla bir tutamayız. Durumumuzun tadını sonuna dek çıkarmalıyız." Pazar ayininde kendinizi bırakmayın diye öğütler veren bir vaiz gibi bakıyordu bana. Şu an hoşuma gitmişti; onu daha iyi tanımak istiyordum; ama söylediği şeyler çok tuhaftı: "Evet abicim, tebrikler. Pembe dizi, işte

bununla övünebilirsin. Sevdiğim tek iletişim aracı televizyon."

Yüzümü buruşturdum.

"Karim, tiyatrodan operadan bile çok nefret ediyorum. Çok şey..." Yanlış sözcüktü aradığı. "Kandırmaca. Ama, dinle, Krema, annemle ilgili bilmen gereken bir şey var."

Ona sanki annem kanser filan diyecekmiş gibi baktım. "Boşanmalarından beri bir adamla çıkıyor. Jimmy. Dört ay kadar oldu. Çok şaşırdın biliyorum, tamam. Ama bunu kabul etmek zorundayız, elimizden geldiğince berbat etmemeliyiz."

"Allie..."

Kılını kıpırdatmadan oturuyordu. "Bana lanet sorular sormaya kalkma sakın, Karim. Sana adamdan söz edemem çünkü ben de tanışmadım, tanıştırmıyor."

"Neden?"

"Sen de aynı durumdasın, tamam mı? Adam bizim on yaşlarında filan resmimizi görmüş, o kadar. Jimmy annemin yaşını tam olarak bilmiyor. Bizim kadar büyük yaşta oğulları olduğunu duyarsa şaşıracağından korkuyor annem. Onun için de bizim yokmuşuz gibi davranmamız gerekiyor."

"Tanrım, Allie!"

"Evet, duydun işte."

İç geçirdim. "Onun için sevindim. Bu onun hakkı."

"Jimmy iyi biri. Saygın, bir işi var, şeyine de fazla düşkün değil." Yüzünde yine o hayran ifade belirmişti, başını salladı, ıslık çaldı. "Pembe dizi, ha? Bu çok şık işte."

"Bak," dedim. "Annemle babam ayrıldıktan sonra her şey çığrından çıktı. Nerede olduğumun bile farkında değildim."

Bana bakıyordu. Onun bu konudaki duygularını hiç sormadığım için kendimi suçlu hissettim. "Şimdi bunları bırak," dedi. "Ben de alışamıyorum. Söylediklerini çok iyi anlıyorum inan."

Güven verici bir gülüş belirdi yüzünde.

"Tamam," dedim.

Sonra bana doğru eğilip öç alır gibi, "Babamla görüşmüyorum," dedi. "Özleyince telefonla konuşuyorum. Karısı ve çocuklarını terk edenlerle işim yok benim. Onunla gittiğin için suçlamıyorum seni; çok gençtin. Ama babam bencillik etti. Peki ya işini bırakmasına ne diyorsun? Aklını kaçırmış ol-

malı, değil mi? Hiç parası olmayacak. Eva bakmak zorunda kalacak ona. Onun için Eva anneme de bakmış sayılacak. Ne korkunç bir şey, değil mi? Annem ondan nefret eder ayrıca. Hepimiz onun etrafındaki asalaklara döneceğiz!"

"Allie..."

"Neyle uğraşacak peki, bizim Assisili Aziz Francis, onu baş ağrısı bir bunak olarak gören salaklara yaşamı, ölümü, evliliği –o konularda dünya çapında uzman ya!– anlatacak, öyle mi? Tanrım, Karim, insanlar yaşlanınca ne hale geliyorlar böyle?"

"Hiçbir şey anlamıyor musun?"

"Neyi anlamıyor muyum?"

"Ah, Allie, nasıl bu kadar aptal olabilirsin? Her şeyin nasıl geliştiğini görmüyor musun?"

İşte o zaman kırılmış, yıkılmış göründü; onu bu hale getirmek hiç güç olmamıştı, kendine güveni o kadar azdı ki. Ondan nasıl özür dileyip eski güzel halimize döneceğimizi bilmiyordum.

Mırıltıyla, "Ama ben bu duruma hiç başka bir açıdan bakmadım ki," dedi.

İşte o sırada kapıda bir anahtar sesi duydum. Yeni gibi gelmişti bu ses, oysa yıllar boyu annem her gün dükkândan eve gelip çayımızı hazırladığında duyardım bu sesi. O gelmişti. Gidip kucaklaştım. Beni gördüğüne sevindi, ama öyle çok da sevinmedi, nasılsa ölmediğimi ve bir işim olduğunu duymuştu ya. Telaşlıydı. "Bir arkadaşım uğrayacak da," dedi kızarmadan, Allie'yle birbirimize göz kırptık. O duş alıp giyinirken biz elektrikli süpürgeyle süpürüp toz aldık. "Merdivenleri de yapsak iyi olacak," dedi Allie.

Annemin hazırlanması çok uzun sürdü, Allie ona hangi mücevherlerini takabileceğini, hangi ayakkabının uygun olduğunu filan söyledi. Bu kadın bir zamanlar haftada bir kereden fazla yıkanmazdı. Bu eve ilk taşındığımızda, 1950'lerin sonunda, banyomuz bile yoktu. Babam oturma odasında bir teneke leğenin içine dizlerini birbirine yapıştırarak oturur, Allie'yle ben koşarak sürahiyle sobanın üstünde ısınan sudan getirirdik.

Şu an Allie'yle evde olabildiğince uzun kalıp annemi, Jimmy gelip de bizim aslında kırk yaşlarında olduğumuzu öğrenecek diye telaşlandırıp işkence ediyorduk. "Çocuklar si-

zin gidecek yeriniz yok mu?" dedi ön kapının zili çalar çalmaz. Zavallı annem dondu kaldı. Bu kadar ileri gideceğini hiç düşünmemiştim ama bize, "Siz ikiniz arka kapıdan çıkıverin," dedi. Bizi bahçeye kadar neredeyse iteleyerek çıkarıp kapıyı arkamızdan kilitledi. Allie'yle ben kıkırdayıp birbirimize tenis topu atarak çevrede dolandık. Sonra evin ön kapısına gidip taktırdığı 'Georgia stili' pencerelerin, dışarıdan bakınca evi bir yap-boza benzeten siyah kenarlı kare camlarından içeriyi gözledik.

İşte Jimmy buydu, babamızın yerini alan adam koltukta annemle oturuyordu. Solgun yüzlü bir adamdı, tam bir İngiliz'di. Biraz şaşırmıştık; nedense gözlerim annemin yanında bir Hintlinin oturmasına alışmıştı, böyle bir şey göremeyince sanki bizi aldatmış gibi içerledim anneme. Hintlilerden bıkmıştı herhalde. Jimmy kırkına yakındı gerçekten de, sade gri bir takım elbise giymişti. O da bizim gibi orta sınıfın altındandı ama yakışıklı ve zeki görünüşlü biriydi: Vincente Minnelli filmlerindeki bütün oyuncuların adını ezbere bilen ve bunu herkese göstermek için televizyondaki yarışma programlarına çıkan birine benziyordu. Annem onun aldığı bir hediye paketini açıyordu ki başını kaldırıp iki oğlunun tüllerin arasından içeriyi gözetlediklerini fark etti. Kızardı, telaşlandı, ama bir-iki saniye içinde kendini topladı, bizi görmezden geldi. Toz olduk.

Hemen eve dönmek istemiyordum, onun için Allie beni Covent Garden'da bir arkadaşının iç tasarımını yaptığı yeni bir kafeye götürdü. Londra on ayda nasıl da gelişmişti. Ne hippi kalmıştı, ne punk; onun yerine herkes şık giyimliydi, erkeklerin saçları kısaydı, beyaz gömlek ve askılı bol pantolon giymişlerdi. Bir oda dolusu George Orwell benzerleriyle bir arada gibiydik, tek farkı Orwell küpe takmayı sevmezdi. Allie bana bu insanların moda tasarımcısı, fotoğrafçı, grafik sanatçısı, mağaza tasarımcısı filan olduklarını söyledi, genç ve yetenekliydiler. Allie'nin kız arkadaşı mankendi, pembe dizide oynamanın ardından daha iyi şeyler de gelir demek dışında tek laf etmeyen sıska, siyah bir kızdı. Birini bulmak için çevreye bakındım ama öyle yalnızdım ki, kokumu kesin alırlar diye düşündüm. Henüz baştan çıkarılmayacak kadar ilgisiz durmuyordum.

Allie'yle vedalaşıp Fish'e gittim. O insan yutan evinde biraz oturdum; gezindim; Captain Beefheart'ın 'Droout Boo-

gie'sini dinledim, aklımı yiyene kadar hem de; sonra yine yerime oturdum; sonra da çıkıp gittim.

O geç saatte bir saat sokaklarda gezindim, sonunda kaybolunca bir taksiye işaret ettim. Şoföre Güney Londra'ya gitmek istediğimi söyledim ama önce eve geri götürmesi gerekiyordu beni. Ben büyük bir telaş içinde evde Changez ve Jamila için bir hediye aranırken taksi beni bekledi. Onlarla aramı düzeltecektim. Onları seviyordum; bunu onlara Fish'e ait büyük bir masa örtüsünü hediye ederek gösterecektim. Yolda bir Hint lokantasında durup ağızlarını iyice kapatmak için bir şeyler aldım, belki bana hâlâ bir nedenle küstürler diye. Prenses Jeeta'nın dükkânının önünden geçtik, gece dükkânın her tarafı kapalı, demirli, panjurları inikti. Onun o an yukarıda yatıp uyuduğunu düşündüm. Çok şükür ilginç bir hayatım var, dedim içimden.

Komün evine varınca zili çaldım, beş dakika sonra Changez kapıya geldi. Ardında ev sessizdi, öyle fütursuz politik tartışma sesleri filan gelmiyordu. Changez'nin kucağında bir bebek vardı.

"Saat gecenin bir buçuğu, *jaar*," dedi merhaba yerine, bunca zaman sonra. Arkasını dönüp eve girdi, ben de arkasından; tekmelenmiş bir köpek gibi hissediyordum kendimi. Neyse ki dosya dolapları ve eski divanıyla darmadağın oturma odasına girdikten sonra Changez'nin değişmediğini gördüm, ona kafayı takmama hiç gerek yoktu. Kendini ağırdan satan bir burjuva olmamıştı yani. Burnuna reçel bulaşmıştı, kocaman bir işçi tulumu giymişti, her cebinden bir kitap sarkıyordu, biraz daha dikkatli bakınca kadın gibi göğüsleri çıkıyor galiba, dedim kendi kendime. "Size bir hediye getirdim," dedim masa örtüsünü uzatarak. "Ta Amerika'dan."

"Şşş..." diye karşılık verdi, battaniyelerin içinde kaybolmuş bebeği işaret ediyordu. "Bu evin kızı, Leila Kollontai, sonunda uykuya daldı. Bebeğimiz. Öyle yaramaz ki." Havayı kokladı. "Yakınlarda yemek var galiba?"

"Tam isabet."

"Dal filan mı? Kebap?"

"Evet."

"Köşedeki müthiş köri dükkânından mı?"

"Kesinlikle."

"Ama hemen soğur onlar. Aç, aç."

"Bekle."

Masa örtüsünü yaydım, bir dolu kâğıdı, kirli tabağı, Lenin büstünü masadan kaldırdım. Ama Changez bir an önce yemek için sabırsızlanıyordu, Fish'in masa örtüsünü her şeyin üstüne yayalım gitsin, diyordu ısrarla. "Açsın demek?" dedim ona tam oturup kesekâğıdındaki yağlar sızan karton kutulara saldırdığında.

"Bu ara yolsuzum, Karim. Sürekli patates yemek zorunda kalıyorum. Bu kadar lapacı olmasam bana bir iş ayarlayacaklar. Hem çalışıp hem Leila Kollontai'ye nasıl bakarım ben?"

"Öbürleri nerede?"

"Bay Simon, babası, Amerika'da. Gideli çok oldu, geleceğin tarihiyle ilgili dersler veriyor. Çok büyük adam o, *jaar*, gerçi sen anlayamadın ama değerini..."

"Jamila nerede peki?" dedim duraksayarak. "Onu özledim."

"O burada, kılına kadar aynı, yukarıda. Ama seninle konuşmak istemeyebilir, hayır, hayır, hayır, hayır. Seni görse hayalarını kızartma yapıp yanında bezelyeyle yer. Çok kalacak mısın?"

"Baloncuk, seni şişko herif seni, ne diyorsun sen ya? Benim, Krema Kot, tek dostun, onca yol tepip Güney Londra'nın bu batak yerlerine seni görmeye geldim."

Başını salladı, Leila Kollontai'yi bana verdi, bebeğin suratı tombul, cildi esmerdi, kutuların kapaklarını yırtarak açtı. Ispanakları üstlerine kırmızı biber ekip elleriyle ezerek alıp ağzına doldurdu. Changez tadını aldığı hiçbir yemeği sevmezdi.

Ben de havalara girerek, "Amerika'daydım, politik tiyatro yapıyorduk," dedim. Yaptıklarımı anlattım ona, gittiğim partilerden, tanıştığım insanlardan, röportaja gelen dergilerden abartıyla söz ettim. Pek aldırmıyor, koca suratını doldurdukça dolduruyordu. Ben konuşurken birden, "Tam anlamıyla boka batmışsın, Karim. Ne yapmayı düşünüyorsun bu konuda? Jammie gösteriye gelmediğin için seni asla affetmeyecek. Sen asıl o konuyu nasıl halledeceğini düşün, *jaar*."

Donup kalmıştım. İkimiz de sustuk. Changez anlattığım hiçbir şeyle ilgilenmiyordu. Ona kendisiyle ilgili bir şeyler sormak zorunda kaldım. "Keyfin yerindedir, o zaman, ha, Simon gittiğine göre Jamila bütünüyle sana kalmıştır. Bir gelişme var mı?"

"Hepimiz gelişme gösteriyoruz. Yakınımızda başka bir kadın var."

"Nerede?"

"Hayır, hayır. Jamila'nın arkadaşı, aptal."

"Jamila'nın kadın arkadaşı mı var? Doğru mu duydum seni?" dedim.

"Hem de çok iyi duydun. Jammie iki kişiyi seviyor, hepsi bu. Anlamayacak bir şey yok. Simon'ı seviyor ama Simon burada değil. Joanna'yı seviyor, Joanna burada. Bana anlattı."

Ona şaşkınlık içinde baktım. Bombay'dan kıçına tekmeyi yiyip yola çıkarken kuracağı bu bin türlü ilişkiyi hayal edebilir miydi acaba? "Sen ne diyorsun peki buna?"

"Eh işte." Rahatsız olmuştu. Bu konudan artık söz etmek istemiyor, kapatmaya çalışıyor gibiydi. Zihnine böyle yerleştiriyordu işte her şeyi, bu kadarı yetiyordu ona. "Ben mi? Sen ne biçim sorular soruyorsun ya?" Böyle sorular sormayı sürdürecek olursan... da diyebilirdi.

"Sorduğum şu, Changez, bütün dünyayla kavgalı o eski halini hatırlıyorum da, sen bir lezbiyenle evli olmayı nasıl kabullenebiliyorsun?" dedim.

Bu sorum onu benim aklımın alabileceğinden çok daha fazla sarstı. Ne diyeceğini şaşırdı. Sonunda kaşlarının altından dik dik bakıp, "Kabullenir gibi bir halim var mı, ha?" dedi.

Şimdi de benim aklım karışmıştı. "Bilmiyordum inan," dedim. "Birbirlerini sevdiklerini söylemedin mi?"

"Evet, sevgi! Sevgiye canım feda," dedi hemen. "Bu evde yaşayanların hepsi birbirlerini sevmeye can atıyorlar!"

"İyi ya."

"Sevgi hepimiz için en önemli şey değil mi?" diye sordu sanki bir ortak nokta yakalamak ister gibi.

"Evet."

"Sorun ne o zaman?" dedi. "Jamila'nın her yaptığı bana uyar. Ben zorba bir faşist değilim, biliyorsun bunu. Pakistan-

lılar dışında kimseye önyargım yok, o da normal zaten. Ne demeye çalışıyorsun sen, Karim? Nedir niyetin senin?"

Tam o sırada kapı açıldı, Jamila içeri girdi. Daha zayıflamış ve yaşlanmış görünüyordu, avurtları çökmüş, gözlerinin kenarı çizgi çizgi olmuştu ama daha çevik, hafif ve rahat bir hava da gelmişti üstüne; daha kolay gülüyordu sanki. Bir reggae parçası mırıldanarak Leila'ya doğru öne arkaya bir-iki dans adımı attı. Jamila'nın yanında on dokuz yaşında görünen ama bence daha yaşlı bir kadın vardı, otuzuna yakın olmalıydı. Canlı, içten bir ifadesi vardı, cildi güzeldi. Kısa saçlarında mavi gölgeler vardı, üzerine kırmızılı siyahlı bir işçi gömleği ve kot giymişti. Jamila ayak uçlarında yürürken kadın gülerek el şaklattı. Jamila kadını, Joanna, diyerek tanıştırdı; kadın bana gülerek uzunca bakınca ne yaptım acaba dedim içimden.

"Merhaba, Karim," dedi Jamila, tam ona sarılacakken geri kaçtı. Leila Kollontai'yi kucağına alıp bebeğin durumunu sordu. Onu öpüp salladı. Jammie'yle Changez konuşurlarken aralarında yeni bir hava estiğini fark ettim. Dikkatle dinledim. Neydi bu? Kibarlık ve saygıydı; birbirleriyle aşağılamadan, kuşkulanmadan eşit iki kişi olarak konuşuyorlardı. Her şey ne kadar değişmişti!

O sırada Joanna da bana, "Seni daha önce bir yerde görmüş olabilir miyim?" diye soruyordu.

"Tanıştığımızı hatırlamıyorum."

"Hayır, haklısın. Ama bir yerde karşılaştığımıza eminim." Bana şaşkınlık içinde bakmayı sürdürdü.

"Kendisi büyük bir oyuncudur," dedi Jamila hemen. "Öyle değil mi, şekerim?"

Joanna havaya bir yumruk savurdu. "Tabii ya. Oynadığın oyunu gördüm ben. Bayılmıştım da. Çok iyiydin gerçekten. Çok komiktin." Changez'ye döndü. "Sen de beğenmiştin, değil mi? Zaten sen istemiştin gidip görmemi ısrarla. Çok gerçekçi demiştin."

"Yoo, aslında dediğim kadar çok beğenmemiştim," dedi Changez mırıltıyla. "Aklımda zaten çok az şey kaldı oyundan. Beyazlarla filan ilgili bir şeydi, değil mi Jamila? Changez sanki onay bekler gibi baktı Jamila'ya, ama Jamila bebeği emziriyordu.

Neyse ki Joanna, Changez denen o şişko piçe aldırmadı. "Oyununa bayılmıştım," dedi.

"Ne işle uğraşıyorsun?"

"Ben film yapımcısıyım," dedi kadın. "Jamila'yla ben bir belgesel hazırlıyoruz." Sonra Changez'ye döndü. "Çok da yük oluyoruz aslında, Jamila'yla," dedi. "Keşke kahvaltıda yine kızarmış ekmekle greyfurt olsa."

"Ah, tabii," dedi Changez canlı bir yüz ifadesiyle ama gözlerinde telaş ve endişe vardı. "Hiç tasalanmayın, sana da Jamila'ya da, saat tam dokuzda hazır olur."

"Teşekkürler."

Joanna bunun üzerine Changez'yi öptü. O arkasını döner dönmez Changez yanağını sildi. Jamila, Leila Kollontai'yi Changez'ye verip Joanna'nın elini tutarak çıktı. Odadan çıkışlarını izledikten sonra Changez'ye döndüm. Artık yüzüme bakmıyordu. Kızgındı; dalgın bakarak başını sallıyordu.

"Ne oldu?" dedim.

"Söylediklerin aklımı öyle karıştırdı ki."

"Özür dilerim."

"Yukarıya çık, koridorun sonundaki odada yat. Benim Leila'nın altını değiştirmem gerek. Feci batırmış."

Yukarıya çıkamayacak kadar yorgundum, onun için de Changez çıkınca koltuğun arkasına uzanıp üzerime bir battaniye örttüm. Yer sertti; uyuyamadım. Dünya sanki bir hamağa uzanmışım gibi sallanıyordu. Nefes alıp verişimi saydım, karnımın yükselip inişini, nefesimin burun deliklerimden tıslayarak çıkışını, alnımın gevşeyişini hissedebiliyordum. Ama meditasyon denemelerimin çoğunda da olduğu gibi çok geçmeden aklım sekse ya da başka şeylere gidiverdi. Changez nasıl da kendisiyle son derece barışık biri olup çıkmıştı. Sevgisiyle ilgili hiçbir kararsızlığı kalmamıştı; gerçekti, mutlaktı, ne hissettiğinin farkındaydı. Jamila da bu biçimde sevilmekten hoşnuttu. İstediğini yapabiliyor, Changez onu hep el üstünde tutuyordu; kendini sevdiğinden çok seviyordu Jamila'yı.

Üşümüş, her yerime kramp girmiş bir halde uyandım, bir an nerede olduğumu çıkaramadım. Ayağa kalkmak yerine yerde kalmayı tercih ettim. Sesler duyuyordum. Changez'yle Jamila'ydı, belli ki odaya gelmişlerdi, Jamila Leila'yı uyutmaya çalışırken biraz sohbet ediyorlardı. Birbirlerine

anlatacakları çok şey vardı, Leila'nın varlığından, evden, Simon'ın dönüşünden –nerede yatacağından– ve Joanna'nın belgeselinden söz ediyorlardı.

Yeniden uykuya daldım. Bir daha uyandığımda Jamila yatmaya hazırlanıyordu. "Ben yukarı çıkıyorum," dedi. "Uykunu almaya bak, tatlım. Aa, Leila'nın bezi bitmiş."

"Evet, küçük yaramaz bütün giysilerini de batırmış. Sabah ilk iş hepsini çamaşırhaneye götürüp yıkarım."

"Ya benimkiler? Birkaç parça zaten. Bir de Joanna'nın taytları var? Acaba sen..."

"Sen hepsini bana bırak. Albay Changez'ye."

"Teşekkürler," dedi Jamila. "Albay Changez."

"Asıl önemlisi, senin iştahın açıldı, çok seviniyorum buna," dedi Changez. Sesi tiz ve tutuk çıkmıştı; sanki o ağzını kapadığı an Jamila çıkıp gidecek diye telaşla konuşuyordu. "Artık sana yalnızca doğal yiyecekler hazırlayacağım. Jamila, düşünsene, sabah kahvaltıda şahane greyfurt ve özel olarak kızarmış ekmek olacak. Öğlen yemeğinde nefis taze sardalye ve taze ekmek, arkasından armutla peynir..."

Jamila'yı bunaltıyordu, onu bunalttığının farkındaydı ama susamıyordu bir türlü. Jamila onu susturmaya çalıştı: "Changez, ben..."

"Jeeta Teyze getirdiğim yeni düzenden beri güzel yiyecekler satıyor." Sesi yükseldi. "Eski kafalı ama ona dergilerden bulduğum son moda yiyecekleri öneriyorum. Ona yol göstermem çok hoşuna gidiyor. Ben dükkânı düzenlerken o da yaramaz Leila'yı parkta gezdiriyor!" Artık iyice bağırmaya başlamıştı: "Hırsızları yakalamak için ayna yerleştiriyorum!"

"Harika, Changez. Lütfen bağırma. Babam olsa seninle gurur duyardı. Sen..."

Bir kıpırtı oldu. Jamila'nın, "Ne yapıyorsun?" dediğini duydum.

"Kalbim feci atıyor," dedi. "Sana iyi geceler öpücüğü verebilir miyim?"

"Tamam."

Bir öpüşme sesi geldi, arkasından da pişkin bir: "İyi geceler, Changez. Bugün Leila'ya baktığın için teşekkürler."

"Beni öp, Jamila. Dudaklarımdan öp."

"Hmm. Changez..." Birtakım sesler geldi. Changez'nin bedeninin odadaki varlığını hissedebiliyordum. Radyo tiyatrosu dinler gibi tıpkı. Jamila'ya sarılmış mıydı? Jamila onu itmeye mi uğraşıyordu? Araya girse miydim? "Teşekkürler, Changez, bu kadar öpüşmek yeter. Son günlerde Shinko'ya uğramadın galiba?"

Changez nefes nefeseydi. Eminim dili de dışarıda kalmıştı; kalkıştığı bu saldırı onu çok yormuştu.

"Karim kafamı karıştırdı, Jammie. Sana bunu anlatmam gerek. O küçük şeytan..."

"Ne dedi bakalım?" diye sordu Jamila gülerek. "Onun sorunları var, hepimiz biliyoruz bunu. Ama tatlı bir çocuk tabii, öyle değil mi, küçük elleri hep hareket halinde, kaşları her yana fışkırıyor."

"Çok ciddi kişilik sorunları var onun, senin de haklı olarak dediğin gibi. Aslında artık tamamen sapıttığını düşünüyorum, beni sıkıştırması filan yani. Ona söylemem gerek, portakal mıyım ben, ha? Diyorum ki..."

"Changez, çok geç oldu..."

"Evet, evet, ama Karim ilk kez anlamlı bir laf etti."

"Gerçekten mi?"

Changez bunu söylesin mi bilmiyordu, birkaç saniye duraladı, nefesini tuttu, bir hata yapıp yapmadığını bilemiyordu. Jamila onu bekliyordu.

"Senin lezbiyen olduğunu filan söyledi. Jamila, kulaklarıma inanamadım. Saçmalıyorsun, piç herif, dedim ona. Bir tane çakıp uçuracaktım az kalsın. Benim karım öyle şey yapmaz, değil mi?"

Jamila iç geçirdi. "Bu konuyu şu an konuşmak istemezdim."

"Joanna'yla öyle bir şey yapmıyorsunuz, değil mi?"

"Şu sıralar Joanna'yla çok yakın olduğumuz doğru, birbirimizden çok hoşlandığımız da."

"Hoşlanmak mı?"

"Uzun zamandır hiç kimseden bu kadar hoşlanmamıştım. Bunu anlayabiliyorsundur eminim; biriyle tanışır, onunla birlikte olmak istersin, onu çok yakından tanımak istersin ya? Bunun adı tutku galiba ve harika bir şey. Duygularım böyle, Changez. Özür dilerim eğer bu..."

Changez bağırmaya başladı: "Yanı başındaki, elinin altındaki kocanın ne kusuru var ki böyle sapık ilişkilere giriyorsun? İngiltere'de benim dışımda normal adam kalmadı mı artık?"

"Başlama yine. Lütfen. Çok yorgunum. Sonunda mutluluğu yakaladım. Bunu kabullenmeye çalış, Baloncuk."

"Bir de hepiniz, bu evdeki bütün ayrıcalıklı tipler bu zavallı Yid'in ve o siyah hırsız herifin, bu Paki'yle o zavallı kadının aleyhinde atıp tutarsınız."

"Changez, hakaret ediyorsun ama, bu..."

"Peki ya çirkin herifler? Biz ne olacağız? Bizim öpüşme hakkımız ne olacak?"

"Öpüldün ya, Changez."

"Karşılığında para vererek ancak!"

"Lütfen, gidip yatalım. Seni öpecek o kadar çok insan çıkacak ki. Ama ben onların arasında değilim, özür dilerim. Ben değilim. Seni bana babam zorla kabul ettirdi."

"Evet, istenmeyen biriyim."

"Ama için çirkin değil ki, Changez, öyle patronluk filan taslamaya kalkmazsan."

Yarı duyuyordu bunları Changez; tükenmişti artık.

"Evet, içten Sashi Kapoor gibiyim, bunu biliyorum zaten," dedi elini dizine vurarak. "Ama bazı insanlar gerçekten de çirkin domuz suratlılar, yaşamları berbat hepsinin. Bu önyargıyı yıkmak için ulusal kampanya başlatacağım. Ama işe kutsal sosyalistlere ait bu lanet olası evde seninkini yıkarak başlamam gerek!"

Biraz daha gürültü oldu, bu kez kıpırtıdan çok giysi sesiydi gelen. "Bak," dedi. "Bak, bak, ben de erkek değil miyim en azından?"

"Aa, kapat şunu. Güzel değil demiyorum. Tanrım, Changez, bazen kadınlara öyle geri kafalıca davranıyorsun ki. Kendine çekidüzen vermelisin. Dünya değişiyor."

"Dokunsana. Gel de bayram et."

Somurttu. "Bayram istersem, Küba'ya giderim."

"Dokun, dokun, yoksa..."

"Seni uyarıyorum," dedi Jamila. Ne sesini yükseltiyor ne de korkmuş gibi davranıyordu. Jamila hep tuhaftı zaten, öyle kontrollüydü ki. "Bu evden demokratik bir oylamayla insan atılabilir. O zaman nereye gideceksin, Bombay'a mı?"

"Jamila, karıcığım, benimle yat," diye inledi.

"Hadi masadakileri toplayıp mutfağa götürelim," dedi usulca. "Hadi, Albay Changez. Dinlenmen gerek."

"Jamila, sana yalvarıyorum..." -

"Joanna seni o mantarı sallarken görmesin sakın. Çünkü bütün erkeklerin tecavüzcü olduğuna inanıyor, seni öyle görecek olursa haklı çıkar."

"Aşk istiyorum ben. Bana yardım et...."

Jamila aynı soğuk tavrını sürdürdü: "Eğer Joanna seni böyle görecek olursa..."

"Neden görsün ki? Bir kere de seninle ben özel birkaç dakika geçiremez miyiz? Kendi karımla hiç yalnız kalamıyorum."

Huzursuz dönüp duruyordum. Bu röntgencilik işi biraz ileri gitmeye başlamıştı. Eskiden olsa başkalarının sevişmesini izlemeye bayılırdım. Aslında kendim yaptığımdan çok da izlemişimdir herhalde; çok eğitici geliyordu bana, dostlarımla ilişkimi pekiştiriyordu filan. Ama şu an kanepenin arkasında yerde yatarken zihnimin farklı bir gıdaya ihtiyacı vardı; daha büyük düşüncelere, yeni ilgi alanlarına. Eva haklıydı; kendimizden ve yaşamdan bütün alabileceklerimizi talep etmiyorduk nedense; hemen kalkıp talep etmeliydim. Jamila birden, "O gürültü de ne?" dediğinde zaten kalkıp kendimi göstermek üzereydim.

"Ne?"

Sesini alçalttı. "Sanki kanepenin arkasından bir osuruk sesi geldi gibi."

"Osuruk mu?"

Doğrulup kanepenin üstünden başımı uzattım. "Bendim yalnızca," dedim. "Uyumaya çalışıyordum. Bir şey duymadım."

"Seni orospu çocuğu!" dedi Changez, daha da öfkelenmişti. "Jamila ben bu pis röntgenciyi polise bildirmeye gidiyorum! Bırak da hemen 999'u arayayım!"

Titriyordu, nefes nefeseydi, pantolonunun önünü iliklerken bile tükürükler saçıyordu: "Jamila'ya olan aşkımla hep dalga geçtin. Hep aramıza girmeye çalıştın."

Ama Changez'yle aramıza girip onun bana saldırmasını engelleyen Jamila oldu. Beni yukarıda bir odaya götürdü, ka-

pıyı kilitleyip Changez'nin öfkesinden kurtulabilecektim orada.

Sabah erkenden kalkıp ev uykudayken parmak ucunda kapıya gittim. Tam giderken Leila Kollontai'nin ağlamaya başladığını, ardından da Changez'nin Urdu dilinde usulca bir şeyler söylediğini duydum.

Birkaç gün sonra yeniden babamı görmeye gittim. Pijamalarıyla Eva'nın koltuğunda oturuyordu, yerde önünde de solgun bir genç vardı. Adam dalgın, ağlamaklı, umutsuzdu. Babam ona, "Evet, evet, yaşamak denen bu iş çok güçtür," diyordu.

Belli ki babamın derslerine gelen bu çocuklar sürekli eve girip çıkıyor, babamın da onlarla uğraşması gerekiyordu. O buna 'sevgi seansı' diyordu. Şimdi de 'uyumu' sağlamak için insanın yaşadığı her gün şu üç şeye yer vermesi gerektiğini anlatıyordu: öğrenmek, sevgi seansı ve meditasyon. Babam yakındaki bir Yoga Merkezi'nde haftada birkaç kez bunları öğretiyordu. Hep babamın bu guruluk işinin Londra'da tutmayacağını düşünmüştüm, ama şimdi görüyordum ki şehirde yol gösterici, destek ve ilgi bekleyen bu kadar yalnız, mutsuz, güvenini yitirmiş insan varken işsiz kalmasına olanak yoktu.

Eva beni çorba kâselerini göstermek için mutfağa götürdü. Charlie'nin okuldaki halini andıran uzun saçlı bir gencin Kızıl baskısını almıştı. Masadaki vazolarda uzun saplı laleler ve zerrin çiçekleri vardı. "Çok mutluyum," diyordu Eva bütün bunları gösterirken. "Ama acelem var. Ölüme karşı da bir şeyler yapmalıyım. Bu kadar genç ölmek çok tuhaf. Ben yüz elli yaşına kadar yaşamak istiyorum. Ancak istediklerimi elde etmeye daha yeni başladım."

Sonra biraz babamla oturdum. Kilo almış, cildi lekelenmiş, yağlanmıştı, yüzünün üst bölümü torbalanıp sarkmış, göz altlarında torbalar iyice kat kat olmuştu, her bir kat İtalyan taraçaları gibi yanaklarına doğru düşüyordu.

"Bana neler yaptığından hiç söz etmedin?" dedi. Pembe dizi haberini verip müthiş bir darbe indirmek istiyordum. Ama ne zaman insanlara bir darbe indirmek istesem bunu beceremediğimdir; darbe denen şeyin yanından bile geçeme-

mişimdir. "Bir pembe dizide oynuyorum," dedim Changez'nin sesiyle. "Parası çok iyi. İş çok iyi. Oyuncular çok iyi."

"Hep böyle aptal aptal sırıtırsın zaten yüzüme," dedi babam.

"Ama öyle değilim. Hiç olmadım."

"Demek hâlâ yalandan vazgeçemedin."

"Baba..."

"En azından artık serseriliği bıraktın, bir işe yarıyorsun," dedi.

Öfke ve aşağılanma duygularıyla kıpkırmızı kesildim. Hayır, hayır, hayır, bağırmak istiyordum. Birbirimizi yine yanlış anlıyorduk! Ama bunu düzeltmek olanaksızdı. Belki de insan anne babasının önünde kendini hep sekiz yaşında hissetmeye mahkûmdur. Olgunlaşmaya, basit tepkiler vermek yerine düşünerek davranmaya, midesinden düzenli olarak nefes alıp anne babasını kendine denk görmeye çalışsa da beş dakika geçmeden bütün bunlar hayal olur, saçmalamaya, damarına basılmış bir çocuk gibi bağırıp çağırmaya başlar.

Dilimi yutmuş gibiydim, ta ki babam bana kendisine en güç gelen ama aslında yanıtını en merak ettiği soruyu sorana kadar:

"Annen nasıl?" dedi.

İyi olduğunu, onu yıllardır olmadığı kadar iyi, canlı ve umutlu gördüğümü anlattım. "Tanrım!" dedi hemen. "Nasıl olur bu? O hep dünyanın en tatlı ama en zavallı kadınıydı."

"Evet, ama şu ara biriyle çıkıyor, bir adamla."

"Adam mı? Nasıl bir adammış bu? Emin misin?"

Durmadan soru soruyordu: "Kimmiş? Nasıl biri? Kaç yaşında? Ne iş yapıyor?"

Sözcüklerimi özenle seçiyordum. Buna zorunluydum çünkü babamın arkasında, eşikte Eva'yı fark ettim. Sanki biz sevdiğimiz filmlerden söz ediyormuşuz gibi sakin bekliyordu orada. Dönüp gitmek ona göre değildi. Neler olup bittiğini öğrenmek istiyordu. Kendi sahasında ondan gizli bir şeyler olmasına dayanamazdı.

Annemin erkek arkadaşı öyle ahım şahım biri değil, dedim babama. Beethoven değildi en azından. Gençti, anneme iyi davranıyordu. Babam her şeyin bu kadar basit olabileceğine inanmadı; duyduklarının hiçbiri tatmin etmedi onu. "Sence –bunu nereden bileceksin tabii, nasıl bileceksin, seni ilgi-

lendirmez ki, beni de aslında, ama bir tahminde bulun, Allie'den ya da ondan duydunsa belki, sürekli insanların işine soktuğun o koca burnunla yani– sence adam öpmüş müdür onu?"

"Evet."

"Emin misin?"

"Ah, tabii, eminim bundan. Adam ona yeni bir hayat aşısı yapmış sanki, gerçekten de. Ne harika, değil mi?"

İşte bu onu oracıkta öldürebilirdi. "Artık hiçbir şey eskisi gibi olmayacak," dedi.

"Nasıl olsun ki?"

"Sen nereden bileceksın," dedi ve başını öte yana çevirdi. O an Eva'yı gördü. Ondan ne kadar çekindiğini görebiliyordum.

"Aşkım," dedi ona.

"Ne yapıyorsun sen, Haroon?" dedi Eva öfkeyle. "Bunu nasıl düşünürsün?"

"Bir şey düşündüğüm yok," dedi babam.

"Aptallık, pişmanlık duymak aptallıktır."

"Pişmanlık duymuyorum ki.'

"Evet, bak işte, duyuyorsun. Ama kabul etmeye yanaşmıyorsun."

"Lütfen Eva, sırası değil."

Orada Eva'ya aldırmadan oturmaya devam etti ama çok bozulduğu belliydi. Yine de şaşırtıyordu beni. Bunca zaman sonra şimdi mi anlamıştı annemizi bir kez terk edince bunun geri dönüşü olmadığını? Belki de ancak fark edebiliyordu bunun bir şaka, oyun ya da deney olmadığını, annemin fırında körili chapatisi, dizinde elektrikli battaniyesiyle oturup evde onu beklemediğini.

O gece babamı, Eva'yı, Allie'yi ve kız arkadaşını benim yeni işimi, babamınsa işini bırakışını kutlamak için yemeğe götürmeyi teklif ettim. "Ne güzel bir düşünce," dedi Eva. "Benim de bir haberim olabilir aslında."

Komün evini arayıp Jammie'yle Changez'yi de davet ettim. Changez telefonu Jammie'nin elinden alıp çıkabilirse kendisinin gelebileceğini ama yaramaz Leila yüzünden Jammie için kesin bir şey söyleyemeyeceğini iletti. Oysa bütün

gün parti için kamuoyu yoklamalarına gidiyor, seçimde İşçi Partisi için çalışıyorlardı.

Hepimiz giyindik, Eva babamı Nehru yakasız ceketini giyip boğazına kadar iliklemeye ikna etti, beatle ceketi gibi olmuştu, yalnızca boyu daha uzundu. Garsonlar onu büyükelçi ya da prens filan sanacaklardı. Eva onunla öyle gururlanıyordu ki, sürekli pantolonundaki saç tellerini topluyor, her şey kötü gittiği için suratını astıkça daha çok öpüyordu onu. Bir taksiye binip Soho'da bildiğim en pahalı yere gittik. New York biletimi geri verince aldığım parayla her şeyi ben ödüyordum.

Lokanta üç katlı, duvarları ördek yumurtası mavisiydi, piyanonun başında takım elbiseli sarışın bir oğlan vardı. İnsanlar göz kamaştırıyordu; zengin görünümlüydüler; gürültüyle konuşuyorlardı. Eva orada tanıdığı dört kişiyle karşılaşınca çok keyiflendi, kırmızı suratlı, koca göbekli orta yaşlı bir nonoş da, "Al bak, adresim burada, Eva. Pazar akşamı yemeğe gel de dört Labradorumu gör. Filanca'dan hiç haberin var mı?" dedi ve ünlü bir film yıldızından söz ederek, "O da gelecek. Fransa'daki evini dekore ettirecek birini arıyor," diye ekledi.

Eva onna yaptıklarından, son aldığı işten, tasarlayıp döşediği kır evinden söz etti. Ted'le birlikte bir süre o bölgede bir kulübede kalmaları gerekecekti. Bu, şimdiye kadar aldıkları en büyük işti. Birkaç kişi alacaktı yanına yardımcı olarak ama ancak ne yaptığını bilenlerle çalışabilirdi, öyle dedi. "Ne yaptığını bilen ama aklı fazla karışık olmayan diyorsun herhalde," dedi nonoş.

Tabii küçük Allie de tanıdıklarıyla karşılaştı, üç manken masamıza geldi. Ufak bir grup olduk, gecenin sonunda oradaki herkes benim televizyona çıkacağımı ve yeni başbakanın kim olacağını öğrenmişti. Özellikle ikincisi çok heyecanlandırdı herkesi. Babamla Allie'yi yeniden birlikte görmek çok güzeldi. Babam ona yakın olmaya çalışıyor, sürekli öperek sorular soruyor ama Allie uzak duruyordu; kafası çok karışıktı, Eva'dan da hiç hoşlanmıyordu.

Neyse ki gece yarısı Changez de yanında Shinko, üstünde işçi tulumuyla çıkageldi. Changez babamı, beni ve Allie'yi kucakladı, bize Leila'nın fotoğraflarını gösterdi. Bebeğin Changez'den daha ilgili bir amcası olmazdı. "Keşke Jamila'yı

da getirebilseydin," dedim. Shinko Changez'nin gözünün içine bakıyordu. Onun Leila'ya nasıl düşkün olduğunu, Prenses Jeeta'nın dükkânında yaptıklarını anlatır, onu orada bulunan herkese överken, Changez bunları hiç duymuyormuş gibi ayrı telden çalarak dükkândaki malları nasıl zorla yeniden düzenlediğini –şekerleri nasıl ekmeğe göre yerleştirdiğini filan– anlatıyordu.

Yine patlayana kadar yiyordu, ah şu Changez, ben de yangından mal kaçırır gibi yediği hindistancevizli dondurmadan ikinci kez ısmarlamaya yüreklendirdim onu. "Ne istersenız söyleyin," dedim herkese. "Tatlı ister misiniz, kahve ister misiniz?" Eli açıklığımdan kendim de keyif almaya başlamıştım; başkalarını mutlu etmenin keyfini tadıyordum, özellikle de bunu paranın gücüyle yapmanın. Parayı ben ödüyordum; hepsi minnettardı, öyle olmaları gerekiyordu; artık beni işe yaramaz biri olarak görmüyorlardı. Bir anda becerebildiğim bir iş keşfetmiş gibiydim, hiç durmadan yapmak istiyordum bu işi.

Herkes hafif sarhoş olmuş gülerken Eva ayağa kalktı, masaya vurdu. Bir yandan sesini duyurmaya çalışıyor bir yandan da gülümseyerek babamın sırtını okşuyordu: "Biraz sessiz olabilir miyiz? Biraz sessizlik, lütfen, birkaç dakikacık. Herkes... Lütfen!" dedi.

Sessizlik oldu. Herkes ona bakıyordu. Babamın gözleri masanın çevresinde geziniyordu.

"Size duyurmam gereken bir şey var," dedi.

"Söylesene ama, hadi artık," dedi babam.

"Yapamıyorum," dedi. Kulağına eğildi. "Hâlâ geçerli, değil mi?" diye fısıldadı.

"Söylesene," dedi babam sorusunu duymazdan gelerek. "Eva, herkes bekliyor."

Eva ayakta, ellerini kavuşturmuş konuşmaya hazırlanırken bir daha babama döndü: "Yapamıyorum, Haroon."

"Söyle hadi, söyle," dedik.

"Pekâlâ. Kendini topla, Eva. Biz evleniyoruz. Evet, evleniyoruz. Tanıştık, âşık olduk, şimdi de evleniyoruz. İki aya kadar. Tamam mı? Hepiniz davetlisiniz."

Küt diye oturdu yerine, babam kolunu onun omzuna attı. Eva onunla konuşurken biz de bağıra çağıra mutluluğumuzu gösteriyor, masayı yumruklayarak kadehlerimizi dolduruyor-

duk. Kadehimi herkesin şerefine kaldırdım, hepsi bağrıştı, alkışladı. Harikaydı, kusursuz bir olaydı bu. Sonrasında saatlerce tebrikler edildi, şerefe içkiler içildi, masada o kadar çok insan olunca benim pek fazla konuşmam gerekmedi. Geçmişimi, kendimi bulmaya, kalbin anlamını öğrenmeye çalışırken başımdan geçenleri düşündüm. Belki daha yoğun bir yaşantı bekliyordu beni gelecekte.

Küçük bir adanın dibine kurulmuş olan bu çok sevdiğim eski şehrin merkezine kurulmuştum işte ben de. Çevremde sevdiğim insanlar vardı, kendimi aynı anda hem mutlu hem mutsuz hissediyordum. Her şeyin çok karıştığını ama hep böyle kalmayacağını düşünüyordum.

FOTO: NIGEL PARRY

Hanif Kureishi

VAROŞLARIN BUDA'SI

CAN

Varoşların Buda'sı, 70'li yılların sonuyla 80'li yılların başında, İngiliz İşçi Partisi'nin, iktidarı Thatcher hükümetine bırakmak üzere olduğu günlerde, sorunlu bir dünyada var olmaya çalışan bir gencin marjinal yaşamını konu alıyor. Hindistan göçmeni bir babayla İngiliz annenin oğlu *Karim*'in ve yakın çevresinin öyküsünün anlatıldığı ***Varoşların Buda'sı***, son dönem İngiliz edebiyatının ses getiren yazarlarından biri olan Pakistan asıllı ***Hanif Kureishi***'nin en önemli, en sert üsluplu romanı. Yazar, *Karim*'in gençlik yıllarını anlatırken tüm dünyada demokrasinin beşiği olarak bilinen İngiltere'de 'ikinci sınıf' yurttaş olmanın, gözeneklere işlemiş ayrımcılığın yaşamı nasıl belirlediğini ironik bir dille, keskin bir mizah ve ilginç metaforlarla sergiliyor. *Karim*'in ve yakın çevresinin başından geçenler, o dönemin İngiliz toplumunun panoramasını da çiziyor. Irk, din, cins ayrımcılığı, sömürgecilik, emperyalizm gibi sorunlar roman içinde sürekli öne çıkarılır ve evrensel boyutlara taşınırken, eğlenceli bir anlatımla okur keyifli bir roman okuma serüvenine sokuluyor. Kendi yaşamından yola çıkan ***Hanif Kureishi***, *Karim*'in ve arkadaşlarının eksenlinde, Asyalı gençler arasındaki eşcinselliğe de yer veriyor. Yazdıklarında genellikle göçmen ailelerin evlerinde [illegible]n ve varoşlarda büyüyen delikanlıların sorunlarını konu edinirken, suçun ve uyuşturucu trafiğinin günlük, sıradan şeyler olduğu bir ortamda, sık sık ırkçı saldırıların hedefi olan göçmenlerin yaşamını da toplumsal gerçekçilikle aktarıyor. ***Varoşların Buda'sı***, *Kara Plak* adlı romanıyla tanıştığımız ***Hanif Kureishi***'nin Türkçe'd[illegible] ikinci romanı.

ISBN [illegible]-07-0093-7

Kapaktaki resim: PETER BLAKE

9 789750 700934

KDV İÇİNDEDİR

http://www.canyayinlari.com